



Comptes anuals consolidats i Informe de gestió consolidat del Grup CriteriaCaixa corresponent a l'exercici 2017

Traducció dels comptes anuals emesos originalment en castellà. Aquesta versió en català és una traducció de l'original en castellà únicament amb finalitats informatives. En el cas de discrepància, preval la versió en castellà.

Traducció d'un informe originàriament formulat en castellà basat en el nostre treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. En cas de discrepància, preval la versió en llengua castellana.

INFORME D'AUDITORIA DE COMPTES ANUALS CONSOLIDATS EMÈS PER UN AUDITOR INDEPENDENT

A l'accionista únic de Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal),

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Opinió

Hem auditat els comptes anuals consolidats de Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal) (la Societat dominant) i les seves societats dependents (el Grup), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2017, el compte de pèrdues i guanys, l'estat d'ingressos i despeses reconeguts, l'estat total de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup a 31 de desembre de 2017, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu, consolidats, corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data, de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea (NIIF-UE), i altres disposicions del marc normatiu d'informació financera que resulten d'aplicació a Espanya.

Fonament de l'opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant a la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats* del nostre informe.

Som independents del Grup de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'independència, que són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats a Espanya segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents dels de l'auditoria de comptes ni hi han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquests, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Deteriorament de participacions mantingudes en entitats associades

Descripció

Tal com es descriu a la Nota 8, el Grup manté participacions en el capital social d'entitats associades que ascendeixen a 18.270 milions d'euros al tancament de l'exercici i compten amb una correcció per deteriorament per import de 111 milions d'euros.

La determinació de l'existència d'evidències objectives de deteriorament del valor en la inversió neta que suposin una pèrdua amb impacte en els fluxos d'efectiu futurs estimats requereix l'aplicació de judicis i estimacions significatius per part de la Direcció de la Societat dominant, tant en la determinació del descompte de fluxos futurs com a mètode de valoració com en la consideració de les hipòtesis clau establertes per a cada mètode en qüestió (ús de factors de correcció per a adequar les dades comparables considerades, utilització de taxes de descompte, etc.).

Els aspectes esmentats, així com la rellevància de les inversions mantingudes, suposen que considerem la situació descrita com una qüestió clau de la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitiguen els riscos associats al procés d'avaluació del deteriorament de les participacions mantingudes en societats associades, així com proves de verificació que els esmentats controls operen eficaçment.

Així mateix, hem obtingut i analitzat les valoracions de les esmentades participacions realitzades per la Direcció de la Societat dominant, tot i verificant-ne la correcció aritmètica i l'adequació del mètode de valoració emprat en relació amb la inversió mantinguda. Addicionalment, hem revisat les previsions de fluxos d'efectiu futurs i els hem contrastat amb dades externes i informació històrica de les societats participades per valorar la seva raonabilitat.

Respecte de les principals hipòtesis considerades en el model hem verificat que aquestes són raonables d'acord amb informació pública del sector d'activitat on opera la societat participada, revisant també l'anàlisi de sensibilitat preparat per la Societat dominant.

En la realització dels nostres procediments hem involucrat els nostres experts interns en valoracions per avaluar la metodologia emprada pel Grup en l'anàlisi realitzada, les taxes de descompte considerades i el valor terminal expressat en termes de creixement a perpetuïtat dels fluxos d'efectiu futurs previstos, considerats si escau.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a la Nota 8 dels comptes anuals consolidats adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als exigits pel marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup.

Participació mantinguda al Grup CaixaBank

Descripció

Segons es descriu a la Nota 1, durant l'exercici 2017 el Grup ha dut a terme les condicions establertes pel Banc Central Europeu per a la desconsolidació a efectes prudencials del Grup CaixaBank. El compliment d'aquestes condicions ha suposat, des d'una perspectiva comptable, que la Societat dominant del Grup deixi d'ostentar el control sobre el Grup CaixaBank. Com a conseqüència d'això, el Grup ha exclòs del perímetre de consolidació comptable la seva participació mantinguda a CaixaBank, S.A., passant a considerar-la com una entitat associada que es valora en els comptes anuals consolidats aplicant el procediment de posada en equivalència.

En aquest context, el registre de la participació pel mètode indicat ha suposat la baixa comptable en els comptes anuals consolidats del Grup dels actius i passius del Grup CaixaBank, i el reconeixement de la participació retinguda pel seu valor raonable a la data de la pèrdua de control. Aquesta pèrdua de control ha exigít una anàlisi complexa sobre la capacitat, o no, de la Societat per a exercir poder sobre la seva participada. Per aquest motiu, hem considerat aquesta qüestió com a clau en la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, un enteniment de les condicions establertes pel Banc Central Europeu i la resposta planificada per la Societat, la identificació d'on es dirimeixen les activitats rellevants de la societat participada i l'avaluació de la influència que, si escau, pogués exercir la Societat dominant sobre el Grup CaixaBank.

També hem avaluat la representació de la Societat dominant a través dels organismes de gestió del Grup CaixaBank, així com els mecanismes pels quals s'exerceixen els drets polítics de la seva participació.

Hem obtingut un dictamen jurídic sobre les mesures implementades per Grup CaixaBank, Fundació Bancària la Caixa i Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal) en relació amb les condicions de desconsolidació relatives a govern corporatiu.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a les Notes 1 i 8 dels comptes anuals consolidats adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als exigits pel marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup.

Valoració d'Inversions Immobiliàries i Existències Immobiliàries

Descripció

El Grup gestiona una cartera d'actius immobiliaris per al seu arrendament ("Inversions immobiliàries") i posseeix una cartera de sòls i de promocions d'habitatges en curs i acabats ("Existències immobiliàries"), distribuïts per tot el territori nacional, el valor net en llibres dels quals a 31 de desembre de 2017 ascendeix a 1.184 i 1.637 milions d'euros, respectivament (vegeu Notes 7 i 11).

El Grup valora les Inversions Immobiliàries al seu cost d'adquisició menys la corresponent amortització, registrant si escau els deterioraments si el seu valor de mercat fos inferior al seu valor net i valora les Existències Immobiliàries a cost d'adquisició o al seu valor net de realització si aquest últim fos inferior, per a la qual cosa recolza les seves conclusions en les taxacions o valoracions efectuades per experts externs contractats per a aquesta finalitat, ajustant-les posteriorment d'acord amb un model intern de valoració.

La valoració de les Inversions Immobiliàries i de les Existències Immobiliàries representen qüestions clau de l'auditoria, atès que requereixen tècniques de valoració que impliquen l'ús d'estimacions i judicis significatius amb un grau d'incertesa significativa, entre els quals destaquen l'experiència de vendes d'actius immobiliaris similars, la diferència existent entre el preu de venda efectiu i el valor de taxació per a aquells immobles venuts pel Grup en els darrers 24 mesos, els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió i avaluació del procés de valoració dels actius immobiliaris.

Així mateix, s'han realitzat proves orientades a verificar la integritat de la informació utilitzada com a base per a l'estimació del deteriorament.

En aquest sentit, amb la col·laboració dels nostres experts interns en valoració d'actius immobiliaris hem: (i) avaluat la competència, capacitat i objectivitat dels experts contractats pel Grup per a la valoració dels seus actius immobiliaris, així com l'adequació del seu treball perquè pugui ser utilitzat com a evidència d'auditoria, (ii) també hem analitzat i conclòs, sobre una mostra de taxacions determinada sobre una base selectiva, la raonabilitat dels procediments i metodologia de valoració utilitzada pels experts contractats pel Grup i (iii) analitzat, així mateix, la raonabilitat i coherència de les principals hipòtesis immobiliàries considerades en el model intern de valoració del Grup.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a les Notes 7 i 11 dels comptes anuals consolidats adjunts en relació amb les Inversions Immobiliàries i Existències Immobiliàries, respectivament, resulten adequats als exigits pel marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup.

Recuperabilitat d'actius per impostos diferits

Descripció

El balanç consolidat a 31 de desembre de 2017 inclou un saldo de 1.052 milions d'euros d'actius per impostos diferits, dels quals 664 milions d'euros corresponen principalment a bases imposables negatives i deduccions recuperables en el context del grup fiscal al qual pertany la Societat, encapçalat per CaixaBank, S.A.

Al tancament de l'exercici, es disposa de models financers per a avaluar la recuperabilitat dels esmentats actius fiscals, considerant les novetats legislatives i els últims plans de negoci aprovats.

Identifiquem aquesta qüestió com a clau en la nostra auditoria ja que la preparació d'aquests models requereix un elevat nivell de judici, principalment en allò que respecta a les projeccions d'evolució dels negocis que afecten l'estimació realitzada sobre la recuperació dels crèdits fiscals.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió dels esmentats models financers, incloent-hi l'anàlisi de la coherència dels resultats efectius obtinguts en comparació amb els projectats en els models de l'exercici anterior, la raonabilitat dels resultats pressupostats inclosos en els models de l'exercici actual i la normativa fiscal aplicable on els actius per impostos diferits es troben registrats així com la raonabilitat de les projeccions dels exercicis futurs i la seva congruència amb les utilitzades en altres judicis i estimacions.

Així mateix, involucrem els nostres experts interns de l'àrea fiscal en l'anàlisi de la raonabilitat de les hipòtesis fiscals considerades sobre la base de la normativa aplicable.

Finalment, hem avaluat si la Nota 20 dels comptes anuals consolidats adjunts conté els desglossaments exigits en aquest respecte pel marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup.

Altra informació: Informe de gestió consolidat

L'altra informació comprèn exclusivament l'informe de gestió consolidat de l'exercici 2017, la formulació del qual és responsabilitat dels administradors de la Societat dominant i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats no cobreix l'informe de gestió consolidat. La nostra responsabilitat sobre la informació continguda a l'informe de gestió consolidat es troba definida a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, que estableix dos nivells diferenciats de revisió sobre aquesta informació:

a) Un nivell específic que resulta d'aplicació a l'estat de la informació no financera consolidat, així com a determinada informació inclosa a l'Informe Anual de Govern Corporatiu, segons es defineix a l'art. 35.2.b) de la Llei 22/2015, d'Auditoria de Comptes, que consisteix a comprovar únicament que l'esmentada informació s'ha facilitat a l'informe de gestió consolidat o, en cas contrari, que s'hagi incorporat en aquest la referència corresponent a l'informe separat sobre la informació no financera en la forma prevista a la normativa i, en cas contrari, a informar-ne.

b) Un nivell general aplicable a la resta de la informació inclosa a l'informe de gestió consolidat, que consisteix en avaluar i informar sobre la concordança de l'esmentada informació amb els comptes anuals consolidats, a partir del coneixement del Grup obtingut en la realització de l'auditoria dels comptes esmentats i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant la mateixa, així com avaluar i informar de si el contingut i la presentació d'aquesta part de l'informe de gestió consolidat són conformes a la normativa que resulta d'aplicació. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que existeixen incorreccions materials, estem obligats a informar-ne.

Sobre la base del treball realitzat, segons allò que s'ha descrit anteriorment, hem comprovat que la informació esmentada a l'apartat a) anterior es facilita a l'informe de gestió i que la resta de la informació que conté l'informe de gestió consolidat concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2017 i el seu contingut i presentació són conformes a la normativa que resulta d'aplicació.

Responsabilitat dels administradors i de la comissió d'auditoria i control de la Societat dominant en relació amb els comptes anuals consolidats

Els administradors de la Societat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats consolidats del Grup, de conformitat amb les NIIF-UE i altres disposicions del marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals consolidats lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

En la preparació dels comptes anuals consolidats, els administradors de la Societat dominant són responsables de la valoració de la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els esmentats administradors tenen la intenció de liquidar el Grup o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

La comissió d'auditoria i control de la Societat dominant és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals consolidats.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió.

Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeix. Les incorreccions poden ser degudes a frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixin en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals consolidats.

A l'Annex I d'aquest informe d'auditoria s'inclou una descripció més detallada de les nostres responsabilitats en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats. Aquesta descripció, que es troba a l'Annex I, és part integrant del nostre informe d'auditoria.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

Informe adicional per a la comissió d'auditoria i control de la Societat dominant

L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta en el nostre informe adicional per a la comissió d'auditoria i control de la Societat dominant amb data de 16 de març de 2018.

Període de contractació

L'Accionista Únic de la Societat, segons consta a l'acta de consignació de decisions de data 5 de maig de 2016, ens va nomenar com a auditors per un període d'un any, comptat a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2016.

Amb anterioritat, vam ser designats per decisió de l'Accionista Únic per al període d'un any i hem estat realitzant el treball d'auditoria de comptes de forma ininterrompuda des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2007 i, per tant, des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2011, any en què la Societat es va convertir en una Entitat d'Interès Públic.

DELOITTE, S.L.

Inscrita en el ROAC núm. S0692

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Francisco Ignacio Ambros', written over a horizontal line. The signature is stylized and somewhat cursive.

Francisco Ignacio Ambros

Inscrit en el ROAC núm. 20526

16 de març de 2018

Annex I del nostre informe d'auditoria

Adicionalment a allò que inclou el nostre informe d'auditoria, en aquest Annex incloem les nostres responsabilitats respecte de l'auditoria dels comptes anuals consolidats.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, deguda a frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material deguda a frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material deguda a error, ja que el frau pot implicar col·lusió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern del Grup.
- Avaluem si les polítiques comptables aplicades són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels administradors de la Societat dominant.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels administradors de la Societat dominant, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals consolidats o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data del nostre informe d'auditoria. No obstant això, els fets o condicions futurs poden ser la causa que el Grup deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals consolidats, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals consolidats representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguen expressar la imatge fidel.
- Obtenim evidència suficient i adequada en relació amb la informació financera de les entitats o activitats empresarials dins del Grup per expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats. Som responsables de la direcció, supervisió i realització de l'auditoria del Grup. Som els únics responsables de la nostra opinió d'auditoria.

Ens comuniquem amb la comissió d'auditoria i control de la Societat dominant en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i els resultats significatius de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem a la comissió d'auditoria i control de la Societat dominant una declaració que hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat per informar d'aquelles qüestions que raonablement puguin suposar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació a la comissió d'auditoria i control de la Societat dominant, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

Índex

- **Comptes anuals del Grup CriteriaCaixa de l'exercici 2017**
- **Informe de gestió del Grup CriteriaCaixa de l'exercici 2017**

BALANÇOS CONSOLIDATS	3
COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS	5
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS (Part A)	6
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS (Part B)	7
ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS	9
Memòria corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017	10
1. Naturalesa de l'Entitat	10
2. Bases de presentació	13
3. Principis, polítiques comptables i criteris de valoració aplicats	32
4. Gestió de riscos.....	52
5. Immobilitzat intangible.....	61
6. Immobilitzat material	64
7. Inversions immobiliàries.....	66
8. Participacions en entitats associades i negocis conjunts	68
9. Actius financers no corrents	77
10. Actius no corrents mantinguts per a la venda	82
11. Existències	83
12. Deutors i altres comptes a cobrar.....	85
13. Altres actius financers corrents	86
14. Efectiu i altres equivalents d'efectiu	87
15. Patrimoni net.....	88
16. Ingressos diferits.....	94
17. Provisions no corrents i corrents	95
18. Passius financers no corrents i corrents	97
19. Creditors comercials i altres comptes a pagar i Altres passius corrents	103
20. Situació fiscal i impost sobre beneficis	104
21. Ingressos i despeses.....	108
22. Informació financera per segments	115
23. Contingències i compromisos	120
24. Informació sobre parts vinculades.....	121
25. Notes a l'estat de fluxos d'efectiu consolidat	126
26. Altra informació rellevant.....	128
27. Medi ambient i responsabilitat social corporativa	129
Annex I – Societats dependents del Grup Criteria.....	130
Annex II – Participacions en societats associades de Criteria.....	132

BALANÇOS CONSOLIDATS

A 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

ACTIU		31/12/2017	31/12/2016 (*)
ACTIU NO CORRENT			
Immobilitzat intangible	(Nota 5)	1.019.338	4.751.765
Immobilitzat material	(Nota 6)	121.437	3.159.512
Inversions immobiliàries	(Nota 7)	1.184.280	4.678.186
Participacions en entitats associades i negocis conjunts	(Nota 8)	18.158.383	15.273.708
Actius financers no corrents	(Nota 9)	993.197	220.999.308
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	(Nota 2)	-	3.139.646
Inversions mantingudes fins al venciment	(Nota 2)	-	7.271.902
Derivats	(Nota 2)	-	3.059.635
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	(Nota 2)	-	134.586
Actius emparats per contractes d'assegurances i reassegurances	(Nota 2)	-	344.144
Actius per impostos diferits	(Nota 20)	1.052.035	10.817.284
Total Actiu No Corrent		22.528.670	273.629.676
ACTIU CORRENT			
Actius no corrents mantinguts per a la venda	(Nota 10)	-	7.308.937
Existències	(Nota 11)	1.636.850	1.669.227
Deutors i altres comptes a cobrar	(Nota 12)	94.603	51.798.935
Actius financers mantinguts per negociar	(Nota 2)	-	11.664.072
Inversions mantingudes fins al venciment	(Nota 2)	-	1.034.000
Altres actius financers corrents	(Nota 13)	171.074	814.447
Efectiu i altres equivalents d'efectiu	(Nota 14)	892.744	13.594.698
Total Actiu Corrent		2.795.271	87.884.316
TOTAL ACTIU		25.323.941	361.513.992

(*) Es presenta únicament a efectes comparatius (vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre).

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant del Balanç consolidat a 31 de desembre de 2017.

BALANÇOS CONSOLIDATS

A 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

PASSIU I PATRIMONI NET		31/12/2017	31/12/2016 (*)
PATRIMONI NET			
Capital, reserves i resultats	(Nota 15)	17.670.000	17.001.263
Capital social		1.834.166	1.834.166
Prima d'emissió		2.344.519	2.344.519
Reserves		12.115.787	11.801.022
Altres aportacions de socis		16.800	16.800
Resultat atribuït al Grup		1.458.728	1.004.756
Dividend a compte lliurat		(100.000)	-
Ajustos en patrimoni per valoració	(Nota 15.5)	(211.860)	291.605
Interessos minoritaris	(Nota 15.6)	503.243	13.434.129
Total Patrimoni Net		17.961.383	30.726.997
PASSIU NO CORRENT			
Ingressos diferits	(Nota 16)	32.464	33.422
Provisions no corrents	(Nota 17)	146.753	4.879.646
Passius financers no corrents	(Nota 18)	6.901.879	64.924.329
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	(Nota 2)	-	1.984.854
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	(Nota 2)	-	3.763.976
Passius emparats per contractes d'assegurances	(Nota 2)	-	45.803.579
Passius per impostos diferits	(Nota 20)	70.816	1.241.525
Total Passiu No Corrent		7.151.912	122.631.331
PASSIU CORRENT			
Provisions corrents	(Nota 17)	26.545	62.848
Passius vinculats amb actius no corrents mantinguts per a la venda	(Nota 2)	-	86.039
Passius financers corrents	(Nota 18)	81.184	205.186.949
Passius financers mantinguts per negociar, posicions curtes de valors	(Nota 2)	-	897.739
Creditors comercials i altres comptes a pagar	(Nota 19)	99.948	111.401
Altres passius corrents	(Nota 19)	2.969	1.810.688
Total Passiu Corrent		210.646	208.155.664
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET		25.323.941	361.513.992

(*) Es presenta únicament a efectes comparatius (vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre).

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant del Balanç consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros
CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

		31/12/2017	31/12/2016 Re-expressat (*)
Vendes i prestació de serveis	(Nota 21.1)	272.462	274.840
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la Participació	(Nota 8)	865.553	678.319
Rendiments d'instruments de capital	(Nota 21.2)	26.650	25.281
Resultats d'operacions financeres		311	567
Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts	(Nota 21.3)	140.379	244.315
Variació d'existències de productes acabats i en curs		459	247
Treballs efectuats per l'empresa per al seu actiu		257	-
Aprovisionaments	(Nota 21.4)	38.137	(65.834)
Altres ingressos d'explotació		14.802	3.140
Despeses de personal	(Nota 21.5)	(80.753)	(76.638)
Altres despeses d'explotació	(Nota 21.6)	(147.899)	(139.341)
Amortització de l'immobilitzat	(Notes 5, 6, 7)	(90.675)	(95.326)
Variació de provisions	(Nota 17)	-	(32.816)
Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat	(Nota 21.7)	6.016	(127.129)
Deteriorament de participacions en associades i negocis conjunts	(Nota 8)	(1.104)	-
Deteriorament d'instruments financers	(Nota 9)	(2.408)	(4.432)
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	(Nota 8)	6.443	-
Altres guanys i pèrdues		245	(3.783)
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ		1.048.875	681.410
Ingressos financers	(Nota 21.8)	3.778	5.691
Despeses financeres	(Nota 21.8)	(172.558)	(245.808)
Variació de valor raonable en instruments financers	(Notes 18.3, 21.8)	10.856	(60.373)
RESULTAT FINANCER		(157.924)	(300.490)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		890.951	380.920
Impost sobre beneficis	(Nota 20)	19.312	159.378
RESULTAT DE LES OPERACIONS CONTINUADES		910.263	540.298
Resultat de les operacions discontinuades	(Nota 21.9)	1.574.067	1.017.889
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI		2.484.330	1.558.187
Atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants)	(Nota 15.6)	1.025.602	553.431
De les activitats continuades		88.882	51.075
De les activitats discontinuades		936.720	502.356
Atribuïble als propietaris de la dominant		1.458.728	1.004.756
De les activitats continuades		821.381	489.223
De les activitats discontinuades		637.347	515.533

(*) Imports reexpressats d'acord amb el que indica la Nota *Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre*. Es presenta únicament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant del Compte de Pèrdues i Guanys consolidat de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017.

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS (Part A)

ESTATS D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDATS

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

	31/12/2017	31/12/2016 (*)
RESULTAT DEL PERÍODE	2.484.330	1.558.187
UN ALTRE RESULTAT GLOBAL	(570.119)	(988.339)
Partides que no es reclassificaran en resultats	-	-
Elements que es poden reclassificar en resultats	(570.119)	(988.339)
Conversió de divises	(401.234)	(28.948)
<i>Guany/(pèrdua) per canvi de divises comptabilitzats en el patrimoni net</i>	(402.590)	(29.095)
<i>Transferit a resultats</i>	1.356	147
<i>Altres reclassificacions</i>		
Cobertures de fluxos d'efectiu (porció efectiva)	(19.860)	(67.583)
<i>Guany/(pèrdua) de valor comptabilitzats en el patrimoni net</i>	(17.387)	(47.239)
<i>Transferit a resultats</i>	(2.473)	(20.344)
<i>Transferit a l'import en llibres inicial dels elements coberts</i>		
<i>Altres reclassificacions</i>		
Actius financers disponibles per a la venda	151.279	(979.324)
<i>Guany/(pèrdua) de valor comptabilitzats en el patrimoni net</i>	123.360	(578.099)
<i>Transferit a resultats</i>	27.919	(401.225)
<i>Altres reclassificacions</i>		
Participació en altres ingressos i despeses reconeguts de les inversions associades i negocis conjunts	(298.678)	59.109
Impost sobre els guanys relatiu als elements que es poden reclassificar en resultats	(1.626)	28.407
RESULTAT GLOBAL TOTAL DEL PERÍODE	1.914.211	569.848
Atribuïble a interessos minoritaris (participacions no dominants)	958.948	(15.946)
Atribuïble als propietaris de la dominant	955.263	585.794

(*) Es presenta únicament a efectes comparatius (vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre).

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant de l'Estat d'Ingressos i Despeses Reconeguts consolidat de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017.

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS (Part B)

ESTATS TOTS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

	Patrimoni net atribuït a l'entitat dominant						Interessos minoritaris		
	Fons propis						Un altre resultat global acumulat	Un altre resultat global acumulat	Altres elements
	Capital	Prima d'emissió	Reserves i Altres aportacions de socis	Resultat atribuïble als propietaris de la dominant	Menys: dividends a compte	Un altre resultat global acumulat			
Saldo d'obertura (abans de reexpressió)	1.834.166	2.344.519	11.817.822	1.004.756	-	291.605	55.887	13.378.242	30.726.997
Efectes de la correcció d'errors									
Efectes dels canvis en les polítiques comptables									
Saldo d'obertura a 31/12/2016	1.834.166	2.344.519	11.817.822	1.004.756	-	291.605	55.887	13.378.242	30.726.997
Resultat global total del període				1.458.728		(503.465)	(66.654)	1.025.602	1.914.211
Altres variacions del patrimoni net	-	-	314.765	(1.004.756)	(100.000)	-	-	(13.889.834)	(14.679.825)
Dividends (o remuneracions als socis)			(300.000)		(100.000)			(95.732)	(495.732)
Transferències entre components del patrimoni net			(235.619)	(1.004.756)				1.240.375	-
Altres augments/disminucions del patrimoni net			850.384					(15.034.477)	(14.184.093)
Saldo de tancament a 31/12/2017	1.834.166	2.344.519	12.132.587	1.458.728	(100.000)	(211.860)	(10.767)	514.010	17.961.383

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant de l'Estat Total de Canvis en el Patrimoni Net consolidat de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017.

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS (Part B)

ESTATS TOTALS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

	Patrimoni net atribuït a l'entitat dominant						Interessos minoritaris		
	Fons propis						Un altre resultat global acumulat	Altres elements	Total
	Capital	Prima d'emissió	Reserves i Altres aportacions de socis	Resultat atribuïble als propietaris de la dominant	Menys: dividends a compte	Un altre resultat global acumulat			
Saldo d'obertura (abans de reexpressió)	1.834.166	2.344.519	12.179.324	1.179.459	(320.000)	710.567	625.264	10.833.422	29.386.721
Efectes de la correcció d'errors									
Efectes dels canvis en les polítiques comptables									
Saldo d'obertura a 31/12/2015	1.834.166	2.344.519	12.179.324	1.179.459	(320.000)	710.567	625.264	10.833.422	29.386.721
Resultat global total del període				1.004.756		(418.962)	(569.377)	553.431	569.848
Altres variacions del patrimoni net	-	-	(361.502)	(1.179.459)	320.000	-	-	1.991.389	770.428
Dividends (o remuneracions als socis)			(375.000)					(220.760)	(595.760)
Transferències entre components del patrimoni net			(809.565)	(1.179.459)	320.000			1.669.024	-
Altres augments/disminucions del patrimoni net			823.063					543.125	1.366.188
Saldo de tancament a 31/12/2016	1.834.166	2.344.519	11.817.822	1.004.756	-	291.605	55.887	13.378.242	30.726.997

Es presenta únicament a efectes comparatius (vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre).

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant de l'Estat Total de Canvis en el Patrimoni Net consolidat de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017.

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS

Exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2017 i 2016, en milers d'euros

CRITERIACAIXA I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

	31/12/2017	31/12/2016 Re-expressat (*)
1. Fluxos de tresoreria procedents de les activitats d'exploració	(114.262)	(1.512.570)
Resultat abans d'impostos	890.951	380.920
Ajustos en el resultat (Nota 25)	(844.235)	(43.295)
Canvis en el capital corrent (Nota 25)	75.475	(1.161.434)
Altres actius i passius d'exploració	(85.775)	(456.666)
Pagaments per interessos	(138.761)	(244.053)
Cobraments per interessos	11.302	1.801
Pagaments/Cobraments per impostos	(23.219)	10.157
2. Fluxos de tresoreria usats en les activitats d'inversió	1.912.872	2.903.461
Dividends rebuts	763.898	805.974
Inversions (-)	(209.435)	(175.801)
- Entitats del grup, associades i negocis conjunts	(20.788)	(44.411)
- Actius materials, inversions immobiliàries i altres actius intangibles	(41.457)	(60.752)
- Actius financers disponibles per a la venda	(126.727)	(70.600)
- Actius no corrents en venda	(12.566)	(38)
- Préstecs concedits	(7.897)	-
Desinversions (+)	1.358.409	2.273.288
- Entitats del grup, associades i negocis conjunts	1.253.431	2.029.322
- Actius materials, inversions immobiliàries i altres actius intangibles	11.605	106.491
- Actius financers disponibles per a la venda	1.471	31.883
- Actius no corrents en venda	68.302	105.592
- Amortització de préstecs concedits	23.600	-
3. Fluxos de tresoreria procedents de les activitats de finançament	(3.048.470)	186.070
Dividends pagats	(100.000)	(135.000)
Repartiment de reserves	(300.000)	(375.000)
Préstecs obtinguts	1.446.659	846.070
Amortització de préstecs obtinguts	(4.095.129)	(150.000)
4. Fluxos de tresoreria procedents de les activitats discontinuades	(645.133)	4.960.906
AUGMENT / DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS	(1.894.993)	6.537.867
Efectiu a l'inici de l'exercici (Nota 2)	13.594.698	7.015.824
Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	(10.806.961)	-
Efectiu al final de l'exercici	892.744	13.553.691
Efectiu generat (consumit) durant l'exercici	(1.894.993)	6.537.867

(*) Imports reexpressats d'acord amb el que indica la Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre. Es presenta únicament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 27 i els Annexos I i II adjunts formen part integrant de l'Estat de Fluxos d'Efectiu consolidat de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017.

Memòria corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017

CRITERIA CAIXA, SAU

I SOCIETATS QUE COMPONEN EL GRUP CRITERIACAIXA

D'acord amb la normativa vigent sobre contingut dels comptes anuals consolidats, aquesta Memòria, completa, amplia i comenta el balanç, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu, i forma amb aquests una unitat, amb l'objectiu de mostrar la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup consolidat Criteria a 31 de desembre de 2017, com també dels resultats de les seves operacions, dels canvis en el patrimoni net i dels fluxos d'efectiu que s'han produït en l'exercici anual acabat en aquesta data.

1. Naturalesa de l'Entitat

Criteria Caixa, SAU (d'ara endavant, Criteria, CriteriaCaixa o la Societat Dominant), amb NIF A63379135, i les seves societats filials integren el Grup CriteriaCaixa (d'ara endavant, el Grup o el Grup Criteria).

Criteria Caixa, SAU, anteriorment denominada Criteria CaixaHolding, SAU (i anteriorment, Servihabitat XXI, SAU), va ser constituïda el 16 de desembre de 2003. En data 25 de juliol de 2007 es van elevar a públic els acords presos en el Consell d'Administració de 16 de juliol de 2007, pels quals es va modificar la denominació social de Gestora de Microfinances, SAU per la de Servihabitat XXI, SAU. En data 18 de desembre de 2013, en virtut de la fusió entre Servihabitat XXI, SAU (societat absorbent) i Criteria CaixaHolding, SAU (societat absorbida) la Societat va adoptar la denominació social de Criteria CaixaHolding, SAU. Finalment, en data 7 d'octubre de 2015, es va elevar a públic davant notari l'acord adoptat pel Patronat de la Fundación Bancaria Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa", pel qual es va modificar la denominació social de Criteria CaixaHolding, SAU per la de Criteria Caixa, SAU.

Fundación Bancaria Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, Fundación Bancaria "la Caixa" o "la Caixa") és l'Accionista Únic de la Societat Dominant.

En data 6 d'octubre de 2017 Criteria va traslladar el seu domicili social de l'Avinguda Diagonal, 621 de Barcelona a la Plaça Weyler 3 de Palma de Mallorca.

Criteria, de conformitat amb l'article 2 dels seus Estatuts Socials, té com a objecte social la realització de les activitats següents:

- adquisició, venda i administració de valors mobiliaris i participacions en altres societats, tant si els seus títols cotitzen en Borsa com si no;
- administració i gerència de societats, així com la gestió i administració de valors representatius de fons propis d'entitats tant residents en el territori espanyol com no residents;
- assessorament econòmic, fiscal, tècnic, borsari i de qualsevol altre tipus;
- així com activitats consultores, assessores i promotores d'iniciatives industrials, comercials, urbanístiques, agrícoles i de qualsevol altre tipus;
- construcció, rehabilitació, manteniment i assistència tècnica, adquisició, administració, gestió, promoció, venda i explotació en arrendament, llevat de l'arrendament financer de tota classe de béns immobles, propis o de tercers;

- comercialització de béns immobles, ja sigui per compte propi o d'altri, en els termes més amplis i a través de tots els mitjans de comercialització, incloent-hi el canal d'Internet a través de la gestió i l'explotació de pàgines web.

La Societat Dominant també podrà participar en altres societats i intervenir fins i tot en la seva constitució, associant-s'hi o interessant-s'hi de qualsevol manera.

Naturalesa de la inversió en CaixaBank

El maig de 2016, el Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" i el Consell d'Administració de Criteria, després de rebre les condicions d'acord amb les quals el Banc Central Europeu (BCE) consideraria que Criteria hauria deixat de tenir el control de CaixaBank a efectes prudencials, així com la probable decisió de les autoritats europees de Resolució Bancària de considerar el perímetre de resolució a nivell consolidat de Criteria, cosa que comprometria tot el patrimoni de l'Accionista Únic de Criteria, van acordar deixar constància de la seva voluntat de complir les condicions perquè es produís la desconsolidació prudencial de Criteria respecte del grup CaixaBank, abans de finalitzar l'exercici 2017.

Les condicions més rellevants establertes pel Banc Central Europeu versaven sobre tres continguts bàsics:

- a) Participació de Criteria en CaixaBank.** Limitació de la participació en CaixaBank, tant en drets polítics com econòmics, a un màxim del 40%.
- b) Govern corporatiu.** Establiment de diverses mesures per limitar la influència en els Òrgans de Govern de CaixaBank de l'accionista de referència.
- c) Finançament Intragrup.** Establiment de limitacions al finançament de CaixaBank al Grup Criteria/Fundació Bancària "la Caixa" i viceversa, a complir en un màxim d'un any des de la desconsolidació prudencial.

Amb l'objectiu de complir totes i cadascuna de les condicions establertes pel BCE a l'efecte de la desconsolidació prudencial, Criteria ha dut a terme durant l'exercici 2017 les accions següents:

- a) Participació de Criteria en CaixaBank.** Per reduir la participació en CaixaBank fins al màxim del 40%, en data 6 de febrer de 2017 es van col·locar mitjançant la modalitat de col·locació accelerada (o *accelerated book building*), entre inversors institucionals i/o qualificats, 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament el 5,322% del seu capital social (vegeu Nota *Patrimoni Net*). Després d'aquesta operació, els drets econòmics i polítics de Criteria sobre CaixaBank es van situar en el 40% i es va complir així la primera de les condicions establertes pel BCE.
- b) Govern corporatiu.** Durant el segon semestre de 2017 es van complir en la seva totalitat els requeriments establerts pel BCE a través de la modificació dels Estatuts Socials de CaixaBank i de la modificació del Protocol de Gestió de la participació financera de la Fundació Bancària "la Caixa" en CaixaBank.
- c) Finançament intragrup.** Les accions més significatives efectuades per Criteria en aquest sentit, entre altres, són les següents:
 1. Reducció del finançament amb CaixaBank que la situa en un percentatge inferior al 5% dels recursos propis computables de CaixaBank requerit pel Banc Central Europeu en el moment de la desconsolidació, per reduir-se fins al 0% en els 12 mesos següents. A 31 de desembre de 2017 aquest percentatge se situa en un 0,91%.
 2. Prohibició de qualsevol tipus de finançament directe o indirecte dels clients de CaixaBank cap a Criteria o Fundació Bancària "la Caixa". Després de l'amortització de l'última emissió de deute subordinat comercialitzada a través de la xarxa d'oficines de

CaixaBank i col·locada a clients detallistes per 1.505 milions d'euros el gener de 2017, no hi ha finançament a Criteria ni a Fundació Bancaria "la Caixa" de clients de CaixaBank.

En aquest sentit, en data 26 de setembre de 2017, el Consell de Govern del Banc Central Europeu, després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una decisió, vigent a partir d'aquell mateix dia, per la qual Criteria deixava d'estar sota la seva supervisió, i el nou grup obligat era l'encapçalat per CaixaBank.

Per tant, Criteria ha deixat de ser considerada societat financera mixta de cartera als efectes del Reglament (UE) 575/2013 i entitat obligada d'un conglomerat financer, i no se li requereix complir els requisits de capital previstos en aquesta norma. Per la seva part, la Junta Única de Resolució considera el perímetre de resolució a nivell consolidat de CaixaBank.

Tenint en consideració les accions dutes a terme per Criteria i per Fundació Bancaria "la Caixa" per a la desconsolidació prudencial establertes pel Banc Central Europeu, i tenint en compte la normativa comptable NIIF 10 (Norma Internacional d'Informació Financera 10, sobre els Estats financers consolidats) per la qual es determina si un inversor controla una participada quan exerceix poder sobre aquesta, i en particular que:

- Els mecanismes que s'han articulat tant estatutàriament a CaixaBank com a través del Protocol de Gestió de la participació financera són suficients per considerar que Criteria i Fundació Bancaria "la Caixa" no tenen la capacitat per dirigir les activitats rellevants de CaixaBank, ja que aquestes es prenen al si del Consell d'Administració i en les seves Comissions delegades i ni Criteria ni Fundació Bancaria "la Caixa" tenen capacitat per nomenar la majoria dels seus membres.
- El fet que el Protocol de Gestió de la participació financera hagi de ser aprovat pel Banc d'Espanya i que qualsevol canvi estatutari hagi de ser aprovat pel Banc Central Europeu suposa de manera explícita que, una vegada autoritzats ambdós documents pels organismes supervisors, Criteria i Fundació Bancaria "la Caixa" no tenen la capacitat de revertir la situació sense les autoritzacions preceptives d'aquests organismes, situació que *de facto* suposa perdre la capacitat o la possibilitat de poder nomenar la majoria dels membres del Consell d'Administració de CaixaBank, i per això, la impossibilitat de tenir la capacitat per dirigir les activitats rellevants de CaixaBank.

S'ha conclòs que Criteria ha perdut el control sobre les decisions rellevants de CaixaBank.

Atesa la pèrdua de control sobre les decisions rellevants de CaixaBank, i seguint el que estableix la NIIF 10, Criteria ha passat a integrar la seva participació en CaixaBank com a participació associada pel mètode de la participació en mantenir influència significativa sobre CaixaBank. Això ha suposat la baixa en els estats financers consolidats dels actius i passius associats a la participació en CaixaBank i el reconeixement de la inversió conservada en el patrimoni de CaixaBank al seu valor raonable en el moment de la pèrdua de control (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*).

A 31 de desembre de 2017, la participació de Criteria a CaixaBank és del 40,00% (45,32% a 31 de desembre de 2016).

2. Bases de presentació

2.1. Marc normatiu de la informació financera

Els comptes anuals consolidats del Grup han estat formulats pels Administradors d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup, que és el que estableixen:

- a) les Normes Internacionals d'Informació Financera (d'ara endavant, NIIF) adoptades per la Unió Europea mitjançant Reglaments Comunitaris, de conformitat amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002 i modificacions posteriors,
- b) Codi de Comerç i la informació mercantil restant, i
- c) la resta de normativa comptable espanyola que sigui aplicable.

2.2. Imatge fidel

Els comptes anuals consolidats adjunts han estat obtinguts dels registres comptables de la Societat i de la resta d'entitats que integren el Grup i es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li és aplicable i, en particular, els principis i criteris comptables que conté, de manera que reflecteixen la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera consolidada del Grup a 31 de desembre de 2017, dels resultats del Grup, dels canvis en el patrimoni net i dels fluxos d'efectiu produïts durant l'exercici. Els comptes anuals adjunts inclouen certs ajustos i reclassificacions que tenen per objecte homogeneïtzar els principis i criteris seguits per les societats integrades amb els de Criteria.

Els principis i criteris de valoració aplicats es detallen a la Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats* d'aquesta memòria consolidada. No hi ha cap principi comptable o criteri de valoració de caràcter obligatori que, tenint un efecte significatiu en els comptes anuals consolidats, s'hagi deixat d'aplicar.

Les xifres es presenten en milers d'euros, llevat que s'indiqui explícitament que es fa servir una altra unitat monetària. Determinada informació financera d'aquesta memòria ha estat arrodonida i, consegüentment, les xifres mostrades com a totals en aquest document poden variar lleugerament de l'operació aritmètica exacta de les xifres anteriors.

D'altra banda, a l'hora de determinar la informació que s'ha de revelar en aquests estats financers anuals consolidats, s'ha tingut en compte la seva importància relativa en relació amb el mateix període comptable anual.

Normes i interpretacions emeses per l'International Accounting Standards Board (IASB) que han entrat en vigor durant l'exercici 2017

En la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats les normes més significatives que han entrat en vigor són les següents:

Normes i Interpretacions	Títol	Aplicació obligatòria per a exercicis iniciats a partir de:
<i>Aprovades per ser aplicades a la UE</i>		
Modificació de la NIC 7	Iniciativa de desglossaments	1 de gener de 2017
Modificació de la NIC 12	Reconeixement d'Actius per Impostos Diferits per pèrdues no efectuades	1 de gener de 2017
Milliores de la NIIF Cicle 2014 - 2016	Aclariment en relació amb la NIIF 12 i la seva interacció amb la NIIF 5 entra en vigor durant aquest període	1 de gener de 2017

Modificació de la NIC 7 'Iniciativa de desglossaments'

El gener de 2016 l'IASB va modificar la NIC 7 per requerir que les entitats proporcionin informació que permeti als usuaris dels estats financers avaluar els canvis en els passius que sorgeixen de les activitats de finançament, incloent-hi tant els derivats de fluxos d'efectiu com els que no impliquen fluxos d'efectiu. Per fer-ho, potser cal revelar (i) canvis derivats de fluxos d'efectiu per finançament, (ii) els canvis que sorgeixen de l'obtenció o pèrdua del control de subsidiàries o altres negocis, (iii) l'efecte de les variacions en les taxes de canvi de la moneda estrangera, (iv) els canvis en els valors raonables, i (v) altres canvis.

Modificació NIC 12 'Reconeixement d'Actius per Impostos Diferits per pèrdues no efectuades'

A través d'aquestes modificacions, l'IASB aclareix que una entitat necessita considerar si la normativa fiscal restringeix els beneficis fiscals que es poden utilitzar per compensar la diferència temporània deduïble. A més, les modificacions proporcionen una guia sobre la manera com una entitat ha de determinar els beneficis fiscals futurs i expliquen les circumstàncies en què el benefici fiscal pot incloure la recuperació d'alguns actius per un import superior al seu valor en llibres.

Les entitats estan obligades a aplicar les modificacions de forma retroactiva. Tanmateix, en l'aplicació inicial de les modificacions, el canvi en el patrimoni del primer exercici que es presenti es pot registrar en reserves. Les entitats que apliquin aquesta exempció han d'informar sobre això.

Les normes i interpretacions indicades anteriorment no han suposat un impacte significatiu per al Grup.

Normes i interpretacions emeses per l'IASB no vigents

En la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, les següents són les normes i interpretacions més significatives per al Grup que han estat publicades per l'IASB però que no resulten d'obligació en l'elaboració dels estats financers de l'exercici 2017, bé perquè la seva data d'efectivitat és posterior a la data dels comptes anuals consolidats, o bé perquè encara no han estat aprovades per la Unió Europea.

El Grup ha decidit no exercir l'opció d'aplicació anticipada d'aquestes normes, en cas que sigui possible. Així mateix, en la data actual, el Grup està analitzant tots els futurs impactes de l'adopció d'aquestes normes. No és possible facilitar una estimació raonable dels seus efectes fins que aquesta anàlisi no estigui completa.

Normes i Interpretacions	Títol	Aplicació obligatòria per a exercicis iniciats a partir de:
<i><u>Aprovades per ser aplicades a la UE</u></i>		
Modificació de la NIIF 4	Aplicació de la NIIF 9 Instruments financers amb la NIIF 4 Contractes d'Assegurances	1 de gener de 2018
NIIF 9	Instruments financers	1 de gener de 2018
NIIF 15	Ingressos d'activitats ordinàries procedents de contractes amb clients	1 de gener de 2018 ^(*)
Aclariments de la NIIF 15	Ingressos d'activitats ordinàries procedents de contractes amb clients (Aclariments)	1 de gener de 2018
Millores de les NIIF Cicle 2014 - 2016	Modificacions menors	1 de gener de 2018
NIIF 16	Arrendaments	1 de gener de 2019
<i><u>No aprovats per a la seva aplicació a la UE</u></i>		
Modificació de la NIIF 2	Classificació i mesurament de transaccions amb pagaments basats en accions	1 de gener de 2018
Modificació de la NIC 40	Reclassificació d'inversions immobiliàries	1 de gener de 2018
Interpretació CINIIF 22	Transaccions en moneda estrangera i contraprestació anticipada	1 de gener de 2018
Interpretació CINIIF 23	Incertesa sobre tractaments fiscals	1 de gener de 2019
Modificació de la NIIF 9	Característiques de cancel·lació anticipada amb compensació negativa	1 de gener de 2019
Modificació de la NIC 28	Interès a llarg termini en associades i negocis conjunts	1 de gener de 2019
Millores de les NIIF Cicle 2015 - 2017	Modificacions menors	1 de gener de 2019
Modificació de la NIC 19	Modificació, reducció o liquidació d'un pla	1 de gener de 2019
NIIF 17	Contractes d'assegurances	1 de gener de 2021
Modificació de la NIIF 10 i NIC 28	Venda o aportació d'actius entre un inversor i una associada/negoci conjunt	Sense data definida

^(*) La data d'entrada en vigor inicial de l'IASB per a aquesta norma era a partir de l'1 de gener de 2017, per bé que l'IASB va emetre un aclariment a la norma en què es difereix la seva entrada en vigor fins a l'1 de gener de 2018.

Aprovades per a la seva aplicació a la UE

Modificació NIIF 4 'Aplicació de la NIIF 9 Instruments financers amb la NIIF 4 Contractes d'Assegurança'

Les modificacions permeten a les entitats sota l'abast de la NIIF 4 l'opció d'aplicar la NIIF 9 (*overlay approach*) o la seva exempció temporal.

NIIF 9 'Instruments financers'

La NIIF 9 substituirà la NIC 39 'Instruments financers: reconeixement i valoració', afecta tant instruments financers d'actiu com de passiu i cobreix tres grans blocs: a) classificació i valoració, b) deteriorament i c) comptabilitat de cobertures. La seva data de primera aplicació és l'1 de gener de 2018 i es permet la seva aplicació anticipada.

a) Classificació i valoració

El nou enfocament de classificació d'instruments financers dependrà de la manera en què l'entitat gestiona els seus instruments financers (el seu model de negoci) i l'existència o no de fluxos d'efectiu contractuals. Els instruments financers es classificaran en el moment del seu registre inicial en tres categories: (i) cost amortitzat, (ii) valor raonable amb canvis en un altre resultat global (patrimoni) i (iii) valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.

Si el model de negoci té com a objectiu mantenir un actiu financer per tal de cobrar els fluxos d'efectiu contractuals que representen només pagaments de principal i interessos, es registra l'actiu financer a cost amortitzat, mentre que es valoren a valor raonable, i es registren els canvis de valoració en un altre

resultat global, si l'objectiu del model de negoci és tant cobrar els fluxos com la venda de l'actiu financer. La resta d'actius financers, entre ells els que incorporen derivats implícits, s'hauran de valorar íntegrament a valor raonable amb canvis registrats en el compte de pèrdues i guanys.

No obstant això, l'entitat, en el moment del reconeixement inicial d'inversions concretes en instruments de patrimoni que, en un altre cas, es valorarien al valor raonable amb canvis en resultats si el seu objectiu fos mantenir-les per negociar, podrà prendre la decisió irrevocable de presentar els canvis posteriors del valor raonable en un altre resultat global, i reconèixer en el resultat de l'exercici els dividendes d'aquesta inversió.

En aquest sentit, respecte als instruments de patrimoni, tant cotitzats com no cotitzats, actualment classificats com a actius financers disponibles per a la venda (vegeu Nota *Actius financers no corrents*) els canvis de valor raonable dels quals es reconeixen en el patrimoni, però que s'imputen a resultats quan es venen, es continuaran registrant al seu valor raonable, per bé que, en la data actual, el Grup encara no ha decidit si reconeixerà els canvis de valor amb impacte en el compte de resultats consolidat, cosa que en podria incrementar la volatilitat, o bé si s'acollirà a l'opció irrevocable de classificació en la nova categoria amb reconeixement dels canvis de valor en patrimoni net, que no permet la imputació posterior a resultats. En aquest sentit, l'import de les pèrdues i guanys acumulats corresponent puja a 117.071 milers d'euros de guany a 31 de desembre de 2017 (vegeu Nota *Patrimoni net – Ajustos en patrimoni per valoració*).

En relació amb els passius financers, les categories previstes en la NIIF 9 són similars a les previstes actualment en la NIC 39.

El Grup no espera impactes significatius en el seu balanç o patrimoni per l'aplicació dels requeriments de classificació i valoració de la NIIF 9, addicionals als comentats anteriorment.

b) Deteriorament

És precisament la part corresponent al deteriorament de valor dels instruments financers, basat en la pèrdua esperada, on la NIIF 9 presenta canvis més substancials respecte a l'actual model de NIC 39 basat en la comptabilització de les pèrdues incorregudes. Aquest nou model, de pèrdua esperada, requereix el registre, en la data de reconeixement inicial dels actius financers, de la pèrdua esperada que resulti d'un esdeveniment de *default* durant els 12 mesos vinents o durant tota la vida del contracte, depenent de l'evolució del risc de crèdit de l'actiu financer des del seu reconeixement inicial en balanç o per l'aplicació dels models 'simplificats' permesos per la norma per a alguns actius financers.

En particular, la NIIF 9 requerirà que una entitat basi el seu mesurament de les provisions per insolvències utilitzant un enfocament de deteriorament que diferencia entre tres estats. El mesurament de les pèrdues esperades depèn de si s'ha produït un increment significatiu en el risc de crèdit des del reconeixement inicial, de tal manera que: (i) la pèrdua esperada en l'horitzó temporal de 12 mesos (estat 1) s'aplica a tots els actius (des del seu reconeixement inicial), sempre que no hi hagi un increment significatiu del risc de crèdit; (ii) la pèrdua esperada total (estats 2 i 3) s'ha de registrar quan s'ha produït aquest increment significatiu del risc de crèdit, mesurat en base individual o col·lectiva. Per als actius financers considerats com a deteriorats que estan classificats en l'estat 3, els interessos financers es meritran sobre el valor net comptable.

El Grup no espera un impacte significatiu.

c) Comptabilitat de cobertures

S'ha reemplaçat la granularitat dels actuals requeriments de la NIC 39 per un nou model capaç d'alinear la comptabilitat de cobertures amb les activitats de gestió del risc de les companyies. Hi ha canvis respecte a la NIC 39 en diversos aspectes com les partides cobertes, els instruments de cobertura, la comptabilització del valor temporal de les opcions i l'avaluació de l'eficàcia, que permetran a les entitats del Grup ampliar les operacions a les quals s'aplica la comptabilitat de cobertura i facilitar-ne l'aplicació, així com la possibilitat de cobrir riscos no financers.

NIIF 15 'Ingressos d'activitats ordinàries procedents de contractes amb clients'

Aquesta norma substitueix totes les normes anteriors relatives al reconeixement d'ingressos: NIC 11 'Contractes en construcció', NIC 18 'Ingressos ordinaris', CINIIF 13 'Programes de fidelització de clients', CINIIF 15 'Acords per a la construcció d'immobles', CINIIF 18 'Transferències d'actius procedents de clients' i SIC 31 'Ingressos ordinaris – Permutades de serveis de publicitat'.

D'acord amb els nous requisits establerts en la NIIF 15, els ingressos s'han de reconèixer de manera que la transferència dels béns o serveis als clients es mostri per un import que reflecteixi la contraprestació a la qual l'entitat espera tenir dret a canvi d'aquests béns o serveis. En concret, estableix un nou model de cinc passos que s'aplica a la comptabilització dels ingressos procedents de contractes amb clients.

Clarificacions de la NIIF 15 'Ingressos d'activitats ordinàries procedents de contractes amb clients (aclariments)'

Aquests aclariments giren al voltant de la identificació de les obligacions d'acompliment, de principal versus agent, de la concessió de llicències i la seva meritació en un punt del temps o durant el temps, així com alguns aclariments a la regla de transició.

NIIF 16 'Arrendaments'

Aquesta norma substitueix l'actual NIC 17 'Arrendaments', així com les interpretacions vigents sobre arrendaments (CINIIF 4 'Determinació de si un acord conté un arrendament', SIC 15 'Arrendaments operatius – Incentius' i SIC 27 'Avaluació de l'essència de les transaccions que adopten la forma legal d'un arrendament').

La NIIF 16 estableix els principis per al reconeixement, mesurament, presentació i desglossament sobre els arrendaments. L'objectiu d'aquesta norma és assegurar que els arrendataris i els arrendadors proporcionin informació rellevant d'una forma que representi aquestes transaccions de manera fidel. La proposta de la NIIF 16 per a l'arrendatari és la d'un model únic, en què tots els arrendaments es registren en balanç i amb un impacte similar als actuals arrendaments financers (amortització del dret d'ús i despesa financera pel cost amortitzat del passiu). Tanmateix, per a l'arrendador la proposta és continuar amb el model dual, similar a l'actual NIC 17.

El Grup no espera impactes significatius en el seu balanç o patrimoni per l'aplicació de les normes i interpretacions anteriorment esmentades.

No aprovades per ser aplicades a la UE

Modificació de la NIIF 2 'Classificació i mesurament de transaccions amb pagaments basats en accions'

Hi ha situacions en què un pagament basat en accions que es liquida en efectiu es modifica, i és cancel·lat i substituït per un pagament nou basat en accions que es liquida amb instruments de patrimoni i, en la data de substitució, el valor raonable dels incentius de substitució és diferent del valor reconegut per als incentius originals. Abans de l'emissió de la modificació, hi havia diversitat en la manera com les entitats comptabilitzaven aquestes modificacions.

Mitjançant aquestes modificacions l'IASB requereix que una transacció amb pagaments basats en accions que es liquida amb instruments de patrimoni es reconegui en patrimoni en la mesura en què els béns o serveis han estat rebuts en la data de la modificació. Aquest mesurament es farà per referència al valor raonable de la data de modificació dels instruments de patrimoni concedits.

El passiu pel pagament basat en accions, que es liquidava en efectiu originalment, es dona de baixa en la data de modificació atès que es considera liquidat quan l'entitat concedeix el pagament basat en accions que es liquidarà amb instruments de patrimoni que substitueixen l'efectiu. Això és així perquè, en la data de modificació, l'entitat deixa d'estar obligada a transferir efectiu (o altres actius) a la contrapart. Qualsevol diferència entre l'import en llibres del passiu donat de baixa en llibres i l'import de patrimoni reconegut en la data de la modificació es reconeixerà de manera immediata en el resultat del període.

Modificació de la NIC 40: 'Reclassificació d'inversions immobiliàries'

La modificació aclareix que una reclassificació d'una inversió des d'una inversió immobiliària o cap a ella només està permesa quan hi ha evidència d'un canvi d'ús.

CINIIF 22: 'Transaccions en moneda estrangera i contraprestació anticipada'

Aquesta interpretació proporciona un guia aclaridora sobre el tipus de canvi que cal utilitzar en transaccions que impliquin una contraprestació anticipada (pagada o rebuda) en una moneda estrangera.

CINIIF 23: 'Incertesa sobre tractaments fiscals'

Aquesta interpretació aclareix com aplicar els criteris de registre i valoració de la NIC 12 quan hi ha incertesa sobre l'acceptabilitat per part de l'autoritat fiscal d'un determinat tractament fiscal utilitzat per l'entitat.

Modificació de la NIIF 9: 'Característiques de cancel·lació anticipada amb compensació negativa'

Aquesta modificació introdueix canvis en el test de l'SPPI (només pagament de principal i interessos) per permetre que, en certes circumstàncies, actius amortitzables anticipadament pel prestatari i que impliquin el pagament d'una compensació que reflecteix els canvis en els tipus d'interès puguin ser mesurats a cost amortitzat, subjectes a la resta de criteris de la NIIF 9.

Modificació de la NIC 28: 'Interès a llarg termini en associades i negocis conjunts'

Aquesta modificació clarifica que la NIIF 9, incloent-hi els requeriments de deteriorament, ha de ser aplicada als préstecs a llarg termini en associades i negocis conjunts que formen part de la inversió neta que l'entitat té en aquestes participacions. Atès que la NIC 28 no especifica cap requeriment sobre el reconeixement o mesurament d'aquests préstecs a llarg termini, estaran sota l'abast de la NIIF 9.

Modificació de la NIC 19: 'Modificació, reducció o liquidació d'un pla'

D'acord amb les modificacions proposades, quan es produeixi un canvi en un pla de prestació definida (per una modificació, reducció o liquidació) l'entitat utilitzarà hipòtesis actualitzades en la determinació del cost dels serveis i els interessos nets per al període després del canvi del pla.

NIIF 17 'Contractes d'assegurances'

La NIIF 7 va ser publicada el maig de 2017 i reemplaçarà l'actual NIIF 4. S'hi recolliran els principis de registre, valoració, presentació i desglossament dels contractes d'assegurances amb l'objectiu que l'entitat proporcioni informació rellevant i fiable que permeti als usuaris de la informació determinar l'efecte que els contractes tenen en els estats financers.

Modificació de la NIIF 10 i NIC 28 'Venda o aportació d'actius entre un inversor i una associada/negoci conjunt'

La modificació aclareix que en una operació en què participi una empresa associada o un negoci conjunt, el reconeixement del guany o pèrdua corresponent depèn de si els actius venuts o aportats constitueixen un negoci.

2.3. Responsabilitat de la informació i estimacions efectuades

Els comptes anuals individuals de Criteria i els comptes consolidats del Grup Criteria, corresponents a l'exercici 2017, han estat formulats pel Consell d'Administració en la reunió celebrada el 15 de març de 2018. Aquests comptes anuals estan pendents d'aprovació per l'Accionista Únic. No obstant això, el Consell d'Administració espera que siguin aprovats sense modificacions. Els comptes anuals de Criteria i els consolidats del Grup Criteria corresponents a l'exercici 2016 van ser aprovats per l'Accionista Únic en la sessió del Patronat de Fundació Bancaria "la Caixa" el dia 18 de maig de 2017 i estan dipositats al Registre Mercantil de Barcelona.

En l'elaboració d'aquests comptes anuals s'han utilitzat judicis, estimacions i assumpcions fets pels Administradors de Criteria i de les entitats consolidades per quantificar alguns actius, passius, ingressos, despeses i compromisos que hi estan registrats. Aquestes estimacions es refereixen, principalment, a:

- La vida útil i les pèrdues per deteriorament de l'immobilitzat intangible i immobilitzat material (Notes 5 i 6).
- La valoració dels fons de comerç i dels actius intangibles (Nota 5).
- Les pèrdues per deteriorament de les inversions immobiliàries i existències (Notes 7 i 11).
- La valoració de les participacions en entitats associades i negocis conjunts (Nota 8).
- La determinació dels resultats de les participacions en entitats associades i negocis conjunts (Nota 8).
- El valor raonable de determinats actius i passius financers (Notes 9, 13 i 18).
- Les pèrdues per deteriorament de determinats actius financers (Nota 9).
- La valoració de les provisions necessàries per a la cobertura de contingències laborals, legals i fiscals, les provisions per substitucions i cànon i altres passius contingents (Nota 17).
- La despesa de l'impost de societats determinat sobre el tipus impositiu esperat a final d'any, i l'activació dels crèdits fiscals i la seva recuperabilitat (Nota 20).

Aquestes estimacions s'han fet en funció de la millor informació disponible en la data de preparació d'aquests comptes anuals, per bé que és possible que esdeveniments futurs obliguin a modificar-les en propers exercicis, cosa que es faria, si escau, de manera prospectiva.

Els principis i les polítiques comptables i els criteris de valoració estan descrits a la Nota 3. No s'ha aplicat cap criteri que suposi una diferència pel que fa a aquests i que tingui un impacte material.

2.4. Comparació de la informació i variacions del perímetre

Les xifres corresponents a l'exercici anual de 2016, incloses en els comptes anuals adjunts de l'exercici 2017, es presenten únicament a efectes comparatius.

A causa dels impactes derivats de la pèrdua de control de CaixaBank (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*), i d'acord amb el que estableix la NIC 1, 'Presentació d'estats financers', per a una comparació correcta de la informació financera de l'exercici 2017, s'ha reexpressat la informació financera corresponent a l'exercici 2016. D'aquesta manera, la informació continguda en aquests comptes anuals referits a l'exercici 2016 no es correspon amb l'aprovada per l'Accionista Únic de Criteria el 18 de maig de 2017.

A fi de permetre una adequada comprensió i comparació de la situació financera i patrimonial consolidada del Grup Criteria a 31 de desembre de 2017 amb la de 31 de desembre de 2016, així com dels resultats consolidats de les seves operacions i dels seus fluxos d'efectiu consolidats corresponents a l'exercici 2017 amb els de l'exercici anterior, s'inclouen els detalls següents:

Reexpressió del Compte de pèrdues i guanys consolidat corresponent a l'exercici 2016, formulat pels Administradors de Criteria Caixa, SAU

Com s'indica a la Nota *Naturalesa de l'Entitat*, en el marc del procés de desconsolidació prudencial de CaixaBank, Criteria ha dut a terme durant l'exercici 2017 les accions necessàries per complir cadascuna de les condicions establertes pel BCE a l'efecte de la desconsolidació prudencial, cosa que ha suposat al seu torn la pèrdua de control sobre aquesta participada des d'un punt de vista comptable. En aquest sentit, el compte de pèrdues i guanys consolidat (i els seus desglossaments respectius) i l'estat de fluxos d'efectiu consolidat del període comparatiu de l'exercici 2016 han estat reexpressats per l'impacte de la classificació com a activitat interrompuda, en una línia del compte de resultats consolidat, del negoci desenvolupat pel grup CaixaBank fins a la data de la pèrdua de control efectiva en aplicació de la NIIF 5 Actius no corrents mantinguts per a la venda i activitats interrompudes (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Resultat d'operacions discontinuades*), tal com es mostra a continuació:

a) Reexpressió del Compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici 2016

FORMAT BANCARI - FORMULAT PELS ADMINISTRADORS EN COMPTES ANUALS 2016

	31/12/2016	Negoci bancari	Reclassificació negoci bancari com a activitat discontinuada	31/12/2016 reexpressat
(Milers d'euros)				
Ingressos per interessos	6.712.259	6.706.793		5.466
Despeses per interessos	(2.841.751)	(2.596.014)		(245.737)
MARGE D'INTERESSOS	3.870.508	4.110.779	-	(240.271)
Ingressos per dividendes	223.899	198.618		25.281
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	1.308.536	630.217		678.319
Ingressos per comissions	2.260.092	2.260.092		-
Despeses per comissions	(171.598)	(171.657)		59
Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net)	789.795	786.714		3.081
Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar (net)	17.334	21.175		(3.841)
Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertures (net)	(46.358)	12.689		(59.047)
Diferències de canvi (net)	28.716	28.562		154
Altres ingressos d'explotació	854.701	577.836		276.865
Altres despeses d'explotació	(1.118.459)	(996.541)		(121.918)
Ingressos d'actius emparats per contractes d'assegurances o reassurances	803.630	803.630		-
Despeses de passius emparats per contractes d'assegurances o reassurances	(493.129)	(493.129)		-
MARGE BRUT	8.327.667	7.768.985	-	558.682
Despeses d'administració	(3.842.587)	(3.739.268)	-	(103.319)
Despeses de personal	(2.821.987)	(2.745.349)		(76.638)
Altres despeses d'administració	(1.020.600)	(993.919)		(26.681)
Amortització	(465.528)	(370.202)		(95.326)
Provisions o reversió de provisions	(519.348)	(486.532)		(32.816)
Deteriorament del valor o reversió del deteriorament d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats	(586.292)	(581.860)	-	(4.432)
Actius financers disponibles per a la venda	(235.869)	(233.048)		(2.821)
Préstecs i partides a cobrar	(469.368)	(467.757)		(1.611)
Inversions mantingudes fins al venciment	118.945	118.945		-
RESULTAT DE L'ACTIVITAT D'EXPLOTACIÓ	2.913.912	2.591.123	-	322.789
Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en associades o negocis conjunts	(3.986)	(3.986)		-
Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers	(329.022)	(228.414)	-	(100.608)
Actius tangibles	(323.023)	(224.279)		(98.744)
Actius intangibles	(2.367)	(503)		(1.864)
Altres	(3.632)	(3.632)		-
Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius no financers i participacions (net)	97.187	(140.990)		238.177
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	66.925	66.925		-
Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net)	(866.458)	(787.020)		(79.438)
GUANYS O PÈRDUES ABANS D'IMPOSTOS PROCEDENTS DE LES ACTIVITATS CONTINUADES	1.878.558	1.497.638	-	380.920
Despeses o ingressos per impostos sobre els guanys de les activitats continuades	(319.427)	(478.805)		159.378
GUANYS O PÈRDUES DESPRÉS D'IMPOSTOS PROCEDENTS DE LES ACTIVITATS CONTINUADES	1.559.131	1.018.833	-	540.298
Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes	(944)	(944)	1.018.833	1.017.889
RESULTAT DEL PERÍODE	1.558.187	1.017.889	1.018.833	1.558.187
Atribuïble a interessos minoritaris	553.431	502.356	502.356	553.431
De les activitats continuades	553.431	502.356	-	51.075
De les activitats discontinuades	-	-	502.356	502.356
Atribuïble als propietaris de la dominant	1.004.756			1.004.756
De les activitats continuades	1.004.756	515.533	-	489.223
De les activitats discontinuades	-	-	515.533	515.533

b) Reexpressió de l'Estat de fluxos d'efectiu consolidat de l'exercici 2016

FORMAT BANCARI - FORMULAT PELS ADMINISTRADORS EN COMPTES ANUALS 2016

	31/12/2016	Discontinuació Negoci bancari	31/12/2016 Reexpressat
A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	11.506.135	(12.212.341)	- (706.206)
Resultat del període	1.558.187	(1.017.889)	540.298
Ajustos per obtenir els fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació	5.970.927	(6.173.600)	(202.673)
Amortització	465.528	(370.202)	95.326
Altres ajustos	5.505.399	(5.803.398)	(297.999)
Augment/(Disminució) net dels actius d'explotació	1.593.371	(1.889.262)	(295.891)
Actius financers mantinguts per negociar	1.867.991	(1.867.991)	-
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	(1.573.686)	1.573.686	-
Actius financers disponibles per a la venda	(2.851.714)	2.812.997	(38.717)
Préstecs i partides a cobrar	1.180.408	(916.538)	263.870
Altres actius d'explotació	2.970.372	(3.491.416)	(521.044)
Augment/(Disminució) net dels passius d'explotació	2.290.844	(3.048.941)	(758.097)
Passius financers mantinguts per negociar	(1.911.681)	1.911.681	-
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	1.688.575	(1.688.575)	-
Passius financers a cost amortitzat	5.500.000	(5.543.903)	(43.903)
Altres passius d'explotació	(2.986.050)	2.271.856	(714.194)
Cobraments/(Pagaments) per impost sobre els guanys	92.806	(82.649)	10.157
B) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ	(1.631.588)	2.906.210	- 1.274.622
Pagaments:	(5.015.899)	4.910.698	(105.201)
Actius tangibles	(480.762)	459.494	(21.268)
Actius intangibles	(218.850)	179.366	(39.484)
Inversions en associades i negocis conjunts	(148.051)	104.890	(43.161)
Entitats dependents i altres unitats de negoci	(1.250)	-	(1.250)
Actius no corrents i passius que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	(35.198)	35.160	(38)
Altres pagaments relacionats amb activitats d'inversió	(4.131.788)	4.131.788	-
Cobraments:	3.384.311	(2.004.488)	1.379.823
Actius tangibles	245.418	(209.403)	36.015
Actius intangibles	70.476	-	70.476
Inversions en associades i negocis conjunts	1.867.347	(699.607)	1.167.740
Actius no corrents i passius que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	1.201.070	(1.095.478)	105.592
C) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	(3.337.997)	4.346.542	- 1.008.545
Pagaments:	(7.662.958)	7.152.958	(510.000)
Dividends	(730.760)	220.760	(510.000)
Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	(6.932.198)	6.932.198	-
Cobraments:	4.324.961	(2.806.416)	1.518.545
Alienació d'instruments de patrimoni propi	1.306.416	(1.306.416)	-
Altres cobraments relacionats amb activitats de finançament	3.018.545	(1.500.000)	1.518.545
D) EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI	1.317	(1.317)	-
E) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DISCONTINUADES	-	4.960.906	4.960.906
F) AUGMENT/(DISMINUCIÓ) NET DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS (A+B+C+D+E)	6.537.867	(4.960.906)	4.960.906 6.537.867
F) EFECTIU I EQUIVALENTS A L'INICI DEL PERÍODE	7.015.824		7.015.824
G) EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE (E+F)	13.553.691		13.553.691

Adaptació dels estats financers consolidats corresponents a l'exercici 2016, formulats pels Administradors de Criteria Caixa, SAU al format específic establert per a una societat tenidora de participacions (*holding*)

Una vegada evidenciada la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank i el registre d'aquesta participació com a entitat associada (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*), la naturalesa de les principals activitats del Grup Criteria s'ha vist modificada considerablement. Anteriorment a aquest fet, els estats financers consolidats del Grup es presentaven en el format específic per als grups d'entitats de crèdit basat en el grau de liquiditat, en constituir l'activitat bancària la més representativa del Grup i considerar-se que proporcionava una informació fiable més rellevant.

Tanmateix, arran de la pèrdua de control sobre CaixaBank i, per tant, de la classificació de la participació de CaixaBank com a empresa associada, la naturalesa de les activitats del Grup Criteria ja no és principalment bancària. Aquest canvi de naturalesa fa que la forma de presentació més rellevant dels estats financers consolidats del Grup sigui distingint els seus actius i passius entre partides corrents i no corrents.

Com a conseqüència, tal com estableix la NIC 1, en haver-se modificat la presentació de partides dels estats financers consolidats del Grup, s'han adaptat els imports comparatius, sempre que no hagi estat impracticable la seva reclassificació.

A continuació, es presenta l'adaptació del balanç, el compte de resultats i l'estat de fluxos d'efectiu, integrants tots dels estats financers consolidats del Grup Criteria corresponents a aquest exercici 2016, d'acord amb un format propi d'entitats *holding*.

La conciliació entre ambdós formats de presentació es pot efectuar mitjançant la clau alfanumèrica que acompanya cadascun dels epígrafs. Per a l'adaptació de determinats imports del negoci bancari s'han efectuat supòsits a causa de la dificultat d'obtenir la informació per a la classificació dels actius i passius entre corrents i no corrents.

Adaptació de l'Actiu del Balanç consolidat

FORMAT BANCARI - FORMULAT PELS ADMINISTRADORS EN CA 2016

	31/12/2016		
	TOTAL	Holding	Bancari
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	13.553.691 ¹	293.734	13.259.957
Actius financers mantinguts per negociar	11.664.072 ²	-	11.664.072
Derivats	9.575.832	-	9.575.832
Instruments de patrimoni	294.923	-	294.923
Valors representatius de deute	1.793.317	-	1.793.317
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	3.139.646 ⁴	-	3.139.646
Instruments de patrimoni	1.806.976	-	1.806.976
Valors representatius de deute	1.332.670	-	1.332.670
Actius financers disponibles per a la venda	65.430.253	720.946	64.709.307
Instruments de patrimoni	3.666.213 ⁸	720.183	2.946.030
Valors representatius de deute	61.764.040 ⁹	763	61.763.277
Préstecs i partides a cobrar	206.557.885	154.701 ^C	206.403.184 ^A
Valors representatius de deute	561.139	-	561.139
Préstecs i bestretes	205.996.746	154.701	205.842.045
Entitats de crèdit	6.814.823	73.516	6.741.307
Cientela	199.181.923	81.185	199.100.738
Inversions mantingudes fins al venciment	8.305.902 ^B	-	8.305.902
Derivats – Comptabilitat de cobertura	3.059.635 ¹²	-	3.059.635
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	134.586 ¹³	-	134.586
Inversions en associades i negocis conjunts	15.273.708 ¹⁴	8.856.397	6.417.311
Entitats associades	14.079.746	8.856.397	5.223.349
Negocis conjunts	1.193.962	-	1.193.962
Actius emparats per contractes d'assegurances i reassegurances	344.144 ¹⁵	-	344.144
Actius tangibles	7.837.698	1.400.790	6.436.908
Immobilitzat material	3.159.512 ¹⁶	154.850	3.004.662
D'ús propi	3.159.512	154.850	3.004.662
Inversions immobiliàries	4.678.186 ¹⁷	1.245.940	3.432.246
Actius intangibles	4.751.765 ¹⁸	1.064.413	3.687.352
Fons de comerç	3.053.364	2.519	3.050.845
Altres actius intangibles	1.698.401	1.061.894	636.507
Actius per impostos	11.700.239	1.174.965	10.525.274
Actius per impostos corrents	882.955 ²⁰	90.829	792.126
Actius per impostos diferits	10.817.284 ¹⁹	1.084.136	9.733.148
Altres actius	2.451.831	656.952	1.794.879
Existències	1.669.227 ²¹	656.331	1.012.896
Resta d'altres actius	782.604	621 ^C	781.983 ²²
Actius no corrents i grups alienables d'elements que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	7.308.937 ²³	904.077	6.404.860
Total Actiu	361.513.992	15.226.975	346.287.017

FORMAT HÒLDING

	31/12/2016		
	TOTAL	Holding	Bancari
A) ACTIU NO CORRENT			
Immobilitzat intangible	4.751.765 ¹⁸	1.064.413	3.687.352
Fons de comerç	3.053.364	2.519	3.050.845
Un altre immobilitzat intangible	1.698.401	1.061.894	636.507
Immobilitzat material	3.159.512 ¹⁶	154.850	3.004.662
Inversions immobiliàries	4.678.186 ¹⁷	1.245.940	3.432.246
Participacions en entitats associades i negocis conjunts	15.273.708 ¹⁴	8.856.397	6.417.311
Actius financers no corrents	220.999.308	769.817	220.229.491
Instruments de patrimoni	3.666.213 ⁸	720.183	2.946.030
Valors representatius de deute	62.325.179 ⁹	763	62.324.416
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers	48.871	48.871 ⁷	-
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers – Negoci bancari	154.959.045 ¹¹	-	154.959.045
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	3.139.646 ⁴	-	3.139.646
Inversions mantingudes fins al venciment	7.271.902 ⁶	-	7.271.902
Derivats – Comptabilitat de cobertura	3.059.635 ¹²	-	3.059.635
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	134.586 ¹³	-	134.586
Actius emparats per contractes d'assegurances i reassegurances	344.144 ¹⁵	-	344.144
Actius per impost diferit	10.817.284 ¹⁹	1.084.136	9.733.148
Total actiu no corrent	273.629.676	13.175.553	260.454.123
B) ACTIU CORRENT			
Actius no corrents mantinguts per a la venda	7.308.937 ²³	904.077	6.404.860
Existències	1.669.227 ²¹	656.331	1.012.896
Deutors i altres comptes a cobrar	51.798.935	123.809	51.675.126
Clients per vendes i prestació de serveis	28.677	28.677 ²⁴	-
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers – Negoci bancari	50.883.000 ¹⁰	-	50.883.000
Actius fiscals	882.955 ²⁰	90.829	792.126
Altres deutors	4.303	4.303 ²⁵	-
Actius financers mantinguts per negociar	11.664.072 ²	-	11.664.072
Inversions mantingudes fins al venciment	1.034.000 ⁵	-	1.034.000
Altres actius financers corrents	814.447	32.464 ²⁶	781.983 ²²
Efectiu i altres equivalents d'efectiu	13.594.698 ^{1, 27}	334.741	13.259.957
Total actiu corrent	87.884.316	2.051.422	85.832.894
Total Actiu	361.513.992	15.226.975	346.287.017

Detalls addicionals per al seguiment de l'adaptació de l'Actiu del Balanç consolidat al format específic d'una entitat *holding*:

A - Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers – Negoci bancari

	Milers d'euros		
	Préstecs i bestretes	Valors representatius de deute	Total
Venciment inferior a 12 mesos	50.883.000 10	-	50.883.000
Venciment superior a 12 mesos	154.959.045 11	561.139 9	155.520.184
Total	205.842.045	561.139	206.403.184 A

B - Inversions mantingudes fins al venciment

	Milers d'euros
Venciment inferior a 12 mesos	1.034.000 5
Venciment superior a 12 mesos	7.271.902 6
Total	8.305.902 B

C - Préstecs i partides a cobrar i Altres actius/Resta – Negoci *holding*

	Milers d'euros
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers no corrents	48.871 7
Clients per vendes i prestació de serveis	28.677 24
Altres deutors	4.303 25
Altres actius financers corrents	32.464 26
Altres equivalents d'efectiu	41.007 27
Total	155.322 C

Adaptació del Passiu del Balanç consolidat

FORMAT BANCARI - FORMULAT PELS ADMINISTRADORS EN COMPTES ANUALS 2016

	31/12/2016		
	TOTAL	Hòlding	Bancari
Passius financers mantinguts per negociar	10.292.514	216	10.292.298
Derivats	9.394.775	216 10	9.394.559 11
Posicions curtes de valors	897.739 13	-	897.739
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	3.763.976 14	-	3.763.976
Dipòsits	3.763.976	-	3.763.976
Cientela	3.763.976	-	3.763.976
Passius financers a cost amortitzat	260.145.223	7.886.644	252.258.579 A
Dipòsits	225.532.277	3.831.551	221.700.726
Bancs centrals	30.029.382	-	30.029.382
Entitats de crèdit	10.124.654	3.831.551 19	6.293.103
Cientela	185.378.241	-	185.378.241
Valors representatius de deute emesos	31.600.709	3.892.695 19	27.708.014
Altres passius financers	3.012.237	162.398 B	2.849.839
Derivats – Comptabilitat de cobertures	653.415	27.871 10	625.544 22
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura del risc de tipus d'interès	1.984.854 23	-	1.984.854
Passius emparats per contractes d'assegurances	45.803.579 24	-	45.803.579
Provisions	4.949.683	213.612 C	4.736.071 25
Pensions i altres obligacions de prestacions definides postocupació	2.031.164	2.552	2.028.612
Altres retribucions als empleats a llarg termini	972.767	-	972.767
Qüestions processals i litigis per impostos pendents	633.360	136	633.224
Compromisos i garanties concedits	228.553	-	228.553
Resta de provisions	1.083.839	210.924	872.915
Passius per impostos	1.246.592	63.763	1.182.829
Passius per impostos corrents	5.067	4.786 38	281 26
Passius per impostos diferits	1.241.525 27	58.977	1.182.548
Altres passius	1.861.120	55.582 B	1.805.538 28
Passius inclosos en grups alienables d'elements que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	86.039 29	-	86.039
Total Passiu	330.786.995	8.247.688	322.539.307
FONS PROPIS	17.001.263		
Capital	1.834.166 1		
Prima d'emissió	2.344.519 2		
Guany acumulats	6.866.257 3		
Altres reserves	4.951.565 3		
Resultat de l'exercici atribuït als propietaris de la dominant	1.004.756 4		
Menys: Dividends a compte	- 0		
UN ALTRE RESULTAT GLOBAL ACUMULAT	291.605		
Elements que no es recllassificaran en resultats	0		
Elements que es poden recllassificar en resultats	291.605		
Conversió en divises	345.289 5		
Derivats de cobertura. Cobertures de fluxos d'efectiu (porció efectiva)	4.746 6		
Actius financers disponibles per a la venda	(19.216) 7		
Instruments de deute	166.246		
Instruments de patrimoni	(185.462)		
Participació en altres ingressos i despeses reconeguts d'inversions en associades i negocis conjunts	(39.214) 8		
INTERESSOS MINORITARIS (participacions no dominants)	13.434.129 9		
Un altre resultat global acumulat	55.887		
Altres elements	13.378.242		
Total Patrimoni net	30.726.997		
Total Passiu i Patrimoni net	361.513.992	8.247.688	322.539.307

FORMAT HÒLDING

	31/12/2016		
	TOTAL	Hòlding	Bancari
PATRIMONI NET	17.001.263		
Capital, reserves i resultats	17.001.263		
Capital social	1.834.166 1		
Prima d'emissió	2.344.519 2		
Reserves	11.801.022 3		
Altres aportacions de socis	16.800 3		
Resultat atribuït al Grup	1.004.756 4		
Dividend a compte lliurat	-		
Ajustos en patrimoni per valoració	291.605		
Partides que no es recllassifiquen a resultat de l'exercici	-		
Partides que es recllassifiquen a resultat de l'exercici	291.605		
Actius financers disponibles per a la venda	(19.216) 7		
Operacions de cobertura	4.746 6		
Diferències de conversió	345.289 5		
Societats consolidades pel mètode de la participació	(39.214) 8		
Interessos minoritaris	13.434.129 9		
Total Patrimoni net	30.726.997		
PASSIU NO CORRENT			
Ingressos diferits	33.422	33.422 34	-
Provisions no corrents	4.879.646	143.575 30	4.736.071 25
Passius financers no corrents	64.924.329	5.546.447	59.377.882
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o altres valors negociables	5.451.773	5.451.773 19	-
Valors representatius de deute negoci bancari	23.161.014	-	23.161.014 17
Altres passius financers	533.044	68.205 33	464.839 20
Passius financers mantinguts per a negociar – Derivats	19.579	19.579 10	-
Derivats – Comptabilitat de cobertures	632.434	6.890 10	625.544 22
Dipòsits negoci bancari	35.126.485	-	35.126.485 15
Canvis del valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura del risc de tipus d'interès	1.984.854 23	-	1,984.854
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	3.763.976 14	-	3.763.976
Passius emparats per contractes d'assegurances	45.803.579 24	-	45.803.579
Passius per impostos diferits	1.241.525 27	58.977	1.182.548
Total passiu no corrent	122.631.331	5.782.421	116.848.910
PASSIU CORRENT			
Provisions corrents	62.848	62.848 31	-
Passius vinculats amb actius no corrents mantinguts per a la venda	86.039 29	-	86.039
Passius financers corrents	205.186.949	2.286.149	202.900.800
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o altres valors negociables	2.272.472	2.272.472 19	-
Valors representatius de deute negoci bancari	4.547.000	-	4.547.000 18
Altres passius financers	2.397.059	12.059 32	2.385.000 21
Passius financers mantinguts per a negociar – Derivats	9.394.559	-	9.394.559 11
Derivats – Comptabilitat de cobertures	1.618	1.618 10	-
Dipòsits negoci bancari	186.574.241	-	186.574.241 16
Passius financers mantinguts per negociar, posicions curtes de valors	897.739 13	-	897.739
Creditors comercials i altres comptes a pagar	111.401	111.120	281
Creditors comercials i comptes a pagar	94.425	94.425 36	-
Passius per impost corrent	16.976	16.695 38	281 26
Altres passius corrents	1.810.688	5.150 37	1.805.538 28
Total passiu corrent	208.155.664	2.465.267	205.690.397
Total patrimoni net i passiu	361.513.992	8.247.688	322.539.307

Detalls addicionals per al seguiment de l'adaptació del Passiu del Balanç consolidat al format específic d'una entitat *hòlding*:

A - Passius financers a cost amortitzat – Negoci bancari

	Milers d'euros				
	Corrent		No corrent	Total	
Dipòsits	186.574.241	16	35.126.485	15	221.700.726
<i>Bancs centrals</i>	3.249.000		26.780.382		30.029.382
<i>Entitats de crèdit</i>	5.027.000		1.266.103		6.293.103
<i>Clientela</i>	178.298.241		7.080.000		185.378.241
Valors representatius de deute emesos	4.547.000	18	23.161.014	17	27.708.014
Altres passius financers	2.385.000	21	464.839	20	2.849.839
Total	193.506.241		58.752.338		252.258.579

A

B – Altres passius financers i Altres passius – Negoci Hòlding

	Milers d'euros	
Passius financers no corrents / altres passius	68.205	33
Subvencions	33.422	34
Passius financers corrents / altres passius	4.870	32
Creditors comercials i comptes a pagar	94.425	36
Passius per impost corrent	11.909	38
Periodificacions a curt termini	5.150	37
Total	217.980	B

C – Provisions – Negoci hòlding

	Milers d'euros	
Provisions no corrents	143.575	30
Provisions corrents	62.848	31
Proveïdors d'immobilitzat a curt termini	7.189	32
Total	213.612	C

Adaptació del Compte de pèrdues i guanys consolidat

FORMAT BANCARI - FORMULAT PELS ADMINISTRADORS EN COMPTES ANUALS 2016

	31/12/2016 reexpressat	
(Milers d'euros)		
Ingressos per interessos	5.466	12
Despeses per interessos	(245.737)	13
MARGE D'INTERESSOS	(240.271)	
Ingressos per dividends	25.281	2
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	678.319	1
Ingressos per comissions	-	
Despeses per comissions	59	14
Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net)	3.081	A
Guanys o pèrdues per actius i passius financers mantinguts per negociar (net)	(3.841)	17
Guanys o pèrdues resultants de la comptabilitat de cobertures (net)	(59.047)	16
Diferències de canvi (net)	154	B
Altres ingressos d'explotació	276.865	C
Altres despeses d'explotació	(121.918)	D
Ingressos d'actius emparats per contractes d'assegurances o reassurances	-	
Despeses de passius emparats per contractes d'assegurances o reassurances	-	
MARGE BRUT	558.682	
Despeses d'administració	(103.319)	
Despeses de personal	(76.638)	3
Altres despeses d'administració	(26.681)	14
Amortització	(95.326)	4
Provisions o reversió de provisions	(32.816)	5
Deteriorament del valor o reversió del deteriorament d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats	(4.432)	6
Actius financers disponibles per a la venda	(2.821)	
Préstecs i partides a cobrar	(1.611)	
Inversions mantingudes fins al venciment	-	
RESULTAT DE L'ACTIVITAT D'EXPLOTACIÓ	322.789	
Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'inversions en associades o negocis conjunts	-	7
Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers	(100.608)	8
Actius tangibles	(98.744)	
Actius intangibles	(1.864)	
Altres	-	
Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius no financers i participacions (net)	238.177	E
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	-	
Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net)	(79.438)	F
GUANYS O PÈRDUES ABANS D'IMPOSTOS PROCEDENTS DE LES ACTIVITATS CONTINUADES	380.920	
Despeses o ingressos per impostos sobre els guanys de les activitats continuades	159.378	9
GUANYS O PÈRDUES DESPRÉS D'IMPOSTOS PROCEDENTS DE LES ACTIVITATS CONTINUADES	540.298	
Guanys o pèrdues després d'impostos procedents d'activitats interrompudes	1.017.889	10
RESULTAT DEL PERÍODE	1.558.187	
Atribuïble a interessos minoritaris	553.431	11
De les activitats continuades	51.075	
De les activitats discontinuades	502.356	
Atribuïble als propietaris de la dominant	1.004.756	15
De les activitats continuades	489.223	
De les activitats discontinuades	515.533	

FORMAT HOLDING

	31/12/2016 reexpressat i adaptat	
OPERACIONS CONTINUADES		
Vendes i prestació de serveis	274.840	18
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	678.319	1
Rendiments d'instruments de capital	25.281	2
Resultats d'operacions financeres	567	17
Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts	244.315	21
Variació d'existències de productes acabats i en curs	247	22
Treballs efectuats per l'empresa per al seu actiu	-	
Aprovisionaments	(65.834)	8
Altres ingressos d'explotació	3.140	19
Despeses de personal	(76.638)	3
Altres despeses d'explotació	(139.341)	14
Amortització de l'immobilitzat	(95.326)	4
Variació de provisions	(32.816)	5
Deteriorament i resultat per alienació d'immobilitzat	(127.129)	8
Deteriorament de participacions en negocis conjunts i associades	-	7
Deteriorament d'instruments financers	(4.432)	6
Altres guanys	3.540	20
Altres pèrdues	(7.323)	23
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	681.410	
Ingressos financers	5.691	12
Despeses financeres	(245.808)	13
Variació de valor raonable en instruments financers	(60.373)	16
RESULTAT FINANCER	(300.490)	
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	380.920	
Impost sobre beneficis	159.378	9
RESULTAT DE LES OPERACIONS CONTINUADES	540.298	
Resultat de les operacions discontinuades	1.017.889	10
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI	1.558.187	
Atribuïble a interessos minoritaris	553.431	11
De les activitats continuades	51.075	
De les activitats discontinuades	502.356	
Atribuïble als propietaris de la dominant	1.004.756	
De les activitats continuades	489.223	
De les activitats discontinuades	515.533	

Detalls addicionals per al seguiment de l'adaptació del Compte de pèrdues i guanys consolidat al format específic d'una entitat *holding*:

A - Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis en resultats (net)

	<u>Milers d'euros</u>	
Pèrdues d'operacions financeres	(1.326)	16
Beneficis/pèrdues procedents d'instruments financers	4.408	17
Total	3.081	A

B - Diferències de canvi

	<u>Milers d'euros</u>	
Beneficis per diferències de canvi	225	12
Pèrdues per diferències de canvi	(71)	13
Total	154	B

C - Altres ingressos d'explotació

	<u>Milers d'euros</u>	
Prestació de serveis	230.518	18
Ingressos per lloguers	39.666	18
Altres ingressos d'explotació	3.140	19
Altres guanys	3.540	20
Total	276.865	C

D - Altres despeses d'explotació

	<u>Milers d'euros</u>	
Variació d'Existències	(1.876)	22
Despeses d'explotació relacionades amb immobles	(52.292)	14
Altres despeses d'explotació	(60.427)	14
Altres menyscapes diversos	(7.323)	23
Total	(121.918)	D

E - Guanys o pèrdues en donar de baixa en comptes actius no financers i participacions (net)

	<u>Milers d'euros</u>	
Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts	216.589	21
Resultat de venda d'immobilitzat intangible, material i inversions immobiliàries	20.864	8
Variació d'existències	2.123	22
Vendes d'existències	4.656	18
Aprovisionaments	(6.055)	8
Total	238.177	E

F - Guanys o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes (net)

	<u>Milers d'euros</u>	
Deteriorament i resultat de venda ANCV	(107.164)	8
Resultat d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts	27.726	21
Total	(79.438)	F

Adaptació de l'Estat de fluxos d'efectiu consolidat

FORMAT BANCARI - FORMULAT PELS ADMINISTRADORS EN COMPTES ANUALS 2016

	31/12/2016 Reexpressat
A) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	(706.206)
Resultat del període	540.298 1
Ajustos per obtenir els fluxos d'efectiu de les activitats d'exploració	(202.673) 1
Amortització	95.326
Altres ajustos	(297.999)
Augment/(Disminució) net dels actius d'exploració	(295.891)
Actius financers mantinguts per negociar	-
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	-
Actius financers disponibles per a la venda	(38.717)
Préstecs i partides a cobrar	263.870
Altres actius d'exploració	(521.044)
Augment/(Disminució) net dels passius d'exploració	(758.097)
Passius financers mantinguts per negociar	-
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	-
Passius financers a cost amortitzat	(43.903)
Altres passius d'exploració	(714.194)
Cobraments/(Pagaments) per impost sobre els guanys	10.157 4
B) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ	1.274.622
Pagaments:	(105.201)
Actius tangibles	(21.268)
Actius intangibles	(39.484)
Inversions en associades i negocis conjunts	(43.161)
Entitats dependents i altres unitats de negoci	(1.250)
Actius no corrents i passius que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	(38)
Altres pagaments relacionats amb activitats d'inversió	-
Cobraments:	1.379.823
Actius tangibles	36.015
Actius intangibles	70.476
Inversions en associades i negocis conjunts	1.167.740
Actius no corrents i passius que s'han classificat com a mantinguts per a la venda	105.592
C) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	1.008.545
Pagaments:	(510.000)
Dividends	(510.000)
Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	-
Cobraments:	1.518.545
Alienació d'instruments de patrimoni propi	-
Altres cobraments relacionats amb activitats de finançament	1.518.545
D) EFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI	-
E) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DISCONTINUADES	4.960.906 13
F) AUGMENT/(DISMINUCIÓ) NET DE L'EFECTIU I EQUIVALENTS (A+B+C+D+E)	6.537.867
F) EFECTIU I EQUIVALENTS A L'INICI DEL PERÍODE	7.015.824 14
G) EFECTIU I EQUIVALENTS AL FINAL DEL PERÍODE (E+F)	13.553.691 15

FORMAT HÒLDING

	2016 Reexpressat i adaptat
1. Fluxos de tesoreria procedents de les operacions	(1.512.570)
Resultat abans d'impostos	380.920
Ajustos en el resultat	(43.295)
Canvis en el capital corrent	(1.161.434)
Altres actius i passius d'exploració	(456.666)
Pagaments per interessos	(244.053)
Cobraments per interessos	1.801
Pagaments/Cobraments per impostos	10.157
2. Fluxos de tesoreria usats en les activitats d'inversió	2.903.461
Dividends rebuts	805.974
Inversions (-)	(175.801)
Entitats del grup, associades i negocis conjunts	(44.411)
Actius materials, inversions immobiliàries i altres actius intangibles	(60.752)
Actius financers disponibles per a la venda	(70.600)
Actius no corrents en venda	(38)
Préstecs concedits	-
Desinversions (+)	2.273.288
Entitats del grup, associades i negocis conjunts	2.029.322
Actius materials, inversions immobiliàries i altres actius intangibles	106.491
Actius financers disponibles per a la venda	31.883
Amortització de préstecs concedits	-
Actius no corrents en venda	105.592
3. Fluxos de tesoreria procedents de les activitats de finançament	186.070
Dividends pagats	(135.000)
Repartiment de reserves	(375.000)
Préstecs obtinguts	846.070
Amortització de préstecs obtinguts	(150.000)
4. Fluxos de tesoreria procedents de les activitats discontinuades	4.960.906 13
AUGMENT / DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS	6.537.867
Efectiu a l'inici de l'exercici	7.015.824
Efectiu al final de l'exercici	13.553.691
Efectiu generat (consumit) durant l'exercici	6.537.867

2.5. Estacionalitat de les transaccions

Les activitats de les societats que componen el Grup Criteria no tenen un caràcter cíclic o estacional rellevant. Per aquest motiu no s'inclouen detalls específics en aquestes notes explicatives als comptes anuals consolidats corresponents a l'exercici 2017.

No obstant això, en aplicació de la interpretació CINIIF 21 determinades taxes i gravàmens es registren com a despesa quan sorgeix l'obligació sobre la base de la regulació que els és aplicable. En aquest sentit, el Grup registra l'1 de gener de cada any l'Impost de Béns Immobles, que ha suposat una despesa de 71 milions d'euros en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici acabat el 31 de desembre de 2017, 16 milions d'euros registrats a l'epígraf *Altres despeses d'explotació* i 55 milions d'euros a l'epígraf *Resultat de les operacions discontinuades* (74 milions d'euros en l'exercici anterior, 15 milions d'euros a l'epígraf *Altres despeses d'explotació* i 59 milions d'euros a l'epígraf *Resultat de les operacions discontinuades*).

2.6. Fets posteriors al tancament

Entre el 31 de desembre de 2017 i la data de formulació d'aquests estats financers anuals consolidats no s'ha produït cap fet no descrit en la resta de notes explicatives que els afecti de manera significativa.

3. Principis, polítiques comptables i criteris de valoració aplicats

Els principals principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats en l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup Criteria corresponents a l'exercici 2017, d'acord amb el que estableixen les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea, han estat els següents:

3.1. Principis de consolidació

Els comptes anuals consolidats comprenen, a més de les dades corresponents a la Societat Dominant, la informació corresponent a les societats dependents, associades i negocis conjunts. El procediment d'integració dels elements patrimonials d'aquestes societats es fa en funció del tipus de control o influència que s'exerceix sobre aquestes, el qual es detalla a continuació:

Entitats dependents

El Grup considera entitats dependents aquelles sobre les quals es té capacitat de control. Aquesta capacitat de control es manifesta quan:

- es disposa del poder per dirigir-ne les activitats rellevants, és a dir, les que afecten de manera significativa el rendiment, per disposició legal, estatutària o acord;
- es té capacitat present, és a dir, pràctica, d'exercir els drets per fer servir aquell poder per tal d'influir en el seu rendiment,
- i a causa de la seva implicació, s'està exposat o es té dret a rendiments variables de l'entitat participada.

Generalment, els drets de vot proporcionen el poder per dirigir les activitats rellevants d'una entitat participada. Per al seu còmput, es tenen en compte tots els drets de vot, directes i indirectes, inclosos els potencials, com, per exemple, opcions de compra adquirides sobre instruments de capital de la participada.

En determinades situacions, es pot tenir el poder per dirigir les activitats sense disposar de la majoria dels drets de vot.

En aquests casos es valora si de manera unilateral es té la capacitat pràctica per dirigir les seves activitats rellevants. Entre aquestes activitats rellevants, hi ha les financeres, les operatives o les relacionades amb el nomenament i la remuneració dels òrgans de direcció, entre d'altres.

La informació de les entitats dependents es consolida, sense excepcions per raons de la seva activitat, amb la de Criteria mitjançant l'aplicació del mètode d'integració global, que consisteix en l'agregació dels actius, passius i patrimoni net, ingressos i despeses, de naturalesa similar, que apareixen en els seus registres individuals. El valor en llibres de les participacions, directes i indirectes, en el capital de les entitats dependents s'elimina amb la fracció del patrimoni net de les entitats dependents que aquelles representin. La resta de saldos i transaccions entre les societats consolidades s'elimina en el procés de consolidació.

La participació de tercers en el patrimoni i en els resultats de l'exercici del Grup Criteria es presenta en els epígrafs d'*Interessos minoritaris* del balanç consolidat i *Resultat atribuïble als interessos minoritaris* del compte de pèrdues i guanys consolidat, respectivament.

Pel que fa a la consolidació dels resultats de les entitats dependents adquirides en l'exercici, s'efectua per l'import del resultat generat des de la data d'adquisició. De manera anàloga, els resultats de les entitats

dependents que deixen de ser-ho en l'exercici es consoliden per l'import del resultat generat des de l'inici de l'exercici fins a la data en què es perd el control.

La NIIF 10 estableix que, quan es produeix la pèrdua de control d'una entitat dependent, els actius, els passius, els interessos minoritaris i les altres partides que puguin estar reconegudes en ajustos per valoració s'han de donar de baixa del balanç consolidat i s'ha de registrar el valor raonable de la contraprestació rebuda, així com de qualsevol inversió romanent. La diferència entre aquests dos valors es reconeix en el compte de pèrdues i guanys consolidat.

Així mateix, quan es produeix la pèrdua de control d'una entitat dependent, es reconeixerà qualsevol inversió que mantingui en l'antiga dependent al seu valor raonable quan perdi el control, i posteriorment comptabilitzarà aquesta inversió i qualsevol import carregat a aquesta dependent, o que aquesta li carregui, de conformitat amb les NIIF pertinents. Aquest valor raonable es considerarà el valor raonable a l'efecte del reconeixement inicial d'un actiu financer d'acord amb la NIIF 9 o, quan escaigui, el cost a l'efecte del reconeixement inicial d'una inversió en una associada o en un negoci conjunt.

Les adquisicions i les alienacions, quan no impliquen un canvi de control en l'entitat participada, es registren com a operacions patrimonials i no es reconeix cap pèrdua ni guany en el compte de pèrdues i guanys. La diferència entre la contraprestació lliurada o rebuda i la disminució o l'augment dels interessos minoritaris, respectivament, es reconeix en reserves.

L'Annex I d'aquesta Memòria facilita informació rellevant sobre aquestes entitats. La informació correspon a les últimes dades disponibles reals o estimades en el moment de redactar aquesta Memòria.

Negocis conjunts

El Grup considera com a negocis conjunts les entitats sobre les quals es tenen acords contractuals de control conjunt, en virtut dels quals les decisions sobre les activitats rellevants es prenen de forma unànime per les entitats que comparteixen el control i tenen dret als seus actius nets.

Les participacions en negocis conjunts es valoren per aplicació del mètode de la participació, és a dir, per la fracció del net patrimonial que representa la participació de cada entitat en el seu capital una vegada considerats els dividendes que se n'han percebut i altres eliminacions patrimonials.

L'amortització dels actius intangibles de vida útil definida identificats com a conseqüència de l'elaboració d'un *Purchase Price Allocation* – PPA per a l'assignació del preu d'adquisició pagat s'efectua, si és el cas, amb càrrec a l'epígraf *Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació* del compte de pèrdues i guanys.

A 31 de desembre de 2017 el Grup no manté participacions en negocis conjunts.

Entitats associades

Les entitats associades són aquelles sobre les quals el Grup, directament o indirectament, exerceix influència significativa i no són entitats dependents o negocis conjunts. La influència significativa es fa palesa, en la majoria dels casos, mitjançant una participació igual o superior al 20% dels drets de vot de l'entitat participada. Si els drets de vot són inferiors al 20%, la influència significativa s'evidenciarà si es produeix alguna de les circumstàncies assenyalades en la NIC 28. Algunes circumstàncies que habitualment posen de manifest l'existència d'influència significativa són el fet de tenir representació en el consell d'administració, participar en els processos de fixació de polítiques de la participada, l'existència de transaccions d'importància relativa entre l'entitat i la participada, l'intercanvi de personal directiu o el subministrament d'informació tècnica essencial.

Excepcionalment, no tenen la consideració d'entitats associades aquelles entitats en què es mantenen drets de vot en l'entitat participada superiors al 20%, però en què es pot demostrar clarament que aquesta influència no existeix, i per tant, no es té el poder d'intervenir en les polítiques financeres i operatives.

Les inversions més representatives en les quals es té influència significativa amb un percentatge inferior al 20% són les següents:

- **Bank of East Asia (BEA):** la relació amb aquesta participada es va iniciar el 2007 i va ser reclassificada a entitat associada el 2009. Criteria té establert amb aquesta entitat bancària un acord estratègic d'inversió i col·laboració. Així mateix, el Consell d'Administració de BEA compta amb un membre vinculat a Criteria, que també és membre del Comitè de Nomenaments. Cal indicar que CaixaBank, empresa associada del Grup Criteria, té un rol de soci bancari (*banking partner*) amb BEA per desenvolupar activitats comercials. Addicionalment, hi ha acords de col·laboració entre les fundacions de la participada i la Fundació Bancària "la Caixa". A 31 de desembre de 2017, la participació de Criteria en BEA és del 17,44% (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*).
- **Grupo Financiero Inbursa (GFI):** la relació amb aquesta participada es va iniciar el 2008 amb una participació inicial d'un 20%, i es va classificar des de llavors com a associada. Criteria té establert un pacte d'accionistes amb els seus accionistes de control. El Consell d'Administració de GFI té dos membres vinculats a Criteria, un dels quals també és membre del Comitè de Pràctiques Societàries i l'altre, membre del Comitè de Direcció, Crèdit i Riscos. Addicionalment, ambdós són convidats (amb veu però sense vot) en el Comitè d'Auditoria. Cal indicar que CaixaBank, empresa associada del Grup Criteria, té un rol de soci bancari (*banking partner*) amb GFI per desenvolupar activitats comercials. A 31 de desembre de 2017, la participació de Criteria en GFI és del 9,10% (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*).

En els comptes anuals consolidats, les entitats associades es valoren mitjançant el mètode de la participació, és a dir, per la fracció del seu net patrimonial que representa la participació del Grup en el seu capital, una vegada considerats els dividendes percebuts i altres eliminacions patrimonials. En el cas de transaccions amb una entitat associada, les pèrdues i guanys corresponents s'eliminen en el percentatge de participació del Grup en el seu capital. S'imputa en el compte de resultats del Grup la part proporcional segons la participació econòmica del resultat de les entitats associades.

El Grup no ha utilitzat estats financers d'entitats per a les quals s'aplica el mètode de la participació, que es refereixen a una data diferent de la de la societat dominant del Grup.

L'amortització dels actius intangibles de vida útil definida identificats com a conseqüència de l'elaboració d'un *Purchase Price Allocation* – PPA per a l'assignació del preu d'adquisició pagat s'efectua amb càrrec a l'epígraf *Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació* del compte de pèrdues i guanys.

L'Annex II i, si escau, la Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts* d'aquesta Memòria faciliten informació rellevant sobre aquestes societats. Per a les societats cotitzades en borsa s'indiquen les dades públiques més recents. Per a la resta, la informació correspon a les últimes dades disponibles reals o estimades en el moment de redactar aquesta Memòria.

Deteriorament de participacions en empreses integrades pel mètode de la participació

El deteriorament de les inversions integrades pel mètode de la participació es determina mitjançant la comparació del seu import recuperable (el més alt entre el valor d'ús i el valor raonable, menys els costos de venda) amb el seu import en llibres, sempre que hi hagi indicadors que el valor de la inversió es pot haver deteriorat.

El Grup té establerta una metodologia per a l'avaluació trimestral d'indicadors que assenyalen l'aparició d'indis de deteriorament en el valor registrat d'aquestes societats. Concretament, s'avalua l'evolució del negoci per a les participades i, si escau, la cotització de la societat durant el període considerat, així com els preus objectius publicats per analistes independents de reconegut prestigi. A partir d'aquestes dades, el Grup determina el valor recuperable associat a la participació i, en cas que superi el valor registrat d'aquestes societats, es considera que no hi ha indis de deteriorament.

Adicionalment, el Grup Criteria efectua semestralment proves de deteriorament per avaluar el valor recuperable de les seves participacions i comprovar la correcció del valor pel qual estan registrades. Per a això s'utilitzen mètodes de valoració generalment acceptats, com per exemple models de descompte de fluxos de caixa (DCF), models de descompte de dividends (DDM) i d'altres.

Les pèrdues per deteriorament d'aquest tipus d'actius es reverteixen si hi ha hagut canvis en les estimacions utilitzades per determinar l'import recuperable. Tant la dotació com, si escau, la reversió d'una pèrdua per deteriorament es comptabilitza en el compte de pèrdues i guanys consolidat. En aquest sentit, una pèrdua per deteriorament només és revertida fins al punt en què el valor comptable de l'actiu després de la reversió no excedeix l'import que figuraria en llibres si no s'hagués reconegut prèviament l'esmentada pèrdua per deteriorament.

Combinacions de negocis

Les normes comptables defineixen les combinacions de negocis com la unió de dues o més entitats en una única entitat o grup d'entitats; l'entitat adquirent és la que, en la data d'adquisició, assumeix el control d'una altra entitat.

Per a aquelles combinacions de negocis en què el Grup adquireix el control, es procedeix a determinar el cost de la combinació, que generalment coincidirà amb el valor raonable de la contraprestació transferida. Aquesta contraprestació estarà integrada pels actius lliurats, els passius assumits davant els anteriors propietaris del negoci adquirit i els instruments de capital emesos per l'entitat adquirent.

També s'avalua, en la data d'adquisició, la diferència entre:

- i) la suma del valor raonable de la contraprestació transferida, dels interessos minoritaris i de les participacions prèvies mantingudes en l'entitat o el negoci adquirit.
- ii) L'import net dels actius identificables adquirits i dels passius assumits, mesurats al seu valor raonable.

La diferència positiva entre i) i ii) es registra a l'epígraf *Actius intangibles – Fons de comerç* del balanç, sempre que no sigui possible l'assignació a elements patrimonials concrets o actius intangibles identificables de l'entitat o negoci adquirit. Si la diferència és negativa, es registra a l'epígraf *Fons de comerç negatiu reconegut en resultats* del compte de pèrdues i guanys.

3.2. Immobilitzat material

L'immobilitzat material està integrat per immobles, terrenys, mobiliari, vehicles, equips informàtics i altres instal·lacions, en propietat o adquirits en règim d'arrendament financer, que el Grup té per al seu ús propi o per a producció o subministrament de béns i serveis i que s'espera que siguin utilitzats durant més d'un exercici econòmic.

Amb caràcter general, l'immobilitzat material es presenta al cost d'adquisició, net de l'amortització acumulada i de la correcció de valor que resulta de comparar el valor net de cada partida amb el seu import recuperable corresponent.

L'amortització es calcula aplicant el mètode lineal al cost d'adquisició dels actius menys el seu valor residual, en funció de la vida útil estimada. Els terrenys no s'amortitzen en estimar-se que la seva vida útil és indefinida. Les dotacions anuals en concepte d'amortització de l'immobilitzat material es fan amb contrapartida a l'epígraf *Amortització de l'immobilitzat* del compte de pèrdues i guanys consolidat, i es determinen en funció dels anys de vida útil estimada dels diferents elements, segons el detall següent:

Classe d'actiu	Vida útil estimada
Construccions	20 - 50 anys
Instal·lacions tècniques i maquinària	3 - 12 anys
Mobiliari i altres instal·lacions	3 - 10 anys
Equips per a processos d'informació	3 - 10 anys
Altres	3 - 10 anys

Amb motiu de cada tancament comptable, el Grup Criteria analitza si hi ha indicis que el valor net dels elements del seu actiu tangible excedeixi el seu import recuperable corresponent, entès aquest com l'import més alt entre el seu valor raonable menys els costos de venda necessaris i el seu valor en ús.

Si es determina que és necessari reconèixer una pèrdua per deteriorament, es registra amb càrrec a l'epígraf *Deteriorament i resultat d'alienacions d'immobilitzat* del compte de pèrdues i guanys i es redueix el valor en llibres dels actius fins al seu import recuperable.

De manera similar, quan es constata que s'ha recuperat el valor dels actius es registra la reversió de la pèrdua per deteriorament reconeguda en períodes anteriors. En cap cas la reversió de la pèrdua per deteriorament d'un actiu no pot representar un increment del seu valor en llibres superior al que tindria si no s'haguessin reconegut pèrdues per deteriorament en exercicis anteriors.

Així mateix, una vegada a l'any o quan s'observen indicis que ho aconsellen, es revisa la vida útil estimada dels elements de l'immobilitzat i, si cal, s'ajusten les dotacions en concepte d'amortitzacions en el compte de pèrdues i guanys d'exercicis futurs.

Les despeses de conservació i manteniment es registren a l'epígraf *Altres despeses d'explotació* del compte de pèrdues i guanys consolidat. Per contra, els imports invertits en millores que contribueixen a augmentar la capacitat o eficiència o a allargar la vida útil dels béns esmentats registren com a major cost d'aquests.

3.3. Immobilitzat intangible

Tenen la consideració d'actius intangibles els actius no monetaris identificables que no tenen aparença física i que sorgeixen com a conseqüència d'una adquisició a tercers o que han estat desenvolupats internament. Així i tot, només es reconeixen els actius intangibles el cost dels quals es pugui determinar de forma objectiva i dels quals s'estimi probable obtenir beneficis econòmics en el futur. Els actius intangibles es reconeixen inicialment pel seu cost d'adquisició o producció i, posteriorment, es valoren al seu cost net de l'amortització acumulada i de les pèrdues per deteriorament, si escau.

En aquest epígraf s'inclouen, principalment, les concessions administratives del negoci d'aparcaments de Saba Infraestructuras, SA. Amb caràcter general, les concessions administratives figuren en l'actiu valorades per l'import total dels desemborsaments efectuats per a la seva obtenció.

La CINIIF12, vigent des de l'1 de gener de 2010, regula el tractament comptable dels acords publicoprivats de contractes de concessió de serveis quan:

- el concedent controla o regula a quins serveis ha de destinar el concessionari la infraestructura, a qui ha de prestar aquests serveis, i a quin preu, i
- el concedent controla qualsevol participació residual significativa en la infraestructura al final de la vigència de l'acord.

En aquests acords de concessió, el concessionari actua en qualitat de proveïdor de serveis, concretament per un costat serveis de construcció o millora de la infraestructura, i per un altre, serveis d'exploració i manteniment durant el període de l'acord. La contraprestació rebuda per aquests serveis es registra tenint en compte el tipus de dret contractual que es rebi. Les concessions administratives es registren a l'epígraf *Immobilitzat Intangible–Concessions*, en aplicació del model de l'intangible, en què el risc de la demanda és assumit pel concessionari.

Les concessions administratives són de vida útil finita i el seu cost, en cas de ser registrat com un actiu intangible, s'imputa a resultats a través de la seva amortització, durant el període concessional utilitzant per a això un mètode lineal d'amortització.

El període d'amortització mitjà dels actius intangibles presentats en el balanç és el següent:

<u>Classe d'actiu</u>	<u>Vida útil mitjana estimada</u>
Concessions administratives	En funció de la vida útil de la concessió
Aplicacions informàtiques	3-10 anys
Altres actius intangibles	3-10 anys

L'amortització estimada dels actius intangibles es registra en l'exercici en què s'incorre, a l'epígraf *Amortització de l'immobilitzat* del compte de pèrdues i guanys consolidat, i les pèrdues i recuperacions de valor per deteriorament, a l'epígraf *Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat*.

Els criteris per al reconeixement de les pèrdues per deteriorament d'aquests actius i, si escau, de les recuperacions de pèrdues per deteriorament registrats en exercicis anteriors són similars als aplicats per als actius tangibles.

En el cas concret de les concessions administratives, aquestes apareixen majoritàriament assignades a la unitat generadora d'efectiu (UGE) del negoci de gestió d'aparcaments. Sobre aquesta UGE es fa el corresponent test de deteriorament per tal de verificar que es generen els fluxos d'efectiu suficients per suportar el valor dels actius que la integren.

Fons de comerç

El fons de comerç representa el pagament anticipat efectuat per l'entitat adquirent pels beneficis econòmics futurs procedents d'actius que no han pogut ser identificats individualment i reconeguts per separat. Només es registra fons de comerç quan les combinacions de negoci es fan a títol oneros.

En els processos de combinacions de negoci, el fons de comerç sorgeix com a diferència positiva entre:

- La contraprestació lliurada més, si escau, el valor raonable de les participacions prèvies en el patrimoni del negoci adquirit i l'import dels socis externs.

- El valor raonable net dels actius identificats adquirits menys els passius assumits.

El fons de comerç es registra a l'epígraf *Immobilitzat intangible – Fons de comerç* i no s'amortitza en cap cas.

Els fons de comerç corresponents a les associades i negocis conjunts, que s'incorporen als comptes anuals consolidats pel mètode de la participació, es presenten en el balanç consolidat juntament amb l'import que representa la inversió en el capital de l'entitat, a l'epígraf *Actiu no corrent – Participacions en entitats associades i negocis conjunts*.

En cas d'increment o disminució de la participació en una entitat dependent que no doni lloc a una pèrdua de control, l'operació esmentada es tracta com una transacció de patrimoni. Per tant, el fons de comerç pagat es reflectiria directament en el patrimoni net del Grup, sense efecte en el fons de comerç o en el compte de pèrdues i guanys consolidat.

Amb motiu de cada tancament comptable o quan hi hagi indicis de deteriorament es procedeix a estimar si s'hi ha produït algun deteriorament que en redueixi el valor recuperable per sota del seu cost net registrat i, en cas afirmatiu, es procedeix al seu oportú sanejament amb contrapartida a l'epígraf *Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat* del compte de pèrdues i guanys. Les pèrdues per deteriorament no són objecte de reversió posterior.

3.4. Inversions immobiliàries

L'epígraf *Inversions immobiliàries* del balanç consolidat adjunt recull els valors nets dels terrenys, edificis i altres construccions que es mantenen, bé per explotar-los en règim de lloguer, bé per obtenir-ne una plusvàlua mitjançant la venda.

Les inversions immobiliàries es presenten valorades al seu cost d'adquisició menys l'amortització i pèrdues per deteriorament acumulades corresponents.

Els costos d'ampliació, modernització o millora que representen un augment de la productivitat, capacitat o eficiència, o un allargament de la vida útil dels béns, es capitalitzen com a més cost dels béns corresponents, mentre que les despeses de conservació i manteniment es carreguen al compte de pèrdues i guanys de l'exercici en el qual s'hi incorre.

En relació amb els projectes en curs, únicament es capitalitzen els costos d'execució i les despeses financeres, sempre que aquestes despeses s'hagin meritat abans de la posada en condicions d'explotació de l'actiu i que la durada de les obres sigui superior a 1 any.

El Grup no ha capitalitzat costos financers durant els exercicis 2017 i 2016.

El traspàs de les inversions immobiliàries en curs a inversions immobiliàries es fa quan els actius estan disponibles per a la seva explotació.

El Grup amortitza les seves inversions immobiliàries seguint el mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, segons el detall següent:

	Vida útil estimada
Construccions	50 anys
Instal·lacions tècniques i mobiliari	10 - 12 anys

Els beneficis o les pèrdues sorgits de la venda o retirada d'un actiu es determinen com la diferència entre el seu valor net comptable i el seu preu de venda, i es reconeixen a l'epígraf de *Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat* del compte de pèrdues i guanys consolidat.

Deteriorament de valor

El Grup compara, periòdicament, el valor net comptable de les diferents inversions immobiliàries amb el seu valor recuperable, el qual es determina com el més alt entre el valor en ús i el valor raonable menys els costos de venda. El valor raonable es determina sobre la base de les taxacions o valoracions efectuades per experts independents, les quals tenen una antiguitat màxima de 2 anys; posteriorment s'ajusten d'acord amb un model intern de valoració.

En aquest sentit, Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les societats taxadores, que requereix que aquestes compleixin els requisits de neutralitat i credibilitat per tal que l'ús de les seves estimacions no menyscabi la fiabilitat de les seves valoracions. Aquesta política estableix que totes les societats taxadores amb què el Grup Criteria treballa a Espanya han d'estar inscrites en el Registre Oficial del Banc d'Espanya.

El Grup ha fet un estudi detallat de segmentació dels seus actius i ha emprat un pla d'acció individualitzat per a cada segment d'immobles. Per a cadascun dels segments d'actius definits, el model intern de valoració ajusta les taxacions tenint en compte, principalment, la diferència que hi ha entre el preu de venda real i el valor de taxació per als immobles venuts pel Grup en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius.

Quan el valor esmentat és inferior al valor net comptable de l'actiu en qüestió, el Grup constitueix el deteriorament oportú amb càrrec al compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici.

D'altra banda, quan es constata que s'ha recuperat el valor dels actius, es registra la reversió de la pèrdua per deteriorament reconeguda en períodes anteriors. En cap cas la reversió de la pèrdua per deteriorament d'un actiu no pot representar un increment del seu valor en llibres superior al que tindria si no s'haguessin reconegut pèrdues per deteriorament en exercicis anteriors.

3.5. Arrendaments

Arrendaments financers

Tenen la consideració d'arrendaments financers aquelles operacions que transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. Els altres arrendaments es classifiquen com a arrendaments operatius.

En les operacions d'arrendament financer en què el Grup actua com a arrendatari, es presenta el cost dels actius arrendats en el balanç consolidat segons la naturalesa del bé objecte del contracte i, simultàniament, un passiu pel mateix import. Aquest import serà el més baix entre el valor raonable del bé arrendat i el valor actual a l'inici de l'arrendament de les quantitats mínimes acordades, incloent-hi l'opció de compra, quan no hi hagi dubtes raonables sobre el seu exercici. No s'inclouran en el càlcul les quotes de caràcter contingent, el cost dels serveis i els impostos repercutibles per l'arrendador. La càrrega financera total del contracte s'imputa al compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici en què es merita, aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu. Les quotes de caràcter contingent es reconeixen com a despesa de l'exercici en què s'incorren.

Els actius registrats per aquest tipus d'operacions s'amortitzen amb criteris similars als aplicats al conjunt dels actius materials, tenint en compte la seva naturalesa.

Arrendaments operatius

Els ingressos i les despeses derivats dels acords d'arrendament operatiu s'imputen al compte de pèrdues i guanys consolidat en l'exercici en què es meriten.

Així mateix, quan el Grup actua com a arrendador, el cost d'adquisició del bé arrendat es presenta en el balanç de conformitat amb la seva naturalesa, incrementat per l'import dels costos del contracte directament imputables, els quals es reconeixen com a despesa en el termini del contracte, aplicant el mateix criteri utilitzat per al reconeixement dels ingressos de l'arrendament.

Qualsevol cobrament o pagament, llevat de les fiances, que es pugui fer en contractar un arrendament operatiu es tractarà com un cobrament o pagament anticipat que s'imputarà a resultats durant el període de l'arrendament, a mesura que se cedeixin o es rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

3.6. Instruments financers (sense incloure-hi *Efectiu i equivalents d'efectiu ni Instruments financers derivats*)

Els instruments financers es registren inicialment en el balanç consolidat quan el Grup es converteix en part obligada del contracte o negoci jurídic que els origina, d'acord amb les condicions d'aquest. Els actius i els passius financers es registren des de la data en què sorgeix el dret legal a rebre o l'obligació legal de pagar efectiu.

3.6.1 Classificació i valoració dels actius i passius financers

Els actius financers es presenten en el balanç en les següents categories en què es classifiquen a l'efecte de la seva gestió i valoració: *Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni i Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers.*

Al seu torn, els passius financers es classifiquen en les categories següents: *Passius financers no corrents i Passius financers corrents.*

Actius financers disponibles per a la venda

Aquest epígraf del balanç inclou els valors que no es consideren per negociar, ni inversions mantingudes fins al venciment, ni préstecs i partides a cobrar, així com els instruments de capital emesos per entitats diferents de les associades, sempre que els instruments esmentats no hagin estat considerats per negociar, ni altres actius financers a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.

Amb caràcter general, sota aquesta categoria queden incloses la totalitat de les inversions en què el Grup no té una influència significativa o control, i es classifiquen com a actius no corrents llevat que es pretengui alienar la inversió durant els dotze mesos següents a la data del balanç consolidat. En aquest cas la inversió es classificarà com un actiu corrent. A 31 de desembre de 2017, inclou principalment participacions en el capital de societats cotitzades.

En el moment inicial, aquestes inversions es valoren al valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de transacció.

Posteriorment, es valoren al seu valor raonable, per a aquelles inversions que es negocien activament en mercats financers organitzats es determina per referència a la cotització al tancament del mercat. Quan la determinació del valor raonable no sigui suficientment objectiva, es valoren pel seu cost net del possible deteriorament.

Els canvis que es produeixen en el valor raonable dels actius financers des del moment de la seva adquisició es comptabilitzen, net del seu impacte fiscal, amb contrapartida a l'epígraf *Patrimoni net – Partides que es poden reclassificar posteriorment al resultat de l'exercici – Actius financers disponibles per a la venda*, fins al moment en què es produeix la baixa de l'actiu financer. En aquell moment, el saldo registrat en el patrimoni net es trasllada al compte de pèrdues i guanys consolidat, a l'epígraf *Resultat d'operacions financeres*.

Els rendiments meritats pels valors, en forma de dividends, es registren a l'epígraf *Rendiments d'instruments de capital* del compte de pèrdues i guanys consolidat. Les pèrdues per deteriorament, si n'hi ha, es registren d'acord amb el que indica l'apartat *Deteriorament del valor dels actius financers*.

Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers

Aquest epígraf correspon principalment a:

- Crèdits concedits a entitats associades, vinculades o negocis conjunts que es valoren pel seu cost amortitzat utilitzant el mètode del tipus d'interès efectiu.
- Dipòsits i fiances registrats pel seu cost amortitzat el qual no difereix significativament del seu valor nominal.
- Comptes a cobrar per operacions comercials, venda de béns o prestació de serveis, es valoren pel valor nominal del deute que és similar al seu valor raonable en el moment inicial.

Les pèrdues per deteriorament d'aquests actius financers es registren d'acord amb el que s'indica a l'apartat de *Deteriorament del valor dels actius financers*.

Passius financers no corrents i corrents

Són passius financers aquells debits i partides a pagar que té el Grup i que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de trànsit, o també aquells que, sense tenir un origen comercial, no poden ser considerats com a instruments financers derivats.

Els passius financers, que inclouen els deutes amb entitats de crèdit i les obligacions emeses, es valoren inicialment pel seu valor raonable, ajustat per l'import dels costos de transacció que siguin directament atribuïbles a l'emissió del passiu financer, els quals s'imputen en el compte de pèrdues i guanys consolidat pel mètode del tipus d'interès efectiu fins al seu venciment. Posteriorment es valoren a cost amortitzat.

Els rendiments meritats pels passius financers a cost amortitzat es registren a l'epígraf *Despeses financeres* del compte de pèrdues i guanys consolidat.

3.6.2 Valor raonable dels instruments financers

En el seu registre inicial en el balanç, tots els instruments financers es registren pel seu valor raonable que, excepte evidència en contra, és el preu de la transacció. Després, en una data determinada, el valor raonable d'un instrument financer correspon a l'import pel qual podria ser lliurat, si es tracta d'un actiu, o liquidat, si es tracta d'un passiu, en una transacció feta entre parts interessades, informades en la matèria, que actuïn en condicions d'independència mútua. La referència més objectiva i habitual del valor raonable d'un instrument financer és el preu que es pagaria per ell en un mercat organitzat, transparent i profund (preu de cotització o preu de mercat).

Quan no hi ha preu de mercat per a un determinat instrument financer, es recorre, per estimar el seu valor raonable, a l'establert en transaccions recents d'instruments anàlegs i, en cas de no disposar d'aquesta informació, a models de valoració suficientment contrastats per la comunitat financera

internacional, tenint en compte les peculiaritats específiques de l'instrument a valorar i, molt especialment, els diferents tipus de risc que l'instrument porta associats.

A l'efecte d'informació financera, els mesuraments del valor raonable es classifiquen en el Nivell 1, 2, o 3, en funció del grau en el qual els *inputs* aplicats són observables i la importància d'aquests per al mesurament del valor raonable en la seva totalitat, tal com es descriu a continuació:

- Nivell 1. A partir dels preus cotitzats en mercats actius.
- Nivell 2. A través de tècniques de valoració en què les hipòtesis corresponen a dades de mercat directament o indirectament observables, o a preus cotitzats en mercats actius per a instruments similars.
- Nivell 3. S'utilitzen tècniques de valoració en què algunes de les principals hipòtesis no estan sustentades en dades observables en el mercat.

Per al Grup Criteria, la majoria dels seus actius i passius financers es classificaran en els Nivells 1 i 3. En la majoria dels actius financers disponibles per a la venda i instruments de capital, es prendran com a referència objectiva en la determinació del seu valor raonable les cotitzacions de mercats actius (Nivell 1).

En canvi, per als préstecs i partides a cobrar i per als passius financers a cost amortitzat, el seu valor raonable s'estima mitjançant el descompte de fluxos de caixa previstos, incorporant en aquest descompte una estimació dels riscos de tipus d'interès, crèdit i liquiditat (Nivell 3). Pel que fa als instruments de capital no cotitzats, també classificats en el Nivell 3, es considera que el seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament obtinguda a partir de la informació pública disponible és la millor estimació del seu valor raonable.

A les notes *Actius financers no corrents* i *Passius financers no corrents i corrents* es detalla el valor raonable dels instruments financers del Grup Criteria a 31 de desembre de 2017 i 2016.

3.6.3 Deteriorament del valor dels actius financers

Un actiu financer es considera deteriorat quan hi ha una evidència objectiva d'un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs estimats en el moment de formalitzar-se la transacció o quan no es pugui recuperar íntegrament el seu valor en llibres. Almenys al tancament de l'exercici el Grup fa un test de deteriorament per als actius financers que no estan registrats a valor raonable.

Com a criteri general, la correcció del valor en llibres dels instruments financers a causa del seu deteriorament s'efectua amb càrrec en el compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què el deteriorament esmentat es manifesta, i les recuperacions de les pèrdues per deteriorament prèviament registrades, en cas de produir-se, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat del període en què el deteriorament s'elimina o es redueix, excepte en el cas dels instruments de capital classificats com a disponibles per a la venda, atès que aquest deteriorament es considera irrecuperable.

Instruments de capital classificats com a disponibles per a la venda

Els indicadors que s'utilitzen per a l'avaluació del deteriorament d'aquests instruments que cotitzen en mercats secundaris d'acord amb la metodologia establerta pel Grup són, entre d'altres, el valor de cotització al tancament de l'exercici, un descens significatiu o prolongat del valor de mercat per sota del seu cost d'adquisició, l'històric de dividends pagats en els últims exercicis, els dividends esperats com també les expectatives del mercat en què opera la companyia participada. Aquests indicadors serveixen per avaluar l'existència d'una evidència objectiva per deteriorament. La disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix per si mateixa una evidència de deteriorament.

El Grup utilitza el seu judici expert per fer valoracions individualitzades de totes les seves participacions, utilitzant els mètodes de valoració generalment acceptats comentats al paràgraf anterior. Amb caràcter general, es presumeix que l'instrument s'ha deteriorat davant una caiguda continuada durant 18 mesos o d'un 40% en la seva cotització, sense que s'hagi produït la recuperació del seu valor, sense perjudici que pugui ser necessari reconèixer una pèrdua per deteriorament abans que hagi transcorregut l'esmentat termini o hagi descendit la cotització en l'esmentat percentatge.

La pèrdua per deteriorament dels instruments de capital es fa de manera individualitzada i, una vegada evidenciada la pèrdua objectiva com a conseqüència d'un esdeveniment o grup d'esdeveniments amb impacte en els fluxos futurs estimats, equival a la diferència entre el seu cost d'adquisició i el seu valor raonable, una vegada deduïda qualsevol pèrdua per deteriorament prèviament reconeguda en el compte de pèrdues i guanyos.

3.6.4 Baixa d'instruments financers

El Grup dona de baixa els actius financers quan expiren o s'han cedit els drets sobre els fluxos d'efectiu de l'actiu financer corresponent i s'han transferit substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

Al contrari, el Grup no donaria de baixa els actius financers, i reconeixeria un passiu financer per un import igual a la contraprestació rebuda, en el cas que es produïssin cessions d'actius financers en les quals es retinguessin substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

De la mateixa manera, els passius financers es donaran de baixa del balanç quan s'hagin pagat, cancel·lat o expirat les obligacions derivades del contracte.

3.7. Instruments derivats i cobertures

El Grup utilitza instruments financers derivats com a eina de gestió dels riscos financers. Quan aquestes operacions compleixen determinats requisits, es consideren com de cobertura.

Quan el Grup designa una operació com de cobertura, ho fa des del moment inicial de l'operació o dels instruments inclosos en la cobertura esmentada, i documenta l'operació de conformitat amb la normativa vigent. En la documentació de les operacions de cobertura s'identifiquen clarament l'instrument o els instruments coberts i l'instrument o els instruments de cobertura, a més de la naturalesa del risc que es pretén cobrir, i els criteris o mètodes seguits per valorar l'eficàcia de la cobertura durant tota la seva durada.

El Grup Criteria considera operacions de cobertura aquelles que són altament eficaces. Una cobertura és altament eficaç si durant el termini previst de durada les variacions que es produeixen en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu atribuïts al risc cobert en l'operació de cobertures es compensen quasi totalment per les variacions en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o els instruments de cobertura.

Per mesurar l'efectivitat de les operacions de cobertura, s'analitza si, des de l'inici fins al final del termini definit per a l'operació de cobertura, es pot esperar, de manera prospectiva, que els canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu de la partida coberta que siguin atribuïbles al risc cobert es compensin gairebé en la seva totalitat pels canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o instruments de cobertura i que, retrospectivament, els resultats de la cobertura hagin oscil·lat dins un rang de variació del 80% al 125% respecte al resultat de la partida coberta.

Les operacions de cobertura efectuades pel Grup Criteria es classifiquen en dues categories:

- Cobertures de valor raonable, que cobreixen l'exposició a la variació en el valor raonable d'actius i passius financers o de compromisos en ferm encara no reconeguts encara, o d'una porció identificada dels esmentats actius, passius o compromisos en ferm, atribuïble a un risc en particular i sempre que afectin el compte de pèrdues i guanys.
- Cobertures dels fluxos d'efectiu, que cobreixen la variació dels fluxos d'efectiu que s'atribueixen a un risc particular associat a un actiu o passiu financer o a una transacció prevista altament probable, sempre que pugui afectar el compte de pèrdues i guanys.

Pel que fa específicament als instruments financers designats com a partides cobertes i de cobertura comptable, les diferències de valoració es registren segons els criteris següents:

- En les cobertures de valor raonable, les diferències produïdes tant en els elements de cobertura com en els elements coberts, pel que fa al tipus de risc cobert, es reconeixen directament en el compte de pèrdues i guanys.
- En les cobertures de fluxos d'efectiu, les diferències de valoració sorgides en la part de cobertura eficaç dels elements de cobertura es registren transitòriament a l'epígraf del patrimoni net *Partides que es poden reclassificar posteriorment al resultat de l'exercici* i no es reconeixen com a resultats fins que les pèrdues o guanys de l'element cobert es registren com a resultats, o fins a la data de venciment de l'element cobert en determinades situacions d'interrupció de la cobertura. El resultat del derivat es registra en el mateix epígraf del compte de pèrdues i guanys en què ho fa el resultat de l'element cobert. Les diferències en la valoració de l'instrument de cobertura corresponents a la part ineficaç es registren directament a l'epígraf *Resultat financer – Variació del valor raonable en instruments financers* del compte de pèrdues i guanys consolidat.

El Grup interromp la comptabilització de les operacions de cobertura quan l'instrument de cobertura venç o es ven, quan l'operació de cobertura deixa de complir els requisits per ser considerada com a tal o, finalment, quan es procedeix a revocar la consideració de l'operació com de cobertura.

Quan els derivats de cobertura deixen de complir els requisits per ser-ho es reclassifiquen com a derivats de negociació. En el cas de cobertures de valor raonable, els ajustos prèviament registrats a l'element cobert s'imputen al compte de pèrdues i guanys utilitzant el mètode del tipus d'interès efectiu resultant en la data d'interrupció de la cobertura. Per al cas de cobertures de fluxos d'efectiu, l'import acumulat de l'instrument de cobertura reconegut en el patrimoni net es mantindrà així fins que la transacció coberta es produeixi, moment en què es registrarà en el compte de pèrdues i guanys, llevat que es prevegi que no es farà la transacció. En aquest cas es registrarà immediatament.

3.8. Existències

Les existències, constituïdes bàsicament per actius immobiliaris (terrenys, promocions en curs i immobles acabats), es valoren per l'import més baix entre el seu preu d'adquisició, el seu cost de producció, incloent-hi, si escau, les despeses de finançament meritades en la seva producció i el seu valor net de realització. Per valor net de realització s'entén el preu estimat de venda net dels costos estimats de producció, adquisició i comercialització.

El cost de producció recull les despeses directes i indirectes necessàries per a la seva construcció, així com les despeses financeres produïdes en el finançament de les obres mentre aquestes es troben en curs de construcció, sempre que tinguin una durada superior a un any.

El Grup no ha capitalitzat costos financers durant els exercicis 2017 i 2016.

El valor net de realització es determina sobre la base de les taxacions o valoracions efectuades per experts independents, les quals tenen una antiguitat màxima de 2 anys; posteriorment, s'ajusten d'acord amb un model intern de valoració.

En aquest sentit, el Grup Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les societats taxadores, que requereix que aquestes compleixin els requisits de neutralitat i credibilitat per tal que l'ús de les seves estimacions no menyscabi la fiabilitat de les seves valoracions. Aquesta política estableix que totes les societats i agències de valoració i taxació amb què el Grup Criteria treballa a Espanya han d'estar inscrites en el Registre Oficial del Banc d'Espanya.

El Grup ha fet un estudi detallat de segmentació dels seus actius i ha emprès un pla d'acció individualitzat per a cada segment d'immobles. Per a cadascun dels segments d'actius definits, el model intern de valoració ajusta les taxacions tenint en compte, principalment, la diferència que hi ha entre el preu de venda real i el valor de taxació, per als immobles venuts pel Grup en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com els costos de comercialització.

El Grup efectua les correccions valoratives oportunes i les reconeix com una despesa en el compte de pèrdues i guanys quan el valor net de realització de les existències és inferior al seu preu d'adquisició (o al seu cost de producció).

Tant les disminucions com, si escau, les posteriors recuperacions del valor net de realització de les existències es reconeixen a l'epígraf *Aprovisionaments – Deteriorament d'existències* del compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què tenen lloc.

Els lliuraments a compte fruit de la subscripció de contractes d'opció de compra es registren com a acomptes d'existències i assumeixen el compliment de les expectatives sobre les condicions que permeten el seu exercici.

El valor en llibres de les existències es dona de baixa del balanç i es registra com a despesa en el compte de pèrdues i guanys en el període en què es reconeix l'ingrés procedent de la venda. La despesa es registra a l'epígraf *Aprovisionaments* del compte de pèrdues i guanys consolidat.

3.9. Actius no corrents mantinguts per a la venda i activitats discontinuades

Actius no corrents i grups alienables d'elements mantinguts per a la venda

Els actius registrats en aquest epígraf del balanç recullen el valor en llibres de les partides individuals, o integrades en un conjunt (grup de disposició) o que formen part d'una unitat de negoci que es pretén alienar (operacions en interrupció), la venda dels quals és altament probable que tingui lloc en les condicions en què aquests actius estan actualment en el termini d'un any a comptar de la data a què es refereixen els comptes anuals. Addicionalment, es poden classificar com a mantinguts per a la venda els actius que s'espera alienar en el termini d'un any però el retard està causat per fets i circumstàncies fora del control del Grup i hi ha prou evidències que la societat es manté compromesa amb el seu pla per vendre. La recuperació del valor en llibres d'aquestes partides tindrà lloc previsiblement a través del preu que s'obtingui en la seva alienació.

Aquests actius o grups alienables no s'amortitzen i es valoren pel més baix entre el seu valor comptable o el seu valor raonable deduïts els costos necessaris per a la venda, i se'n registra qualsevol possible deteriorament addicional en el compte de pèrdues i guanys.

Quan un actiu deixa de considerar-se no corrent mantingut per a la venda, l'actiu es mesurarà al valor més baix entre el que aquest tenia en el moment en què es va classificar com a no corrent o el seu import recuperable en la data de la reclassificació.

Operacions discontinuades

Les operacions discontinuades consisteixen en la venda o disposició com a mantingut a la venda d'un component del Grup que, a més:

- Representa una línia de negoci o una àrea geogràfica que és significativa i es pot considerar separada de la resta.
- Forma part d'un pla individual i coordinat de desfer-se d'una línia de negoci o d'una àrea geogràfica que sigui significativa i es pugui considerar separada de la resta, o
- És una entitat dependent adquirida exclusivament amb la finalitat de revendre-la.

Quan una operació compleix els requisits per ser considerada discontinuada, el Grup presenta en un únic epígraf el resultat després d'impostos d'aquesta operació discontinuada, incloent-hi la possible pèrdua derivada del seu reconeixement al més baix entre el seu import en llibres i el seu valor raonable menys els costos de venda, i la pèrdua o el benefici en cas d'alienació de l'actiu. Aquesta condició es complirà quan la venda de l'actiu sigui altament probable, l'actiu estigui en condicions per a la seva venda immediata en la seva situació actual i s'espera que es materialitzi en un termini no superior a 12 mesos a partir de la classificació de l'actiu com a mantingut per a la venda.

3.10. Efectiu i equivalents d'efectiu

El Grup registra en aquest epígraf l'efectiu en caixa i comptes bancaris, els dipòsits a curt termini i altres inversions de gran liquiditat, el venciment dels quals es produirà en un termini màxim de tres mesos des de la data de la seva contractació.

3.11. Operacions en moneda estrangera

La moneda funcional i la moneda de presentació del Grup Criteria és l'euro. Conseqüentment, tots els saldos i transaccions expressats en monedes diferents de l'euro es consideren expressats en moneda estrangera. La moneda de presentació és aquella amb la qual el Grup Criteria elabora els seus estats financers.

Totes les transaccions en moneda estrangera es registren en el moment del seu reconeixement inicial, aplicant-hi la taxa de canvi de comptat entre la moneda funcional i la moneda estrangera.

Al final de cada període sobre el qual s'informa, les partides monetàries en moneda estrangera, incloses les operacions de compravenda de divises contractades i no vençudes considerades de cobertura, es converteixen a euros utilitzant el tipus de canvi mitjà del mercat de divises al comptat corresponent als tancaments de cada exercici. Les partides no monetàries valorades a cost històric es converteixen a euros aplicant-hi el tipus de canvi de la data d'adquisició, i les partides no monetàries valorades a valor raonable es converteixen al tipus de canvi de la data de determinació del valor raonable.

Les operacions de compravenda de divises a termini contractades i no vençudes, que no són de cobertura, es valoren als tipus de canvi del mercat de divises a termini en la data de tancament de l'exercici.

Els tipus de canvi aplicats en la conversió dels saldos en moneda estrangera a euros són els publicats pel Banc Central Europeu a 31 de desembre de cada exercici.

Les diferències de canvi que es produeixen en convertir els saldos en moneda estrangera a la moneda funcional del Grup es registren, com a criteri general, en el compte de pèrdues i guanys, als epígrafs *Ingressos financers – Diferències positives de canvi* i *Despeses financeres – Diferències negatives de canvi*. Tanmateix, les diferències de canvi sorgides en variacions de valor de partides no monetàries es registren a l'epígraf del patrimoni net *Un altre resultat global acumulat – Partides que poden reclassificar-se en resultats – Conversió de divises* del balanç, fins al moment en què aquestes es facin, mentre que les diferències de canvi produïdes en instruments financers classificats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys es registren en el compte de pèrdues i guanys, sense diferenciar-les de la resta de variacions del seu valor raonable.

3.12. Patrimoni net

El capital social de la Societat Dominant està representat per accions ordinàries.

3.13. Provisions i passius contingents

Les provisions cobreixen obligacions presents en la data de formulació dels comptes anuals sorgits com a conseqüència de fets passats dels quals es poden derivar perjudicis patrimonials i es considera probable la seva ocurrència; són concrets respecte a la seva naturalesa, però indeterminats respecte al seu import i/o moment de cancel·lació.

Els passius contingents són obligacions possibles sorgides a conseqüència de fets passats, i la seva materialització està condicionada a l'ocurrència, o no, d'un o més fets futurs independents de la voluntat del Grup. Els passius contingents no són objecte de registre comptable i, si escau, es presenta detall d'aquests en la memòria dels comptes anuals consolidats.

En els comptes anuals del Grup Criteria es recullen totes les provisions significatives respecte de les quals s'estima que la probabilitat que sigui necessari atendre l'obligació és més alta que la de no fer-ho. Les provisions es registren en el passiu del balanç en funció de les obligacions cobertes, d'entre les quals s'identifiquen les obligacions per prestacions al personal, les provisions subjectes al marc de l'aplicació de la CINIIF12, les provisions per a impostos i altres contingències legals i les provisions per a altres responsabilitats.

Les provisions, que es quantifiquen tenint en consideració la millor informació disponible sobre les conseqüències del succés en què porten la seva causa i són reestimades amb motiu de cada tancament comptable, s'utilitzen per afrontar les obligacions específiques per a les quals van ser originàriament reconegudes. Es procedeix a la seva reversió, total o parcial, quan aquestes obligacions deixen d'existir o disminueixen.

En el marc de l'aplicació de la CINIIF12, es determinen les intervencions futures a les quals hauran de fer front les concessionàries del Grup fruit de l'ús de les infraestructures per mantenir-les i establir-les, per a la qual cosa es registren les provisions corresponents, d'acord amb la NIC 37, sobre la base de la millor estimació possible del desemborsament requerit per afrontar-les en la data del balanç consolidat.

Les provisions es registren als epígrafs *Provisions no corrents* i *Provisions corrents* del balanç.

3.14. Impost sobre beneficis

La despesa per l'impost sobre beneficis es considera una despesa de l'exercici i es reconeix en el compte de pèrdues i guanys consolidat, llevat de quan sigui conseqüència d'una transacció els resultats de la qual es registrin directament en el patrimoni net. En aquest cas l'impost sobre beneficis també es registra amb contrapartida en el patrimoni net del Grup.

La despesa per impost sobre beneficis es calcula com a suma de l'impost corrent de l'exercici, que resulta d'aplicar el tipus de gravamen sobre la base imposable de l'exercici, i de la variació dels actius i passius per impostos diferits reconeguts durant l'exercici en el compte de pèrdues i guanys. La quantia resultant es minora per l'import de les deduccions que fiscalment són admissibles.

Es registren com a actius i/o passius per impostos diferits les diferències temporànies, les bases imposables negatives pendents de compensació i els crèdits per deduccions fiscals no aplicades. Aquests imports es registren aplicant-los el tipus de gravamen al qual s'espera recuperar-los o liquidar-los.

Els actius per impostos diferits només es reconeixen quan s'estima probable que reverteixin en un futur previsible i es consideri probable que les entitats que formin part del grup fiscal tinguin en el futur prou guanys fiscals per compensar-los.

Els passius per impostos diferits que poden sorgir per diferències temporànies associades a inversions en entitats dependents, participacions en entitats associades o negocis conjunts no es reconeixen quan el Grup controla el moment de reversió de la diferència temporal i, a més, és probable que aquesta no revertirà en un futur previsible.

En cada tancament comptable, es revisen els impostos diferits registrats, tant actius com passius, per comprovar que es mantenen vigents i es fan les correccions oportunes d'acord amb les noves estimacions efectuades. Amb caràcter semestral es fa una anàlisi del valor recuperable dels actius fiscals registrats per assegurar-ne la recuperació.

Els actius per impostos que s'espera recuperar durant els propers dotze mesos es registren a l'epígraf del balanç *Actiu per impost corrent* i els imports a recuperar en exercicis posteriors es registren a l'epígraf *Actius per impostos diferits*. De la mateixa manera, els passius fiscals que figuren registrats a l'epígraf *Passius per impost corrent* del balanç recullen l'import a pagar per impostos durant els propers dotze mesos, i a l'epígraf *Passius per impostos diferits*, els imports que es preveu liquidar en exercicis futurs.

3.15. Ingressos Diferits

Les subvencions a favor de les societats del Grup es reconeixen pel seu valor raonable quan hi ha una seguretat raonable que la subvenció es cobrarà i el Grup complirà totes les condicions establertes.

Les subvencions oficials relacionades amb costos es difereixen i es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys consolidat durant el període necessari per correlacionar-les amb els costos que pretenen compensar.

Les subvencions oficials relacionades amb l'adquisició d'*Immobilitzat Material*, *Immobilitzat Intangible* i *Inversions Immobiliàries* es presenten en el balanç consolidat minorant el valor brut de l'actiu finançat. Les subvencions relacionades amb els actius depreciables seran reconegudes com a ingressos en els mateixos exercicis i en les mateixes proporcions en què es dota l'amortització d'aquests actius minorant el càrrec per dotació a l'amortització de l'exercici.

3.16. Reconeixement d'ingressos i despeses

Els ingressos i les despeses s'imputen en funció del criteri de meritació, és a dir, quan es produeix el corrent real de béns i serveis que aquests representen, independentment del moment en què es produeixi el corrent monetari o financer derivat d'aquests. Aquests ingressos es valoren pel valor raonable de la contraprestació rebuda, un cop deduïts descomptes i impostos.

Tot seguit es resumeixen els criteris més significatius utilitzats pel Grup per al reconeixement dels seus ingressos i despeses.

Ingressos per vendes i prestació de serveis

El reconeixement dels ingressos per vendes es produeix en el moment en què s'han transferit al comprador els riscos i beneficis significatius inherents a la propietat del bé venut, no mantenint la gestió corrent sobre aquest bé, ni retenint el control efectiu sobre aquest.

Pel que fa als ingressos per prestació de serveis, aquests es reconeixen considerant el grau de realització de la prestació en la data de balanç, sempre que el resultat de la transacció pugui ser estimat amb fiabilitat.

Ingressos per dividends

Els dividends percebuts d'altres societats i que no són grup, associades o negocis conjunts, es reconeixen com a ingrés en el moment en què neix el dret a percebre'ls per part de les entitats consolidades, que és el de l'acord de l'òrgan corresponent de l'entitat participada.

Altres ingressos i altres despeses

De conformitat amb el que estableix la CINIIF12 al paràgraf 14, els epígrafs *Altres ingressos d'explotació* i *Altres despeses d'explotació* del compte de resultats consolidat de l'exercici inclouen els ingressos i les despeses corresponents als serveis de construcció o millora de les infraestructures efectuats durant l'exercici. No reconeixen cap marge per aquesta activitat tenint en compte el fet que el Grup no duu a terme cap activitat de construcció, adquireix la infraestructura a tercers al valor raonable d'aquesta.

Ingressos i despeses per interessos i conceptes assimilats

Amb caràcter general, els ingressos i les despeses per interessos i conceptes assimilats es reconeixen comptablement en funció del seu període de meritació amb independència del flux monetari o financer que se'n pugui derivar. En el cas dels ingressos i les despeses per interessos i assimilats, es reconeixen per aplicació del mètode del tipus d'interès efectiu.

3.17. Transaccions amb vinculades

El Grup efectua totes les seves operacions amb vinculades a valors de mercat. Addicionalment, els preus de transferència es troben adequadament suportats, per la qual cosa els administradors del Grup consideren que no hi ha riscos significatius en relació amb aquest aspecte, dels quals es puguin derivar passius de consideració en el futur.

3.18. Indemnitzacions per acomiadament

D'acord amb la legislació vigent, el Grup està obligat al pagament d'indemnitzacions a aquells empleats amb els quals, sota determinades condicions, rescindeixi les seves relacions laborals. Per tant, les indemnitzacions per acomiadament susceptibles de quantificació raonable es registren com a despesa en l'exercici en el qual s'adopta la decisió de l'acomiadament.

3.19. Actuacions amb incidència en el medi ambient

Anualment es registren com a despesa o com a inversió, en funció de la seva naturalesa, els desemborsaments efectuats per complir les exigències legals en matèria de medi ambient. Els imports registrats com a inversió s'amortitzen en funció de la seva vida útil.

No s'ha considerat cap dotació per a riscos i despeses de caràcter mediambiental tenint en compte que no hi ha contingències relacionades amb la protecció del medi ambient.

3.20. Partides corrents / no corrents

En el balanç adjunt es classifiquen com a corrents els actius i deutes amb venciment igual o inferior a l'any, i no corrents si el venciment supera aquest període, excepte per a l'epígraf *Existències*, en què es classifiquen com a actius corrents, en tractar-se d'actius que s'han de fer en el cicle normal d'explotació del Grup. S'entén per cicle normal d'explotació el període de temps que transcorre entre l'adquisició dels actius que s'incorporen al desenvolupament de les diferents promocions i la realització dels productes en forma d'efectiu o equivalents a l'efectiu.

Així mateix, els passius financers es classifiquen com a no corrents si el Grup disposa de la facultat irrevocable d'atendre'ls en un termini superior a dotze mesos a partir del tancament de l'exercici.

3.21. Estat de canvis en el patrimoni net. Part A) Estat d'ingressos i despeses reconeguts

En aquest estat es presenten els ingressos i les despeses reconeguts com a conseqüència de l'activitat del Grup durant l'exercici, i es distingeix entre els registrats com a resultats en el compte de pèrdues i guanys i els altres ingressos i despeses reconeguts directament en el patrimoni net.

Les partides utilitzades en la presentació de l'estat són les següents:

- i) El resultat de l'exercici.
- ii) Partides que no es reclassifiquen en resultats: l'import net dels ingressos i les despeses reconeguts definitivament en el patrimoni net.
- iii) Elements que es poden reclassificar en resultats: l'import net dels ingressos i les despeses reconeguts transitòriament com *Un altre resultat global acumulat* en el patrimoni net.
- iv) L'impost sobre beneficis meritat pels conceptes anteriors.
- v) El total dels ingressos i les despeses reconeguts calculats com la suma dels conceptes anteriors.

3.22. Estat de canvis en el patrimoni net. Part B) Estat total de canvis en el patrimoni net

En aquest estat es presenten tots els canvis produïts en el patrimoni net del Grup, incloent-hi els originats en canvis en els criteris comptables i en correccions d'errors. En l'estat es presenta una conciliació del valor en llibres al començament i al final de l'exercici de totes les partides que formen el patrimoni net, agrupant els moviments en funció de la seva naturalesa:

- i) Ajustos per canvis en criteris comptables i correccions d'errors: inclou els canvis en el patrimoni net que sorgeixen com a conseqüència de la reexpressió retroactiva dels saldos dels estats financers distingint els que tenen origen en canvis en els criteris comptables dels que corresponen a correcció d'errors.
- ii) Total d'Ingressos i despeses reconeguts: recull, de manera agregada, el total de les partides registrades a l'estat de canvis en el patrimoni net part A) Ingressos i despeses reconeguts, indicades anteriorment.
- iii) Altres variacions en el patrimoni net: recull la resta de partides registrades en el patrimoni net, com poden ser augments o disminucions de capital, distribució de dividends, operacions amb instruments de capital propis, pagaments amb instruments de capital propis, traspassos entre partides del patrimoni net i qualsevol altre increment o disminució del patrimoni net.

3.23. Estats de fluxos d'efectiu

Els conceptes utilitzats en la presentació dels estats de fluxos d'efectiu són els següents:

- Fluxos d'efectiu: entrades i sortides de diners en efectiu i dels seus equivalents; és a dir, les inversions a curt termini de gran liquiditat i baix risc d'alteracions en el seu valor.
- Activitats d'explotació: s'utilitza el mètode indirecte per a la presentació dels fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació, que reflecteix el flux procedent de les activitats típiques d'explotació, així com d'altres activitats que no es poden qualificar de d'inversió o de finançament.
- Activitats d'inversió: les d'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans d'actius no corrents, com participades i inversions estratègiques i altres inversions no incloses en l'efectiu i els seus equivalents.
- Activitats de finançament: activitats que produeixen canvis en la composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació.

4. Gestió de riscos

Tal com es descriu a la Nota *Naturalesa de l'Entitat*, en data 26 de setembre de 2017, el Consell de Govern del BCE, després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una Decisió, vigent a partir d'aquell mateix dia, per la qual Criteria deixa d'estar sota la seva supervisió i el nou grup obligat és l'encapçalat per CaixaBank. Com a conseqüència, durant el quart trimestre de 2017 Criteria ha iniciat un projecte de revisió del Model de Gestió de Riscos Corporatius (d'ara endavant, GRC) per tal d'adaptar-lo als estàndards requerits per una societat *holding* d'inversions i no als propis d'una societat capçalera d'un grup bancari.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de Criteria va aprovar el 25 de gener de 2018 la Política de GRC, que proporciona el marc d'actuació per a l'establiment del Model de GRC del Grup Criteria, incloent-hi Criteria i les societats sota gestió directa la participació de les quals és del 100%. Els principals elements del Model són els que es detallen a continuació:

- **Entorn de control:** promoció d'una cultura de gestió i control de riscos comunicant a tots els empleats les actualitzacions de les polítiques i els procediments de GRC i oferint-los formació periòdica.
- **Fixació d'objectius corporatius:** fonamentats en la missió i visió del Grup, són la base i el punt de partida per a la identificació i valoració dels riscos i les activitats de control.
- **Identificació i valoració de riscos:** detectar els riscos que podrien impedir la consecució dels objectius corporatius, i valorar-los tenint en compte la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte (econòmic, reputacional i de continuïtat de negoci).
- **Activitats de control:** garantir l'èxit de les directrius fixades per la Direcció en un marc de risc controlat, associant controls als riscos per tal de reduir la probabilitat que es materialitzin i/o el seu impacte.
- **Monitoratge i reporting:** controlar l'evolució dels riscos de cada àrea i/o negoci, fer un seguiment de les avaluacions dels controls i analitzar-ne l'efectivitat per tal de reportar als Òrgans de Govern.
- **Supervisió:** vetllar per l'eficàcia del Model de GRC mitjançant la verificació de l'existència de controls per mitigar els riscos i comprovar que funcionen eficaçment.

Categories de riscos

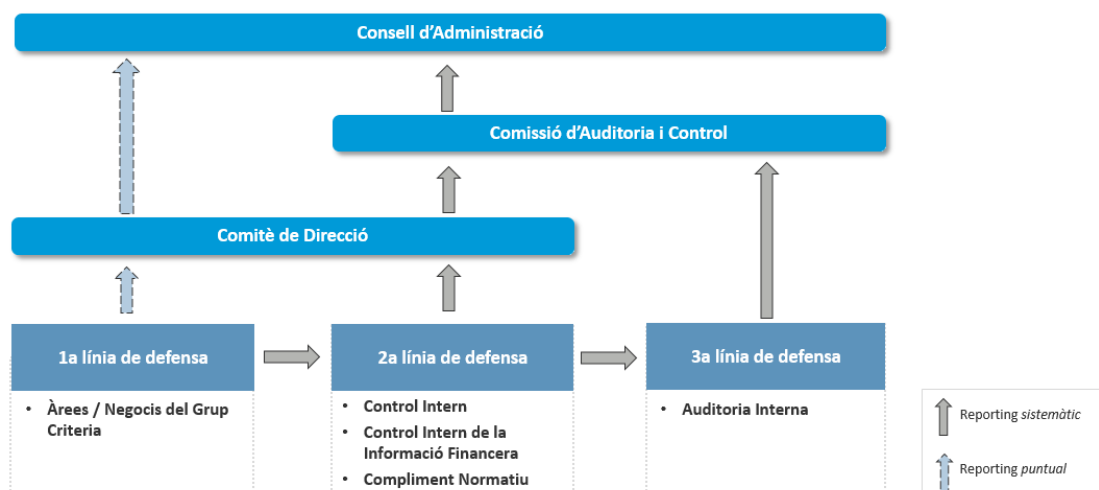
Partint de la metodologia establerta en els estàndards internacionals del '*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*' (COSO), el Model estableix quatre categories de riscos que, en cas que es materialitzin, podrien afectar la consecució dels objectius del Grup:

- **Estratègics:** riscos relatius a la consecució dels objectius corporatius.
- **Financers:** riscos derivats de les principals variables financeres. Es divideixen en set subcategories diferents:
 - **Liquiditat:** possibilitat que es produeixi un dèficit d'actius líquids per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris i les necessitats de negoci.
 - **Crèdit:** possibilitat que alguna de les contraparts no compleixi les obligacions de pagament i les possibles pèrdues que es puguin derivar.
 - **Deteriorament de les participacions accionaries:** possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats del Grup.
 - **Deteriorament dels actius immobiliaris:** possibilitat de depreciació dels actius immobiliaris.

- Deteriorament d'altres actius: possibilitat de depreciació d'aquells actius del Grup que no són participacions ni actius immobiliaris.
- Mercat: possibilitat que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi.
- Fiabilitat de la informació financer: possibilitat d'afectació a la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financer.
- Operacionals: riscos relatius a pèrdues per errors o per gestió inadequada de processos interns, persones, sistemes, utilització dels actius o de la infraestructura operativa.
- Legals / de compliment: riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què el Grup opera, així com compliment de polítiques internes.

Entorn de control

Per al seu desenvolupament correcte, el Model de GRC adopta un enfocament metodològic basat en el Model de les tres Línies de Defensa, a partir del qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos estiguin gestionats i supervisats de manera eficaç.



El **Consell d'Administració**, mitjançant la Comissió d'Auditoria i Control, supervisa l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals.

Adicionalment, la **Comissió d'Auditoria i Control** supervisa els serveis d'auditoria interna i tot el procés d'elaboració i presentació de la informació financer de Critería, abans que el Consell d'Administració l'aprovi.

Primera línia de defensa. Les Àrees/Negocis del Grup s'encarreguen de:

- a. Identificar, avaluar, mitigar i controlar els riscos seguint la política i els procediments interns aprovats.
- b. Reportar a la 2a línia de defensa l'estat dels riscos de què són responsables.
- c. Mantenir un control intern efectiu i executar procediments de control sobre els riscos de manera constant.

Segona línia de defensa. Formada per les funcions següents:

- a. Control Intern
- b. Control Intern de la Informació Financera
- c. Compliment Normatiu

a. Control Intern

La Funció de Control Intern s'encarrega de:

- Definir el Model de GRC i participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- Fer un monitoratge continu de l'efectivitat i l'evolució dels controls i els riscos per poder informar-ne el Comitè de Direcció.
- Monitorar i assegurar l'homogeneïtat i l'actualització del Model de GRC.
- Implementar les millores corresponents al Model de GRC.

Al seu torn, reporta als Òrgans de Govern la informació següent:

- Anualment: tots els riscos de cada àrea/negoci, els controls implementats i la seva efectivitat, així com els plans d'acció establerts.
- Semestralment: els canvis, si escau, en riscos rellevants, emergents i/o materialitzats.
- Immediatament: tots aquells riscos que puguin suposar una amenaça per a l'existència o continuïtat del Grup.

A l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici es descriu amb més precisió el model de GRC del Grup Criteria.

b. Control Intern de la Informació Financera

La funció CIIF supervisa que les pràctiques i els processos desenvolupats pel Grup per elaborar la seva informació financera en garanteixen la fiabilitat i conformitat amb la normativa aplicable.

El Consell d'Administració de Criteria és el responsable de l'existència d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF) adequat i eficaç. D'altra banda, la Comissió d'Auditoria i Control és l'òrgan responsable d'avaluar si el SCIIF ha funcionat correctament. Finalment, la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i RRHH de Criteria n'és la responsable del disseny, la implantació i el funcionament.

El model implantat es basa en els estàndards internacionals del '*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*' (COSO), així com en el conjunt de principis generals i bones pràctiques recomanats per la Comissió Nacional del Mercat de Valors en l'Esborrany de Guia en matèria de Control Intern sobre la informació financera en les entitats cotitzades, publicat el juny de 2010.

Durant el quart trimestre de 2017, una vegada finalitzat el procés de pèrdua de control sobre les decisions rellevants de CaixaBank i en el marc de revisió i adaptació del SCIIF a la nova situació de Criteria, s'ha establert una nova Política i un nou Procés del SCIIF que substitueix l'anterior Norma Interna del SCIIF, per adequar-la a la nova realitat de societat hòlding i no capçalera d'un grup bancari que s'havia elaborat en el marc de consolidació global de CaixaBank dins el perímetre de Criteria.

En l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici es descriuen amb més profunditat els mecanismes que componen els sistemes de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió d'informació financera en la Societat.

c. Compliment Normatiu

L'objectiu de la funció de Compliment Normatiu és la supervisió dels riscos legals i/o de compliment, definits aquests en el Model de Gestió de Riscos Corporatius de Criteria com els riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què Criteria opera, així com al compliment de polítiques internes, de les quals es puguin derivar sancions administratives, judicials o danys reputacionals.

La supervisió del risc de compliment es fa mitjançant l'establiment de controls de la segona línia de defensa, que permeten detectar possibles deficiències en els procediments implantats a Criteria per assegurar el compliment de la normativa dins el seu àmbit d'actuació. En cas de detecció de deficiències, es desenvolupen, juntament amb les àrees de gestió afectades, propostes d'accions de millora sobre les quals es fa un seguiment periòdic fins que queden efectivament implantades. Així mateix, es fa seguiment de les bones pràctiques en matèria d'integritat i normes de conducta de la Societat, entre les quals hi ha el Codi Ètic, el Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors, la Política de Gestió de Sancions i Contramesures Financeres Internacionals, la Política de Prevenció de Delictes i el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació.

L'objectiu de Criteria és, d'una banda, minimitzar la probabilitat que es materialitzin aquests riscos i, de l'altra, en el cas que es materialitzin, que les deficiències es detectin, reportin i solucionin amb celeritat.

La gestió del risc de compliment es basa en l'estructura següent:

- **Comissió d'Auditoria i Control:** entre les seves funcions hi ha supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors (d'ara endavant, RICMV) i les altres Polítiques, Codis i Manuals com a normes de compliment obligat en la Societat Dominant i, en general, de les regles de govern corporatiu que li siguin aplicables.
- **Comitè de Direcció:** impulsa la cultura del compliment en l'organització, i controla i efectua el seguiment del risc de compliment i de les mesures de mitigació que s'estableixin.
- **Comitè de Prevenció de Delictes:** supervisa la implantació i el compliment de la Política de Prevenció de Delictes.
- **Òrgan de Seguiment del RICMV:** òrgan que vetlla pel compliment de les normes de conducta dels mercats de valors i les regles del RICMV, els seus procediments i altra normativa complementària.
- **Àrees de negoci i gestió:** és el màxim exponent del control de primer nivell de l'activitat del Grup, en establir aquests controls propers als riscos i en tractar-se d'un control expert. Les seves principals funcions són:
 - Aplicar la normativa vigent i detectar possibles situacions de risc de compliment, desenvolupant i implantant les mesures de mitigació.
 - Implantar controls de primer nivell adequats per assegurar el compliment de les obligacions anteriors.
- **Funcions d'assessorament:** conformada pels diferents experts interns i externs que ofereixen assessorament en les matèries que requereixen una especialització. Entre altres, cal esmentar l'Assessoria Jurídica, la Secretaria del Consell d'Administració, els consultors externs, etc. Les seves funcions són:

- Assessorar les àrees de negoci i gestió per mantenir actualitzats els procediments interns en relació amb la normativa vigent.
- Efectuar la interpretació de les lleis i les normes.
- Aportar coneixement i anàlisi de la normativa vigent i dels projectes normatius en potència per tal de preveure'n l'impacte a Criteria.

El compliment normatiu no correspon a una àrea específica sinó a tot el Grup que, a través dels seus empleats, ha d'assegurar el compliment de la normativa vigent, aplicant procediments que traslladi aquesta normativa a l'activitat que fan.

A fi de gestionar el risc de compliment, els òrgans d'administració i direcció impulsen la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos al Codi Ètic i altres normes de conducta, i tant els seus membres com la resta de treballadors, directius i administradors han d'assumir el seu compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. Així mateix, Criteria té a la seva intranet corporativa un canal confidencial de consultes i denúncies per consultar els dubtes que pugui suscitar la interpretació o aplicació del Codi Ètic, el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació, la Política de Prevenció de Delictes i la Política del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF), així com per a la denúncia dels incompliments que es puguin produir de les normes internes esmentades.

En virtut d'això, les àrees i l'activitat de les quals generen riscos de compliment implanten i gestionen controls de primer nivell que permeten detectar possibles riscos d'incompliment i actuar eficaçment per a la seva mitigació. A més, han de mantenir en qualsevol moment els seus procediments adaptats a la legislació, normes reguladores i codis i estàndards de conducta vigents, i han d'establir els mecanismes necessaris per preveure, detectar tendències i conèixer les novetats que es produeixin. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les funcions d'assessorament.

Tercera línia de defensa. Auditoria interna

La Funció d'Auditoria Interna, en dependència de la Direcció d'Auditoria i Control Intern, és la responsable d'informar la Comissió d'Auditoria i Control del funcionament adequat del sistema de control intern del Grup.

Sota els principis d'independència i objectivitat, i aplicant un enfocament sistemàtic i disciplinat, Auditoria Interna efectua serveis d'assegurament i consulta que agreguen valor al Grup.

Les seves principals funcions són:

- Avaluar l'eficàcia i l'eficiència dels sistemes de control intern establerts per a la mitigació dels riscos associats, amb especial atenció a:
 - el compliment de la legislació externa vigent i els requeriments dels organismes supervisors
 - el compliment de les polítiques i normatives internes i l'alineació amb les millors pràctiques i bons usos sectorials
 - la fiabilitat i integritat de la informació financera i operativa, incloent-hi l'efectivitat del Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF)
 - l'ús econòmic i eficient dels recursos per part del Grup

- Aportar valor mitjançant la proposta de recomanacions per resoldre les debilitats detectades en les revisions efectuades i el seguiment del seu grau d'implantació per part de les àrees responsables.
- Reportar de manera periòdica a l'Alta Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control (CAC) informació rellevant sobre les conclusions dels treballs efectuats, les debilitats detectades i les recomanacions formulades.

4.1 Gestió dels Riscos Financers

Les activitats del Grup estan exposades a diversos riscos financers, els quals, tal com s'ha esmentat abans, es divideixen en set subcategories:

- Liquiditat
- Crèdit
- Deteriorament de les participacions accionaries
- Deteriorament dels actius immobiliaris
- Deteriorament d'altres actius. S'inclouen en aquesta categoria els actius fiscals, que són revisats amb caràcter semestral per part del Grup Fiscal a través d'anàlisis del seu valor recuperable (vegeu Nota *Situació fiscal i impost sobre beneficis*).
- Mercat
- Fiabilitat de la informació financera

Risc de liquiditat

El risc de liquiditat es refereix a la possibilitat de no poder complir les obligacions de pagament a causa del fet que no es pugui desinvertir en un instrument financer amb la rapidesa suficient i sense incórrer en costos addicionals significatius o a l'obtenció de finançament addicional. El risc de liquiditat associat amb la possibilitat de no materialitzar en efectiu les inversions financeres és poc significatiu atès que aquestes, en general, cotitzen en mercats actius i profunds.

Criteria considera en la gestió de la seva liquiditat la generació de fluxos sostinguts i significatius per part dels seus negocis i inversions i la capacitat de realització de les seves inversions que, en general, cotitzen en mercats actius i profunds, i manté una estructura adequada de finançament a llarg termini.

Criteria monitora el risc de liquiditat mitjançant el seguiment constant d'indicadors de gestió: ràtio d'endeutament (deute net sobre el valor de mercat dels actius), liquiditat disponible a determinats terminis i ràtio de cobertura d'interessos.

Gairebé la totalitat del finançament del Grup té venciment a llarg termini. En aquest sentit, el Grup segueix treballant en la diversificació de les fonts de finançament, en la gestió del termini del deute i en el seu cost.

El venciment dels actius i passius financers del Grup es mostra en les notes corresponents de la memòria.

Risc de crèdit

És el risc d'incórrer en pèrdues per l'incompliment de les obligacions contractuals de pagament per part d'un deutor o les variacions en la prima de risc lligades a la solvència financera d'aquest.

El principal risc de crèdit és el derivat de la participació en entitats associades, principalment cotitzades, diferenciat del risc del valor de mercat de les seves accions. El risc en aquest tipus d'inversions està associat a l'evolució dels negocis de la participada, i eventualment a la fallida d'aquesta, i la cotització és un simple indicador. Aquest risc s'ha conceptualitzat, de manera general, com un risc de crèdit. L'Àrea d'Inversions de Criteria duu a terme el seguiment dels resultats de les participacions de Criteria, efectua els test de deteriorament periòdics i analitza la rendibilitat corresponent per al Grup.

Així mateix, hi ha risc de crèdit pel que fa a les inversions d'excedents de tresoreria del Grup. En aquest sentit, el Grup té una política de col·locació d'excedents de tresoreria en productes financers molt líquids, oferts o dipositats en entitats solvents, o en entitats en què la posició neta pel que fa aquestes és deutora.

Risc de deteriorament (de les participacions accionaries, dels actius immobiliaris i d'altres)

Per a Criteria, el deteriorament de les participacions accionaries és el principal risc del seu model de negoci, com és natural en una societat el principal objecte de la qual és la tinença de participacions. Aquest risc de deteriorament rau en la possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats de Criteria, com a conseqüència de moviments adversos dels preus de mercat o de la insolvència de les inversions efectuades a través d'instruments de capital.

En aquest sentit, l'Àrea d'Inversions de Criteria duu a terme un seguiment continuat de les participacions de manera individualitzada amb la finalitat de poder adoptar en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia del Grup. Així mateix, fa un monitoratge continu dels valors, per avaluar si es donen evidències objectives de deteriorament, tal com s'ha descrit a la Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*.

També es fa un seguiment de les principals participades per part d'analistes dedicats a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar de canvis normatius, de negoci i dinàmiques competitives als països i sectors en què operen aquestes participades.

D'altra banda, pel que fa a la cartera d'actius immobiliaris, per tal d'assegurar que aquesta estigui registrada al balanç d'acord amb el seu valor raonable, el Grup utilitza models interns per determinar els ajustos sobre la valoració de referència atorgada en taxacions individuals completes o sobre valoracions efectuades per experts independents que es fan de forma periòdica (vegeu Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*). Concretament, el model intern de valoració té en compte, entre altres aspectes, l'experiència en vendes del Grup en funció de la tipologia de l'actiu o els costos de comercialització estimats per a l'alienació de l'actiu.

Els actius immobiliaris es gestionen amb l'objectiu de recuperar la inversió efectuada i obtenir una rendibilitat addicional, bé sigui mitjançant el lloguer (inversions immobiliàries), el desenvolupament immobiliari o bé mitjançant l'existència d'un pla generalitzat de venda (existències).

Risc de mercat

Es refereix al risc que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi. La conseqüència d'aquests riscos és la possibilitat d'incórrer en decrements del patrimoni net o en pèrdues pels moviments dels preus de mercat i/o per la fallida de les posicions que formen la cartera de participacions, no de negociació, amb un horitzó a mitjà i llarg termini.

Criteria té fixats límits per a la seva operativa de derivats de negociació, aprovats pel Consell d'Administració de Criteria, basats en el VaR (*value at risk* o valor en risc), amb l'objectiu de limitar les potencials pèrdues que es puguin derivar d'aquesta operativa.

Risc de preu

A 31 de desembre de 2017, el 99% del valor de mercat de les inversions del Grup en instruments de capital classificats com a entitats associades i actius financers disponibles per a la venda corresponen a valors cotitzats. En conseqüència, el Grup està exposat al risc de mercat generalment associat a les companyies cotitzades. Els valors cotitzats estan exposats a fluctuacions en el preu i en els volums de negociació a causa de factors que escapen al control del Grup.

Risc de tipus d'interès

Es manifesta principalment en la variació dels costos financers pel deute a tipus variable. Per tant, el risc es deriva bàsicament del propi endeutament del Grup. En aquest sentit, en la gestió del risc de tipus d'interès es té en compte la variació dels costos financers derivats dels diferents instruments financers de deute i derivats davant els canvis en l'estructura de la corba del tipus de mercat.

El tipus d'interès de mercat afecta els resultats financers, atès que hi ha determinats passius financers que estan contractats a tipus variable (referenciat a l'Euríbor). Per tant, hi ha una exposició rellevant a la variació del tipus d'interès. L'exposició al resultat d'acord amb els instruments indicats en la data del balanç es presenta a continuació:

Variació	Milions d'euros
	Efecte en resultat abans d'impostos
-50 pb	13
+50 pb	(7)
+100 pb	(2)

El Grup monitora l'impacte de les variacions de tipus d'interès de forma periòdica.

Així mateix, amb l'objecte de mitigar el risc a variacions de tipus d'interès sobre l'endeutament a tipus variable, la Direcció de Criteria avalua l'oportunitat d'entrar en contractes de permuta financera, tenint en compte els tipus d'interès presents i les expectatives d'interès futures. En aquest sentit, el Grup, amb un 77% de deute a tipus fix, ha subscrit determinats contractes de permuta financera de tipus d'interès variable a fix.

Risc de tipus de canvi

La major part dels actius i passius del Balanç del Grup tenen com a moneda funcional l'euro. Els actius principals del Balanç que estan subjectes a les oscil·lacions canviàries són els següents:

Epígraf del Balanç	Actiu	Moneda	Milions d'euros ⁽¹⁾	Observacions
Participacions en entitats associades i negocis conjunts	GF Inbursa	MXN	805	Vegeu Nota 8
	The Bank of East Asia	HKD	2.339	Vegeu Nota 8

⁽¹⁾ Contravalor en euros a 31 de desembre de 2017

Regularment, la Direcció avalua la conveniència de prendre o no prendre posicions de cobertura davant dels seus riscos de canvi.

Adicionalment, el Grup pot estar exposat al risc de divisa de forma indirecta a través de les inversions en moneda estrangera que hagin realitzat les societats participades a causa, en alguns casos, de la seva forta presència internacional. La participada mateixa avalua aquests riscos i, si escau, els cobreix.

Risc de fiabilitat de la informació financera

Es refereix al risc que afecta la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financera. Tal com s'ha descrit anteriorment, el Grup disposa d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera adequat i eficaç.

5. Immobilitzat intangible

El moviment d'aquest epígraf del balanç en els exercicis 2017 i 2016 ha estat el següent:

	Milers d'euros						31/12/2017
	31/12/2016	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetre i Altres	
Fons de comerç	3.053.364	(3.050.845)	907	-	-	389	3.815
Altres actius intangibles							
Recerca i desenvolupament	237	-	-	-	-	-	237
Concessions	1.509.853	(18.059)	11.554	(6.870)	4.652	(1.506)	1.499.624
Patents, llicències, marques i similars	141	(135)	-	-	-	1	7
Aplicacions informàtiques	1.009.551	(989.069)	2.487	(415)	(145)	(35)	22.374
Un altre immobilitzat intangible	446.683	(415.003)	2.005	(1.734)	(550)	(525)	30.876
Amortització acumulada							
Recerca i desenvolupament	(4)	-	-	-	-	-	(4)
Concessions	(439.129)	4.619	(58.720)	5.305	(67)	1.060	(486.932)
Patents, llicències, marques i similars	(7)	6	-	-	-	-	(1)
Aplicacions informàtiques	(617.806)	604.940	(3.094)	139	(1)	11	(15.811)
Un altre immobilitzat intangible	(170.603)	163.612	(900)	4	1	188	(7.698)
Fons de deteriorament	(40.515)	12.582	-	566	117	101	(27.149)
Total	4.751.765	(3.687.352)	(45.761)	(3.005)	4.007	(316)	1.019.338

	Milers d'euros					31/12/2016
	31/12/2015	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetre i Altres	
Fons de comerç	3.052.114	1.250	-	-	-	3.053.364
Altres actius intangibles						
Recerca i desenvolupament	237	-	-	-	-	237
Concessions	1.572.271	22.929	(30.908)	838	(55.277)	1.509.853
Patents, llicències, marques i similars	137	-	-	-	4	141
Aplicacions informàtiques	881.811	173.186	(45.114)	(41)	(291)	1.009.551
Un altre immobilitzat intangible	556.603	22.735	(127.838)	(1.513)	(3.304)	446.683
Amortització acumulada						
Recerca i desenvolupament	-	(4)	-	-	-	(4)
Concessions	(418.705)	(50.534)	29.405	235	470	(439.129)
Patents, llicències, marques i similars	(7)	-	-	-	-	(7)
Aplicacions informàtiques	(559.370)	(110.492)	43.992	482	7.582	(617.806)
Un altre immobilitzat intangible	(177.455)	(64.580)	20.574	(1)	50.859	(170.603)
Fons de deteriorament	(38.106)	(3.715)	1.349	-	(43)	(40.515)
Total	4.869.530	(9.225)	(108.540)	-	-	4.751.765

L'epígraf Concessions correspon, bàsicament, a les concessions per a l'explotació d'aparcaments. La valoració de l'actiu a reconèixer (valor de la concessió o valor del dret de cobrar als usuaris pel servei públic) com a contraprestació dels serveis de construcció o millora de les infraestructures, es fa d'acord amb el que estableix la norma CINIIF 12 (vegeu Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*) i s'amortitza de forma lineal segons els anys de durada de la concessió.

El detall de les principals concessions administratives per forma jurídica i geogràfica es presenta a la Nota *Altra informació rellevant*.

Els contractes de concessió tenen en compte compromisos d'inversions en millores, addicionals a les ja registrades com a provisió per actuacions de reposició. A 31 de desembre de 2017 aquests imports pugen a 153.173 milers d'euros (159.882 milers d'euros el 2016) i corresponen bàsicament a aparcaments en curs en el subgrup Saba Itàlia i a Barcelona d'Aparcaments Municipals, SA, condicionats a l'existència de demanda que els justifiqui des d'un punt de vista econòmic.

A 31 de desembre de 2017 hi ha registrades, minorant els actius intangibles, subvencions de capital per un import de 24.562 milers d'euros (21.298 milers d'euros el 2016) corresponents a actius concessionals. D'aquestes subvencions, 20.762 milers d'euros (17.505 milers d'euros el 2016) corresponen al subgrup Saba Itàlia. La seva imputació lineal a resultats en funció de la vida útil de l'actiu finançat ha pujat a 720 milers d'euros (717 milers d'euros el 2016), reduint el càrrec per dotació a l'amortització de l'exercici.

A 31 de desembre de 2017 no hi ha actius intangibles subjectes a garanties. A 31 de desembre de 2016 hi havia un total d'actius intangibles subjectes a garanties per un valor net comptable de 43.221 milers d'euros que corresponien al subgrup Saba Xile per import de 37.956 milers d'euros i al subgrup Saba Itàlia per import de 5.625 milers. Com a conseqüència del refinançament del subgrup Saba Xile, els actius han deixat de ser garantia del préstec bancari. En el cas del subgrup Saba Itàlia ja no existeix garantia del deute hipotecari en haver estat cancel·lat el contracte hipotecari el 2017.

Hi ha una promesa d'hipoteca sobre el dret real dels aparcaments de Barcelona d'Aparcaments Municipals, SA vinculada al crèdit sindicat atorgat a aquesta societat.

L'import de les despeses financeres capitalitzades en l'exercici 2017 ha pujat a 657 milers d'euros (751 milers d'euros el 2016).

La columna 'Baixes per pèrdua de control' correspon a la baixa dels actius corresponents al negoci bancari desenvolupat per CaixaBank i el seu grup, com a conseqüència de la pèrdua de control en aquesta participació i la seva corresponent integració pel mètode de la participació (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*).

La columna 'Canvis de perímetre i Altres' correspon bàsicament a diferències de conversió.

A 31 de desembre de 2017, hi ha béns totalment amortitzats encara en ús per un import de 32.453 milers d'euros.

El Grup té contractades pòlisses d'assegurança per cobrir els riscos als quals estan subjectes els béns de l'immobilitzat intangible. La cobertura d'aquestes pòlisses es considera suficient a 31 de desembre de 2017.

Test de deteriorament de la UGE de gestió d'aparcaments

El Grup Criteria estima el valor recuperable de la UGE del Negoci de gestió d'aparcaments a partir del valor en ús, que ha estat determinat mitjançant el descompte dels fluxos d'efectiu esperat pel Grup per als períodes de concessió. Així mateix, i a aquest efecte, el Grup duu a terme, amb caràcter semestral, un exercici d'actualització dels fluxos d'efectiu projectats amb la finalitat d'incorporar les possibles desviacions al model d'estimació del valor recuperable. En el treball efectuat a 31 de desembre de 2017, s'ha constatat, en comparació amb la realitat, que les projeccions utilitzades en el test anterior no haurien afectat les conclusions de l'anàlisi anterior, sobre la base de les quals no es van fer dotacions per deteriorament en el compte de resultats consolidat.

Les hipòtesis utilitzades en la projecció de fluxos s'han basat en dades macroeconòmiques de cada país i sector, en línia amb fonts externes de reconegut prestigi. Així mateix, s'han utilitzat les hipòtesis següents:

- taxa lliure de risc del 4%,
- taxes de descompte individualitzades per a cada país, que han oscil·lat entre el 7,1% i el 8,6%, i
- en el cas d'aparcaments en concessió, les projeccions s'han efectuat fins a la data de venciment, sense tenir en compte renovacions. En el cas dels aparcaments en propietat, s'ha considerat una taxa de creixement per calcular el valor residual de l'1,5%.

El Grup Criteria fa una anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives. En aquest sentit, de manera complementària a l'escenari central, s'han calculat variacions possibles en les principals hipòtesis clau del model: i) taxa lliure de risc: +0,5%, -0,5%; ii) taxa de descompte: +0,5%, -0,5%.

Després de les anàlisis efectuades, durant l'exercici 2017 no s'ha registrat cap import en concepte de deteriorament en el compte de pèrdues i guanys consolidat.

6. Immobilitzat material

El moviment d'aquest epígraf del balanç en els exercicis 2017 i 2016 ha estat el següent:

Milers d'euros							
	31/12/2016	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetre i Altres	31/12/2017
Costos							
Terrenys i Construccions	2.830.789	(2.620.053)	20	(3.453)	(80.114)	15.468	142.657
Instal·lacions tècniques i Un altre immobilitzat material	3.617.860	(3.567.894)	6.354	(4.756)	(4.688)	2.199	49.075
Immobilitzat en curs i Bestretes	-	-	190	-	(190)	-	-
Amortització acumulada							
Construccions	(511.529)	472.730	(1.992)	725	14.627	(2.731)	(28.170)
Instal·lacions tècniques i Un altre immobilitzat material	(2.721.059)	2.686.935	(3.675)	4.364	1.121	(104)	(32.418)
Fons de deteriorament							
Terrenys i Construccions	(45.189)	12.260	-	3.455	20.458	(691)	(9.707)
Instal·lacions tècniques i Un altre immobilitzat material	(11.360)	11.360	-	-	-	-	-
Total	3.159.512	(3.004.662)	897	335	(48.786)	14.141	121.437

Milers d'euros						
	31/12/2015	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetre i Altres	31/12/2016
Costos						
Terrenys i Construccions	3.043.503	31.953	(47.493)	(197.174)	-	2.830.789
Instal·lacions tècniques i Un altre immobilitzat material	3.571.569	229.252	(215.397)	32.436	-	3.617.860
Immobilitzat en curs i Bestretes	-	-	-	-	-	-
Amortització acumulada						
Construccions	(541.986)	(27.203)	27.244	30.416	-	(511.529)
Instal·lacions tècniques i Un altre immobilitzat material	(2.791.454)	(124.687)	191.692	3.390	-	(2.721.059)
Fons de deteriorament						
Terrenys i Construccions	(60.665)	11.091	812	3.573	-	(45.189)
Instal·lacions tècniques i Un altre immobilitzat material	(12.092)	(549)	-	1.281	-	(11.360)
Total	3.208.875	119.857	(43.142)	(126.078)	-	3.159.512

El 2017, els traspassos de l'epígraf *Terrenys i construccions* corresponen, principalment, a la classificació de diversos immobles destinats anteriorment a l'ús propi arrendats a diverses societats del grup CaixaBank (dos immobles d'oficines situats als carrers Provençals, 39 i Via Laietana, 56 de Barcelona, dos locals a Marbella i un immoble situat a Sevilla) a l'epígraf *Inversions immobiliàries* com a conseqüència de la pèrdua de control sobre grup CaixaBank descrit a la Nota *Naturalesa de l'Entitat*. L'import net total d'aquests traspassos puja a 50.955 milers d'euros.

La columna 'Baixes per pèrdua de control' correspon a la baixa dels actius corresponents al negoci bancari desenvolupat per CaixaBank i el seu grup, com a conseqüència de la pèrdua de control en aquesta

participació i la seva corresponent integració pel mètode de la participació (vegeu Nota Naturalesa de l'Entitat).

La columna 'Canvis de perímetre i Altres' correspon, principalment, a variacions en el perímetre de consolidació i diferències de conversió. En l'exercici 2017 inclou les adquisicions de dos aparcaments en propietat per part de Saba Infraestructuras per un import net de 14.941 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017 i 2016 no hi ha compromisos de construcció d'immobilitzat material.

Les baixes de l'exercici 2017, que corresponen bàsicament a construccions, instal·lacions tècniques, mobiliari i béns, han suposat uns beneficis de 168 milers d'euros que es registren a l'epígraf de Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt (vegeu Nota *Ingressos i despeses*, apartat *Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat*).

El Grup Criteria duu a terme, amb caràcter semestral, un test de deteriorament de la UGE del Negoci de gestió d'aparcaments que incorpora les inversions en immobilitzat material relatives a aquest negoci (vegeu Nota *Immobilitzat intangible*).

Durant l'exercici 2017 no s'ha registrat cap import en concepte de deteriorament en el compte de pèrdues i guanys consolidat de l'exercici (vegeu Nota *Ingressos i despeses*, apartat *Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat*).

A 31 de desembre de 2017, hi ha béns totalment amortitzats encara en ús per un import de 21.977 milers d'euros.

La política del Grup és formalitzar pòlisses d'assegurances per cobrir els possibles riscos als quals estan subjectes els diversos elements del seu immobilitzat material. Al tancament de l'exercici 2017 no hi havia cap dèficit de cobertura relacionat amb aquests riscos.

7. Inversions immobiliàries

El moviment d'aquest epígraf del balanç en els exercicis 2017 i 2016 ha estat el següent:

	Milers d'euros						31/12/2017
	31/12/2016	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetres i Altres	
Costos							
Terrenys i construccions	6.373.155	(4.649.556)	271	(6.679)	65.640	(2.306)	1.780.525
Altres inversions immobiliàries	112.563	(86.817)	2	-	4.684	-	30.432
Amortització acumulada							
Construccions	(281.033)	172.250	(20.849)	619	(12.435)	77	(141.371)
Altres inversions immobiliàries	(20.318)	14.228	(1.445)	-	(1.056)	-	(8.591)
Fons de deteriorament							
Terrenys i construccions	(1.506.181)	1.117.649	(71.522)	1.246	(17.861)	(46)	(476.715)
Total	4.678.186	(3.432.246)	(93.543)	(4.814)	38.972	(2.275)	1.184.280

	Milers d'euros					31/12/2016
	31/12/2015	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetres i Altres	
Costos						
Terrenys i construccions	6.008.735	213.292	(171.668)	322.796	-	6.373.155
Altres inversions immobiliàries	131.835	6.265	(9.746)	(15.791)	-	112.563
Amortització acumulada						
Construccions	(230.866)	(78.867)	29.199	(499)	-	(281.033)
Altres inversions immobiliàries	(21.935)	(9.160)	3.161	7.616	-	(20.318)
Fons de deteriorament						
Terrenys i construccions	(1.290.735)	(78.305)	62.731	(199.872)	-	(1.506.181)
Total	4.597.034	53.225	(86.323)	114.250	-	4.678.186

D'acord amb el que descriu la Nota *Immobilitzat material*, Criteria ha traspassat immobles anteriorment destinats a l'ús propi i classificats a l'epígraf Immobilitzat material a l'epígraf *Inversions Immobiliàries* per un import net conjunt de 50.955 milers d'euros, a causa que aquests actius han deixat d'estar arrendats a empreses del Grup.

A 31 de desembre de 2017, les inversions immobiliàries més significatives destinades a la seva explotació via lloguer, incloses a l'epígraf *Inversions immobiliàries*, corresponen a un edifici destinat a oficines situat al carrer Provençals, 39 (Barcelona), l'antiga seu dels serveis centrals de "la Caixa" ubicada a la Via Laietana, 56 (Barcelona), un local comercial situat al carrer Ribera (València), un edifici d'habitatges situat al carrer República Argentina, 258 (Barcelona) i un edifici d'habitatges situat al carrer Gran Via de les Corts Catalanes, 655 (Barcelona).

La columna 'Baixes per pèrdua de control' correspon a la baixa dels actius corresponents al negoci bancari desenvolupat per CaixaBank i el seu grup, com a conseqüència de la pèrdua de control en aquesta

participació i la seva corresponent integració pel mètode de la participació (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*).

Durant l'exercici 2017, el Grup ha registrat un deteriorament de valor per un import de 71.522 milers d'euros a l'epígraf *Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat* (vegeu Nota *Ingressos i despeses*) del compte de pèrdues i guanys adjunt en aquelles inversions immobiliàries en què el valor raonable determinat a partir de taxacions i valoracions fetes per tercers experts independents era inferior al valor net comptabilitzat.

Els actius immobiliaris classificats sota l'epígraf *Inversions immobiliàries* es valoren d'acord amb models interns de determinació del valor recuperable que utilitzen com a *input* taxacions actualitzades. El mètode de valoració d'aquests actius es descriu a la Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*. El seu valor raonable, obtingut dels models interns del Grup a 31 de desembre de 2017, puja a 1.257.684 milers d'euros. El valor raonable dels actius immobiliaris classificats com a inversions immobiliàries es classifica, partint de la jerarquia de valor raonable, com a Nivell 2.

El valor net comptable de les inversions immobiliàries que han generat rendes en l'exercici 2017 puja a 1.162.505 milers d'euros.

Els ingressos meritats per l'explotació en règim de lloguer de les inversions immobiliàries es registren a l'epígraf *Vendes i prestació de serveis* del compte de pèrdues i guanys (vegeu Nota *Ingressos i despeses*), i han pujat a 41.320 milers d'euros en l'exercici 2017, mentre que les despeses associades registrades en el compte de pèrdues i guanys adjunt han pujat a 16.534 milers d'euros.

El valor dels actius totalment amortitzats i en ús a 31 de desembre de 2017 puja a 3.165 milers d'euros.

8. Participacions en entitats associades i negocis conjunts

A continuació es presenta el desglossament del cost de les participacions associades i negocis conjunts:

Detall de participacions en associades i negocis conjunts

Milers d'euros	31/12/2017	31/12/2016
Participacions en associades	18.269.650	14.740.883
Caixabank, SA	9.720.392	-
Gas Natural SDG, SA	4.027.565	4.103.331
The Bank of East Asia, Ltd	2.338.927	2.449.647
Abertis Infraestructuras, SA	1.262.954	1.529.672
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV	804.699	781.123
Vithas Sanidad, SL	89.422	85.383
Repsol, SA (*)	-	2.903.712
Banco BPI, SA (*)	-	1.445.812
Erste Group Bank, AG (*)	-	1.272.003
Resta de societats	25.691	170.200
Participacions en negocis conjunts	-	1.193.999
SegurCaixa Adeslas, SA de Seguros Generales y Reaseguros (*)	-	1.052.668
Comercia Global Payments, Entidad de Pago, SL (*)	-	91.459
Resta de societats (*)	-	49.872
Subtotal	18.269.650	15.934.882
Menys:		
Fons de deteriorament	(111.267)	(661.174)
Total	18.158.383	15.273.708

(*) Entitats associades i negocis conjunts la participació dels quals tenia lloc a 31 de desembre de 2016 a través del Grup CaixaBank.

El detall de fons de comerç inclosos en el cost de les participades associades i negocis conjunts a 31 de desembre de 2017 i 2016, és el següent:

Detall de fons de comerç

Milers d'euros	31/12/2017	31/12/2016
The Bank of East Asia, LTD (*)	671.772	770.126
Abertis Infraestructuras, SA	638.604	651.014
Gas Natural SDG, SA	389.421	389.421
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV (*)	225.595	245.172
Vithas Sanidad, SL	15.493	15.493
Altres	5.569	17.965
Banco BPI, SA (**)	-	350.198
SegurCaixa Adeslas, SA de Seguros Generales y Reaseguros (**)	-	299.618
Total	1.946.454	2.739.007

(*) Contravalor en euros del fons de comerç registrat en divises.

(**) Entitats associades i negocis conjunts la participació dels quals tenia lloc a 31 de desembre de 2016 a través de Grup CaixaBank.

A continuació es presenten els moviments de l'epígraf de Participacions en entitats associades i negocis conjunts dels exercicis 2017 i 2016:

Moviments de participacions – 2017

Milers d'euros	Valor teòric comptable	Fons de comerç	Fons de deteriorament	Total
Saldo a 31/12/2016	13.195.875	2.739.007	(661.174)	15.273.708
Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	(6.300.541)	(667.781)	551.011	(6.417.311)
Alta CaixaBank	9.863.700	-	-	9.863.700
Compres i ampliacions de capital / Altes per deteriorament	47.894	5.568	(1.104)	52.358
Vendes i reduccions de capital	(30.729)	(12.410)	-	(43.139)
Resultat del període	865.553	-	-	865.553
Dividends declarats	(594.134)	-	-	(594.134)
Diferències de conversió	(278.116)	(117.930)	-	(396.046)
Ajustos de valoració de participades	(177.753)	-	-	(177.753)
Reclassificacions i altres (*)	(268.553)	-	-	(268.553)
Saldo a 31/12/2017	16.323.196	1.946.454	(111.267)	18.158.383

(*) Inclou, principalment, la variació de reserves de les participades associades.

Moviments de participacions – 2016

Milers d'euros	Valor teòric comptable	Fons de comerç	Fons de deteriorament	Total
Saldo a 31/12/2015	14.492.449	2.894.608	(621.154)	16.765.903
Compres i ampliacions de capital	161.449	12.754	(15.821)	158.382
Vendes i reduccions de capital	(2.047.805)	(164.390)	9.827	(2.202.368)
Resultat del període	1.308.536	-	-	1.308.536
Dividends declarats	(717.147)	-	-	(717.147)
Diferències de conversió	(20.996)	(12.694)	-	(33.690)
Canvis de mètode de consolidació	19.701	15.519	-	35.220
Ajustos de valoració de participades	48.536	-	-	48.536
Reclassificacions i altres	(48.848)	(6.790)	(34.026)	(89.664)
Saldo a 31/12/2016	13.195.875	2.739.007	(661.174)	15.273.708

A continuació es detallen les compres i vendes fetes durant l'exercici 2017:

Detall de compres i vendes – 2017
Compres i ampliacions de capital

Milers d'euros	Valor teòric comptable	Fons de comerç	Total
The Bank of East Asia, Ltd	32.674	-	32.674
Altres	15.220	5.568	20.788
Total	47.894	5.568	53.462

Vendes i reduccions de capital

Milers d'euros	Valor teòric comptable	Fons de comerç	Total
Abertis Infraestructuras, SA	(30.659)	(12.410)	(43.069)
Altres	(70)	-	(70)
Total	(30.729)	(12.410)	(43.139)

En l'exercici 2017 les variacions més rellevants han estat les següents:

CaixaBank

Com a conseqüència de la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank durant el segon semestre de l'exercici 2017 (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*) s'ha passat a integrar el 40,00% de la participació romanent en el capital social de CaixaBank pel mètode de la participació. En aplicació de la NIIF 10, Criteria ha donat de baixa els actius i passius en els estats financers consolidats procedents de CaixaBank i ha reconegut la inversió romanent en el patrimoni de CaixaBank al seu valor raonable en el moment de la pèrdua de control.

Per determinar el valor raonable de la participació en CaixaBank en el moment de la reclassificació, s'ha pres com a data de referència el dia 26 de setembre de 2017. Aquesta va ser la data en què el Consell de Govern del Banc Central Europeu va comunicar a Criteria la seva decisió per la qual deixava d'estar sota la

seva supervisió i culminava així el procés de desconsolidació de Criteria sobre CaixaBank en constatar-se que s'havien assolit totes les condicions per les quals es perdia el control sobre CaixaBank. Atès que CaixaBank és una entitat cotitzada en borsa, el seu valor raonable en data de 26 de setembre de 2017 es correspon amb el seu valor de cotització en aquesta data, és a dir, 4,120 €/acció. Aquest fet ha implicat el registre d'una revaloració neta de 54 milions d'euros a l'epígraf *Resultat de les operacions discontinuades* del compte de pèrdues i guanys de l'exercici (vegeu Nota *Ingressos i despeses*).

Seguidament, en el moment de la classificació de CaixaBank com a entitat associada, i seguint la NIC 28, s'ha procedit a valorar la inversió per la part que correspon a Criteria del valor raonable net els actius i passius identificables de CaixaBank. En aquest sentit, s'ha fet un exercici d'assignació del preu d'adquisició (*Purchase Price Allocation – PPA*). D'aquest exercici, es desprèn un valor raonable d'actius i passius de Grup CaixaBank atribuïble a Criteria de 9.864 milions d'euros. Els actius i passius pels quals s'ha fet l'exercici de determinar el seu valor raonable són els següents:

- i) **Cartera d'inversions creditícia**, el valor raonable de la qual s'ha obtingut, principalment, per l'aplicació dels percentatges estimats de pèrdua esperada sobre el crèdit a la clientela, determinats bàsicament en funció de les característiques del finançament concedit i les garanties del deute.
- ii) **Cartera d'actius immobiliaris**, el valor raonable de la qual s'ha obtingut tenint en compte les taxacions disponibles i altres paràmetres com la tipologia de l'actiu, ús, ubicació dels actius, experiència en vendes, costos de comercialització, etc.
- iii) **Cartera de participacions no cotitzades**, en l'estimació del valor raonable de la qual s'han utilitzat diversos mètodes generalment acceptats, principalment descompte de dividends i anàlisi per múltiples i preus basats en transaccions recents.
- iv) **Actius intangibles**, per a l'estimació del valor raonable s'ha utilitzat:
 - a. el mètode d'estalvi de *royalties* per a l'estimació del valor raonable de la marca.
 - b. el mètode d'estimació d'estalvi en costos per a l'estimació del valor dels *core deposits*.
 - c. el mètode *multi period excess earnings method – MEEM* per als actius intangibles derivats de relacions amb clients del negoci de gestió d'actius.

Com a conseqüència d'aquest exercici, el Grup Criteria ha registrat un resultat positiu equivalent a la diferència negativa de consolidació per un import de 6 milions d'euros a l'epígraf *Fons de comerç negatiu reconegut en resultats* del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt (abans i després d'impostos).

L'amortització dels actius intangibles identificats de vida útil definida s'efectua amb càrrec a l'epígraf de *Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació* del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt que per a l'exercici 2017 ha resultat en 44 milions d'euros.

Abertis Infraestructuras, SA (d'ara endavant, Abertis)

Durant l'exercici 2017, Criteria ha venut de manera directa a mercat 90.038 accions representatives d'un 0,009% del capital social d'Abertis Infraestructuras, SA per un import de 1.674 milers d'euros, i ha generat una plusvàlua bruta consolidada de 1.053 milers d'euros. Així mateix, Inversiones Autopistas, SA, societat participada en un 55,54% per Criteria, ha venut a mercat 9.725.052 accions d'Abertis representatives del 0,982% del capital social per un import de 181.028 milers d'euros i ha generat una plusvàlua bruta consolidada abans de minoritaris de 139.523 milers d'euros (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts*).

A 31 de desembre de 2017, la participació econòmica del Grup Criteria a Abertis és del 18,44%, un 15,07% de la qual l'ostenta de manera directa la Societat Dominant i la resta, a través d'Inversiones Autopistas, SA. La participació mercantil del Grup Criteria en Abertis és del 21,14%, en què s'inclou la participació del 6,07% que s'ostenta a través d'Inversiones Autopistas, SA. La participació en drets de vot puja al 21,55%, incloent-hi els pactes parasocials amb la resta d'accionistes d'Inversiones Autopistas, SA.

The Bank of East Asia, Limited (d'ara endavant, BEA)

Durant l'exercici 2017, Criteria ha rebut 13.980.154 accions de BEA en concepte de *scrip dividend*. La participació a 31 de desembre de 2017 del Grup en The Bank of East Asia, Limited és del 17,44%.

Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV (d'ara endavant, GFI)

Durant l'exercici 2017, Criteria ha rebut un total de 6.236.581 accions de GFI en concepte de *scrip dividend* procedents de la seva autocartera.

A 31 de desembre de 2017, la participació de la Societat en Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV és del 9,10%.

A continuació es facilita el percentatge de participació i el valor de mercat de les principals societats cotitzades classificades com a associades a 31 de desembre de 2017 i 2016:

Principals societats que cotitzen en borsa

Milers d'euros	31/12/2017		31/12/2016	
	% part.	Valor mercat	% part.	Valor mercat
Caixabank, SA	40,00%	9.304.581	-	-
Gas Natural SDG, SA	24,44%	4.707.732	24,44%	4.380.025
Abertis Infraestructuras, SA	18,44%	3.388.249	18,99%	2.500.054
The Bank of East Asia, Ltd.	17,44%	1.742.404	17,33%	1.701.822
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV	9,10%	824.001	9,01%	865.610
Repsol, SA (*)	-	-	10,05%	1.976.047
Erste Group Bank, AG (*)	-	-	9,92%	1.186.298
Banco BPI, SA (*)	-	-	45,50%	749.727
Valor de mercat		19.966.967		13.359.583

(*) Entitats associades i negocis conjunts la participació dels quals tenia lloc a través del Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2016.

Deteriorament del valor de les participacions

A l'efecte d'analitzar el valor recuperable de la cartera de participacions associades, el Grup té establerta una metodologia per a l'avaluació trimestral d'indicadors que assenyalen l'aparició d'indicis de deteriorament en el valor registrat d'aquestes societats. Concretament, s'avalua l'evolució del negoci per a les participades i, si escau, la cotització de la societat durant el període considerat, així com els preus objectius publicats per analistes independents de reconegut prestigi. A partir d'aquestes dades, el Grup determina el valor recuperable associat a la participació i, en cas que superi el valor registrat d'aquestes societats, es considera que no hi ha indicis de deteriorament.

El Grup Criteria ha fet proves de deteriorament per avaluar el valor recuperable de les seves participacions i comprovar la correcció del valor pel qual estan registrades. S'han utilitzat mètodes de valoració generalment acceptats, com per exemple models de descompte de fluxos de caixa (DCF) i models de descompte de dividends (DDM). En cap cas s'han considerat potencials primes de control en la valoració.

Les projeccions de balanç i compte de resultats s'han fet, en determinats casos, a un horitzó temporal de 5 anys i, en d'altres, tenint en compte els terminis de concessió, els plans d'inversió rellevants, les ubicacions de les inversions en països emergents i altres factors equivalents. Semestralment, les projeccions s'actualitzen i s'ajusten.

Les hipòtesis utilitzades es basen en dades macroeconòmiques de cada país i del sector, en línia amb fonts externes de reconegut prestigi, així com en plans estratègics publicats per a entitats cotitzades, o interns per a no cotitzades. Les hipòtesis utilitzades han estat les següents:

- Taxes de descompte individualitzades per a cada negoci i país, que han oscil·lat entre el 8,9% i el 9,4% per a les participacions bancàries, i entre el 5,6% i el 10,7% per a la resta de participacions significatives (entre el 5,9% i el 10,9% en les proves fetes a 31 de desembre de 2016).
- Les taxes de creixement utilitzades per calcular el valor residual més enllà del període cobert per les projeccions efectuades se situen entre l'1,6% i el 3,9%, per a les participacions bancàries, i l'1,5% per a la resta de participacions significatives (entre el 0,5% i el 3,8% en les proves de deteriorament efectuades a 31 de desembre de 2016). Aquests creixements s'han determinat en funció de les dades de l'últim període projectat i no superen mai l'increment del PIB nominal estimat per al país o països on les entitats participades duen a terme la seva activitat.

Atès el grau d'incertesa d'aquestes hipòtesis, se'n fa una anàlisi de sensibilitat per tal de confirmar si l'import recuperable segueix excedint l'import en llibres de la participada. En aquest sentit i de manera complementària a l'escenari central considerat en les proves de deteriorament, s'han tingut en compte variacions possibles en les principals hipòtesis, incloent-hi els diferents *drivers* de negoci i de compte de resultats de les participades, per contrastar la resistència del valor d'aquestes participacions a escenaris més adversos.

Les anàlisis de sensibilitat efectuades són les següents:

- a) Per a les participacions bancàries: variacions possibles en les principals hipòtesis del model, entre d'altres, la taxa de descompte: -0,5%, +0,5%, la taxa de creixement: -0,5%, +0,5% i el ROE sostenible: -1%, +1%, així com al volum de negoci, el marge financer, les comissions, l'eficiència i el *cost of risk*.
- b) Per a Abertis: variacions en les principals hipòtesis clau del model, taxa de descompte: -0,5%, +0,5% i creixement del trànsit (IMD): -1%.
- c) Per a Gas Natural: variacions possibles en les principals hipòtesis clau del model, taxa de descompte: -0,5%, + 0,5% i taxa de creixement: -0, 5%, +0,5%.

De les anàlisis fetes s'ha constatat la necessitat de transferir a resultats en l'exercici 2017 un import de 1.104 milers d'euros i registrar-lo a l'epígraf *Deteriorament de participacions en associades i negocis conjunts* del compte de pèrdues i guanys consolidat.

A continuació, es recullen els moviments del fons de deteriorament de participacions associades en els exercicis 2017 i 2016:

Moviment del fons de deteriorament de participacions en associades

Milers d'euros	31/12/2017	31/12/2016
Saldo a l'inici de l'exercici	661.174	621.154
Més:		
Dotacions a càrrec de resultats	1.104	3.986
Traspassos i altres	-	42.891
Menys:		
Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	(551.011)	-
Utilització de fons	-	(6.857)
Saldo al final de l'exercici	111.267	661.174

Informació financera d'entitats integrades pel mètode de la participació

A l'Annex II s'informa del percentatge de participació, el capital social, les reserves, els resultats i dividendes a compte, un altre patrimoni net, els dividendes meritats per la participació total, valor en llibres de la participació directa, cotització a 31 de desembre de 2017 i la cotització mitjana de l'últim trimestre de 2017, per a cadascuna de les participacions en entitats associades.

La informació financera resumida de les entitats associades significatives valorades pel mètode de la participació, d'acord amb les últimes dades disponibles en la data de preparació d'aquests comptes anuals, es mostra a continuació:

(xifres expressades en milions d'euros o en la moneda local corresponent)	CaixaBank	The Bank of East Asia (*)	GF Inbursa (*)	Abertis	Gas Natural
Descripció de la naturalesa de les activitats	nota (1)	nota (2)	nota (3)	nota (4)	nota (5)
País de constitució i països on exerceix la seva activitat					Seu social a Espanya. Opera en més de 30 països en l'àmbit internacional amb una forta presència a Llatinoamèrica (principalment a Xile, Colòmbia, el Brasil i Mèxic).
Participació mercantil a 31/12/2017	Espanya 40,00%	Hong Kong, la Xina 17,44%	Mèxic 9,10%	Espanya, França, Brasil, Xile 21,14%	24,44%
Dividends rebuts de la participada	311	-	14	169	245
Conciliació de la informació financera relacionada amb els ajustos a valor raonable en el moment de l'adquisició i els ajustos per diferències de polítiques comptables			Ajustos d'homogeneïtzació a NIIF bàsicament per valoració de crèdits		
Informació financera resumida referida a l'últim període disponible					
	31/12/2017	31/12/2017 (*)	31/12/2017 (*) (**)	31/12/2017	31/12/2017
Actius corrents	-	-	-	5.627	11.083
Actius no corrents	383.186	808.942	517.675	24.203	36.239
Passius corrents	-	-	-	3.849	7.608
Passius no corrents	358.503	707.728	383.536	21.205	21.409
Ingrés d'activitats ordinàries	6.970	26.814	47.221	5.136	23.306
Resultat del període d'operacions continuades	1.720	6.370	20.138	927	1.237
Resultat després d'impostos d'operacions discontinuades	(2)	4.145	-	72	460
Un altre resultat global	(55)	2.915	-	(285)	(1.037)
Resultat global total	1.663	13.430	20.138	714	660
Resultat net atribuït	1.684	9.347	19.985	897	1.360
Informació financera resumida referida a 31/12/2016					
Actius corrents	-	-	-	4.398	8.213
Actius no corrents	347.927	765.706	530.348	26.788	38.901
Passius corrents	-	-	-	3.727	7.176
Passius no corrents	324.372	679.070	412.998	20.558	20.933
Ingrés d'activitats ordinàries	6.753	25.007	31.804	4.533	21.908
Resultat del període d'operacions continuades	1.056	3.525	12.468	1.004	1.518
Resultat després d'impostos d'operacions discontinuades	(1)	304	-	7	193
Un altre resultat global	(1.354)	(1.870)	-	328	560
Resultat global total	(299)	1.959	12.468	1.339	2.271
Resultat net atribuït	1.047	3.723	12.504	796	1.347
Tipus de canvi a 31/12/2017		9,37	23,66		
Tipus de canvi mitjà a 31/12/2017		8,80	21,33		

(¹) Informació financera en moneda local (a excepció del dividend de The Bank of East Asia i Grupo Financiero Inbursa, en euros).

(^{**}) Informació financera sota normativa local.

(¹) CaixaBank és el banc detallista líder a Espanya, amb la base de clients més gran del país (13,8 milions a Espanya). A través de VidaCaixa, ocupa la primera posició en el mercat d'assegurances d'estalvi i plans de pensions. El desembre de 2017, té una xarxa superior a 5.000 oficines.

(²) BEA és un banc independent de Hong Kong i està posicionat a la Xina, amb una xarxa d'aproximadament 108 oficines. Ofereix serveis de banca comercial i personal, així com de banca d'empreses i d'inversió.

(³) GFI ofereix a Mèxic serveis de banca corporativa, banca *retail*, gestió d'actius, assegurances de vida i no vida, així com *brokerage* i custòdia de valors. El desembre de 2017, té més de 900 oficines.

(⁴) Abertis és el grup líder internacional en la gestió d'autopistes per quilòmetres gestionats, amb més de 8.600 quilòmetres de vies d'alta capacitat i qualitat a 14 països d'Europa, Amèrica i Àsia.

(⁵) Gas Natural, pionera en la integració del gas i l'electricitat, és un grup multinacional present a més de 30 països i amb gairebé 22 milions de clients. La base del negoci de la companyia es troba en els mercats regulats i liberalitzats de gas i electricitat, amb una contribució creixent de l'activitat internacional.

9. Actius financers no corrents

El detall dels saldos d'aquests epígrafs a 31 de desembre de 2017 i 2016 dels balanços de situació consolidats adjunts és el que es mostra tot seguit:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni	968.463	3.666.213
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de deute	806	763
Valors representatius de deute (Notes 1,2 i 3)	-	62.324.416
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers	23.928	48.871
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers – Negoci bancari (Notes 1,2 i 3)	-	154.959.045
Total	993.197	220.999.308

El venciment dels actius financers no corrents del Grup a 31 de desembre de 2017 és el que es mostra tot seguit:

Exercici 2017	Venciment (en milers d'euros)			
	Entre 1 i 3 anys	De 3 a 5 anys	Més de 5 anys o sense venciment	Total
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni	-	-	968.463	968.463
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de deute	800	-	6	806
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers	16.607	2.588	4.733	23.928
Total	17.407	2.588	973.202	993.197

9.1. Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni

A continuació es facilita el valor de mercat de la participació en les principals societats cotitzades a 31 de desembre de 2017 i 2016, classificades com a instruments de capital disponibles per a la venda en considerar-se que el Grup no hi exerceix una influència significativa.

Valor de mercat de les principals societats cotitzades classificades com a disponibles per a la venda

Milers d'euros	31/12/2017		31/12/2016	
	% part.	Valor mercat	% part.	Valor mercat
Suez, SA	5,86%	535.932	5,89%	465.693
Cellnex Telecom, SA	5,94%	294.048	5,77%	182.593
Telefónica, SA (1)	0,13%	55.323	5,15%	2.288.453
Valor de mercat		885.303		2.936.739

(1) A 31 de desembre de 2016, la totalitat de la participació en el capital social de Telefónica, SA s'ostentava a través de la participació en Caixabank, SA. A 31 de desembre de 2017, la participació es correspon a l'ostentada de manera directa per Criteria.

El desglossament del moviment dels *Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni* tenint en compte la naturalesa de les operacions en els exercicis 2017 i 2016 és el que es mostra a continuació:

Milers d'euros	31/12/2017	31/12/2016
Saldo a l'inici de l'exercici	3.666.213	4.191.841
Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	(2.946.030)	-
Compres i ampliacions de capital	126.727	176.781
Vendes	(1.160)	(88.586)
Imports transferits al compte de pèrdues i guanys	-	(201.523)
Ajustos a valor de mercat	124.426	(424.446)
Traspassos i Altres	(831)	248.015
Utilitzacions	750	-
Pèrdues per deteriorament	(1.632)	(235.869)
Saldo al tancament de l'exercici	968.463	3.666.213

Les variacions més significatives en l'exercici 2017 dels instruments de patrimoni disponibles per a la venda han estat les següents:

Suez, SA

El mes de maig de l'exercici 2017, en el marc de l'ampliació del capital que va tenir lloc per finançar parcialment l'adquisició de GE Water, Criteria va subscriure 2.798.111 accions i va desemborsar 44.210 milers d'euros.

Adicionalment, durant l'exercici 2017, Criteria ha adquirit 518.670 accions representatives d'un 0,08% del capital social de Suez per un import de 7.719 milers d'euros.

D'altra banda, durant l'exercici 2017 Suez, SA ha fet diverses ampliacions de capital reservades als seus empleats que han provocat un efecte dilució en la participació de Criteria del 0,11%.

A 31 de desembre de 2017 la participació total de Criteria en el capital social de Suez és del 5,86% (5,89% a 31 de desembre de 2016).

Cellnex Telecom, SA

Durant l'exercici 2017, Criteria ha adquirit 410.661 accions representatives d'un 0,177% del capital social de Cellnex Telecom, SA per un import de 5.592 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació de Criteria en Cellnex Telecom, SA és del 5,94% (5,77% a 31 de desembre de 2016).

Telefónica, SA

Durant l'exercici 2017, Criteria ha adquirit 6.809.000 accions representatives d'un 0,13% del capital social de Telefónica, SA per un import de 55.821 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació de Criteria en Telefónica, SA és del 0,13% (Criteria no tenia participació directa en el capital social de Telefónica a 31 de desembre de 2016).

Baixes per pèrdua de control

La fila 'Baixes per pèrdua de control' correspon a la baixa dels actius corresponents al negoci bancari desenvolupat per CaixaBank i el seu grup, com a conseqüència de la pèrdua de control en aquesta

participació i la seva corresponent integració pel mètode de la participació (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*).

Deteriorament del valor

A 31 de desembre de 2017, el Grup ha fet les anàlisis de possibles deterioraments per a tots els seus instruments de capital classificats com a *Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni* amb l'objectiu de registrar, si escau, la correcció de valor corresponent. A aquest efecte, en el cas dels instruments cotitzats, es considera que hi podria haver indici de deteriorament quan les caigudes acumulades dels valors de mercat s'han produït de manera continuada durant un període superior a 18 mesos o en més d'un 40%.

De les anàlisis fetes s'ha constatat la necessitat de transferir a resultats en l'exercici 2017 un import de 1.632 milers d'euros, que es registra a l'epígraf *Deteriorament d'instruments financers* del compte de resultats consolidat.

A 31 de desembre de 2017, la informació financera rellevant de les participacions més significatives classificades com a actius financers disponibles per a la venda és la següent:

Milions d'euros

Denominació social	Domicili	% Participació	% Drets de vot	Patrimoni net	Últim resultat publicat
Telefónica, SA (1)	Gran Vía, 28, 28013, Madrid	0,13%	0,13%	26.618	3.132
Cellnex Telecom, SA (1)	Carrer Juan Esplandiú, 11-13, Madrid	5,94%	5,94%	645	33
Suez, SA (1)	Tour CB21 – 16, Place de l'Iris - 92040 Paris – La Défense – France	5,86%	5,86%	9.066	302
Aigües de Barcelona Empresa Metropolitana del Cicle Integral de l'Aigua, SA (2)	Carrer General Batet, 1-7 Barcelona	15,00%	15,00%	370	28

(1) Entitats cotitzades. La informació relativa al patrimoni net i últim resultat publicat és a 31/12/2017.

(2) Entitat no cotitzada. La informació relativa al patrimoni net i últim resultat publicat és a 31/12/2016.

9.2. Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers

La composició del saldo d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2017 i 2016 és la que es detalla a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Crèdits a LT a empreses associades i negocis conjunts (Nota 24)	2.238	2.180
Crèdits a l'Accionista Únic (Nota 24)	2.800	5.800
Altres crèdits a llarg termini	15.336	36.643
Instruments derivats (Nota 18.3)	438	-
Altres actius financers a llarg termini	5.987	5.378
Deteriorament de valor d'altres crèdits a llarg termini	(2.871)	(1.130)
Total	23.928	48.871

En aquest epígraf s'inclouen els préstecs a llarg termini concedits a empreses associades i negocis conjunts, a tercers, així com les fiances lliurades pel lloguer dels immobles per les quals el Grup Criteria és arrendatari.

En data 15 de juny de 2017, la societat Resort Holdings, BV (societat propietària indirectament del 100% de PortAventura Entertainment, SA) va procedir a l'amortització total anticipada del préstec subordinat per un import de 20 milions d'euros que havia estat concedit per Criteria en data 11 de febrer de 2014 a un tipus d'interès del 10,25% i venciment el 2021 i es van liquidar els interessos meritats no pagats per un import de 7.713 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017 s'han registrat 1.526 milers d'euros en concepte de deteriorament de valor de crèdits a llarg termini concedits a societats de capital risc a l'epígraf *Deteriorament d'instruments financers* del compte de resultats consolidat.

9.3. Valor raonable dels actius financers

A continuació es presenta a 31 de desembre de 2017 i 2016 el valor raonable dels actius financers principals classificats com corrents i no corrents en el balanç de situació adjunt, així com el seu valor en llibres:

Actius financers

Milers d'euros	31/12/2017		31/12/2016	
	Valor en llibres	Valor raonable	Valor en llibres	Valor raonable
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni	968.463	968.463	720.183	720.183
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de deute	806	806	763	763
Préstecs i comptes a cobrar	22.010	22.010	48.012	48.012
Imposicions a curt i llarg termini	20.416	20.416	20.000	20.000
Instruments derivats	438	438	-	-

A la taula següent es presenten els principals actius financers a 31 de desembre de 2017 i 2016 en funció del mètode de valoració utilitzat en el càlcul del seu valor raonable (vegeu nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*, apartat *Instruments financers* (sense incloure-hi efectiu i equivalents d'efectiu ni instruments financers derivats)).

Actius financers

Milers d'euros	31/12/2017			31/12/2016		
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni	885.303	-	83.160	648.286	-	71.897
Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de deute	806	-	-	763	-	-
Préstecs i comptes a cobrar	-	-	22.010	-	-	48.012
Imposicions a curt i llarg termini	-	-	20.416	-	-	20.000
Instruments derivats	-	438	-	-	-	-
Total	886.109	438	125.586	649.049	-	139.909

El procés de determinació del valor raonable establert pel Grup assegura que els instruments són valorats adequadament.

La majoria d'instruments financers registrats com a *Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni* tenen com a referència objectiva per a la determinació del seu valor raonable les cotitzacions de mercats actius (Nivell 1) i, per tant, per determinar-ne el valor raonable s'utilitza el preu que se'n pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund (el 'preu de cotització' o el 'preu de mercat').

Pel que fa als actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni, no cotitzats, classificats en el Nivell 3, es considera que el seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament obtinguda partint de la informació pública disponible és la millor estimació del seu valor raonable.

Durant els exercicis 2017 i 2016 no s'han produït traspassos entre el Nivell 1 i 3.

Moviments d'actius financers de Nivell 3

El moviment que s'ha produït en l'exercici 2017 en el saldo del Nivell 3 es detalla tot seguit:

Moviments de Nivell 3 – 2017

Milers d'euros	Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni
Saldo a 31/12/2016	71.897
Guanyos o pèrdues totals	(786)
A pèrdues i guanyos	(1.536)
A ajustos de valoració del patrimoni net	750
Compres i ampliacions de capital	13.386
Vendes i d'altres	(1.337)
Saldo a 31/12/2017	83.160

10. Actius no corrents mantinguts per a la venda

El detall dels saldos d'aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts és el que mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Actius immobiliaris	-	6.718.873
Altres actius no corrents mantinguts per a la venda procedents del negoci bancari (Notes 1, 2 i 3)	-	590.064
Total	-	7.308.937

Actius immobiliaris

A 31 de desembre de 2016, aquest epígraf del balanç recollia els actius immobiliaris procedents d'adquisicions i adjudicacions en el procés de regularització d'operacions creditícies propietat tant de Criteria com del grup CaixaBank. Durant l'exercici 2017 s'ha procedit a donar de baixa els actius immobiliaris procedents de CaixaBank a causa de la pèrdua de control sobre aquesta (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*). A més, Criteria ha reclassificat els actius immobiliaris de la seva propietat que tenien l'origen en la regularització d'operacions creditícies a l'epígraf *Existències* per considerar que han deixat de complir les condicions establertes en la NIIF 5 per al seu reconeixement com a Actiu no corrent mantingut per a la venda.

El moviment d'aquest epígraf del balanç dels exercicis 2017 i 2016 és el següent:

Milers d'euros

	31/12/2016	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Canvis de perímetres i Altres	Traspassos	31/12/2017
Immables d'origen adjudicat	13.086.784	(10.614.244)	15.380	(113.745)	837	(2.375.012)	-
Fons de deteriorament d'immables d'origen adjudicat	(6.367.911)	4.799.448	64.209	58.106	-	1.446.148	-
Total	6.718.873	(5.814.796)	79.589	(55.639)	837	(928.864)	-

Milers d'euros

	31/12/2015	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetres i Altres	31/12/2016
Immables d'origen adjudicat	13.667.383	1.133.172	(1.660.345)	(53.426)	-	13.086.784
Fons de deteriorament d'immables d'origen adjudicat	(5.776.091)	(926.560)	666.107	(331.367)	-	(6.367.911)
Total	7.891.292	206.612	(994.238)	(384.793)	-	6.718.873

Les baixes de l'exercici corresponen al cost dels habitatges venuts durant l'exercici 2017, que han suposat uns beneficis de 12.663 milers d'euros (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat*).

En l'exercici 2017, el Grup ha registrat una reversió per deteriorament de 64.209 milers d'euros com a apreciació en aquells actius no corrents mantinguts per a la venda, en què el valor raonable era superior al cost comptabilitzat sobre la base del criteri descrit a la Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats* (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat*).

11. Existències

El detall dels saldos d'aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts és el que mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Existències procedents del negoci hòlding	1.636.850	656.331
Comercials	1.631.472	656.331
Bestretes a proveïdors	5.378	-
Actius procedents de regularitzacions creditícies de CaixaBank (Nota 1, 2 i 3)	-	968.203
Existències procedents del negoci bancari (Nota 1, 2 i 3)	-	44.693
Total	1.636.850	1.669.227

L'epígraf d'Existències comercials inclou, bàsicament, terrenys, immobles en curs de construcció i immobles acabats, que es valoren per l'import inferior entre el seu cost, incloent-hi les despeses de finançament, i el seu valor de realització, entès com el preu estimat de venda net dels costos estimats de producció i comercialització.

A 31 de desembre de 2017, el compte de *Bestretes a proveïdors* recull 5.378 milers d'euros corresponents, principalment, a provisions de fons efectuades, que han estat traspassats de l'epígraf d'*Actius no corrents mantinguts per a la venda* a l'epígraf d'*Existències* del balanç consolidat adjunt.

El detall dels moviments de les *Existències procedents del negoci hòlding* per als exercicis 2017 i 2016 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros					31/12/2017
	31/12/2016	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetres i Altres	
Terrenys i solars	1.366.196	3.854	(24.579)	2.387.045	47	3.732.563
Altres existències	15.388	39	(427)	(5.978)	-	9.022
Bestretes a proveïdors	-	2.923	(2.327)	4.782	-	5.378
Deteriorament de terrenys i solars i altres existències	(725.253)	50.749	15.569	(1.451.178)	-	(2.110.113)
Total	656.331	57.565	(11.764)	934.671	47	1.636.850

	Milers d'euros					31/12/2016
	31/12/2015	Altes i dotacions	Baixes i utilitzacions	Traspassos	Canvis de perímetres i Altres	
Terrenys i solars	1.356.753	4.859	(11.837)	16.421	-	1.366.196
Altres existències	20.803	543	(1.094)	1.109	(5.973)	15.388
Bestretes a proveïdors	-	-	-	-	-	-
Deteriorament de terrenys i solars i altres existències	(677.830)	(59.779)	7.148	4.849	359	(725.253)
Total	699.726	(54.377)	(5.783)	22.379	(5.614)	656.331

Les baixes de l'exercici corresponen al cost de sòl i habitatges venuts durant l'exercici 2017, que han suposat uns beneficis de 5.377 milers d'euros.

Els actius immobiliaris classificats sota l'epígraf *Existències* es valoren d'acord amb models interns de determinació del valor recuperable que utilitzen com a *input* taxacions actualitzades. El mètode de valoració d'aquests actius es descriu a la Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*. El seu valor raonable, obtingut dels models interns del Grup a 31 de desembre de 2017, puja a 1.740.694 milers d'euros.

Durant l'exercici 2017, el Grup ha registrat una reversió del deteriorament de valor per un import de 50.749 milers d'euros a l'epígraf *Aprovisionaments* del compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota *Ingressos i despeses*) en aquelles existències en què el valor raonable determinat a partir de taxacions i valoracions efectuades per tercers experts independents era superior al valor net comptabilitzat.

12. Deutors i altres comptes a cobrar

El detall dels saldos d'aquest epígraf del balanç de situació consolidat adjunt és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Clients per vendes i prestació de serveis	15.393	28.677
Clients empreses associades (Nota 24)	2.374	-
Saldos deutors amb l'Accionista Únic (Nota 24)	1.085	-
Préstecs, comptes a cobrar i altres actius financers de CaixaBank (Nota 1 2 i 3)	-	50.883.000
Actius fiscals (Nota 20)	72.351	882.955
Altres deutors	3.400	4.303
Total	94.603	51.798.935

El saldo de l'epígraf de Clients per vendes i prestació de serveis inclou els saldos de clients amb empreses associades i negocis conjunts així com amb tercers propis de l'activitat del Grup. Durant l'exercici s'han registrat 969 milers d'euros com a import net resultant dels deterioraments i les reversions de crèdits per operacions comercials.

A l'epígraf d'*Actius fiscals* s'inclouen els imports pagats a compte de l'impost de societats, així com la periodificació de l'ingrés de l'impost de societats corresponent a l'exercici 2017. També s'inclouen els crèdits a les administracions públiques en concepte d'IVA i IRPF.

13. Altres actius financers corrents

El detall dels saldos d'aquest epígraf del balanç consolidat adjunt és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Crèdits a empreses	1.507	919
Deutors per consolidació fiscal (Nota 24)	119.007	-
Crèdits a l'Accionista Únic (Nota 24)	3.000	3.600
Imposicions a curt termini	20.416	20.000
Altres actius financers a curt termini	27.144	7.945
Periodificacions de CaixaBank (Notes 1, 2 i 3)	-	574.888
Operacions en camí de CaixaBank (Notes 1, 2 i 3)	-	42.006
Dividends de renda variable meritats no cobrats (Notes 1, 2 i 3)	-	51.682
Altres actius de CaixaBank (Notes 1, 2 i 3)	-	113.407
Total	171.074	814.447

L'epígraf *Deutors per consolidació fiscal* correspon a la posició derivada de la liquidació definitiva de l'Impost sobre Societats de l'exercici 2016 de Criteria per un import de 119.007 milers d'euros mantinguda amb la capçalera del grup fiscal, CaixaBank, que ha estat feta efectiva en data 5 de febrer de 2018 (vegeu Nota *Informació sobre parts vinculades*).

Les *Imposicions a curt termini* corresponen a la filial Saba Infraestructuras i meriten un tipus d'interès del 0,05%.

A 31 de desembre de 2017, l'epígraf *Altres actius financers a curt termini* correspon, bàsicament, a dipòsits constituïts en garantia amb relació a derivats financers contractats. Dels anteriors, hi ha dipòsits constituïts en garantia a CaixaBank per un import de 14.510 milers d'euros a 31 de desembre de 2017 (vegeu Nota *Informació sobre parts vinculades*).

El venciment de la totalitat del saldo corresponent a l'epígraf *Altres actius financers corrents* és inferior a 12 mesos.

14. Efectiu i altres equivalents d'efectiu

El saldo d'aquest epígraf està constituït per:

Tipus de contracte	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Efectiu	3.860	1.587.434
Comptes corrents	862.736	837.997
Imposicions a menys de 3 mesos	26.148	259.928
Saldo en efectiu en bancs centrals (Notes 1, 2 i 3)	-	10.909.339
Total	892.744	13.594.698

El saldo en efectiu en bancs centrals a 31 de desembre de 2016 incloïa els saldos mantinguts pel Grup CaixaBank per al compliment del coeficient de reserves mínimes obligatòries en el Banc Central en funció dels passius computables. A 31 de desembre de 2017, com a conseqüència de la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*) no hi ha saldos en efectiu mantinguts en bancs centrals.

A continuació es presenta el detall del tipus d'interès de cadascun dels epígrafs de la taula anterior a 31 de desembre de 2017:

Tipus de contracte	Milers d'euros	
	31/12/2017	Interval Tipus d'interès
Efectiu	3.860	-
Comptes corrents	862.736	-
Imposicions a menys de 3 mesos	26.148	(0,05% - 0,22%)
Total	892.744	

Els interessos meritats relacionats amb l'efectiu i equivalents pugen a 520 milers d'euros en l'exercici 2017 i estan registrats dins l'epígraf d'*Ingressos financers* del compte de pèrdues i guanys consolidat adjunt (vegeu Nota *Ingressos i despeses*).

Durant l'exercici 2017, Criteria ha contractat diversos dipòsits amb entitats financeres diferents de CaixaBank, que han meritat un tipus d'interès nominal de 0,15%. A 31 de desembre de 2017, no hi ha dipòsits contractats.

El venciment de la totalitat del saldo corresponent a l'epígraf *Efectiu i altres equivalents d'efectiu* és inferior a 12 mesos.

15. Patrimoni net

En l'*Estat de canvis en el patrimoni net consolidat*, es detallen els moviments produïts en els exercicis 2017 i 2016. Tot seguit s'amplien i es comenten els moviments més significatius:

15.1. Capital social

A 31 de desembre del 2017 i 2016, el capital social de Criteria està representat per 45.854.145 accions de 40 euros de valor nominal cadascuna d'elles, totalment subscrites i desemborsades.

15.2. Prima d'emissió

La prima d'emissió a 31 de desembre del 2017 i 2016 puja a 2.344.519 milers d'euros. La Llei de Societats de Capital permet expressament utilitzar el saldo de la prima d'emissió per ampliar capital i no estableix cap restricció respecte a la disponibilitat del saldo.

15.3. Reserves i Altres aportacions de socis

A continuació es detalla la composició de les epígrafs *Reserves* i *Altres aportacions de socis* a 31 de desembre de 2017 i 2016:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Reserves atribuïdes a la societat dominant del Grup Criteria	10.027.689	11.331.109
<i>Reserva legal</i>	366.833	366.833
<i>Reserva de Lliure disposició</i>	12.211.042	12.577.207
<i>Altres Reserves de consolidació assignades a la Matriu</i>	(2.550.186)	(1.612.931)
Reserves de societats consolidades pel mètode d'integració global (*)	1.300.943	(611.939)
Reserves de societats consolidades pel mètode de la participació (**)	803.955	1.098.652
Total	12.132.587	11.817.822

(*) En l'exercici 2016 i fins a la seva classificació com a entitat associada en l'exercici 2017, la major part de les reserves negatives corresponien a pèrdues en la societat BuildingCenter, SAU (societat dependent del Grup CaixaBank).

(**) Les reserves generades segons el mètode de la participació el 2017 corresponen principalment a CaixaBank, SA, The Bank of East Asia, LTD, Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV, Gas Natural SDG, SA i Abertis Infraestructuras, SA.

La variació d'aquests epígrafs durant l'exercici inclou l'impacte de la col·locació mitjançant la modalitat de col·locació accelerada o *accelerated book building* entre inversors institucionals i/o qualificats de 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, representatives d'aproximadament el 5,3% del seu capital social, feta en data 6 de febrer de 2017. L'import de l'operació va pujar a un total de 1.069 milions d'euros, sent el preu de venda de 3,36 euros per acció. En aquell moment, en tractar-se d'una venda d'accions d'una societat integrada per global sense pèrdua de control, es va registrar un impacte negatiu en reserves per un import de 171 milions d'euros i es van incrementar els *Interessos minoritaris* en 1.240 milions d'euros (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*).

Així mateix, inclou la distribució a l'Accionista únic de tres dividendes acordats en les seves reunions dels dies 19 de gener, 18 de maig i 6 de juliol de 2017, amb càrrec a reserves, per un import total de 300.000 milers d'euros (100.000 milers d'euros, respectivament, cadascun), i que han estat pagats els dies 23 de gener, 22 de maig i 27 de juliol de 2017.

D'altra banda, s'han traspassat les reserves de consolidació generades pel Grup CaixaBank a 30 de setembre de 2017, com a conseqüència de la pèrdua de control sobre aquesta participada, per un import

total de -693.834 milers d'euros des dels epígrafs *Reserves de societats consolidades pel mètode d'integració global* i *Reserves de societats consolidades pel mètode de la participació* a l'epígraf *Altres reserves de consolidació assignades a la Matriu*.

Reserva legal

D'acord amb el Text Refós de la Llei de Societats de Capital, les societats que obtinguin en l'exercici econòmic beneficis hauran de dotar el 10% d'aquest benefici a la reserva legal fins que aquesta arribi, com a mínim, al 20% del capital social. Mentre no superi el límit indicat, només es podrà destinar a la compensació de pèrdues en cas que no hi hagi altres reserves disponibles per a aquesta finalitat.

La reserva legal es podrà utilitzar per augmentar el capital social en la part del seu saldo que excedeixi el 10% de capital social ja augmentat.

Al tancament de l'exercici 2017 i 2016 aquesta reserva està completament constituïda.

15.4. Distribució del resultat

La distribució del resultat de Criteria de l'exercici 2017, que el Consell d'Administració proposarà al seu Accionista Únic per a la seva aprovació, es presenta a continuació, juntament amb la de l'exercici 2016, que va ser aprovada per l'Accionista Únic el 18 de maig de 2017.

	Milers d'euros	
	2017	2016
Base de repartiment:		
Pèrdues i guanys	361.181	8.835
Distribució:		
A reserva legal	-	-
A reserva voluntària	211.181	8.835
A dividends	150.000	-
Total	361.181	8.835

El Consell d'Administració de Criteria, en la reunió del dia 19 d'octubre de 2017, va acordar el repartiment d'un dividend a compte del resultat de l'exercici 2017 per un import de 75.000 milers d'euros, que va ser pagat a la Fundació Bancaria "la Caixa" en data 2 de novembre de 2017.

Així mateix, el Consell d'Administració de la Societat, en la reunió del dia 14 de desembre de 2017, va acordar el repartiment d'un segon dividend a compte del resultat de l'exercici 2017 per un import de 25.000 milers d'euros, que va ser pagat a la Fundació Bancaria "la Caixa" en data 18 de desembre de 2017.

El Consell d'Administració proposarà a l'Accionista Únic la distribució d'un dividend complementari sobre el resultat de l'exercici 2017 per un import de 50.000 milers d'euros.

Tot seguit es presenten els estats comptables provisionals formulats preceptivament pel Consell d'Administració per posar de manifest l'existència de liquiditat suficient per al repartiment dels dividends a compte esmentats:

	Milers d'euros	
Data de l'acord de distribució del dividend a compte	19/10/2017	14/12/2017
Data del tancament comptable utilitzat	30/09/2017	31/10/2017
Beneficis des de l'1 de gener de 2017	101.545	319.533
Dividend a compte repartit	-	(75.000)
Dotació reserva legal (10%)	-	-
Import màxim a distribuir	101.545	244.533
Dividend a compte acordat	(75.000)	(25.000)
Romanent	26.545	219.533
Disponible en comptes corrents en data del tancament comptable	1.196.223	1.191.895
Moviments de tresoreria previstos en 12 mesos	(394.866)	(466.875)
Liquiditat	801.357	725.020
Dividend a compte	(75.000)	(25.000)
Liquiditat romanent	726.357	700.020

15.5. Ajustos en patrimoni per valoració

Partides que es reclassificaran al resultat de l'exercici:

Actius financers disponibles per a la venda

Aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts recull l'import, net de l'efecte fiscal, de les diferències entre el valor de mercat i el cost d'adquisició (plusvàlues/minusvàlues netes) dels actius classificats com a disponibles per a la venda, que s'han de classificar com a part integrant del patrimoni. Aquestes diferències es registren en el compte de pèrdues i guanys consolidat quan es produeix la venda dels actius en què tenen l'origen o en cas de deteriorament.

Cobertures dels fluxos d'efectiu

Aquest epígraf dels balanços de situació consolidats adjunts recull l'import, net de l'efecte fiscal, de les variacions de valor dels derivats financers designats com a instruments de cobertura en cobertures de fluxos d'efectiu, a la part de les esmentades variacions considerades com a 'cobertura eficaç'.

Diferències de canvi

Aquest epígraf recull l'import net de les diferències de canvi amb origen en les partides no monetàries, l'import raonable de les quals s'ajusta amb contrapartida en el patrimoni net, així com les diferències que es produeixen en convertir a euros els saldos en les monedes funcionals de les entitats consolidades pel mètode global o mètode de la participació, la moneda funcional de les quals sigui diferent de l'euro.

Societats consolidades pel mètode de la participació

En aquest epígraf es recullen els ajustos per valoració, els ajustos per fluxos d'efectiu i per diferències de canvi que es produeixen en les entitats associades i negocis conjunts integrats pel mètode de la participació.

El moviment del saldo d'aquest epígraf en els exercicis 2017 i 2016 és el que es presenta a continuació:

Milers d'euros						
	Saldo a 31/12/2016	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)	Imports transferits a resultats (després d'impostos)	Passius/Actius fiscals diferits	Plusvàlues i minusvàlues per valoració (abans d'impostos)	Saldo a 31/12/2017
Actius financers disponibles per a la venda	(19.216)	12.008	164	55	124.060	117.071
Operacions de cobertura	4.746	(11.474)	101	(873)	2.977	(4.523)
Diferències de conversió	345.289	(1.057)	-	-	(398.036)	(53.804)
Societats consolidades pel mètode de la participació (*)	(39.214)	(56.864)	-	-	(174.526)	(270.604)
Total	291.605	(57.387)	265	(818)	(445.525)	(211.860)

(*) Inclou 3 mesos del Grup CaixaBank com a associada des de la data de la pèrdua de control.

Milers d'euros						
	Saldo a 31/12/2015	Imports transferits a resultats (després d'impostos)	Imports transferits a reserves	Passius/Actius fiscals diferits	Plusvàlues i minusvàlues per valoració (abans d'impostos)	Saldo a 31/12/2016
Actius financers disponibles per a la venda	582.099	(181.657)	-	51.551	(471.209)	(19.216)
Operacions de cobertura	30.542	(11.346)	-	10.797	(25.247)	4.746
Diferències de conversió	213.896	77	-	(284)	131.600	345.289
Societats consolidades pel mètode de la participació	(115.970)	-	-	-	76.756	(39.214)
Guanys (Pèrdues) actuàrials en plans de pensions	-	-	35.754	-	(35.754)	-
Total	710.567	(192.926)	35.754	62.064	(323.854)	291.605

15.6. Interessos minoritaris

Corresponen a les participacions dels socis minoritaris en el valor patrimonial i en els resultats de l'exercici de les societats del Grup que han estat consolidats pel mètode d'integració global.

El moviment dels exercicis 2017 i 2016 en el balanç consolidat és el següent:

	Milers d'euros				Total Fons Propis atribuïts a Minoritaris
	Reserva de Minoritaris	Resultat assignat a Minoritaris	Dividends a compte distribuïts	Ajustos per valoració	
Situació a 31/12/2016	12.926.680	553.431	(101.869)	55.887	13.434.129
Aplicació de benefici exercici anterior a Reserves de minoritaris	451.562	(553.431)	101.869	-	-
Dividends complementaris distribuïts a minoritaris	(225.289)	-	-	-	(225.289)
Per variació del % de propietat de CaixaBank a causa de la venda del 5,32% de CaixaBank (vegeu Nota 15.3)	1.240.375	-	-	-	1.240.375
Per pèrdua de control sobre CaixaBank (Notes 1, 2, 3 i 21.9)	(14.171.978)	(935.250)	-	(51.323)	(15.158.551)
Altres moviments de Reserves i ajustos per valoració	288.083	-	-	(15.331)	272.752
Benefici de l'exercici atribuït a minoritaris	-	1.025.602	(85.775)	-	939.827
Situació a 31/12/2017	509.433	90.352	(85.775)	(10.767)	503.243

	Milers d'euros				Total Fons Propis atribuïts a Minoritaris
	Reserva de Minoritaris	Resultat assignat a Minoritaris	Dividends a compte distribuïts	Ajustos per valoració	
Situació a 31/12/2015	10.500.757	456.191	(123.526)	625.264	11.458.686
Aplicació de benefici exercici anterior a Reserves de minoritaris	332.665	(456.191)	123.526	-	-
Dividends complementaris distribuïts a minoritaris	(118.891)	-	-	-	(118.891)
Per variació del % de propietat de CaixaBank a causa d'ampliacions de capital per al pagament de <i>scrip dividends</i>	(30.813)	-	-	-	(30.813)
Per a variació del % de propietat de CaixaBank a causa de l'acord de permuta entre Criteria i CaixaBank (*)	158.302	-	-	-	158.302
Per variació del % de propietat de CaixaBank i variació de FP de CaixaBank a causa de la venda d'accions d'autocartera de CaixaBank	1.837.941	-	-	-	1.837.941
Per variació del % de propietat de CaixaBank a causa de la venda de l'1,7% de CaixaBank (*)	395.289	-	-	-	395.289
Altres moviments de Reserves i ajustos per valoració	(148.570)	-	-	(569.377)	(717.947)
Benefici de l'exercici atribuït a minoritaris	-	553.431	(101.869)	-	451.562
Situació a 31/12/2016	12.926.680	553.431	(101.869)	55.887	13.434.129

(*) Com a conseqüència de l'acord de permuta entre Criteria i CaixaBank celebrat el dia 3 de desembre de 2015, en data 30 de maig de 2016 Criteria va transmetre a CaixaBank un nombre d'accions pròpies de CaixaBank representatives d'aproximadament el 9,89% del seu capital social i un import en efectiu de 678 milions d'euros. Al seu torn, CaixaBank va transmetre a Criteria la seva participació en The Bank of East Asia, Limited, representativa d'aproximadament un 17,30% del seu capital social, i en Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV, representativa d'aproximadament un 9,01% de seu capital social.

Adicionalment, el 13 de desembre de 2016 es van col·locar, mitjançant la modalitat de col·locació accelerada o *accelerated book building* entre inversors institucionals i/o qualificats, 100 milions d'accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament l'1,7% del seu capital social. L'import de l'operació va pujar a un total de 315 milions d'euros, sent el preu de venda de 3,15 euros per acció.

Ambdues transaccions van implicar el registre d'un impacte negatiu en reserves per un import total de 240 milions d'euros i un increment dels *Interessos minoritaris* en 554 milions d'euros.

A continuació s'enumeren les empreses dependents del Grup Criteria en què algun accionista minoritari hi participa, al final de l'exercici 2017, en una proporció igual o superior al 10%. Individualment és d'un import poc significatiu en relació amb l'epígraf en què està adscrit:

Empreses dependents amb accionistes minoritaris amb participació igual o superior al 10%

Societat dependent	Accionista minoritari	Participació de l'accionista minoritari	
		31/12/2017	31/12/2016
Inversiones Autopistas, SA	BCN Godia, SLU	17%	17%
	G3T, SL	27%	26%
	Torreal, SA	20%	20%
Saba Infraestructuras, SA	ProA Capital de Inversiones, SGEGR, SA	10%	10%
	Kohlberg Kravis Roberts & Co. Ltd	18%	18%
Caixa Innvierte Industria, SCR RS SA	Innvierte Economía Sostenible SRC RS SA	39%	39%
Caixa Capital TIC II FCR RS	Fond ICO Global FCR	35%	35%
Caixa Innvierte Biomed II SCR RS	Innvierte Economía Sostenible SRC RS SA	43%	43%
Caixa Capital Micro II FCR RS	Fond ICO Global FCR	43%	43%
Caixa Innvierte Start FCR	Innvierte Economía Sostenible SRC RS SA	40%	40%

16. Ingressos diferits

A 31 de desembre de 2017 i 2016, la composició del saldo d'aquest epígraf del balanç consolidat adjunt és la següent:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Subvencions	18.488	21.084
Altres ingressos diferits	13.976	12.338
Total	32.464	33.422

L'epígraf *Subvencions* correspon a subvencions rebudes pels corresponents governs autonòmics per al desenvolupament de l'activitat de promoció d'habitatge de Protecció Oficial per períodes de 10 o 25 anys, duta a terme per la societat Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SL. De conformitat amb el que disposa la normativa en vigor que li és aplicable, Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SL té dret a l'accés a finançament per a l'adquisició de solars i promoció d'habitatges destinats a l'arrendament en règim de Protecció Oficial. El Grup reconeix aquestes subvencions contra el compte de pèrdues i guanys consolidat de manera lineal durant els períodes esmentats perquè entén que el fet subvencionat és la prestació de facilitats d'arrendament en règim de protecció oficial. En aquest sentit, en l'exercici 2017 el Grup ha registrat subsidiacions en el compte de pèrdues i guanys consolidat per aquest concepte un import de 5.305 milers d'euros (5.558 milers d'euros en l'exercici 2016).

L'epígraf *Altres ingressos diferits* inclou, bàsicament: i) 9.533 milers d'euros (9.881 milers d'euros el 2016) per la venda d'immobles situats a la superfície d'un aparcament en concessió i places en cessió d'ús per part de Saba Aparcamientos, SA; ii) 2.233 milers d'euros (2.405 milers d'euros el 2016) per la venda de places en cessió d'ús en aparcaments de concessió per part de la societat CPE – Companhia de Paques de Estacionamiento, SA, i iii) 2.138 milers d'euros per venda de places d'aparcaments per part de la societat Las Mercedes Sociedad Concesionaria, SL.

Els ingressos s'imputen a resultats linealment durant la vida de les concessions, fins al 2051 en el cas de Saba Aparcamientos, SA, fins al 2047 en el cas de CPE – Companhia de Paques de Estacionamiento, SA i fins al 2054 en el cas de Las Mercedes Sociedad Concesionaria, SL.

17. Provisions no corrents i corrents

A 31 de desembre de 2017 i 2016, la composició dels saldos d'aquests epígrafs del balanç consolidat adjunt, tenint en compte la naturalesa de les provisions, és la següent:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Provisions per a pensions i altres obligacions de prestacions definides postocupació	2.452	2.031.164
Provisions per a altres retribucions als empleats a llarg termini (Notes 1, 2 i 3)	-	972.767
Provisions per a qüestions processals i litigis per impostos pendents	10.156	640.151
Provisions per compromisos i garanties concedits (Notes 1, 2 i 3)	-	228.553
Provisions per substitució i cànon	138.475	140.501
Crebants per acords no formalitzats i altres riscos (Notes 1, 2 i 3)	-	813.273
Processos judicials en curs	1.355	19.051
Altres provisions	20.860	97.034
Total	173.298	4.942.494

A 31 de desembre de 2016, la totalitat de saldos registrats en els epígrafs *Provisions per a altres retribucions als empleats a llarg termini*, *Provisions per compromisos i garanties concedits* i *Crebants per acords no formalitzats i altres riscos* corresponia a saldos integrats procedents del Grup CaixaBank (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*).

Així mateix, la disminució als epígrafs *Provisions per a pensions i altres obligacions de prestacions definides postocupació*, *Provisions per a qüestions processals i litigis per impostos pendents* i *Provisions judicials en curs* és conseqüència, principalment, del fet esmentat anteriorment.

El desglossament d'aquestes provisions entre corrent i no corrent a 31 de desembre de 2017 és el següent:

	Milers d'euros		
	No corrent	Corrent	Total
Provisions per a pensions i altres obligacions de prestacions definides postocupació	2.452	-	2.452
Provisions per a qüestions processals i litigis per impostos pendents	3.267	6.889	10.156
Provisions per substitució i cànon	119.425	19.050	138.475
Processos judicials en curs	1.355	-	1.355
Altres provisions	20.254	606	20.860
Total	146.753	26.545	173.298

Provisions per substitució i cànon

El Grup inclou les provisions per substitució i cànon, procedents del negoci desenvolupat per Saba Infraestructuras, a les quals haurà de fer front durant tota la durada de les concessions administratives que tingui atorgades. En el marc de l'aplicació de la CINIIF 12 segons el model de l'intangible, s'han determinat les intervencions futures a les quals haurà de fer front la concessionària fruit de l'ús de les infraestructures, per mantenir-les i restablir-les, per a la qual cosa s'han registrat les provisions corresponents, sobre la base de la millor estimació possible del desemborsament requerit.

A continuació es detalla el moviment dels exercicis 2017 i 2016 de les provisions registrades en aquest epígraf:

Concepte	Milers d'euros						Saldo a 31/12/2017
	Saldo a 31/12/2016	Altes	Baixes	Dotacions	Actualització financera	Utilitzacions	
Provisions per substitució i cànons	140.501	2.600	(1.119)	4.639	7.188	(15.334)	138.475
Total	140.501	2.600	(1.119)	4.639	7.188	(15.334)	138.475

Concepte	Milers d'euros						Saldo a 31/12/2016
	Saldo a 31/12/2015	Altes	Baixes	Dotacions	Actualització financera	Utilitzacions	
Provisions per substitució i cànons	147.435	7.022	(6.432)	4.318	6.728	(18.570)	140.501
Total	147.435	7.022	(6.432)	4.318	6.728	(18.570)	140.501

Altres provisions

A 31 de desembre de 2016, l'epígraf *Altres provisions* incloïa un saldo per un import de 41.878 milers d'euros corresponent al Grup CaixaBank. Com a conseqüència de la pèrdua de control sobre aquesta participada, tal com s'ha comentat anteriorment, aquests saldos estan registrats a l'epígraf de *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*.

D'altra banda, durant l'exercici 2017 s'ha procedit a la liquidació del cost de la cancel·lació anticipada del contracte amb Servihabitat Servicios Inmobiliarios relatiu a la gestió dels actius immobiliaris de Criteria per un import de 34.500 milers d'euros.

18. Passius financers no corrents i corrents

A 31 de desembre de 2017 i 2016, la composició del saldo d'aquests epígrafs del balanç consolidat adjunt és la següent:

	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	No corrent	Corrent	No corrent	Corrent
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o altres valors negociables	6.798.795	65.196	5.451.773	2.272.472
Valors representatius de deute de CaixaBank (Notes 1, 2 i 3)	-	-	23.161.014	4.547.000
Altres passius financers	69.864	15.988	533.044	2.397.059
Passius financers mantinguts per negociar – Derivats	22.784	-	19.579	9.394.559
Derivats – Comptabilitat de cobertures	10.436	-	632.434	1.618
Dipòsits negoci bancari (Notes 1, 2 i 3)	-	-	35.126.485	186.574.241
Total	6.901.879	81.184	64.924.329	205.186.949

El venciment dels passius financers del Grup a 31 de desembre de 2017 és el que es mostra a continuació:

Tipus d'element financer	Venciment (milers d'euros)				Total
	Menys de 12 mesos	Entre 1 i 3 anys	De 3 a 5 anys	Més de 5 anys o sense venciment	
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o altres valors	65.196	2.416.140	2.853.329	1.529.326	6.863.991
Altres passius financers	15.988	9.995	4.824	55.045	85.852
Passius financers mantinguts per negociar – Derivats	-	13.451	9.753	(420)	22.784
Derivats – Comptabilitat de cobertures	-	7.570	2.019	847	10.436
Total	81.184	2.447.156	2.869.925	1.584.798	6.983.063

18.1. Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o altres valors negociables

El detall del saldo d'aquest epígraf del balanç a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el següent:

2017

Concepte	Milers d'euros		Interval de Tipus d'interès
	No corrent	Corrent	
Obligacions o altres valors negociables	2.742.499	34.048	1,50% - 2,37%
Deutes amb empreses associades (Nota 24)	100.073	20.463	0,75% - 2,53%
Deutes amb entitats de crèdit	3.956.223	10.685	<ul style="list-style-type: none"> • Tipus fixos: entre 0,60% - 1,75% • EUR 3M/6M + diferencial entre 1,10% i 1,85%
Total	6.798.795	65.196	

2016

Concepte	Milers d'euros		Interval de Tipus d'interès
	No corrent	Corrent	
Obligacions o altres valors negociables	1.628.604	2.264.092	1,00% i 7,50%
Deutes amb entitats de crèdit	3.823.169	8.380	EUR 3M/6M + diferencial entre 1,40% i 2,20%
Total	5.451.773	2.272.472	

Obligacions o altres valors negociables

El detall per emissió de les Obligacions i altres valors negociables a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 del Grup Criteria és el que es mostra a continuació:

Tipus d'emissió	ISIN	Tipus d'interès	Venciment	Nominal (milers d'euros)	
				31/12/2017	31/12/2016
Bons simples	ES0314970239	2,375%	maig-2019	1.000.000	1.000.000
Bons simples	ES0205045000	1,625%	abril-2022	1.000.000	1.000.000
Bons simples	ES0205045018	1,500%	maig-2023	750.000	-
Obligacions subordinades	ES0214970081	7,500%	gener-2017	-	1.505.499
Bons bescanviables	XS0995390621	1,000%	novembre-2017	-	750.000
				2.750.000	4.255.499

a) Bons simples

En data 3 de maig de 2017, Criteria ha fet una emissió de bons simples sènior no garantits, per un import nominal total de 750 milions d'euros, el preu de la qual ha estat del 99,892%, amb venciment a 6 anys i amb un cupó fix de l'1,500%, els fons de la qual han estat destinats majoritàriament a l'amortització anticipada parcial o total de determinats préstecs bilaterals per un import total de 625 milions d'euros i venciments entre 2019 i 2021, amb l'objectiu de reduir costos financers i d'allargar venciments de deute.

Així mateix, a 31 de desembre de 2017 aquest epígraf inclou dues emissions més de bons simples sènior no garantits efectuades en els exercicis 2014 i 2015, ambdues d'un import nominal de 1.000 milions d'euros, i amb venciments a 5 anys i 7 anys, respectivament. El preu de les emissions va ser de 99,577% i 99,974%, i la remuneració va quedar fixada en el 2,375% i l'1,625%, respectivament.

A més, aquest epígraf inclou 7.501 milers d'euros corresponents a les despeses d'emissió de bons simples.

Totes les emissions de bons simples es van adreçar exclusivament a inversors qualificats i/o institucionals nacionals i estrangers i cotitzen a AIAF Mercat de Renda Fixa.

b) Obligacions subordinades

En data 31 de gener de 2017, va vèncer l'emissió de deute subordinat d'import 1.505 milions d'euros que meritava un tipus d'interès del 7,5%. En aquesta data, Criteria va procedir a la seva amortització.

c) Bons bescanviables

El mes de novembre de 2013, "la Caixa" va fer una emissió a la Borsa d'Irlanda per un import nominal total de 750 milions d'euros de bons bescanviables per 164,8 milions d'accions de CaixaBank i amb venciment el 25 de novembre de 2017, llevat que siguin bescanviats o amortitzats anticipadament.

Els bons meritaven un interès fix anual de l'1%, pagador per semestres vençuts. El preu de les accions a l'efecte del canvi va quedar fixat en 4,55 euros, cosa que va suposar una prima del 30% respecte a la cotització a la data d'emissió.

En ser CaixaBank un entitat dependent en aquest moment, l'emissió tenia la consideració d'un passiu financer compost, format per un passiu financer i un instrument de capital pel valor del derivat implícit en l'emissió, que va ser registrat en el Patrimoni net.

En data de venciment, Criteria va procedir a l'amortització en efectiu de la totalitat de l'emissió.

Deutes amb empreses associades

A 31 de desembre de 2017, el Grup té hipoteques contractades amb Caixabank, SA per un import de 114.320 milers d'euros.

Així mateix, el Grup Saba Infraestructuras manté un contracte de finançament sindicat amb diverses entitats financeres en què el 4% del crèdit sindicat correspon a Caixabank, SA (4.632 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

A 31 de desembre de 2017, aquest epígraf inclou 1.584 milers d'euros en concepte d'interessos a curt termini.

Deutes amb entitats de crèdit

El saldo d'aquest epígraf està compost per préstecs concedits a la Societat Dominant per un import nominal de 3.445.000 milers d'euros, així com a les comissions d'obertura i agència per un import de 7.896 milers d'euros. Aquests préstecs estan contractats amb divuit entitats financeres, dotze de les quals són espanyoles, dues pertanyen a la Zona Euro, tres pertanyen al Regne Unit i l'entitat restant pertany als Estats Units. Aquests préstecs vencen entre 2019 i 2024.

Així mateix, també s'inclouen en aquest epígraf del balanç consolidat dos contractes de finançament atorgats a dues filials del grup Saba Infraestructuras per un total nominal de 589.100 milers d'euros. A 31 de desembre de 2017, l'import disposat d'aquests dos contractes de finançament és de 526.920 milers d'euros.

En aquest epígraf també s'inclouen 2.884 milers d'euros en concepte d'interessos a curt termini.

Durant l'exercici 2017 Criteria ha subscrit diversos contractes de préstec bilaterals amb entitats financeres per un import total de 695 milions d'euros, amb venciments entre 3 i 5 anys (2020 i 2022).

Els fons obtinguts amb aquests préstecs han estat destinats en part a amortitzar, en data 10 de febrer de 2017, un préstec de 550 milions d'euros amb Caixabank, SA, amb venciment 30 de setembre de 2022, per complir els requeriments en matèria de finançament intragrup amb CaixaBank, establerts pel BCE per assolir la desconsolidació prudencial (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*).

Pòlisses de crèdit

A més, durant l'exercici 2017 Criteria ha cancel·lat anticipadament una pòlissa de crèdit no disposada amb CaixaBank per 750 milions d'euros, el venciment de la qual era el gener de 2018. Paral·lelament, durant l'exercici 2017 s'han contractat quatre noves pòlisses de crèdit, no disposades a 31 de desembre de 2017, per un import total de 375 milions d'euros, atorgades per tres entitats financeres espanyoles i una de la resta de la Zona Euro. El venciment inicial de totes és el 2020, i dues tenen l'opció d'estendre's fins al 2021, per un import conjunt de 150 milions d'euros.

Així mateix, el Grup Saba Infraestructuras té línies de crèdit no disposades per un import de 60.900 milers d'euros a 31 de desembre de 2017 (47.300 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

18.2. Altres passius financers

El detall del saldo d'aquest epígraf del balanç a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el següent:

	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	No corrent	Corrent	No corrent	Corrent
Dividend pendent de pagament	-	78	-	-
Proveïdors d'immobilitzat	-	6.512	-	7.904
Fiances i dipòsits rebuts	7.941	1.407	8.083	1.577
Altres deutes	61.923	7.991	60.122	2.578
Altres passius financers negoci bancari (Notes 1, 2 i 3)	-	-	464.839	2.385.000
Total	69.864	15.988	533.044	2.397.059

A 31 de desembre de 2017 i 2016, l'epígraf *Altres deutes* inclou, principalment, el deute contret per Saba Infraestructuras amb l'Ajuntament de Barcelona per part de la seva filial Saba Car Park, SLU per un import de 60.000 milers d'euros per la compra de la participació de la societat Barcelona d'Aparcaments Municipals, SA. El deute té un període de carència d'amortització del principal de 5 anys, amb venciment 30 de desembre de 2039.

18.3. Instruments financers derivats

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els instruments financers derivats contractats són els següents:

	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	No corrent	Corrent	No corrent	Corrent
Cartera de negociació	22.784	-	19.579	-
Cartera de negociació de CaixaBank (Notes 1, 2 i 3)	-	-	-	9.394.559
Instruments de cobertura	10.436	-	6.890	1.618
Instruments de cobertura de CaixaBank (Notes 1, 2 i 3)	-	-	625.544	-
Total	33.220	-	652.013	9.396.177

Permutes financeres de tipus d'interès

El Grup utilitza instruments financers derivats per cobrir els riscos als quals es troben exposats els seus fluxos d'efectiu futurs. Quan es compleixen els requisits detallats a la Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats sobre normes de valoració*, es poden classificar les permutes de tipus d'interès de variable a fix com de cobertura, tot verificant que la cobertura resulti eficaç.

El quadre següent proporciona informació sobre els contractes de derivats existents a 31 de desembre de 2017 i a 31 de desembre de 2016:

	Classificació	Nocional	Interval de tipus d'interès	Venciment	Ineficàcia registrada en resultats	Valor raonable (milers d'euros)	
						Actiu	Passiu
Exercici 2017	Permutes de tipus d'interès de variable a fix	2.925.000	-0,07% - 3,30%	2020 - 2023	11.742	-	(22.784)
	Cobertura de tipus d'interès	652.194	0,06% - 0,62%	2019 - 2023	(886)	438	(10.436)
Exercici 2016	Permutes de tipus d'interès de variable a fix	2.775.000	-0,07% - 3,39%	2019 - 2022	(59.047)	-	(19.579)
	Cobertura de tipus d'interès	312.495	0,74% - 3,30%	2018 - 2022	(1.326)	-	(8.508)

A 31 de desembre de 2017, de les permutes de tipus d'interès classificades com de negociació per un import nocional de 2.925 milions d'euros, es poden diferenciar dues tipologies:

- Un nocional de 1.800 milions d'euros correspon a cobertures econòmiques de tipus d'interès vinculades a préstecs bilaterals amb entitats financeres, però que no compleixen els rangs d'eficàcia establerts per la normativa comptable.
- Un nocional de 1.125 milions d'euros corresponia inicialment a cobertures econòmiques de tipus d'interès vinculades a préstecs bilaterals amb entitats financeres. S'han amortitzat anticipadament els préstecs als quals aquests contractes de permuta d'interès feien referència, però no així el derivat.

Dels anteriors, a 31 de desembre de 2017, hi ha contractes de permutes de tipus d'interès contractats amb CaixaBank per un valor nocional de 1.358 milions d'euros.

Durant l'exercici 2017, Criteria ha contractat permutes financeres de tipus variable a fix per un import nocional total de 250.000 milers d'euros per cobrir el risc d'un potencial increment del tipus d'interès *midswap* a 5 anys durant l'exercici 2018, atès que Criteria espera poder anticipar el finançament dels venciments esperats a principis de l'exercici 2019. El Grup considera aquests derivats, instruments de cobertura de fluxos d'efectiu, atès que la transacció futura coberta és altament probable i es compleixen els rangs d'eficàcia establerts. L'import reconegut pel Grup en el *Patrimoni net* durant l'exercici 2017 ha pujat a -4.523 milers d'euros.

Així mateix, el Grup té contractats instruments financers derivats de tipus d'interès classificats com de cobertura vinculats a contractes de finançament, així com a préstecs hipotecaris per un import nocional de 402.194 milers d'euros.

L'impacte en el compte de pèrdues i guanys consolidat de les liquidacions d'aquests instruments financers derivats es reconeix a l'epígraf *Altres despeses financeres* (vegeu *Nota Ingressos i despeses – Resultat financer*).

Per a les permutes financeres les anàlisis efectuades de les quals han determinat la ineficàcia de la cobertura, les variacions de valor es registren en el compte de pèrdues i guanys sota l'epígraf *Variació de valor raonable d'instruments financers*.

Per determinar el valor raonable dels derivats de tipus d'interès, s'han utilitzat valoracions basades en l'anàlisi de fluxos d'efectiu descomptats considerant hipòtesis que es basen, principalment, en les condicions de mercat existents en la data de balanç.

18.4. Valor raonable dels passius financers

A continuació es presenta, a 31 de desembre de 2017 i 2016, el valor raonable dels principals passius financers, així com el seu valor en llibres:

Milers d'euros	31/12/2017		31/12/2016	
	Valor en llibres	Valor raonable	Valor en llibres	Valor raonable
Instruments derivats (negociació i cobertura)	33.220	33.220	28.087	28.087
Deutes amb entitats de crèdit LT i CT	4.087.444	4.087.444	3.831.549	3.831.549
Obligacions i altres valors	2.776.547	2.848.686	3.892.696	3.912.095

A la taula següent es presenten els principals passius financers a 31 de desembre de 2017 i 2016 en funció del mètode de valoració utilitzat en el càlcul del seu valor raonable (vegeu nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*, apartat *Instruments financers* (sense incloure-hi efectiu i equivalents d'efectiu ni instruments financers derivats)).

Milers d'euros	31/12/2017			31/12/2016		
	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Instrumentos derivats (negociació i cobertura)	-	33.220	-	-	28.087	-
Deutes amb entitats de crèdit LT i CT	-	-	4.087.444	-	-	3.831.549
Obligacions i altres valors	2.848.686	-	-	-	-	3.912.095
Total	2.848.686	33.220	4.087.444	-	28.087	7.743.644

El procés de determinació del valor raonable establert pel Grup assegura que els instruments són valorats adequadament.

L'estimació del valor raonable per a aquells instruments financers que es classifiquen en el Nivell 1 pren com a referència objectiva el propi preu de cotització, observable i capturable de fonts independents i referides a mercats actius. A partir de l'exercici 2017, els bons emesos pel Grup Criteria han estat valorats d'acord amb el criteri expressat anteriorment. En l'exercici 2016 el valor raonable dels bons va ser estimat mitjançant descompte de fluxos de caixa previstos (Nivell 3).

Respecte dels instruments classificats en el Nivell 2 per als quals no hi ha un preu de mercat, el valor raonable s'estima recorrent a preus cotitzats recents d'instruments anàlegs i a models de valoració suficientment contrastats i reconeguts per la comunitat financera internacional, considerant les peculiaritats específiques de l'instrument que s'ha de valorar i, molt especialment, els diferents tipus de riscos associats a aquest. D'aquesta manera, el valor raonable de les permutes de tipus d'interès es determina mitjançant la utilització de mètodes, com per exemple el valor actual net (VAN), en què cada flux s'estima i es descompta tenint en compte el mercat al qual pertany, l'índex a què fa referència i el risc creditici que el mercat exigeix a Criteria, o models de determinació de preus d'opcions basats en paràmetres observables en el mercat, com per exemple *Black'76* per a *caps*, *floors* i *swaptions*; *black-scholes* per a opcions de renda variable i tipus de canvi. Gairebé la totalitat d'instruments financers registrats com a derivats de negociació i derivats de cobertura es valoren d'acord amb el criteri expressat del Nivell 2.

19. Creditors comercials i altres comptes a pagar i Altres passius corrents

El detall del saldo d'aquests epígrafs del balanç consolidat a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el següent:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Proveïdors comercials	42.295	67.596
Proveïdors empreses associades (Nota 24)	4.998	32
Saldos creditors amb l'Accionista Únic (Nota 24)	98	-
Creditors diversos	26.683	17.237
Remuneracions pendents de pagament	6.899	6.873
Bestretes de clients	2.603	2.687
Creditors comercials i comptes a pagar	83.576	94.425
Passius per impost corrent	3.022	5.067
Altres deutes amb les administracions públiques	13.350	11.909
Passius per impost corrent (Nota 20)	16.372	16.976
Creditors comercials i altres comptes a pagar	99.948	111.401
Periodificacions a curt termini	2.969	5.150
Periodificacions a curt termini negoci bancari (Notes 1,2 i 3)	-	1.805.538
Altres passius corrents	2.969	1.810.688
Total	102.917	1.922.089

20. Situació fiscal i impost sobre beneficis

Actius i passius fiscals

El detall dels actius i passius fiscals no corrents i corrents del balanç consolidat a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el que es presenta a continuació:

	Milers d'euros			
	31/12/2017		31/12/2016	
	No corrent	Corrent	No corrent	Corrent
Actius per impost diferit	1.052.035	-	10.817.284	-
Actius per impost corrent	-	24.291	-	355.076
Hisenda Pública, deutora per IVA	-	735	-	93
Hisenda Pública, deutora per subvencions concedides	-	727	-	1.593
Hisenda Pública, IVA suportat	-	35	-	29.998
Altres crèdits amb les administracions públiques	-	145	-	493.506
Hisenda pública, retencions i pagaments a compte	-	46.418	-	2.689
Total saldos deutors	1.052.035	72.351	10.817.284	882.955
Passius per impost diferit	70.816	-	1.241.525	-
Passius per impost corrent	-	3.022	-	5.067
Hisenda Pública, creditora per IVA	-	2.716	-	1.184
Hisenda Pública, creditora per retencions practicades	-	1.507	-	7.738
Organismes de la Seguretat social, creditors	-	1.901	-	289
Hisenda Pública, IVA transferit	-	2.921	-	16
Altres crèdits amb les administracions públiques	-	4.305	-	2.682
Total saldos creditors	70.816	16.372	1.241.525	16.976

Consolidació fiscal

Amb l'entrada en vigor de la Llei 26/2013, de 27 de desembre, de Caixes d'Estalvis i Fundacions Bancàries, i atès que durant l'exercici 2013 es va reduir la participació de "la Caixa" en CaixaBank per sota del 70%, CaixaBank es va subrogar en la condició d'entitat dominant del grup fiscal i "la Caixa" (actualment, la Fundació Bancària "la Caixa") va passar a ser entitat dependent, amb efectes des de l'1 de gener de 2013. Criteria forma part del grup fiscal com a entitat dependent.

Així mateix, Criteria i algunes de les seves entitats dependents formen part del Grup de Consolidació Fiscal de l'Impost sobre el Valor Afegit (IVA) des de l'exercici 2008; i CaixaBank és l'entitat dominant des de l'1 de gener de 2016.

Exercicis subjectes a inspecció fiscal

En data 24 de juliol de 2015 l'Administració Tributària va comunicar al Grup Fiscal l'inici d'un procediment inspector en relació amb els principals impostos que li són aplicables dels exercicis 2010 a 2012, tots dos inclosos. Les actuacions de comprovació han finalitzat en aquest exercici sense impacte rellevant.

D'acord amb això, el Grup Fiscal té oberts a Inspecció els exercicis 2013 i següents dels principals impostos que li són aplicables.

Conciliació dels resultats comptable i fiscal

Tot seguit es presenta una conciliació entre la despesa per Impost sobre Societats de l'exercici comptabilitzat en el compte de resultats dels exercicis 2017 i 2016 i el resultat abans d'impostos dels exercicis esmentats aplicant el tipus impositiu vigent a Espanya:

Conciliació dels resultats comptable i fiscal

Milers d'euros	31/12/2017	31/12/2016 Reexpressat (*)
Resultat abans d'impostos (A)	890.951	380.920
Ajustos al resultat		
Rendiments d'instruments de capital (Nota 21.2)	(26.650)	(25.281)
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació (Nota 8)	(865.553)	(678.319)
Resultats per vendes de cartera	(140.379)	(247.726)
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats (Nota 8)	(6.443)	-
Resultat amb tributació	(148.074)	(570.406)
Quota de l'impost (Resultat amb tributació * 30%)	44.422	171.122
Ajustos a la quota:		
Deduïbilitat de les despeses financeres	(29.550)	(52.560)
Retenció dividendes estrangers i altres	136	7.287
Impost sobre Beneficis (B)	19.312	159.378
Impost sobre beneficis de l'exercici (ingrés/(despesa))	15.008	125.849
Tipus efectiu (**)	-10,14%	-22,36%
Ajustos impost sobre beneficis (2016 i 2015)	4.304	33.529
Resultat després d'impostos (A) + (B)	910.263	540.298

(*) Es presenta únicament a efectes comparatius (vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre).

(**) El tipus efectiu es calcula com la ràtio entre l'Impost sobre beneficis de l'exercici i el Resultat amb tributació

Els ingressos i les despeses de Criteria tributen, pràcticament en la seva totalitat, al tipus general del 30% en l'Impost sobre Societats, en ser entitat dependent del Grup Fiscal encapçalat per CaixaBank, SA. No obstant això, es registren ingressos en el compte de pèrdues i guanys que estan exempts de tributació per a Criteria, perquè ja han tributat en origen. Entre aquests, destaquen els dividendes meritats de les seves participades i el resultat de societats consolidades pel mètode de la participació. Addicionalment, els ingressos derivats de la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*) tampoc no s'integren en la base imposable de l'Impost sobre Societats.

Actius/Passius fiscals diferits

Segons la normativa fiscal vigent, en els exercicis 2017 i 2016 hi ha determinades diferències temporàries que s'han de tenir en compte a l'hora de quantificar la corresponent despesa d'Imposts sobre Beneficis. El detall dels actius/passius fiscals diferits registrats en el balanç a 31 de desembre de 2017 i 31 de desembre de 2016 és el següent:

Actius fiscals diferits

Milers d'euros	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)				31/12/2017
	31/12/2016		Càrrecs/(Abonaments) en compte de resultats	Càrrecs/(Abonaments) en patrimoni net	
Aportacions a plans de pensions	470.808	(470.610)	75	-	273
Provisió per a insolvències negoci bancari	4.103.383	(4.103.383)	-	-	-
Fons per a compromisos per prejubilacions	42.510	(42.510)	-	-	-
Provisió d'immobles	1.614.496	(1.300.118)	(32.104)	-	282.274
Per comissions d'obertura d'inversions creditícies	10.744	(10.744)	-	-	-
Deduccions pendents d'aplicació	1.695.522	(1.220.908)	(3.037)	-	471.577
Bases imposables negatives	1.490.497	(1.263.953)	2.288	-	228.832
Actius fiscals per valoració al patrimoni net	36.329	(31.985)	-	(1.802)	2.542
Altres actius fiscals diferits sorgits en combinacions de negoci	50.090	(50.090)	-	-	-
Altres	1.302.905	(1.238.847)	2.479	-	66.537
Total	10.817.284	(9.733.148)	(30.299)	(1.802)	1.052.035

L'import d'actius fiscals diferits monetitzables estimats d'acord amb el Reial Decret Llei 14/2013, de 29 de novembre, a 31 de desembre de 2017 és de 257.456 milers d'euros.

Amb caràcter semestral, el Grup Fiscal duu a terme una anàlisi del valor recuperable de tots els actius fiscals registrats en el balanç, monetitzables o no.

Per fer-ho, en l'àmbit de Grup Fiscal s'ha desenvolupat un model dinàmic que analitza la recuperabilitat dels actius fiscals registrats comptablement i dels que es generin en exercicis posteriors fins a la data d'abast del model. El model té com a finalitat verificar que el Grup Fiscal pot compensar amb futurs beneficis tributables totes les bases imposables negatives, deduccions i altres actius fiscals registrats en el balanç i, addicionalment, la millor estimació dels nous actius fiscals que es puguin generar en el futur.

El model té com a estimacions més rellevants les següents:

- El resultat previst per a cadascun dels exercicis inclosos en l'abast del model. Les estimacions són coherents amb els diferents informes utilitzats pel Grup Fiscal per a la seva gestió interna i per a informació de caràcter supervisor. S'incorporen alguns detalls de la composició d'aquests i,
- La reversibilitat dels principals actius fiscals registrats en el balanç.

La informació utilitzada en el model té la condició de rellevant i estratègica per al Grup Fiscal.

El model s'actualitza semestralment amb la informació facilitada per les diverses àrees del Grup Fiscal i posteriorment un expert fiscal independent contractat pel Grup Fiscal revisa i valida la raonabilitat de les hipòtesis de treball, de naturalesa fiscal, utilitzades en aquest.

A 31 de desembre de 2017, a la vista del resultat del model i dels exercicis de *back test* efectuats, s'estima que el Grup Fiscal disposa d'opcions suficients per recuperar els actius fiscals diferits.

En els actuals entorns de tipus d'interès, el valor nominal dels actius fiscals diferits no difereix significativament del seu valor actual.

El detall dels passius per impostos diferits és el següent:

Passius fiscals diferits

Milers d'euros	Baixes per pèrdua de control (Notes 1, 2 i 3)		(Càrrecs)/Abonaments en compte de resultats	(Càrrecs)/Abonaments a patrimoni net	31/12/2017
	31/12/2016				
Actualització d'immobles 1a aplicació NIIF	242.037	(242.037)	-	-	-
Passius fiscals per valoració de disponibles per a la venda	223.081	(223.080)	-	(1)	-
Passius fiscals d'actius intangibles generats en combinacions de negocis	95.004	(57.463)	(2.559)	-	34.982
Passius fiscals per a la dotació extraordinària a la provisió matemàtica	271.329	(271.329)	-	-	-
Altres passius fiscals diferits sorgits en combinacions de negoci de l'exercici	250.792	(250.792)	-	-	-
Altres	159.282	(137.847)	14.399		35.834
Total	1.241.525	(1.182.548)	11.840	(1)	70.816

21. Ingressos i despeses

Els detalls corresponents als principals epígrafs del compte de pèrdues i guanys consolidat són els que es detallen a continuació.

21.1. Vendes i prestació de serveis

El detall d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts, corresponents als exercicis 2017 i 2016, és el que es detalla a continuació:

Import net del volum de negoci	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Ingressos per vendes i prestació de serveis	231.142	235.174
Ingressos per lloguers (Nota 7)	41.320	39.666
Total	272.462	274.840

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

A 31 de desembre de 2017, l'epígraf d'Ingressos per vendes i prestació de serveis inclou, principalment, 14.282 milers d'euros corresponents a la venda d'immobles procedents de l'activitat immobiliària del Grup (4.656 milers d'euros a 31 de desembre de 2016) i 204.489 milers d'euros d'ingressos procedents de l'explotació d'aparcaments, tant en règim de rotació horària com d'abonats (196.793 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

Al tancament dels exercicis 2017 i 2016, tots els arrendaments operatius d'habitatges que el Grup té contractats són rescindibles pels arrendataris amb un preavís, en la seva majoria, d'un mes, per la qual cosa no hi ha quotes d'arrendament mínimes no cancel·lables, d'acord amb els actuals contractes en vigor.

Pel que fa als arrendaments d'oficines, locals i naus industrials, el Grup té contractat amb els arrendataris les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor, sense tenir en compte la repercussió de despeses comunes, increments futurs per IPC, ni actualitzacions futures de rendes pactades contractualment (en milers d'euros):

Quotes Mímines a cobrar	Valor nominal	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Menys d'un any	26.671	28.223
Entre un i cinc anys	45.597	46.277
Més de cinc anys	17.479	22.454
Total	89.747	96.954

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

Al tancament de l'exercici 2017 i 2016, el Grup té contractades amb els arrendadors les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor, sense tenir en compte la repercussió de despeses comunes, increments futurs per IPC, ni actualitzacions futures de rendes pactades contractualment (en milers d'euros):

Quotes Mímines a pagar	Valor nominal	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Menys d'un any	6.249	6.371
Entre un i cinc anys	13.607	14.403
Més de cinc anys	10.538	7.694
Total	30.394	28.468

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

21.2. Rendiments d'instruments de capital

En els exercicis 2017 i 2016, el saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys adjunts es desglossa com es mostra a continuació:

Ingressos per dividends	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Suez, SA	21.683	19.935
Cellnex Telecom, SA	1.189	1.085
Aigües de Barcelona, Emp Metrop Cicle Integral de l'Aigua, SA	3.745	3.928
Altres	33	333
Total	26.650	25.281

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

21.3. Resultats d'operacions amb empreses del Grup associades i negocis conjunts

El saldo d'aquest epígraf en l'exercici 2017 està compost, bàsicament, pel resultat brut abans d'impostos i minoritaris de 140.576 milers d'euros obtinguts després de la venda del 0,991% d'Abertis Infraestructuras, SA (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*).

En l'exercici 2016, l'epígraf recollia, bàsicament, el resultat brut obtingut de la venda del 10% de Gas Natural SDG, SA per un import de 215.371 milers d'euros feta a través de l'acord entre Criteria i Repsol per transmetre, a parts iguals, a GIP III Canary 1 SÀRL un 20% del capital social de Gas Natural. Així mateix, també incloïa la plusvàlua bruta de 27.726 milers d'euros obtinguda de la venda de cinc parcs logístics per part de Saba Infraestructuras a Merlin Properties.

21.4. Aprovisionaments

El detall d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per als exercicis 2017 i 2016 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Aprovisionaments	(12.612)	(6.055)
Deteriorament d'Existències (Nota 11)	50.749	(59.779)
Total	38.137	(65.834)

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

Els aprovisionaments corresponen bàsicament al cost donat de baixa en la venda d'existències fetes durant l'exercici 2017, que pugen a 8.905 milers d'euros.

21.5. Despeses de personal

La composició d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys adjunts de l'exercici 2017 i 2016 es mostra a continuació:

Concepte	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Sous i salaris	(58.522)	(57.450)
Indemnitzacions	(885)	(1.197)
Seguretat Social a càrrec de l'empresa	(13.752)	(12.949)
Retribucions mitjançant sistemes d'aportació o prestació definida	(1.215)	(1.406)
Altres despeses socials	(6.379)	(3.636)
Total	(80.753)	(76.638)

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

En l'exercici 2017 i 2016, la composició de la plantilla mitjana corresponent a les entitats del Grup per categories professionals és la següent:

Categoria professional	Nombre mitjà d'empleats			
	2017		2016 ^(*)	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Directius	16	7	219	67
Caps	96	60	8.703	6.096
Administratius	725	413	6.739	10.620
Personal auxiliar	151	89	262	155
Personal no fix	52	24	431	417
Total	1.040	593	16.354	17.355

^(*) Del total de la plantilla mitjana, 32.208 empleats (15.394 homes i 16.814 dones) pertanyen al Grup CaixaBank.

La distribució per categories professionals i gènere a 31 de desembre de 2017 no difereix significativament de la mostrada en el quadre anterior. A 31 de desembre de 2017 i 2016, la plantilla del Grup estava formada per 1.797 i 33.983 empleats, respectivament (32.403 pertanyen al Grup CaixaBank).

El nombre mitjà d'empleats durant els exercicis 2017 i 2016 amb discapacitat igual o superior al 33%, desglossat per categories, és la següent:

Categoria professional	Nombre mitjà d'empleats	
	2017	2016 ^(*)
Directius	-	-
Caps	-	65
Administratius	11	132
Personal auxiliar	3	9
Personal no fix	-	1
Total	14	207

^(*) Del total d'empleats amb una discapacitat superior o igual al 33%, 191 pertanyen al Grup CaixaBank.

21.6. Altres despeses d'explotació

El desglossament del saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys adjunts és el següent:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Arrendaments i cànons	(13.435)	(10.093)
Reparacions i conservació	(22.312)	(16.368)
Serveis de professionals independents	(17.964)	(15.234)
Assegurances	(1.310)	(1.231)
Publicitat	(2.140)	(8.679)
Seguretat i vigilància	(6.772)	(4.900)
Despeses de representació i desplaçament	(3.219)	(2.381)
Òrgans de govern i Control	(5.261)	(4.463)
Despeses relacionades amb immobles	(59.553)	(55.326)
Altres despeses	(15.933)	(20.666)
Total	(147.899)	(139.341)

(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

A l'epígraf *Serveis de professionals independents* s'inclouen, en els exercicis 2017 i 2016, els honoraris i les despeses pagats a l'auditor, sense incloure-hi l'IVA corresponent, Deloitte, SL i societats vinculades, segons el següent detall:

Honoraris pagats a l'auditor	Milers d'euros	
	2017 ^(*)	2016 ^(**)
Deloitte	11.435	10.486
Auditoria	4.572	3.476
Serveis relacionats amb l'auditoria	4.623	4.125
Altres serveis	2.240	2.885
Altres auditors	3.257	8.472
Auditoria	194	326
Altres serveis	3.063	8.146
Total	14.692	18.958

(*) Inclou els honoraris pagats a l'auditor de CaixaBank i el seu grup corresponents als nou primers mesos de l'exercici 2017.

(**) Inclou els honoraris pagats a l'auditor de CaixaBank i el seu grup corresponents a tot l'exercici 2016.

Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors. Disposició addicional tercera: deure d'informació de la Llei 15/2010, de 5 de juliol

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, estableix l'obligació per a les societats de publicar de manera expressa les informacions sobre els terminis de pagament als proveïdors en la memòria dels comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, el 4 de febrer de 2016 es va publicar al BOE la corresponent resolució emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC).

D'acord amb el que indica la disposició transitòria segona de la resolució esmentada, a continuació es desglossa la informació requerida en relació amb els pagaments efectuats i pendents de pagament en la data del tancament del balanç:

Període mitjà de pagament i ràtios de pagament a proveïdors	Dies	
	2017	2016 ^(*)
Període mitjà de pagament a proveïdors	38,89	36,18
Ràtio d'operacions pagades	40,27	37,67
Ràtio d'operacions pendents de pagament	22,96	19,98

Pagaments efectuats i pendents en la data de tancament de	Milers d'euros	
	2017	2016 ^(*)
Total pagaments fets	123.485	106.313
Total pagaments pendents	15.359	5.537
Total pagaments de l'exercici	138.844	111.850

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

21.7. Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat

Deteriorament o reversió de l'immobilitzat

El saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts corresponents a l'exercici 2017 i 2016 és el següent:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Immobilitzat intangible (Nota 5)	-	(1.864)
Immobilitzat material (Nota 6)	-	4.967
Inversions immobiliàries (Nota 7)	(71.522)	(43.932)
Actius no corrents mantinguts per a la venda (Nota 10)	64.209	(110.621)
Total	(7.313)	(151.450)

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

Resultat per alienacions de l'immobilitzat

El saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys consolidats adjunts corresponents a l'exercici 2017 i 2016 és el següent:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Immobilitzat intangible (Nota 5)	(67)	(39.410)
Immobilitzat material (Nota 6)	168	59.860
Inversions immobiliàries (Nota 7)	565	414
Actius no corrents mantinguts per a la venda (Nota 10)	12.663	3.457
Total	13.329	24.321

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

21.8. Resultat financer

Ingressos financers

El desglossament dels ingressos financers per concepte és el que es detalla a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Ingressos de crèdits	1.846	3.310
Ingressos per interessos d'entitats de crèdit (Nota 14)	520	1.056
Diferències positives de canvi	89	225
Altres ingressos financers	1.323	1.100
Total	3.778	5.691

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

Despeses financeres

El desglossament de les despeses financeres per concepte és el que es detalla a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016 ^(*)
Despesa financera per obligacions emeses	(79.507)	(150.357)
Interessos de préstecs amb empreses associades i negocis conjunts (Nota 24)	(1.721)	-
Interessos de préstecs amb entitats de crèdit	(82.208)	(85.964)
Diferències negatives de canvi	(220)	(71)
Altres despeses financeres	(8.902)	(9.416)
Total	(172.558)	(245.808)

^(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

Variació de valor raonable en instruments financers

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys recull les variacions de valor dels contractes de permuta de tipus d'interès que el Grup té contractats (vegeu Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*).

21.9. Resultat d'operacions discontinuades

Tal com s'indica a les Notes 1 i 2, en el marc del procés de desconsolidació prudencial de CaixaBank, Criteria ha dut a terme durant l'exercici 2017 les accions necessàries per complir cadascuna de les condicions establertes pel BCE als efectes de la desconsolidació prudencial. S'ha produït també la pèrdua de control sobre aquesta participada des d'un punt de vista comptable.

En aquest sentit, l'epígraf del compte de pèrdues i guanys consolidat *Resultat de les operacions discontinuades* inclou, principalment, els resultats consolidats de Grup CaixaBank fins a la data de la pèrdua de control, que pugen a 1.517.173 milers d'euros abans de minoritaris (581.923 milers d'euros atribuïbles al Grup). Les principals magnituds financeres relatives a les activitats interrompudes en la data de pèrdua de control són les que es presenten a continuació:

Milers d'euros

Interessos i rendiments assimilats	5.167.335
Interessos i càrregues assimilades	(1.622.628)
Marge d'interessos	3.544.707
Ingressos per dividends i resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	615.323
Comissions netes	1.866.867
Guanys/pèrdues per actius i passius financers i altres	283.324
Ingressos i despeses emparats per contractes d'assegurances i reassegurances	853.355
Altres ingressos i despeses d'explotació	(682.924)
Marge brut	6.480.652
Despeses d'administració	(3.118.941)
Amortitzacions	(330.146)
Marge d'explotació	3.031.565
Pèrdues deteriorament actius financers i altres	(1.457.609)
Resultat de l'activitat d'explotació	1.573.956
Guanys/(Pèrdues) en baixa d'actius i altres	280.375
Resultat abans d'impostos	1.854.331
Impost sobre beneficis	(335.802)
Resultat procedent d'activitats continuades	1.518.529
Resultat d'operacions interrompudes (net)	(1.356)
Resultat després d'impostos	1.517.173
Resultat atribuït a la minoria (Nota 15.6)	935.250
Resultat atribuït al Grup	581.923

Així mateix, s'inclou en aquest epígraf del compte de resultats consolidat la revaloració neta registrada per un import de 53.927 milers d'euros per la valoració de la participació mantinguda en el patrimoni de CaixaBank a valor raonable en el moment de la pèrdua de control (vegeu Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*).

Adicionalment, s'inclouen en aquest epígraf del compte de resultats consolidat ingressos per un import de 2.967 milers d'euros relacionats amb la venda efectuada en l'exercici 2016 de cinc parcs logístics per part de Saba Infraestructuras a Merlin Properties (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts*).

22. Informació financera per segments

La informació per segments de negoci té com a objectiu fer un control, seguiment i gestió interna de l'activitat i resultats del Grup Criteria, i es construeix en funció de les diferents línies de negoci establertes segons l'estructura i l'organització del Grup. El Consell d'Administració és el màxim Òrgan en la presa de decisions operatives de cada negoci.

Per definir els segments de negoci es tenen en compte els riscos inherents i les particularitats de gestió de cadascun d'ells. Així mateix, per a la segregació per negocis de l'activitat i els resultats es prenen com a base les unitats de negoci bàsiques, sobre les quals es disposa de xifres comptables i de gestió. S'apliquen els mateixos principis generals que els emprats en la informació de gestió del Grup, i els criteris de mesurament, valoració i principis comptables aplicats són bàsicament iguals que els emprats en l'elaboració dels comptes anuals, sense que hi hagi assignacions asimètriques.

D'aquesta manera, els segments de negoci del Grup Criteria són:

Negoci bancari: inclou la participació en el Grup CaixaBank així com les participacions en els bancs internacionals Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia.

L'Actiu total del *Negoci bancari* puja a 12.754 milions d'euros a 31 de desembre de 2017 (351.185 milions d'euros a 31 de desembre de 2016). Aquesta disminució és conseqüència de la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank durant el segon semestre de l'exercici 2017 (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*), que passa a registrar el 40,00% de la participació romanent en el capital social de CaixaBank pel mètode de la participació.

L'increment dels ingressos registrats a l'epígraf *Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació* respecte de l'exercici 2016 es deu diferents factors: i) millora dels resultats recurrents, així com obtenció de plusvàlues procedents d'operacions societàries no recurrents de les participades Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia; ii) fins al maig de l'exercici 2016, aquestes participacions es mantenen a través de la participació en CaixaBank, mentre que a partir d'aquesta data es mantenen de manera directa a través de Criteria conseqüència de l'acord de permuta assolit entre Criteria i CaixaBank el 3 de desembre de 2015 (vegeu Nota *Patrimoni net – Interessos minoritaris*); i iii) els resultats atribuïts de la participació de Criteria en CaixaBank durant l'últim trimestre de l'exercici s'han registrat en aquest epígraf del compte de resultats consolidat com a conseqüència de la pèrdua de control sobre aquesta participació (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat* i Nota *Participacions en entitats associades i negocis conjunts*), mentre que els resultats (abans de minoritaris) generats per CaixaBank amb anterioritat a la pèrdua de control es registren a l'epígraf Resultats de les operacions discontinuades (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Resultat d'operacions discontinuades*).

Cartera industrial i altres: recull l'activitat i els resultats recurrents de les inversions industrials i de serveis. Aquestes són, bàsicament, les mantingudes a Gas Natural Fenosa, Abertis, Cellnex Telecom, Saba Infraestructuras, Suez, Aigües de Barcelona Empresa Metropolitana de Gestió del Cicle Integral de l'Aigua, Vithas i societats de capital risc.

L'Actiu total d'aquest segment puja a 6.964 milions d'euros a 31 de desembre de 2017 (7.286 milions d'euros a 31 de desembre de 2016), dels quals 5.405 milions d'euros corresponen a participacions en companyies valorades pel mètode de la participació; la resta corresponen, principalment, a Saba Infraestructuras, que s'integra globalment en tenir control sobre aquesta. Les participacions valorades pel mètode de la participació aporten uns ingressos de 544 milions d'euros, xifra un 10,3% inferior respecte al 31 de desembre de 2016, bàsicament per la venda d'un 10% de la participació en Gas Natural duta a terme el mes de setembre de 2016 (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Resultats d'operacions amb empreses del Grup, associades i negocis conjunts*).

Gestió d'actius immobiliaris: correspon bàsicament a l'activitat immobiliària desenvolupada directament per Criteria a través de les societats Servihabitat Alquiler, Servihabitat Alquiler II (ambdues dedicades a l'arrendament d'immobles) i Mediterránea Beach & Golf Community. Així mateix, aquest segment també inclou l'activitat que Inmo Criteria Caixa, juntament amb Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, duu a terme a través del programa Habitatge Assequible, consistent en la promoció, gestió, administració i explotació en règim d'arrendament d'habitatges.

L'Actiu total del segment *Gestió d'actius immobiliaris* puja a 2.891 milions d'euros a 31 de desembre de 2017 (2.938 milions d'euros a 31 de desembre de 2016).

En l'exercici 2017 el resultat d'explotació d'aquest segment ha incrementat respecte a l'exercici anterior principalment per l'alliberament de provisions per un import de 43 milions d'euros relacionats amb actius immobiliaris després de l'aplicació del model intern de valoració del Grup (vegeu Nota *Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats*).

Activitats corporatives: inclou la resta d'actius i passius i els seus resultats associats, no assignats a la resta de negocis del Grup, entre altres, el deute financer net i els resultats que són producte de decisions globals del Grup i que per la seva naturalesa no són imputables a la resta de negocis. A 31 de desembre de 2017, l'Actiu total d'aquest segment puja a 2.715 milions d'euros (2.993 milions d'euros 31 de desembre de 2016).

A l'epígraf *Resultats d'operacions amb empreses del Grup, associades i negocis conjunts* es registren les plusvàlues brutes consolidades derivades de les vendes a mercat d'accions d'Abertis fetes en l'exercici 2017 i de la venda del 10% de la participació en Gas Natural efectuada el setembre de 2016 (vegeu Nota *Ingressos i despeses – Resultats d'operacions amb empreses del Grup, associades i negocis conjunts*).

La reducció de l'epígraf *Despeses financeres* és deguda, d'una banda, a la reducció del deute net del Grup, així com a la reestructuració d'aquest a uns tipus d'interès més baixos (vegeu Nota *Passius financers no corrents i corrents*).

A continuació es presenten els resultats del Grup dels exercicis 2017 i 2016 per segments de negoci:

Informació segmentada exercici 2017

Concepte	Milers d'euros					Total Grup
	Negoci Bancari	Cartera industrial i altres	Gestió d'actius immobiliaris	Activitats corporatives	Ajustos i eliminacions	
OPERACIONS CONTINUADES						
Vendes i prestació de serveis	-	206.025	67.865	1.505	(2.933)	272.462
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	321.172	544.381	-	-	-	865.553
Rendiments d'instruments de capital	-	26.650	-	-	-	26.650
Resultats d'operacions financeres	-	95	-	216	-	311
Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts	-	(197)	-	140.576	-	140.379
Variació d'existències de productes acabats i en curs	-	-	459	-	-	459
Treballs efectuats per l'empresa per al seu actiu	-	257	-	-	-	257
Aprovisionaments	-	(335)	38.472	-	-	38.137
Altres ingressos d'explotació	-	8.022	7.422	-	(642)	14.802
Despeses de personal	-	(58.758)	(9.206)	(12.789)	-	(80.753)
Altres despeses d'explotació	-	(57.425)	(74.683)	(22.980)	7.189	(147.899)
Amortització de l'immobilitzat	-	(65.871)	(23.415)	(1.389)	-	(90.675)
Variació de provisions	-	-	-	-	-	-
Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat	-	50	6.292	(326)	-	6.016
Deteriorament de participacions en associades i negocis conjunts	-	(1.104)	-	-	-	(1.104)
Deteriorament d'instruments financers	-	(2.047)	-	(361)	-	(2.408)
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	6.443	-	-	-	-	6.443
Altres guanys i pèrdues	-	(593)	1.040	(202)	-	245
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	327.615	599.150	14.246	104.250	3.614	1.048.875
Ingressos financers	-	2.137	-	1.641	-	3.778
Despeses financeres	-	(33.979)	-	(151.822)	13.243	(172.558)
Variació de valor raonable en instruments financers	-	268	-	18.798	(8.210)	10.856
RESULTAT FINANCER	-	(31.574)	-	(131.383)	5.033	(157.924)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	327.615	567.576	14.246	(27.133)	8.647	890.951
Impost sobre beneficis	-	(1.029)	-	20.341	-	19.312
RESULTAT DE LES OPERACIONS CONTINUADES	327.615	566.547	14.246	(6.792)	8.647	910.263
Resultat de les operacions discontinuades	1.579.769	2.945	-	-	(8.647)	1.574.067
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI	1.907.384	569.492	14.246	(6.792)	-	2.484.330
Atribuïble a interessos minoritaris	935.250	26.849	-	63.503	-	1.025.602
Atribuïble als propietaris de la dominant	972.134	542.643	14.246	(70.295)	-	1.458.728
Actius:						
Adquisicions de fons de comerç i altres actius intangibles	-	13.891	3.062	-	-	16.953
Adquisicions d'immobilitzat material	-	19.222	5.009	-	-	24.231
Adquisicions d'inversions immobiliàries	-	-	273	-	-	273
Inversions en entitats associades	32.674	20.788	-	-	-	53.462
Actiu total	12.754.019	6.964.028	2.891.139	2.714.755	-	25.323.941

Informació segmentada exercici 2016 (*)

Concepte	Milers d'euros					Total Grup
	Negoci Bancari	Cartera industrial i altres	Gestió d'actius immobiliaris	Activitats corporatives	Ajustos	
OPERACIONS CONTINUADES						
Vendes i prestació de serveis	-	223.155	48.283	2.483	919	274.840
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	72.562	607.456	-	-	(1.699)	678.319
Rendiments d'instruments de capital	-	25.281	-	-	-	25.281
Resultats d'operacions financeres	-	131	-	436	-	567
Resultats d'operacions amb empreses del grup, associades i negocis conjunts	-	28.137	-	216.178	-	244.315
Variació d'existències de productes acabats i en curs	-	2.123	(1.876)	-	-	247
Treballs efectuats per l'empresa per al seu actiu	-	-	-	-	-	-
Aprovisionaments	-	(6.055)	(59.779)	-	-	(65.834)
Altres ingressos d'explotació	-	321	2.148	477	194	3.140
Despeses de personal	-	(55.425)	(8.762)	(12.451)	-	(76.638)
Altres despeses d'explotació	-	(64.160)	(56.592)	(29.837)	11.248	(139.341)
Amortització de l'immobilitzat	-	(71.150)	(23.340)	(836)	-	(95.326)
Variació de provisions	-	-	(32.816)	-	-	(32.816)
Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat	-	18.364	(144.654)	(839)	-	(127.129)
Deteriorament de participacions en associades i negocis conjunts	-	-	-	-	-	-
Deteriorament d'instruments financers	-	(4.036)	(396)	-	-	(4.432)
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	-	-	-	-	-	-
Altres guanys i pèrdues	-	1.278	5.325	(3.695)	(6.691)	(3.783)
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	72.562	705.420	(272.459)	171.916	3.971	681.410
Ingressos financers	-	2.430	-	3.632	(371)	5.691
Despeses financeres	-	(38.181)	-	(255.216)	47.589	(245.808)
Variació de valor raonable en instruments financers	-	-	-	(59.088)	(1.285)	(60.373)
RESULTAT FINANCER	-	(35.751)	-	(310.672)	45.933	(300.490)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	72.562	669.669	(272.459)	(138.756)	49.904	380.920
Impost sobre beneficis	-	6.910	-	152.468	-	159.378
RESULTAT DE LES OPERACIONS CONTINUADES	72.562	676.579	(272.459)	13.712	49.904	540.298
Resultat de les operacions discontinuades	1.054.935	-	-	-	(37.046)	1.017.889
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI	1.127.497	676.579	(272.459)	13.712	12.858	1.558.187
Atribuïble a interessos minoritaris	502.356	51.075	-	-	-	553.431
Atribuïble als propietaris de la dominant	625.141	625.504	(272.459)	13.712	12.858	1.004.756
Actius:						
Adquisicions de fons de comerç i altres actius intangibles	189.843	27.034	3.223	-	-	220.100
Adquisicions d'immobilitzat material	253.911	5.648	1.646	-	-	261.205
Adquisicions d'inversions immobiliàries	215.343	102	4.112	-	-	219.557
Inversions en entitats associades	128.211	45.992	-	-	-	174.203
ACTIU TOTAL	351.184.779	7.286.003	2.938.096	2.993.423	(2.888.309)	361.513.992

(*) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

A continuació es presenta informació sobre els ingressos del Grup Criteria per segments de negoci i àrea geogràfica dels exercicis 2017 i 2016:

Distribució ingressos per àrea geogràfica (*)	Milers d'euros	
	Grup Criteria	
	31/12/2017	31/12/2016 (**)
Espanya	921.993	1.055.813
Unió Europea	77.908	78.161
Països OCDE	-	-
Resta de països	305.454	89.348
Total	1.305.355	1.223.322

(*) Correspon als epígrafs següents del Compte de Pèrdues i Guanys del Grup Criteria:

- 1.- Vendes i prestació de serveis
2. Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació
3. Rendiments d'instruments de capital
4. Resultats d'operacions financeres
- 5.- *Resultats d'operacions amb empreses del Grup, associades i negocis conjunts*

(**) Reexpressat, vegeu Nota Bases de presentació – Comparació de la informació i variacions del perímetre.

23. Contingències i compromisos

La quantificació dels riscos contingents a 31 de desembre de 2017 i 2016 es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2017	31/12/2016
Avals financers rebuts	54.634	41.009
Avals financers atorgats	1.414	-
Contingències i compromisos pertanyents al negoci bancari (Notes 1 i 2)	-	78.337.007

A 31 de desembre de 2017, el Grup té avals davant tercers prestats per entitats financeres per un import de 37.737 milers d'euros (31.166 milers d'euros el 2016), principalment contrets en garantia pel grup Saba Infraestructuras en la seva gestió com a licitador o concessionària de serveis públics d'aparcament. Així mateix, el Grup té avals davant tercers prestats per entitats financeres per un import de 16.837 milers d'euros (9.843 milers d'euros el 2016), bàsicament contrets en garantia de l'activitat immobiliària desenvolupada pel Grup (relacionats amb gestions urbanístiques com desenvolupament de sòls i obres d'urbanització).

24. Informació sobre parts vinculades

El *personal clau de la direcció*, entès com aquelles persones que tenen autoritat i responsabilitat per planificar, dirigir i controlar les activitats de la Societat, directament o indirectament, està integrat per tots els membres del Consell d'Administració (siguin executius o no) i l'Alta Direcció. Pels seus càrrecs, cadascuna de les persones que integren aquest col·lectiu es considera *part vinculada*. Per aquest motiu, Criteria ha de revelar, entre altres transaccions, la informació que recull aquesta Nota.

També es consideren persones vinculades a Criteria els familiars propers al *personal clau de la direcció*, així com aquelles societats en què el personal clau o els seus familiars propers exerceixen control, control conjunt o influència significativa, o bé tenen, directament o indirectament, un poder de vot important.

Criteria manté, així mateix, contractes de prestació de serveis amb les seves parts vinculades. Aquests contractes són, en qualsevol cas, propis del trànsit ordinari i en condicions de mercat.

A continuació es detallen els saldos més significatius mantinguts a 31 de desembre de 2017 entre el Grup Criteria i l'Accionista Únic i entre el Grup Criteria i les empreses associades. També es detallen els imports registrats en el compte de pèrdues i guanys com a conseqüència de les operacions efectuades. La totalitat dels saldos i operacions efectuats entre parts vinculades formen part del tràfic ordinari i es duen a terme en condicions de mercat.

2017

Milers d'euros	Amb l'Accionista majoritari, la Fundación Bancaria "la Caixa"	Entitats associades
ACTIU		
Actius financers no corrents (Nota 9.2)	2.800	2.238
Altres actius financers no corrents (Nota 9.2)	-	29
Deutors i altres comptes a cobrar (Nota 12)	1.085	2.374
Altres actius financers corrents (Nota 13)	3.000	133.517
Efectiu i equivalents d'efectiu (Nota 14)	-	816.814
Total	6.885	954.972
PASSIU		
Obligacions i deutes no corrents	-	113.173
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o d'altres valors negociables (Nota 18.1)	-	100.073
Altres passius financers (Nota 18.2)	-	208
Instruments financers derivats (Nota 18.3)	-	12.892
Obligacions i deutes corrents	27	20.463
Deutes amb entitats de crèdit i obligacions o d'altres valors negociables (Nota 18.1)	-	20.463
Altres passius financers (Nota 18.2)	27	-
Proveïdors i altres comptes a pagar (Nota 19)	98	4.998
Total	125	138.634
PÈRDUES I GUANYS		
Vendes i prestacions de serveis (Nota 21.1)	59	2.245
Resultats d'operacions financeres	-	216
Altres despeses d'explotació (Nota 21.6)	-	(8.767)
Despeses financeres (Nota 21.8)	-	(1.721)
Total	59	(8.027)

Operacions efectuades amb Fundación Bancaria "la Caixa", Accionista únic

- Arrendament a Fundación Bancaria "la Caixa" de les oficines de Criteria Caixa, SAU, ubicades a la Plaça Weyler 3 de Palma de Mallorca.
- Dividends distribuïts a Fundación Bancaria "la Caixa", per un import total de 300 milions d'euros amb càrrec a altres reserves i per un import de 100 milions d'euros a compte del resultat de l'exercici 2017 (vegeu Nota *Patrimoni net*).

Operacions més significatives fetes durant l'exercici 2017 entre el Grup i les empreses associades

- Arrendament a CaixaBank de les oficines de Criteria Caixa, SAU, ubicades a l'Avinguda Diagonal, 621 de Barcelona i al Paseo de la Castellana, 51 de Madrid.
- Criteria té contracte de dipositaria de valors amb CaixaBank, The Bank of East Asia i Grupo Financiero Inbursa.

- Contracte marc per a la prestació de determinats serveis per part de CaixaBank a favor de Criteria, havent-se subscrit, mitjançant document d'encàrrec, serveis en matèria d'Auditoria Interna, assessoria fiscal i assessoria jurídica.
- A 31 de desembre de 2017, el Grup té contractades amb CaixaBank permutes financeres de tipus variable a fix per un nocional de 1.358 milions d'euros, amb venciments entre 2020 i 2023 (vegeu Nota Passius financers no corrents i corrents).
- Contracte de prestació de serveis per part de Serveis Informàtics la Caixa, SA (Silk), en concepte de manteniment i gestió de determinades aplicacions informàtiques, a Criteria.

D'altra banda, hi ha compromisos postocupacionals amb l'Alta Direcció de Criteria per un import de 7.387 milers d'euros.

Descripció de les relacions entre Fundació Bancaria "la Caixa", Criteria i CaixaBank

Com a conseqüència de la transformació de "la Caixa" en Fundació Bancaria i la finalització de l'exercici indirecte de la seva activitat bancària a través de CaixaBank, i en compliment de la normativa vigent, el Patronat de la Fundació Bancaria "la Caixa" va aprovar, el 24 de juliol de 2014, un Protocol de Gestió de la participació financera en CaixaBank (d'ara endavant, el "Protocol de Gestió"), al qual Criteria s'hi va adherir el 2017, que regula, principalment:

- Els criteris bàsics que regeixen la gestió per part de la Fundació "la Caixa" de la seva participació en CaixaBank.
- Les relacions entre el Patronat i els òrgans de govern de CaixaBank.
- Els criteris generals per a la realització d'operacions entre la Fundació "la Caixa" i CaixaBank.
- Els mecanismes per evitar l'aparició de conflictes d'interès.
- Els criteris bàsics relatius a la cessió i l'ús de signes distintius i noms de domini titularitat de la Fundació Bancaria "la Caixa" per part de CaixaBank i de societats del seu grup.
- L'atorgament d'un dret d'adquisició preferent a favor de la Fundació Bancaria en cas de transmissió per CaixaBank del Monte de Piedad del qual és titular.
- Els principis bàsics d'una possible col·laboració a l'efecte que (i) CaixaBank pugui implementar polítiques de responsabilitat social corporativa a través de la Fundació Bancaria "la Caixa" i, alhora, (ii) la Fundació Bancaria doni difusió als seus programes de l'Obra Social mitjançant la xarxa de sucursals de CaixaBank i, si escau, a través d'altres mitjans materials.
- El flux d'informació adequat que permeti a totes dues entitats l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió davant el Banc d'Espanya i organismes reguladors.

En el marc d'aquest Protocol de Gestió, la Fundació Bancaria "la Caixa", Criteria i CaixaBank van formalitzar, el 19 de desembre de 2016, un Protocol Intern de Relacions, que va modificar el d'1 de juliol de 2011 i que va recollir els aspectes del Protocol de Gestió que requerien la participació de CaixaBank com a contrapart de la Fundació Bancaria "la Caixa" i de Criteria.

El 25 de gener de 2018, el Consell d'Administració de Criteria ha aprovat la modificació del Protocol Intern de Relacions entre Fundació Bancaria "la Caixa", CaixaBank i Criteria, amb l'objecte de: (i) adequar el seu contingut al Protocol de Gestió; (ii) acomplir les condicions comunicades el 16 de març de 2016 pel Consell de Supervisió del Banc Central Europeu per a la desconsolidació a efectes prudencials entre Criteria i CaixaBank; i (iii) adaptar el Protocol a les condicions de desconsolidació esmentades.

Retribució al Consell d'Administració

Les retribucions percebudes pels membres del Consell d'Administració de Criteria, en concepte de dietes d'assistència a les reunions dels òrgans d'administració i altres remuneracions dels exercicis 2017 i 2016, són les que es detallen a continuació:

Retribucions al Consell d'Administració	Milers d'euros			
	2017		2016	
	Criteria	Grup Criteria	Criteria	Grup Criteria
Total remuneració fixa	3.207	128	3.110	1.058
Total	3.207	128	3.110	1.058

Les remuneracions percebudes durant els exercicis 2017 i 2016 pels consellers de Criteria per la seva funció de representació de l'Entitat en els Consells d'Administració de societats cotitzades i d'altres societats en les quals aquella tingui una presència o representació significativa i que siguin societats del perímetre del Grup, excloses les societats del Grup, per les quals les dietes pagades s'han informat en el quadre anterior, s'eleven a 2.025 i 2.193 milers d'euros, respectivament, i estan registrades en els comptes de pèrdues i guanys de les societats esmentades.

La despesa en concepte de prima de responsabilitat civil derivada dels càrrecs de consellers i directius ha pujat a 91 i 129 milers d'euros en els exercicis 2017 i 2016, respectivament.

No s'han fet aportacions a plans de pensions de consellers per part de Criteria en els exercicis 2017 i 2016.

Criteria Caixa, SAU no té concretes obligacions respecte als membres del Consell d'Administració, antics i actuals, en matèria de pensions per la seva condició de consellers, ni d'altres que no s'hagin descrit en els paràgrafs anteriors.

No hi ha acords sobre indemnitzacions per cessament unilateral per part de la Societat amb els membres dels Òrgans de Govern de Criteria.

Els Administradors de la Societat dominant no han portat a terme durant els exercicis 2017 i 2016 operacions alienes al trànsit ordinari o que no s'hagin fet en condicions normals de mercat amb Criteria Caixa, SAU o les societats del seu Grup.

Remuneracions a l'Alta Direcció

L'Alta Direcció de Criteria està integrada, a 31 desembre de 2017, per 6 persones (7 persones a 31 de desembre de 2016).

Les remuneracions a l'Alta Direcció dels exercicis 2017 i 2016 es detallen a continuació:

Retribucions a l'Alta Direcció	Milers d'euros	
	2017	2016
Retribucions salarials (*)	3.543	3.426
Prestacions postocupació	230	230
Altres prestacions a llarg termini	8	7
Altres	37	41
Total	3.818	3.704

(*) Aquest import inclou la retribució fixa, en espècie, i variable total meritada per l'Alta Direcció.

Les remuneracions percebudes durant els exercicis 2017 i 2016 per l'Alta Direcció de Criteria per la seva activitat de representació de l'Entitat dominant en els Consells d'Administració de societats cotitzades i d'altres societats en les quals aquella tingui una presència o representació significativa i que siguin societats del perímetre de "la Caixa" pugen a 490 i 398 milers d'euros, respectivament, i estan registrades en els comptes de pèrdues i guanys de les societats esmentades.

Hi ha pactes amb membres de l'Alta Direcció sobre indemnitzacions en cas de cessament o rescissió anticipada dels contractes.

Informació addicional referent al Consell d'Administració

Conflictes d'interès

L'article 229 de la Llei de Societats de Capital estableix, entre altres deures dels administradors, el deure de comunicar al Consell d'Administració de la Societat qualsevol situació de conflicte, directe o indirecte, que cadascun dels Consellers o les persones que hi estiguin vinculades puguin tenir amb l'interès de la Societat.

En aquest sentit, el Sr. Francisco Javier García Sanz ha declarat que, atesa la seva condició de membre del Consell de Vigilància de la societat Hochtief AG, i atès l'interès mostrat per aquesta d'adquirir directament o indirectament la societat Abertis Infraestructuras, SA (societat participada per Criteria), s'ha absentat en totes les sessions del Consell d'Administració de Criteria quan s'ha deliberat, informat o decidit pel que fa a aquest assumpte. Així mateix, el Sr. García Sanz ha declarat haver-se absentat de totes les sessions del Consell de Vigilància d'Hochtief AG quan s'ha deliberat, informat o decidit pel que fa a aquesta qüestió.

La resta de Consellers han declarat no haver tingut cap supòsit de conflicte d'interès durant l'exercici 2017.

Prohibició de competència

De conformitat amb el que disposa l'article 229.1r de la Llei de Societats de Capital actualment vigent, els membres del Consell d'Administració s'han d'abstenir de desenvolupar activitats per compte propi o per compte d'altri que comportin una competència efectiva, sigui actual o potencial, amb la societat o que, de qualsevol altra manera, el situïn en un conflicte permanent amb els interessos de la societat. De conformitat amb l'article 230 de la Llei de Societats de Capital, la societat pot dispensar aquesta prohibició en el cas que no s'espera un perjudici per a la Societat o que, si se n'espera algun, sigui compensat pels beneficis que preveu obtenir-se de la dispensa. La dispensa s'ha de concedir mitjançant un acord exprés i separat de la Junta General. En relació amb això, es fa constar que cap Conseller ha comunicat a la Societat cap situació que requereixi valorar i, si escau, aprovar la dispensa oportuna.

25. Notes a l'estat de fluxos d'efectiu consolidat

A 31 de desembre de 2017, l'efectiu i altres actius líquids equivalents han disminuït 1.894.993 milers d'euros respecte del 31 de desembre de 2016.

Fluxos de les activitats operatives

Els desglossaments més significatius relatius a les activitats operatives de l'exercici 2017 són els següents:

Ajustos al resultat	Nota	Milers d'euros
		31/12/2017
Amortitzacions d'actius intangibles, immobilitzat material i inversions immobiliàries	(5, 6, 7)	90.675
Pèrdues (+) / recuperacions (-) per deteriorament d'actius	(8, 9, 21.4, 21.7)	(39.924)
Resultats de vendes d'immobilitzat	(21.7)	(13.329)
Resultats nets de vendes de participacions	(21.3)	(140.379)
Resultats nets d'operacions financeres		(311)
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	(8)	(865.553)
Rendiments d'instruments de capital	(21.2)	(26.650)
Ingressos financers	(21.8)	(3.778)
Despeses financeres	(21.8)	172.558
Variació del valor raonable en instruments financers	(21.8)	(10.856)
Altres		(6.688)
Total		(844.235)

Variació del capital corrent	Milers d'euros
	31/12/2017
Administracions públiques	48.882
Altres actius corrents	7.597
Altres passius corrents	2.254
Existències	16.742
Total	75.475

Fluxos de les activitats d'inversió

Les desinversions fetes en *Entitats del grup, associades i negocis conjunts* per un import d'1.253 milions d'euros corresponen, bàsicament, a la venda del 5,3% de la participació a CaixaBank, SA per un import de 1.069 milions d'euros (vegeu Nota Patrimoni net) i a les vendes d'accions d'Abertis Infraestructuras, SA per un import total de 183 milions d'euros (vegeu Nota Participacions en entitats associades i negocis conjunts).

La resta de fluxos procedents de les activitats d'inversió corresponen, principalment, a dividends rebuts d'entitats associades i inversions en instruments de patrimoni classificats com a disponibles per a la venda, per un import total de 813 milions d'euros.

Totes les inversions i desinversions de l'exercici han estat pagades i cobrades en efectiu.

Fluxos de les activitats de finançament

Els fluxos obtinguts en les activitats de finançament es corresponen, principalment, a l'emissió de bons simples efectuada en l'exercici per un import de 750 milions d'euros i als contractes de préstecs bilaterals subscrits en l'exercici per un import de 695 milions d'euros (vegeu Nota *Passius financers no corrents i corrents*).

D'altra banda, s'han fet amortitzacions de passius financers per un import total de 4.095 milions d'euros, que inclouen, principalment: i) amortització en efectiu de l'emissió de bons bescanviables per accions de CaixaBank per un import de 750 milions d'euros; ii) amortització de l'emissió de deute subordinat d'import 1.505 milions d'euros; i iii) amortització anticipada de préstecs bilaterals per un import de 625 milions d'euros (vegeu Nota *Passius financers no corrents i corrents*). Així mateix, durant l'exercici s'han amortitzat anticipadament préstecs subscrits entre Criteria i les societats del Grup amb CaixaBank per un import aproximat de 1.177 milions d'euros amb l'objectiu de complir els requeriments establerts pel Banc Central Europeu pel que fa a la desconsolidació prudencial de Criteria respecte al grup CaixaBank (vegeu Nota *Naturalesa de l'Entitat*). A 31 de desembre de 2016, aquests passius financers s'eliminaven en el procés de consolidació en ser en aquell moment CaixaBank una filial del Grup Criteria, per la qual cosa no es reflectien en els estats financers consolidats en aquella data.

Fluxos de les activitats discontinuades

Els fluxos de les activitats discontinuades es corresponen als fluxos del negoci desenvolupat per CaixaBank i discontinuat en l'exercici 2017 (vegeu Notes 1, 2 i 3).

26. Altra informació rellevant

Les societats dependents del Grup procedents de Saba Infraestructuras exploten aparcaments i zones regulades en superfície mitjançant diverses fórmules jurídiques, en els diversos països en què opera. A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup tenia 375 i 368 centres, respectivament, el detall per país i modalitat d'explotació dels quals és el següent:

2017	Concessió zones regulades en superfície			Gestió	Lloguer	Total
	Propietat	Concessió	Concessió			
Espanya	14	147	10	80	6	257
Itàlia	2	44	9	1	1	57
Portugal	2	21	4	6	5	38
Xile	-	13	1	8	-	22
Andorra	-	-	-	-	1	1
Total	18	225	24	95	13	375

2016	Concessió zones regulades en superfície			Gestió	Lloguer	Total
	Propietat	Concessió	Concessió			
Espanya	13	147	10	80	6	256
Itàlia	2	44	9	1	1	57
Portugal	2	21	4	5	3	35
Xile	-	13	1	5	-	19
Andorra	-	-	-	-	1	1
Total	17	225	24	91	11	368

Aquests centres inclouen 73 aparcaments associats a 14 aeroports i 74 aparcaments vinculats a 53 estacions d'Adif.

El detall dels centres en règim de concessió administrativa (contractes concertats amb administracions locals dels diversos països on opera) és el següent:

- Espanya: 157 centres d'explotació (aparcaments i zones regulades en superfície) amb un total de 59.663 places. La vida mitjana restant del conjunt de les concessions se situa en els 15 anys.
- Itàlia: 53 centres d'explotació amb 26.072 places i una vida mitjana restant de les concessions de 26 anys.
- Portugal: 25 aparcaments que aporten 11.308 places de diverses concessions la vida mitjana restant de les quals és de 18 anys.
- Xile: té 5.560 places distribuïdes entre 14 centres d'explotació amb una vida mitjana restant de la concessió de 18 anys.

Les vides mitjanes restants s'han calculat de forma ponderada al nombre de places.

27. Medi ambient i responsabilitat social corporativa

Criteria està compromesa amb el respecte a l'entorn natural, un compromís que va més enllà de les seves obligacions legals i que es concreten en un sistema de gestió mediambiental integrat en la seva activitat de negoci, que engloba tots els seus projectes, seguint la norma ISO 14001. Així mateix, Criteria segueix desenvolupant, mitjançant la presència en els òrgans de govern de les seves participades, els processos interns d'avaluació i control de risc social i ambiental de les seves participades, amb la finalitat de poder assegurar que aquestes organitzacions treballen de forma responsable i ètica.

En aquest sentit, CaixaBank té un sistema de gestió ambiental implantat segons el reglament europeu EMAS 1221/2009 i la norma ISO 14001. Així mateix, els esforços que s'han fet per millorar la gestió energètica li han permès la consecució de la certificació ISO 50001. Amb relació a la Política Ambiental i Energètica de CaixaBank, destaquen l'adhesió als Principis d'Equador des de l'exercici 2007 i als Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides i el seu compromís d'impulsar tecnologies respectuoses amb el medi ambient, la integració de criteris ambientals i energètics en l'oferta de productes i serveis, i el suport a iniciatives de lluita contra el canvi climàtic.

Així mateix, les companyies energètiques i de serveis en què Criteria participa disposen d'estratègies ben definides en matèria de responsabilitat corporativa; a més, són multinacionals que reporten periòdicament d'acord amb les millors pràctiques de *reporting* amb relació al desenvolupament de les seves estratègies de sostenibilitat. El seu compromís i responsabilitat han estat premiats per diferents organismes nacionals i internacionals en els rànquings o índexs reconeguts com poden ser el '*FTSE4Good*' o el '*Dow Jones Sustainability Index*', entre d'altres.

Annex I – Societats dependents del Grup Criteria

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Deteriorament per la participació directa	Valor net en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total										
Inversiones Autopistas, SA Societat de cartera	Paseo de la Castellana núm. 51 28046 Madrid	55,54	55,54	91.934	(16.447)	217.152	(22.199)	270.440	102.724	-	127.903	-	-
Mediterrànea Beach & Golf Community, SA Explotació i gestió urbanística dels àmbits annexos al parc temàtic	Hipólito Lázaro 43481 La Pineda (Vila-Seca) Tarragona	100,00	100,00	104.324	187.079	(2.546)	-	288.857	-	-	311.930	-	-
Lumine Travel, SAU Agència de viatges	Hipólito Lázaro, s/n 43481 La Pineda (Vila-Seca) Tarragona	0,00	100,00	60	371	137	-	568	-	-	-	-	-
Saba Infraestructuras, SA Gestió d'aparcaments i parcs logístics	Av. del Parc Logístic, 22-26 08040 Barcelona	50,10	50,10	73.904	356.444	12.141	112.653	555.142	9.997	-	174.133	-	-
Inmo Criteria Caixa, SAU Promoció d'habitatges, inclosos els de protecció oficial	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	100,00	100,00	353.809	224.042	(3.086)	-	574.765	-	3.849	574.570	-	-
Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SLU Explotació habitatges de protecció oficial	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	0,00	100,00	190.379	42.955	(8.646)	(1.514)	223.174	-	-	-	-	-
Servihabitat Alquiler II, SL Explotació, gestió i administració, en règim d'arrendament, d'habitatges	Provençals, 39 (Torre Pujades) 08019 Barcelona	0,00	100,00	3	74.439	7.842	-	82.284	-	-	-	-	-
Servihabitat Alquiler, SL Explotació, gestió i administració, en règim d'arrendament, d'habitatges	Provençals, 39 (Torre Pujades) 08019 Barcelona	0,00	100,00	10.503	217.109	6.043	(112)	233.543	-	-	-	-	-
Els Arbres de la Tardor, SL Adquisició de terrenys i desenvolupament de projectes urbanístics	C. Constitució, Salita Parc D Parroquia d'Escaldes-Engordany Andorra	100,00	100,00	10.000	29.548	(134.746)	-	(95.198)	-	57.322	92.627	-	-
Caixa Capital Risc, SGEGR, SA Societat de gestió de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	99,99	100,00	1.000	3.900	132	-	5.032	-	-	4.200	-	-

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Deteriorament per la participació directa	Valor net en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total										
Caixa Invierte Indústria, SCR, SA Societat de capital risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	46,57	21.708	3.792	(3.265)	689	22.924	-	-	-	-	-
Caixa Invierte Start, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	41,71	12.238	(512)	(702)	-	11.024	-	-	-	-	-
Caixa Invierte Biomed II, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	45,29	32.321	(5.360)	(2.489)	230	24.702	-	-	-	-	-
Caixa Capital TIC II, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	53,53	14.555	(3.431)	(1.680)	409	9.853	-	-	-	-	-
Caixa Capital Micro II, FCR Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	34,72	56,80	12.916	(1.714)	(1.741)	406	9.867	-	1.059	3.426	-	-
Criteria Venture Capital SICC, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	19.250	45.220	(9.810)	(13)	54.647	-	10.230	54.647	-	-
Caixa Assistance, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	-	-	10	-	-	12	-	-
Caixa Títol, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(48)	-	-	13	-	-	14	-	-
Club Caixa I, SA Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	-	-	10	-	-	12	-	-
Caixa Podium I, SA Entitat no financera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	(0)	-	10	-	-	11	-	-
GrupCaixa, SA Administració d'inversions	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(17)	(0)	-	43	-	-	42	-	-
Servei de Prevenció Mancomunitat del Grup la Caixa, CB Assessoria i prevenció de riscos laborals i desenvolupament de l'activitat preventiva	Gran Via Carles III, 103 08028 Barcelona	10,00	100,00	30	-	-	-	30	-	-	3	-	-

Annex II – Participacions en societats associades de Criteria

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividends a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació total	Valor en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total									
Abertis Infraestructuras, SA (C) Gestió d'Infraestructures de transport i comunicacions	Paseo de la Castellana, 39 28046 Madrid	15,07	21,14	2.971.144	130.025	897.413	778.092	4.776.674	168.590	1.132.783	18,55	18,40
Gas Natural, SDG, SA (C) Negoci del gas i electricitat	Av. San Luis, 77 28033 Madrid	24,44	24,44	1.000.689	13.382.017	1.360.486	2.562.402	18.305.594	244.558	3.539.111	19,25	18,62
The Bank of East Asia, LTD (C)(1) Banca	10, des Voeux rd. Hong-Kong Xina	17,44	17,44	37.527	42.608	9.347	11.732	101.214	-	1.550.499	3,61	3,68
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV (C) (G) (2) Banca	Paseo de las Palmas, 736 11000 Lomas de Chapultepec Mèxic DF	9,10	9,10	27.383	87.629	19.985	(858)	134.139	13.509	1.111.720	1,36	1,46
Caixabank, SA (C) Banca	C. Pintor Sorolla, 2-4 46002 València	40,00	40,00	5.981.438	16.539.989	1.684.167	477.687	24.683.281	311.030	9.896.764	3,89	3,96
Vithas Sanidad, SL Gestora	Príncipe de Vergara, 110 28002 Madrid	20,00	20,00	24.438	197.677	19.283	5.002	246.401	-	74.313	-	-
Laboratoris Sanifit, SL Descobriments i desenvolupament per regular els processos calcificació	Polígono industrial Parc Bit (Ed. Europa 2) 07121 Palma Illes Balears	0,00	14,42	458	25.130	(11.139)	-	14.449	-	-	-	-
Dermalumics, SL Producció de sistemes de tomografia	Ronda de Poniente, 16 28760 Tres Cantos Madrid	0,00	21,54	158	3.290	(926)	-	2.521	-	-	-	-
Extraice, SL Disseny i fabricació de pistes de gel sintètiques	Parque empresarial Los Llanos, c/ Extremadura, 2 41909 Salteras Sevilla	0,00	20,83	75	2.948	28	-	3.050	-	-	-	-
Pevesa Biotech, SA Obtenció d'aïllats, hidrolitzats, pèptids i aminoàcids	Av. de la Indústria, s/n. Polígono Poliviso 41520 El Viso de Alcor	0,00	29,53	2.133	1.126	430	-	3.688	-	-	-	-

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació total	Valor en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total									
Integrated Microsystems for Quality of Life, SL Desenvolupament, producció i comercialització de kits per a la detecció de patògens i toxines	Polígon Industrial Riu Clar. C. Ferro, 6 43006 Tarragona	0,00	19,00	97	2.158	(809)		1.445	-	-	-	-
Suministros Integrales del Acero, SL Subministrament integral de l'acer	Polígono industrial Ircio, 11-15 09200 Miranda de Ebro Burgos	0,00	35,48	3.923	(349)	598		4.173	-	-	-	-
Glycardial Diagnostics, SL Biomarcador per al diagnòstic i pronòstic de la isquèmia miocàrdica	Carrer Sant Antoni Maria Claret, 167, Hospital Santa Creu i Santa P 08025 Barcelona	0,00	26,44	5	998	(61)		942	-	-	-	-
Tecalum, SL Disseny i fabricació de productes d'alumini	Ctra. De Sales 2 17853 Tortellà Girona	0,00	28,08	4.612	826	223		5.660	-	-	-	-
Genmedica Therapeutics, SL Desenvolupament de fàrmacs	Joan XXIII, 10 8950 Esplugues de Llobregat Barcelona	0,00	18,15	1.794	361	(1.812)		343	-	-	-	-
Mimoryx Therapeutics, SL Descobriments i desenvolupament de tractament per a malalties minoritàries	Av. Ernest Lluch, 32 08302 Mataró Barcelona	0,00	18,27	539	18.439	(8.044)		10.934	-	-	-	-
Medlumics, SL Producció de sistemes de tomografia	Ronda de Poniente, 16 28760 Tres Cantos Madrid	0,00	20,09	245	13.080	(2.215)		11.110	-	-	-	-
ProteoDesign, SL Desenvolupament d'anticossos	C. Baldiri Reixac (Parc Científic), 10-12 08025 Barcelona Barcelona	0,00	45,02	128	1.194	(385)		937	-	-	-	-
Knowledge Development for POF, SL Desenvolupament d'un xip d'1 Gb per a tecnologia de fibra òptica plàstica	Ronda de Poniente, 14 28760 Tres Cantos Madrid	0,00	10,96	1.869	6.840	(1.957)		6.752	-	-	-	-
Grupo Kiniluku, SL Disseny, producció i comercialització de làpides personalitzables	Passeig de Gràcia, 12 08007 Barcelona Barcelona	0,00	39,89	1.940	(1.352)	(520)		68	-	-	-	-

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació total	Valor en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total									
Biòtica, Bioquímica Analítica, SL Desenvolupament, fabricació i comercialització de detecció ràpida i de baix cost de substàncies i microorganismes patògens	Universitat Jaume I de Castelló Av. de Vicent Sos Baynat 12071 Castelló	0,00	41,35	1.223	(90)	197		1.329	-	-	-	-
Aelix Therapeutics, SL Desenvolupament de vacunes terapèutiques per al VIH	C. Baldiri i Reixach, 4-8 08028 Barcelona	0,00	22,76	11	5.477	(694)		4.794	-	-	-	-
Replay Balls Europe, SL Recuperació i reciclatge de boles de golf fetes servir	Av. Palencia (Pol. Industrial Emiliano Revilla), 10 42111 Olvega Sòria	0,00	20,20	6.004	1.477	(468)		7.014	-	-	-	-
Inbiomotion, SL Diagnòstic de metàstasi de càncer de mama i os	Av. Diagonal, 601 08014 Barcelona	0,00	26,09	123	3.833	(377)		3.579	-	-	-	-
Eco-Systems Watermakers, SL Sistemes de potabilització d'aigua de mar	C. Horta, 22 08203 Barcelona	0,00	20,00	146	584	(168)		562	-	-	-	-
Scutum, SL Disseny, desenvolupament, fabricació i comercialització d'escúters elèctrics	C. Santiago Russinyol, 18-20 08950 Barcelona	0,00	26,08	195	1.472	(440)		1.227	-	-	-	-
Metabostem, SL Desenvolupament de fàrmac anticancerigen	C. Calàbria, 241 08029 Barcelona	0,00	27,78	6	838	(30)		814	-	-	-	-
Icinec TIC, SL Desenvolupament de tecnologies i productes per a l'automatització de la producció de <i>software</i>	C/. Historiador Juan Manzano, 2 41089 Sevilla	0,00	18,62	6	227	(233)		-	-	-	-	-
Nanusens, SL Disseny, producció i comercialització de dispositius de microelectrònica i microsistemes	Av. Parc Tecnològic, 3 08290 Barcelona	0,00	17,57	23	987	(1.010)		-	-	-	-	-
Center for Intelligent Research in Crystal Engineering, SL Descobrimet, desenvolupament i optimització de medicaments	C. Isaac Newton, s/n. Parc Bit, Ed. Disset, local A-5 07121 Palma Illes Balears	0,00	31,27	9	479	(237)		250	-	-	-	-

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació total	Valor en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2017	Cotització mitjana últ. trimestre 2017
		Directa	Total									
Transplant Biomedica, SL Desenvolupament i comercialització d'un sistema de refrigeració per al transport d'òrgans	C. Marie Curie, 8 08029 Barcelona	0,00	29,66	70	1.367	(973)		464	-	-	-	-
Iproteos, SL Desenvolupament de fàrmac per a l'esquizofrènia	Carrer Baldri Reixac, 10 08028 Barcelona	0,00	47,51	10	2.592	(934)		1.667	-	-	-	-
Mobile Lean, SL Desenvolupament d'aplicacions mòbils	C/ Espigüete, 5 47013 Valladolid	0,00	20,34	148	666	(167)		647	-	-	-	-
Aptatargets, SL Aplicacions biomèdiques	Av. Cardenal Herrera Oria, 298 28035 Madrid	0,00	30,71	718	1.736	(695)		1.759	-	-	-	-

(C) Societats que cotitzen en Borsa: últimes dades públiques disponibles en el moment de redactar aquesta Memòria.

G) Dades públiques segons les normes Mexican GAAP

Totes les dades, llevat del cost de la participació i els dividendes meritats, la cotització a 31/12/2017 i la cotització mitjana del darrer trimestre estan expressades en moneda local: (1) dòlar de Hong Kong (milions), (2) peso mexicà (milions).

Nota: la informació de les societats que no cotitzen en Borsa correspon a les últimes dades disponibles (reals o estimades) en el moment de redactar aquesta Memòria.



Informe de Gestió del Grup Criteria

Exercici 2017

Informe de gestió

del Grup Criteria de l'exercici 2017

1. 1. ESTRUCTURA DEL GRUP	3
1.1. Estructura del Grup	3
1.2. Marc normatiu	4
2. EVOLUCIÓ I RESULTATS DELS NEGOCIS.....	6
2.1. Escenari macroeconòmic de l'exercici 2017	6
2.2. Valor Net dels Actius.....	8
2.3. Resultat dels negocis	14
3. RISCOS I INCERTESES	23
4. INFORMACIÓ SOBRE QUALIFICACIONS CREDITÍCIES	23
5. ACTIVITATS DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT	23
6. OPERACIONS SOBRE ACCIONS PRÒPIES.....	23
7. OBRA SOCIAL "la Caixa"	24
8. ALTRA INFORMACIÓ.....	26
8.1. Informació no financera i diversitat: Reial Decret Llei de 24 de novembre de 2017	26
8.2. Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors.....	29
8.3. Canals d'informació de Criteria	29
9. PERSPECTIVES 2018 I EVOLUCIÓ PREVISIBLE DEL GRUP CRITERIA.....	30
9.1. Perspectives per a l'exercici 2018:.....	30
9.2. Evolució previsible del Grup Criteria el 2018:	33
10. FETS POSTERIORIS	34
11. INFORME DE GOVERN CORPORATIU CORRESPONENT A L'EXERCICI 2017	34
12. ANNEX – GLOSSARI D'INFORMACIÓ FINANCERA.....	35

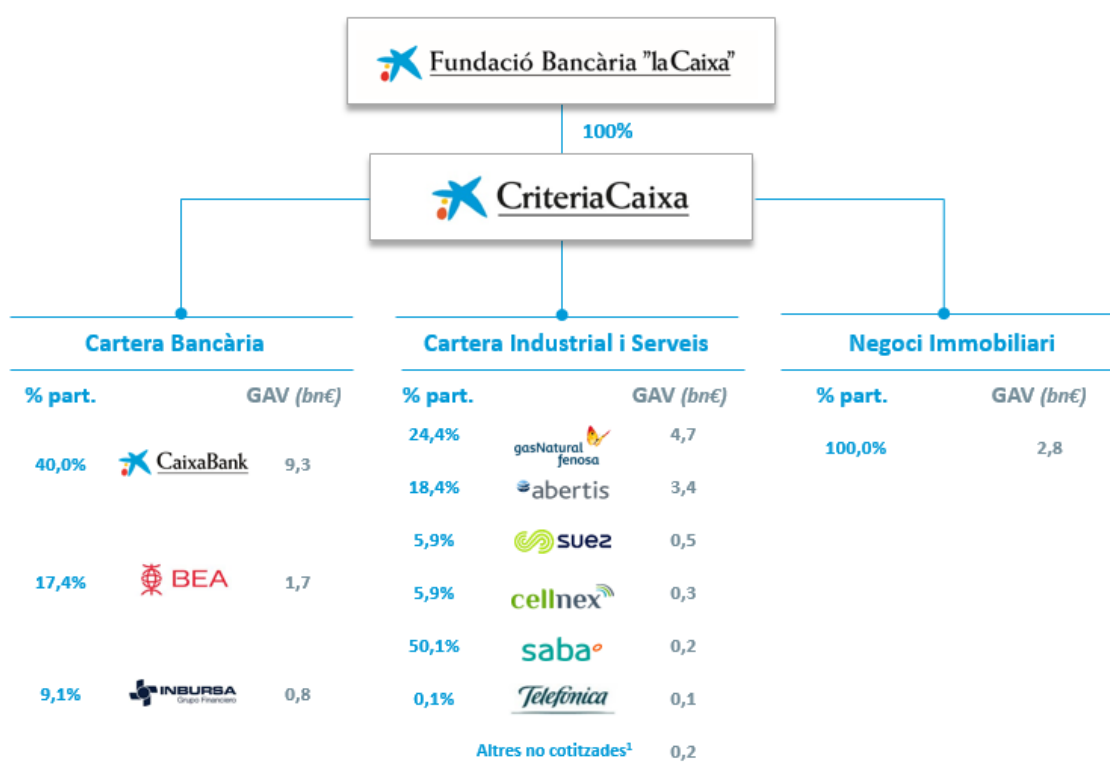
1. ESTRUCTURA DEL GRUP

1.1. Estructura del Grup

Criteria és la societat instrumental patrimonialista de la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" (d'ara endavant, Fundació Bancària "la Caixa", i accionista únic de Criteria), que gestiona el seu patrimoni empresarial, format per participacions accionaries en sectors estratègics com el bancari, l'energètic, les infraestructures, els serveis i el negoci immobiliari.

A 31 de desembre de 2017, el valor brut dels actius gestionats per Criteria puja a 24,0 bn €¹ (18,3 bn € net de deute).

L'estructura del Grup és la següent:



¹ Inclou participacions a Vithas, Caixa Capital Risc i Aigües de Barcelona

La política d'inversió de Criteria respon a un horitzó temporal a llarg termini, majoritàriament en empreses que compleixen les característiques següents:

- Líders en els seus respectius sectors.
- Preferència per societats cotitzades.
- Amb una política de remuneració a l'accionista atractiva i recurrent.
- Presència en els seus òrgans de govern.

¹ bn € es refereix a miliards d'€

Aquesta política d'inversió és la que ha permès a Criteria poder distribuir els recursos necessaris perquè la Fundació Bancària "la Caixa" continuï desenvolupant i executant un dels pressupostos més importants a Obra Social, ja que és la primera fundació privada d'Espanya, la segona d'Europa i una de les més importants del món.

1.2. Marc normatiu

El Grup Criteria, en l'exercici 2017, ha complert totes i cadascuna de les condicions establertes pel BCE als efectes de la desconsolidació prudencial, per la qual cosa ha dut a terme durant l'exercici les accions següents:

- a) **Reduir la participació en CaixaBank fins al màxim del 40%.** En data 6 de febrer de 2017 es van vendre entre inversors institucionals i/o qualificats, 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament el 5,32% del seu capital social.
- b) **Govern corporatiu.** Durant el segon semestre de 2017 es van complir en la seva totalitat els requeriments establerts pel BCE a través de la modificació dels Estatuts Socials de CaixaBank i de la modificació del Protocol de Gestió de la participació financera de la Fundació Bancària "la Caixa" en CaixaBank.
- c) **Finançament intragrup.** Les accions més significatives efectuades per Criteria en aquest sentit, entre altres, són les següents:
 - 1. Reducció del finançament amb CaixaBank que la situa en un percentatge inferior al 5% dels recursos propis computables de CaixaBank requerit pel Banc Central Europeu en el moment de la desconsolidació, per reduir-se fins al 0% en els 12 mesos següents. A 31 de desembre de 2017 aquest percentatge se situa en un 0,91%.
 - 2. Prohibició de qualsevol tipus de finançament directe o indirecte dels clients de CaixaBank cap a Criteria o Fundació Bancària "la Caixa". Després de l'amortització de l'última emissió de deute subordinat comercialitzada a través de la xarxa d'oficines de CaixaBank i col·locada a clients detallistes per 1.505 milions d'euros el gener de 2017, no hi ha finançament a Criteria ni a Fundació Bancària "la Caixa" de clients de CaixaBank.

En aquest sentit, en data 26 de setembre de 2017, el Consell de Govern del BCE, després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una decisió, vigent a partir d'aquell mateix dia, per la qual Criteria deixava d'estar sota la seva supervisió, sent el nou grup obligat l'encapçalat per CaixaBank.

Els principals avantatges per a Criteria d'aquesta decisió del BCE són:

- ✓ Criteria ha deixat de ser considerada societat financera mixta de cartera als efectes del Reglament (UE) 575/2013 i entitat obligada d'un conglomerat financer, i no se li requereix complir els requisits de capital previstos en aquesta norma (per exemple, ràtios de capital regulatori com CET1, Tier1, Tier2 i Capital Total), cosa que redueix significativament la complexitat del Grup.
- ✓ La Junta Única de Resolució considera el perímetre de resolució a nivell consolidat de CaixaBank, per la qual cosa Criteria evita comprometre el patrimoni de la fundació davant de potencials situacions d'estrès a CaixaBank.

Després de la pèrdua de control sobre CaixaBank i la conseqüent desconsolidació prudencial, el marc normatiu de Criteria s'ha simplificat significativament, ajustant-se a la realitat de Criteria com a societat instrumental patrimonialista. El marc normatiu actual deriva de la condició de Criteria com a societat participada en un 100% per una fundació bancària.

Les fundacions bancàries estan regulades per la Llei 26/2013 de Caixes d'Estalvis i Fundacions Bancàries, que s'ha desplegat a través del Reial Decret 877/2015 i de les Circulars del Banc d'Espanya 6/2015 i 7/2016.

Aquesta normativa suposa la supervisió per part del Banc d'Espanya i del Ministeri d'Economia de les diverses tipologies de fundacions bancàries en funció del percentatge i del control que exerceixi en les entitats financeres respectives. Com més gran és el percentatge de participació o nivell de control, directe o indirecte, sobre les entitats financeres participades, més elevat és el grau de requeriments previstos en la normativa.

Com que la Fundació Bancària "la Caixa" ja no ostenta el control sobre CaixaBank, a través de Criteria, els requeriments normatius per a la fundació, es redueixen a:

Requeriments	Supervisor
Informe anual de govern corporatiu	Ministeri d'Economia i Competitivitat
Elaboració d'un Protocol de gestió de participada bancària	Banc d'Espanya
Elaboració d'un Pla Financer, no reforçat	Banc d'Espanya

2. EVOLUCIÓ I RESULTATS DELS NEGOCIS

2.1. Escenari macroeconòmic de l'exercici 2017

Evolució global i mercats

El creixement del PIB mundial s'haurà situat en el 3,6% el 2017, fet que suposa un increment de cinc dècimes respecte al registre de 2016. Aquesta xifra no només confirma la recuperació cíclica en l'àmbit internacional, sinó que també mostra tres trets importants de cara al futur. En primer lloc, l'expansió està sent sòlida. En segon lloc, és més àmplia i sincronitzada, ja que prop de 120 països (representant el 75% del PIB mundial) han registrat repunts a les taxes de creixement interanual. Finalment, l'avenç és més harmonitzat a causa que, en general, els equilibris macroeconòmics (dèficits per compte corrent, dèficits públics) evolucionen de manera raonable. Aquesta recuperació global s'ha manifestat de manera clara en forma d'expansió del comerç entre països, que han recolzat un bon clima de confiança empresarial, el dinamisme de la inversió en les economies desenvolupades i també la puixança del sector manufacturer asiàtic.

Entre les economies avançades, els EUA van confirmar que estan en una fase de maduresa del cicle econòmic. El país va registrar el 2017 el seu vuitè any consecutiu de creixement positiu i està immers en una situació de plena ocupació, que s'ha reflectit en un avenç progressiu dels salaris. Aquesta circumstància, sumada a la recuperació de la inflació, suggereix que la Fed continuarà incrementant gradualment el tipus d'interès de referència el 2018.

La Xina manté el rumb controlat cap a una etapa de menor creixement, en comparació amb el ritme vertiginós de fa un quinquenni. Si el 2016 acabava amb un avenç del PIB del 6,7%, al tancament de 2017 es va situar en el 6,8%. Aquesta evolució ha matisat els temors d'un «aterratge brusca», però els dubtes sobre la situació de la banca xinesa, l'endeutament de les administracions locals i alguns signes de sobreescalfament del mercat immobiliari no permeten abaixar la guàrdia.

Els riscos en altres països emergents han evolucionat, en conjunt, de forma raonablement positiva. El 2017, el Brasil va començar a sortir lentament de la recessió. El creixement de l'economia va assolir el 0,7% anual, enmig d'un escenari polític complicat. A més, igual que d'altres emergents com Turquia o Sud-Àfrica, el país carioca continua mostrant desequilibris macroeconòmics que n'eleven la vulnerabilitat exterior. No obstant això, l'evolució està anant en la bona direcció. També en to positiu, Rússia va deixar endarrere la recessió registrada els anys 2015 i 2016, i va aconseguir un creixement d'un 1,7% el 2017, recolzat principalment en la recuperació del preu del petroli. Tanmateix, es tracta d'una expansió moderada i afectada per les sancions internacionals i per diversos focus d'incertesa geoestratègics en què Rússia és un actor important (Ucraïna, països bàltics, Síria, etc.). En referència al preu del petroli, cal recordar que va repuntar apreciablement entre juliol i desembre. La decisió que va prendre l'OPEC el novembre per prorrogar les retallades de producció fins a finals de 2018 va ajudar que el preu del petroli arribés a tocar la cota dels 70 dòlars per barril, el nivell més elevat des de 2014.

En matèria de preus, el transcórrer de l'any es va caracteritzar per l'absència de pressions inflacionàries a nivell global. La inflació general es va mantenir en nivells moderats. La caiguda dels preus del petroli fins al juny va exercir una certa pressió a la baixa als IPC d'aquest període, però aquest factor va revertir en la segona meitat de 2017. Per part seva, la inflació subjacent (la que exclou els preus dels combustibles i els aliments) es va mantenir a nivells baixos, encara per sota dels objectius de les autoritats monetàries. Als EUA la inflació subjacent va ser de l'1,8% anual, mentre que a l'eurozona es manté estancada al voltant de l'1,0%, igual que en els últims cinc anys (la mitjana 2013-2017 és del 0,9%).

Aquest context d'inflació moderada ha permès als bancs centrals mantenir les polítiques monetàries expansives, situació que va contribuir perquè les condicions financeres a nivell global es mantinguessin acomodaticies el 2017, malgrat que la Reserva Federal ha anat fent passos per normalitzar els paràmetres monetaris. En efecte, la Reserva Federal dels EUA va pujar les taxes d'interès a curt termini el desembre fins a l'1,25%-1,50%, com esperaven els inversors. Aquest increment de la Reserva Federal està alineat amb l'orientació que comunica la institució als mercats d'una normalització molt gradual de la política monetària estatunidenca. És a dir, pujades lentes de tipus oficials i reducció lenta de la seva cartera de bons, fet que suposa que, ara per ara, les condicions monetàries encara són laxes. Pel que fa a la resta d'economies avançades, la política monetària pràcticament no ha canviat, a excepció del Canadà i el Regne Unit.

Evolució de l'eurozona i d'Espanya

L'economia de l'Eurozona va desplegar el 2017 un ritme d'avenç ferm, sincronitzat i encaminat a resistir sense necessitat de tants estímuls monetaris (és a dir, autosostingut). El creixement va assolir el 2,2% anual; va guanyar dinamisme respecte al 2016 i va superar el potencial de llarg termini. És important esmentar que l'expansió registrada es recolza cada vegada més en factors no temporals (millores de la competitivitat, millora del mercat laboral, despallanquejament del sector privat), i ha suportat bé l'increment del preu del petroli i l'apreciació de l'euro. A més, els triomfs de Macron a França i Merkel a Alemanya han apuntalat la confiança sobre un major impuls de l'eix francoalemany al marc de governança de la Unió Econòmica i Monetària. Tenint en compte el major grau d'autososteniment de l'economia, el Banc Central Europeu va decidir comunicar, a l'octubre, que començava una fase de gradual normalització de la política monetària. El gener de 2018, amb la reducció de les compres de bons fins a 30.000 milions d'euros (abans 60.000 milions), es va donar el primer pas cap a la normalització monetària.

En aquest context, Espanya ha tornat a destacar positivament per tercer any consecutiu. En aquest exercici, el creixement econòmic es va situar en el 3,1%, un registre sòlid que se suma a un 2016 molt positiu (augment del PIB del 3,3%). Aquesta moderació suau del creixement és conseqüència d'una menor empenta dels vents de cua cíclics, com l'evolució del preu del petroli i el menor impuls fiscal. En aquest camí expansiu, el dinamisme de la demanda interna és a causa, principalment, de l'avenç del consum privat. La millora del mercat de treball (creació de més de 480.000 llocs el 2017, un 1,4% més que el 2016) i de les condicions financeres continua donant suport a la recuperació de la renda disponible de les llars, cosa que, al seu torn, permet mantenir un bon ritme de creixement del consum i prosseguir amb el procés de desendeutament. La demanda externa, encara que a un ritme força menor, també està contribuint al creixement. Les tensions territorials (Catalunya) no han provocat un impacte de consideració el 2017, tanmateix, és un risc no menor que s'ha de vigilar de prop.

El consum públic es va mantenir sota control el 2017. Això no va suposar un fre al creixement econòmic, i ha ajudat a contenir el deute públic, que se situa lleugerament per sota del 100% del PIB. La consolidació de les finances públiques continua avançant de forma positiva. Aquest any, igual que el 2016, s'acomplirà l'objectiu acordat amb la Comissió Europea, que consisteix a situar el dèficit per sota del 3,1%.

Pel que fa al sector exterior, aquest any el saldo per compte corrent se situarà a l'entorn de l'1,8% del PIB, lleugerament per sota del registre de 2016. El menor saldo comercial és conseqüència de l'increment en el preu del petroli i de la importació de béns no energètics. Pel que fa a la inflació, després d'un inici d'any amb registres al voltant del 2,7%, l'IPC va anar moderant gradualment el seu creixement fins a tancar l'any en el 2,0%.

2.2. Valor Net dels Actius

En aquest apartat es detallen diverses magnituds financeres, principalment sobre les inversions i el deute, partint del perímetre de gestió de Criteria que s'han definit a l'Annex – Glossari d'informació financera.

La posició del Valor Brut dels Actius (GAV, en l'acrònim anglès), el deute net i el Valor Net dels Actius (NAV, en el seu acrònim anglès) de Criteria, a 31 de desembre de 2017 i 2016, és la següent:

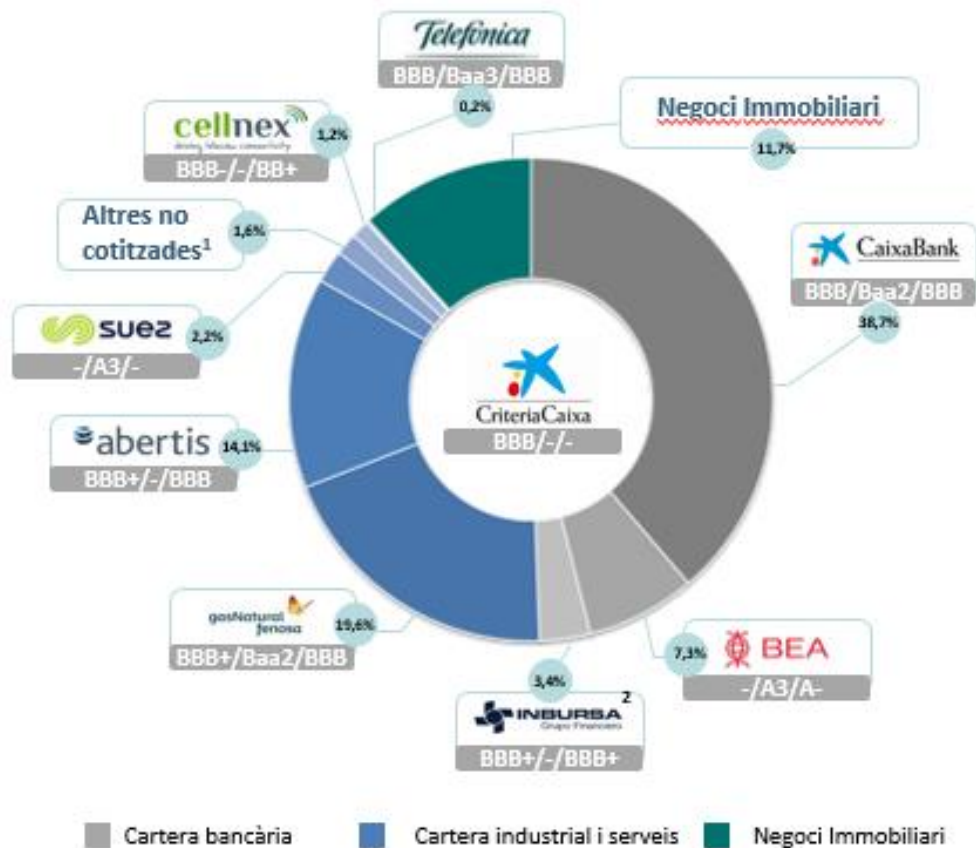
Milions d'euros	31/12/2017	31/12/2016	Variació
Gross Asset Value (GAV)	24.027	21.822	10,1%
<i>...dels quals, actius cotitzats</i>	<i>20.852</i>	<i>18.608</i>	<i>12,1%</i>
<i>% actius cotitzats sobre GAV</i>	<i>86,8%</i>	<i>85,3%</i>	<i>1,5 p</i>
Posició de deute net	(5.692)	(6.909)	-17,6%
Net Asset Value (NAV)	18.335	14.913	23,0%
<i>% de deute net sobre GAV (LTV)⁽¹⁾</i>	<i>23,7%</i>	<i>31,7%</i>	<i>-8,0 pp</i>

⁽¹⁾ LTV: *Loan to Value* o ràtio de palanquejament

Desglossament i evolució del GAV:

A 31 de desembre de 2017, el 49% del GAV correspon a la cartera bancària, composta per CaixaBank, el Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia. El 39% del GAV està invertit en empreses pertanyents a sectors estratègics, com ara l'energètic, infraestructures, serveis, i finalment, un 12% del GAV està invertit en el negoci immobiliari.

Cal destacar l'alta liquiditat i qualitat creditícia de la cartera, el 86,8% de la qual es cotitza i té una qualificació creditícia mitjana de BBB.



¹ Correspon a: Saba, Vithas Sanidad, Aigües de Barcelona (-/Baa2/-) i Caixa Capital Risc

² Els ratings corresponen a Banco Inbursa

Nota: Els ratings segueixen l'ordre següent: Fitch/Moody's/S&P

Les principals variacions del GAV durant l'exercici 2017 són les següents:

Venda d'accions de CaixaBank

En el marc del procés de desconsolidació prudencial de CaixaBank, el 6 de febrer de 2017, Criteria va formalitzar la venda a mercat, a través d'un procés de col·locació accelerada, de 318.305.355 accions de CaixaBank, representatives d'aproximadament el 5,32% del seu capital social. L'import total de l'operació va assolir els 1.069 milions d'euros, sent el preu de venda de 3,36 euros per acció.

Venda d'accions d'Abertis

Durant l'exercici 2017, Criteria ha venut de manera directa a mercat 90.038 accions representatives d'un 0,009% del capital social d'Abertis, per un import de 1.674 milers d'euros. Així mateix, Inversiones Autopistas, SA, societat participada en un 55,54% per part de Criteria, ha venut a mercat 9.725.052 accions d'Abertis representatives del 0,982% del capital social per un import de 181.028 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, la participació econòmica del Grup Criteria en Abertis és del 18,44% (un 15,07% es té de manera directa per part Criteria i la resta, a través d'Inversiones Autopistas, SA), mentre que la participació mercantil en Abertis és del 21,14% (s'hi inclou la participació del 6,07%, que es té a través d'Inversiones Autopistas, SA). La participació en drets de vot puja al 21,55%, incloent-hi els pactes parasocials amb la resta d'accionistes d'Inversiones Autopistas, SA

Compra d'accions de Telefónica

El mes de desembre, Criteria va adquirir en mercat un total de 6.809.000 accions de Telefónica, representatives d'aproximadament el 0,13% de seu capital social. El desemborsament total va arribar als 59 milions d'euros, amb un preu mitjà de compra de 8,20 euros per acció.

Variació de valor

Durant el 2017, una gran part de les societats de la cartera de Criteria han tingut una evolució en borsa positiva, igual que els principals índexs de referència, com ara l'índex IBEX 35, que ha experimentat una millora del 7,4% durant el 2017.

En aquest sentit, de la cartera de Criteria, destaquen positivament l'evolució de les cotitzacions de CaixaBank (+23,9%), Gas Natural (+7,5%), Abertis (+39,5%), Suez (+4,6%) i Cellnex (+56,2%). D'altra banda, hi ha hagut una disminució de les cotitzacions, en euros, de The Bank of East Asia (-0,6%) i Grupo Financiero Inbursa (-5,0%).

Desglossament i evolució del Deute brut i net

Durant l'exercici 2017, Criteria ha dut a terme diverses operacions amb l'objectiu de continuar reduint els costos financers, allargar la vida mitjana del deute i, especialment, complir amb els requeriments en matèria de finançament intragrup amb CaixaBank, establerts pel BCE per assolir la desconsolidació prudencial:

- El gener de 2017, ha vençut l'última emissió de deute subordinat *retail* que quedava vigent, per un import de 1.505 milions d'euros, el cupó del qual era del 7,5%.
- El febrer de 2017, amortització d'un préstec de 550 milions d'euros amb CaixaBank. Aquest mateix mes, Criteria ha captat nou finançament bancari sense garantia real, amb venciments entre 2020 i 2022, per un import total de 695 milions d'euros.
- El maig de 2017, s'ha fet una emissió de bons simples sènior no garantits, per un import nominal total de 750 milions d'euros, amb venciment el 2023 i amb un cupó fix de l'1,50%, els fons dels quals han estat destinats majoritàriament a l'amortització anticipada parcial i total de determinats préstecs bilaterals per un import total de 625 milions d'euros i venciments entre 2019 i 2021.
- S'han renegociat les condicions financeres de 1.050 milions d'euros en préstecs bilaterals, allargant el termini i reduint el diferencial.
- El novembre de 2017, ha vençut una emissió d'un bo bescanviable en accions de CaixaBank, per un import de 750 milions d'euros i amb un cupó fix de l'1%, havent-se amortitzat en la seva totalitat amb entrega d'efectiu.

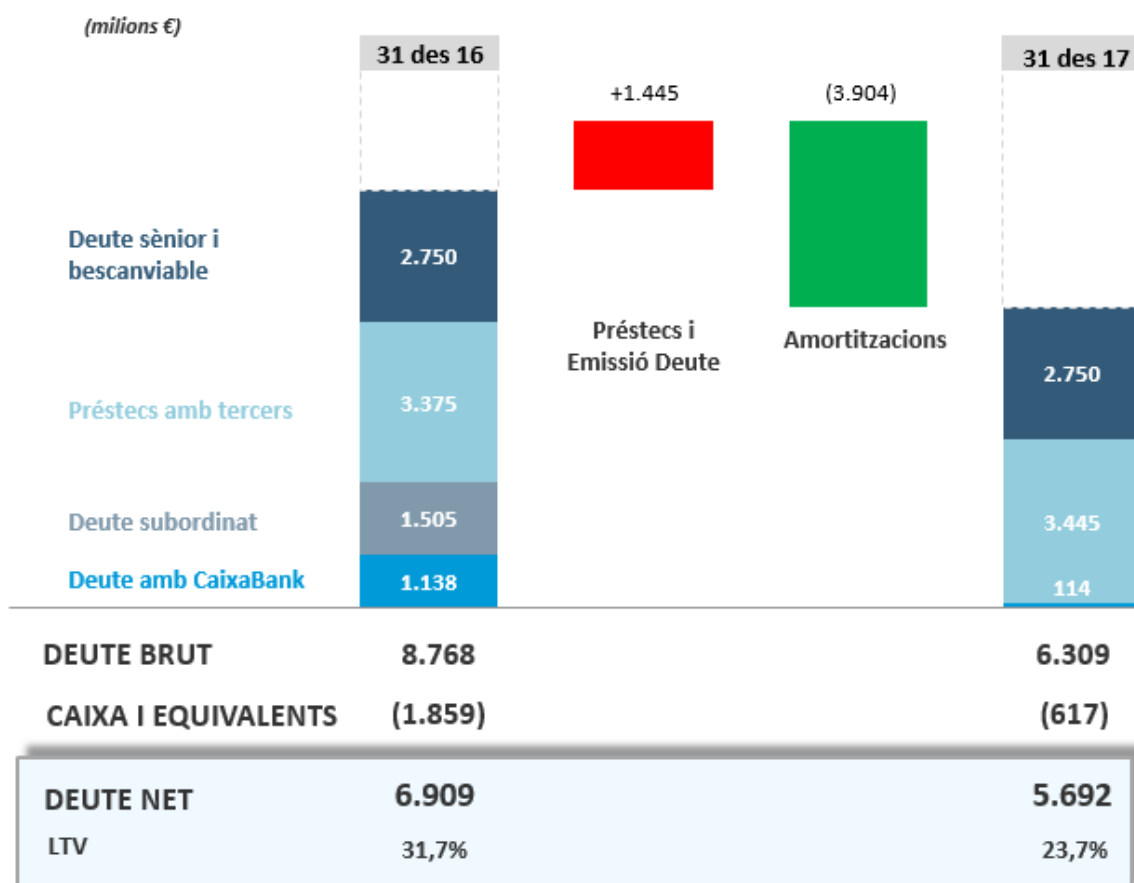
Tot això s'ha traduït en:

- Manteniment d'una alta proporció dels instruments de deute a tipus fix o amb contractes de permuta de tipus d'interès a tipus fix (78%² del deute brut a 31/12/2017 respecte al 81% a 31/12/2016).

² 95,7% tenint en compte contractes de permuta d'interès a tipus fix no assignats específicament a cap instrument de deute.

- Una ampliació del pool de bancs finançadors de Criteria que, sense considerar CaixaBank, està compost per 17 entitats financeres (7 espanyoles i 10 internacionals) respecte a les 13 entitats existents al tancament de 2016.
- Una contínua suavització del perfil de venciments i allargament de la vida mitjana del deute.

L'evolució del deute brut i net el 2017 és la següent:

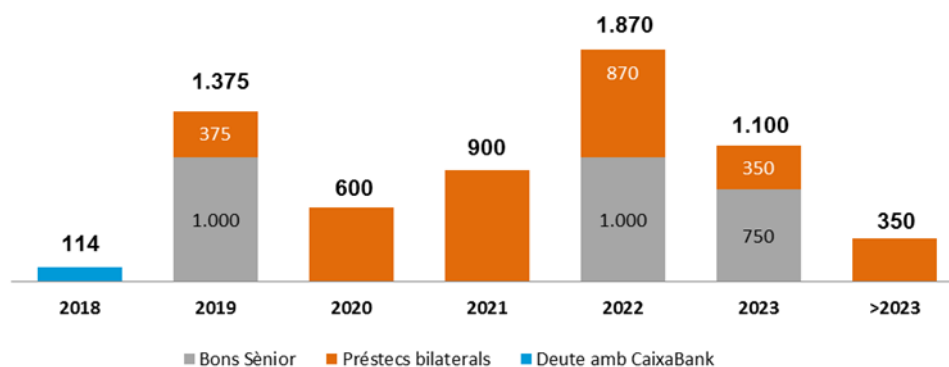


Aquesta estructura demostra, d'una banda, la capacitat de refinançament de Criteria, amb un accés recurrent als mercats de capitals i a línies de crèdit bancari, i d'una altra, la flexibilitat en la gestió del perfil de venciments, atès que els préstecs amb tercers es poden cancel·lar anticipadament. Addicionalment, cal destacar que del total de préstecs bilaterals, en els venciments de 2019 i 2020, hi ha préstecs per 575 milions d'euros que tenen opció a extensió d'un any o més.

Durant l'exercici 2017, Criteria ha cancel·lat anticipadament una pòlissa de crèdit no disposada amb CaixaBank, el venciment de la qual era el gener de 2018, que ha substituït per quatre noves pòlisses de crèdit no disposades, per un import total de 375 milions d'euros, atorgades per tres entitats financeres espanyoles i una de la resta de la zona euro.

El venciment inicial de totes és el 2020, i dues tenen l'opció d'estendre's fins al 2021, per un import de 150 milions d'euros. Aquestes línies de crèdit no disposades, juntament amb la caixa disponible i la gran liquiditat de la cartera cotitzada, permeten a Criteria suportar, si escau, una situació de contingència de liquiditat, així com afrontar els venciments programats durant l'exercici 2018.

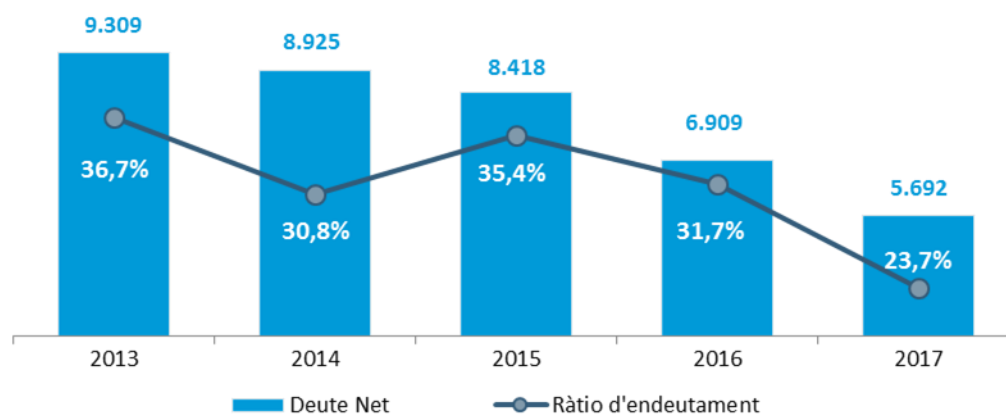
Perfil de venciments del deute brut a 31 de desembre de 2017 (en milions d'euros):



Nota: Per a la construcció d'aquest perfil de venciments s'ha considerat que el venciment de 114 milions d'euros de deute amb CaixaBank es produirà abans del 27 de setembre de 2018, amb motiu del compliment de les condicions establertes per a la desconsolidació prudencial i malgrat que el venciment contractual és a un termini més llarg.

Evolució del LTV:

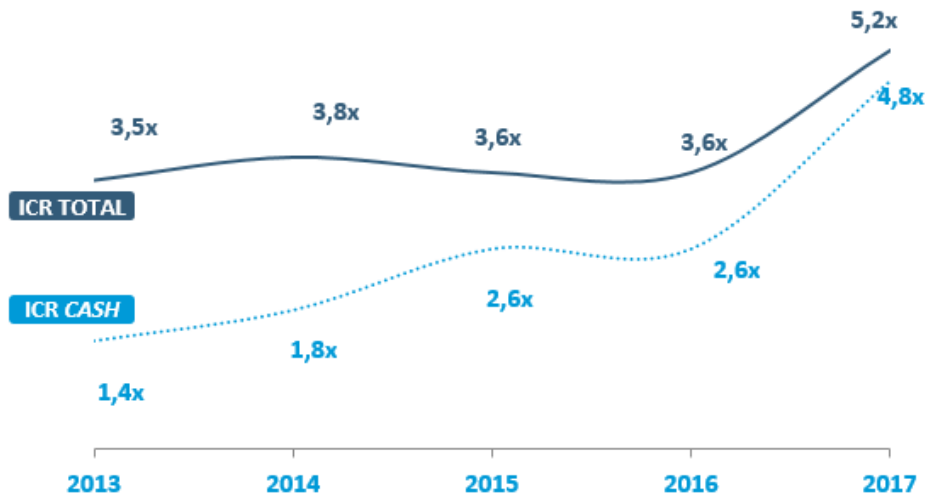
En el gràfic següent es pot observar l'evolució històrica tant del deute net (en milions d'euros) com de la ràtio d'endeutament o LTV, definida com a Deute Net / GAV (en milions d'euros):



Aquesta gràfica destaca la disminució del seu palanquejament, mantenint la ràtio d'endeutament com un factor central en la seva gestió.

Ràtio de cobertura d'interessos (ICR):

La ràtio de cobertura d'interessos (ICR per les seves sigles en anglès) mesura la capacitat de generació de recursos recurrents interns per fer front als interessos derivats del deute. Aquesta ràtio es mostra tant en el seu còmput total (que considera els dividendes totals, tant en efectiu com en *scrip dividend*), com en el *cash* (que només considera els dividendes percebuts en efectiu):



La millora del *cash* ICR de l'últim exercici és el resultat d'una considerable reducció de les despeses financeres, així com del canvi de política de remuneració a l'accionista de CaixaBank, que ha passat a remunerar tots els seus dividendes íntegrament en efectiu, mentre que en exercicis anteriors també utilitzava programes de *scrip dividend*.

2.3. Resultat dels negocis

Compte de resultats consolidat de gestió de Criteria:

Millions d'euros (MM €)	2017	2016	% Var
Cartera Bancària	972	638	52%
CaixaBank	685	565	21%
Bank of East Asia	187	35	-
Grupo Financiero Inbursa	100	38	167%
Cartera Industrial i de Serveis	543	625	-13%
Gas Natural	333	414	-20%
Abertis	182	161	-13%
Altres	28	50	-44%
Gestió d'actius immobiliaris	14	(272)	-105%
Despeses d'estructura	(33)	(39)	-15%
Resultat d'exploació	1.496	952	57%
Resultat financer	(152)	(254)	-40%
Resultats per vendes i altres	97	157	-38%
Resultat abans d'impostos	1.441	855	69%
Impost de societats	18	150	-88%
Resultat net	1.459	1.005	45%

Resultats de la Cartera Bancària

El resultat de la cartera bancària, que inclou l'atribució del resultat de les participacions en CaixaBank, The Bank of East Asia (BEA) i Grupo Financiero Inbursa (GFI), ha assolit els 972 milions d'euros, fet que suposa un increment de 334 milions d'euros (+52%) respecte al 2016.

CaixaBank

El resultat de CaixaBank atribuït a Criteria puja a 685 milions d'euros (+21% respecte als 565 milions d'euros del 2016). Aquesta millora s'explica principalment per:

- El resultat net consolidat de CaixaBank el 2017 puja a 1.684 milions d'euros (+61% respecte als 1.047 milions d'euros del 2016).
- El percentatge mitjà d'atribució del resultat de CaixaBank a Criteria ha passat del 53% el 2016 al 40% el 2017, degut principalment a:
 - les col·locacions accelerades d'accions de CaixaBank en el mercat esdevingudes durant els dos últims anys (1,67% el desembre de 2016 i 5,32% el febrer de 2017), i
 - la permuta d'actius amb CaixaBank, conclosa el maig de 2016, per la qual es va lliurar un 9,89% del capital a CaixaBank.

- En l'exercici 2017, la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank (vegeu Nota 1 de la memòria consolidada adjunta) ha implicat el registre d'una revaloració neta de 54 milions d'euros per la posada en valor raonable de la participació romanent en CaixaBank així com el registre d'una diferència negativa de consolidació per un import de 6 milions d'euros després del procés d'assignació del valor raonable dels actius i passius de CaixaBank (*Purchase Price Allocation – PPA*). L'amortització dels actius intangibles identificats després d'aquest procés de PPA per a l'exercici 2017 ha pujat a -44 milions d'euros (vegeu Nota 8 de la memòria consolidada adjunta).

L'evolució del resultat net de CaixaBank en l'exercici 2017 ve marcada per la culminació, el mes de febrer, de l'OPA a BPI assolint una participació del 84,5%. Aquesta operació ha tingut una contribució de 176 milions d'euros en el compte de resultats i de 58.000 milions de volum de negoci, un 10% de balanç.

Dins el context de millora de l'economia espanyola, CaixaBank neutralitza el despallanquejament financer de particulars i risc promotor amb una intensa activitat comercial, centrada en consum i empresa, i avança en el canvi de mix cap a sectors de més rendibilitat. Per la part del passiu, segueix potenciant la desintermediació financera, amb creixements significatius en contractes d'assegurances i fons d'inversió.

CaixaBank manté el seu lideratge en banca on-line i banca mòbil, amb un 55% de clients digitals i amb l'obtenció de diversos reconeixements internacionals que el situen com a referència mundial en l'àmbit d'innovació: «Millor Projecte d'Intel·ligència Artificial» (The Banker), Banc Model de l'Any 2017 (CELENT), «Millor banc Digital a Espanya» (Global Finance), entre d'altres.

Destaca l'esforç continu en la comercialització i venda d'actius adjudicats, que en aquest 2017 ha assolit més de 1.600 milions d'euros i ha permès avançar en la reducció d'actius improductius. Agilitzar la reducció de l'exposició immobiliària i reduir els nivells de morositat constitueixen un focus estratègic primordial.

A Portugal, el creixement de l'economia va superar el 2,5%, impulsat per l'avenç del consum privat i la inversió. En aquest sentit, tant els volums de negoci com la rendibilitat de BPI estan creixent notablement des de la seva adquisició a principis d'any. A més, cal destacar el Pla de Sinergies establert, el qual ja s'ha culminat en aquest 2017 amb la detecció i posada en marxa de les actuacions necessàries per a la generació de sinergies per 120 milions d'euros a partir de 2020.

CaixaBank ha seguit avançant en la consecució dels seus objectius estratègics de Rendibilitat, gràcies a la fortalesa dels ingressos, contenció de costos i millora de la qualitat creditícia, i de Confiança, aconseguint ser l'entitat líder en banca detallista a Espanya amb una penetració del 30%.

The Bank of East Asia (BEA)

El resultat de BEA atribuït a Criteria puja a 187 milions d'euros (35 milions d'euros el 2016). Aquesta millora s'explica, principalment, per:

- El 2016 Criteria es va atribuir únicament 8 mesos del resultat net de BEA, atès que la permuta d'actius es va fer efectiva al maig.
- El resultat net consolidat de BEA el 2017 puja a 9.347 milions de dòlars hongkonesos (HKD), equivalents a 1.062 milions d'euros (respecte als 3.723 milions de HKD el 2016, equivalents a 372 milions d'euros), gràcies a la plusvàlua obtinguda per la venda de Tricor, de 3.000 milions de HKD. Excloent-ne aquesta plusvàlua, el resultat recurrent augmenta un 79,7%.
- La depreciació del 2,4% del HKD/€ durant el 2017: cotització mitjana el 2017 de 8,80 HKD/€ respecte a una cotització mitjana de 8,59 HKD/€ el 2016.

L'evolució del resultat recurrent en l'exercici 2017 s'engloba en un context de millora de l'economia de Hong Kong i de la Xina, en què BEA ha aconseguit augmentar la seva cartera de préstecs, mantenint una selecció prudent de la qualitat dels actius, millorant el *cost of risk*, i potenciant el negoci de *consumer finance*, especialment a la Xina.

En aquesta línia, BEA ha llançat noves aplicacions mòbils, serveis on-line i solucions a mida per a banca personal i banca privada. A Hong Kong, la plataforma de pagaments desenvolupada per BEA referma la seva posició de lideratge sectorial en pagaments digitals. A la Xina, les seves aliances estratègiques amb WeBank (primer Banc on-line, vinculat a Tencent) i Ctrip (agència de viatges on-line) estableixen les bases per potenciar diversos negocis (*consumer finance, wealth management, interbank lending,...*) sobre una gran base de clients.

A més, i en el marc del seu Pla de Racionalització 2016-2018, BEA ha estat capaç d'executar aquesta estratègia amb eficiència operativa. A nivell de Grup s'ha reduït en 22 el nombre d'oficines fins a assolir-ne 195 a tancament del 2017.

Grupo Financiero Inbursa (GFI)

El resultat de GFI atribuït a Criteria puja a 100 milions d'euros (38 milions d'euros el 2016). Aquesta millora s'explica, principalment, per:

- El 2016 Criteria es va atribuir únicament 8 mesos del resultat net de GFI, atès que la permuta d'actius es va fer efectiva al maig.
- El resultat net consolidat de GFI el 2017 puja a 19.985 milions de pesos mexicans (MXN), equivalents a 937 milions d'euros (+60,8% respecte als 12.432 milions de MXN el 2016, equivalents a 602 milions d'euros), incloent-hi la plusvàlua obtinguda de 4.650 milions de MXN per la venda d'una gran part de la seva posició (8,25%) en GMéxico Transportes, SAB, de CV. Excloent-ne aquesta plusvàlua, el resultat recurrent augmenta un 23,4%.
- La depreciació del 3,1% del MXN/€ durant 2017: cotització mitjana el 2017 de 21,33 MXN/€ respecte a una cotització mitjana de 20,67 MXN/€ el 2016.

L'evolució del resultat recurrent en l'exercici 2017 s'engloba en un context d'incertesa econòmica a Mèxic, on GFI ha centrat els seus esforços a posar en valor la seva aliança estratègica amb Walmart, i accelerar la implementació de la seva estratègia de banca *retail*, mitjançant l'oferta de productes més atractius i millor servei. En concret, s'ha potenciat el crèdit al segment detallista (especialment en *consumer finance*) i la captació de dipòsits *retail*, cosa que està permetent augmentar la diversificació del seu *funding* i disminuir la dependència del majorista (el registre *retail* ja suposa un 49% del total respecte al 40% de 2016).

Per bé que l'exposició més gran al segment detallista, juntament amb la incorporació de la xarxa Walmart, ha suposat un creixement en despeses d'explotació, GFI segueix mantenint un nivell d'excel·lència en eficiència i solvència, que li permeten continuar sent un dels Grups líders en el mercat mexicà.

A més, el canvi de mix de crèdit, encara que ha implicat un canvi en el perfil de risc del banc, aquest segueix mantenint-se dins els paràmetres de la banca mexicana, com a conseqüència de les polítiques de control de morositat dutes a terme per GFI.

Resultats de la cartera industrial i de serveis

El resultat de la cartera industrial i de serveis, que inclou l'atribució del resultat de les participacions en Gas Natural, Abertis i Saba Infraestructuras, així com els dividendes de Suez i Cellnex Telecom, entre altres, ha pujat a 543 milions d'euros, fet que suposa una disminució de 82 milions d'euros (-13,1%) respecte al 2016.

Gas Natural

El resultat de Gas Natural atribuït a Criteria puja a 333 milions d'euros (-19,6% respecte als 414 milions d'euros el 2016). Aquesta variació s'explica principalment per:

- El resultat net de Gas Natural el 2017 puja a 1.360 milions d'euros (+1,0% respecte als 1.347 milions d'euros el 2016).
- El percentatge mitjà d'atribució del resultat de Gas Natural a Criteria ha passat del 30,80% el 2016 al 24,44% el 2017, a causa de la venda del 10% del capital social de Gas Natural efectuada el setembre de 2016.

En l'exercici 2017, el resultat net de Gas Natural mostra una bona evolució dels negocis de xarxes i de generació internacional que, juntament amb les plusvàlues obtingudes per la venda del negoci de distribució de gas a Colòmbia, compensen el menor resultat del negoci de generació i comercialització elèctrica a Espanya, que s'ha vist penalitzat per un escenari meteorològic atípic, sent un any molt sec que ha provocat un increment en els costos de l'energia que no s'han pogut traslladar al client final.

A nivell operatiu, Gas Natural ha aconseguit l'adjudicació de 0,9 GW de generació renovable en dues subhastes celebrades a Espanya, i ha posat en marxa del seu primer projecte de generació fotovoltaica al Brasil, de 68 MW.

Adicionalment, dins de la seva política de gestió de la cartera d'actius, Gas Natural ha assolit diversos acords de venda que s'aniran materialitzant durant el 2018: (i) Venda d'un 20% del negoci de distribució de gas a Espanya; (ii) venda del seu 59% en el negoci de distribució de gas a Colòmbia (l'operació es fa en dues fases, la primera de les quals ja s'ha materialitzat el 2017 i ha generat 350 milions d'euros de plusvàlues); i (iii) venda del 100% del seu negoci a Itàlia (distribució i comercialització de gas), que s'espera que aportí uns 190 milions d'euros de plusvàlues.

El Grup també ha continuat optimitzant el deute, reduint el seu cost mitjà fins al 3,5% (-80 punts bàsics respecte al 2016). Gas Natural ha aconseguit aquesta millora mitjançant diverses emissions de deute en condicions molt favorables, incloent-hi la seva primera emissió de bons verds per 800 milions d'euros, que es destinaran a finançar projectes renovables (cupó del 0,875% a 7,5 anys).

Abertis

El resultat d'Abertis atribuït a Criteria puja a 182 milions d'euros (+13,4% respecte als 161 milions d'euros el 2016). Aquesta variació s'explica principalment per:

- El resultat net d'Abertis el 2017 puja a 897 milions d'euros (+12,7% respecte als 796 milions d'euros el 2016).
- El percentatge mitjà d'atribució del resultat d'Abertis a Criteria ha passat del 20,25% el 2016 al 20,21% el 2017, a causa de les vendes d'accions efectuades durant el quart trimestre de 2017.

En l'exercici 2017 Abertis ha centrat els seus esforços de creixement en la consolidació de la seva posició en societats ja participades, com la compra de les participacions minoritàries en Hit (França) fins a assolir el 100% de participació i en A4 fins al 83,56%. Addicionalment, Abertis ha adquirit dues autopistes a l'Índia, cosa que permet l'entrada d'Abertis en aquest país, la nova concessió al Brasil Via Paulista (403 quilòmetres addicionals), així com els acords assolits per a l'extensió del termini concessional en GCO i Ausol (concessionàries a l'Argentina). En total, el 2017, Abertis ha invertit més de 3.500 milions d'euros.

L'activitat d'Abertis durant l'exercici s'ha caracteritzat per la consolidació del creixement de l'activitat a Espanya, França, Itàlia i Xile, la recuperació de l'activitat al Brasil després de la significativa caiguda de trànsit el 2016 i 2015, així com la millora de magnituds pels canvis en el perímetre (incorporació del negoci a Itàlia el setembre de 2016 i l'Índia el març de 2017). Addicionalment, la companyia continua unint esforços pel control dels seus costos d'explotació, així com de les inversions operatives, havent superat els objectius fixats en aquest sentit en el Pla estratègic 2015-17. D'altra banda, cal destacar que, al tancament d'exercici, Abertis manté les operacions i actius d'Hispasat com una activitat discontinuada després de la decisió de vendre-la en els propers mesos.

Finalment, cal assenyalar l'evolució positiva del resultat respecte a l'exercici anterior, que està afectada, principalment, per l'impacte de la compra de participacions minoritàries de Hit i la millora del resultat recurrent, que han compensat el resultat registrat el 2016 per l'adquisició del 50% restant de l'actiu Autopista Central i la revaloració de la participació anterior.

Fora de l'àmbit de la gestió de la Societat, cal assenyalar que en data 15 de maig de 2017, la societat italiana Atlantia, SpA (Atlantia) va anunciar la seva decisió de fer una Oferta Pública d'Adquisició (OPA) sobre la totalitat de les accions d'Abertis, el fullet de la qual es va autoritzar el 9 d'octubre, per bé que el període d'acceptació de l'esmentada OPA va quedar suspès el 18 d'octubre de 2017, data en què la societat alemanya Hochtief Aktiengesellschaft (Hochtief) va presentar una oferta competidora d'adquisició, també del 100% de les accions d'Abertis.

Gestió d'actius immobiliaris

Durant l'exercici 2017 s'ha internalitzat la gestió dels immobles del Grup a través de la societat 100% participada, Inmo CriteriaCaixa, SAU (InmoCriteria), que disposa d'un experimentat equip de professionals i compta amb sistemes d'informació propis dissenyats per donar suport a tota l'operativa immobiliària. La internalització de la gestió facilitarà la consecució dels objectius traçats per la companyia, que guanyarà flexibilitat estratègica per arribar a una exposició al sector immobiliari més d'acord amb l'estratègia general de Criteria.

El Grup té, a 31 de desembre de 2017, una cartera d'immobles amb un valor net comptable de 2.813 milions d'euros, els quals estan dividits en els tipus d'actiu següents:

Actius en lloguer:

- Cartera formada per 1.162 milions d'euros, que representen el 41,3% del total d'actius:
 - 52% d'aquests actius són destinats al Programa d'Habitatge Assequible, mantenint l'objectiu de continuar amb rendibilitats positives.
 - 43% són considerats actius estratègics, l'estratègia dels quals implica millorar la rendibilitat en el llarg termini.
 - 5% són destinats a la desinversió, amb l'objectiu de maximitzar el valor de venda una vegada finalitzats els contractes de lloguer vigents.
- L'ocupació s'ha situat en un 86%, amb una rendibilitat bruta del 4,4% i una morositat en l'últim any que se situa per sota del 5%.

Sòl:

- Cartera formada per 1.146 milions d'euros, que representen un 40,7% del total d'actius.
 - El 63% de la cartera es considera estratègica, amb l'objectiu de continuar el seu desenvolupament a llarg termini o fent vendes a mitjà termini a mesura que sorgeixin oportunitats de negoci. En aquest sentit, cal destacar:
 - a) L'inici de nou promocions residencials sobre solars propis al llarg del país, a localitats com Madrid, Barcelona, Sant Cugat del Vallès, etc., les quals contribuiran a una superior generació de valor.
 - b) El projecte urbanístic Mediterrànea Beach & Golf Community, ubicat al costat del *resort* Port Aventura World, els usos actuals del qual, segons el Pla Director Urbanístic aprovat, permeten el desenvolupament d'aproximadament 2.350 habitatges, 150.000 m² d'ús comercial-hoteler, 95.000 m² d'ús hoteler i un Centre Turístic Integrat de 745.000 m², addicionals als actuals 3 camps de golf i *beach club* en funcionament.
 - El 37% de la cartera està destinada a la venda, amb l'objectiu de maximitzar el valor de la venda en el curt/mitjà termini.

Actius en venda:

- Cartera formada per 505 milions d'euros, que representen un 18,0% del total d'actius
- Es tracta d'actius no estratègics i té com a objectiu maximitzar el valor de venda

A 31 de desembre de 2017, les principals províncies on s'ubiquen els actius immobiliaris del Grup són Barcelona (21%), Madrid (16%) i Tarragona (14%).

Gairebé la totalitat dels actius immobiliaris (98% del valor net comptable) han estat taxats durant el 2017 per societats de taxació homologades, i el conjunt dels valors taxats és superior al valor net comptable registrat en llibres.

Les vendes efectuades durant l'exercici 2017 pugen a 81 milions d'euros (95 milions d'euros el 2016), amb un marge brut sobre vendes del 23% (13% el 2016), els lloguers i altres ingressos han aportat 50 milions d'euros, igual que en l'exercici anterior. Una vegada descomptats els costos de venda i comercialització, les despeses d'estructura, amortitzacions i les variacions de provisions per deteriorament d'immobles, el resultat ha estat de 14 milions d'euros (-272 milions d'euros el 2016). La millora del resultat del negoci immobiliari és a causa, principalment, d'una reducció de les dotacions netes, després de diversos exercicis registrant sanejaments importants.

La reducció de les dotacions netes s'explica, principalment, pels factors següents:

- Millora de la gestió de la cartera immobiliària: Durant el 2017 i, gràcies a la internalització de la gestió d'immobles a través d'InmoCriteria, s'ha fet un estudi detallat de segmentació dels actius immobiliaris i s'ha emprès un pla d'acció individualitzat per a cada segment. Això ha permès millorar el model intern de valoració de la cartera immobiliària, que ajusta les taxacions efectuades per tercers independents tenint en consideració: l'experiència en venda del Grup actual (sense tenir en compte CaixaBank, a conseqüència de la pèrdua de control) en els últims 24 mesos respecte al valor de taxació, costos de comercialització i evolució futura del lloguer de determinats actius.
- Millora de l'evolució del mercat immobiliari espanyol

Els fluxos de caixa del negoci immobiliari, nets de CAPEX, han pujat el 2017 a 43 milions d'euros (26 milions d'euros el 2016)³.

Resultat financer

El Grup ha aconseguit reduir les despeses financeres en 104 milions d'euros, fins als 153 milions d'euros, per la combinació dels factors següents:

- Reducció del deute brut mitjà, que ha passat de 9.030 milions d'euros el 2016 a 7.058 milions d'euros el 2017. Aquesta millora s'explica principalment pels fons per les desinversions.
- Millora de 0,7 pp del cost mitjà del deute fins al 2,2% el 2017, respecte al 2,9% mitjà de 2016, aconseguit principalment gràcies a:
 - El gener de 2017, amortització al venciment de 1.505 milions d'euros de deute subordinat (cupó del 7,5%).
 - Gestió activa del passiu: (i) captant finançament en condicions favorables i substituint préstecs bancaris amb un cost superior i un termini menor, i (ii) renegociació de condicions financeres de préstecs bilaterals, allargant venciments i optimitzant els diferencials.

³ L'import de fluxos de caixa no inclou cap pagament vinculat a la indemnització satisfeta a Servihabitat Servicios Inmobiliarios (SSI) per la rescissió del contracte de *servicing* acordat el 4 de gener de 2017.

Resultats per vendes i altres

L'epígraf «Resultats per vendes i altres» inclou, el 2017, principalment:

- Resultat per la venda d'accions d'Abertis, representatives d'aproximadament el 0,55% del seu capital social. Aquestes operacions van aportar un resultat de 77 milions d'euros.
- Variació del valor de mercat dels contractes de permutes de tipus d'interès vigents, que van aportar 20 milions d'euros positius al resultat.

En l'exercici 2016, aquest epígraf inclou principalment les plusvàlues consolidades per la venda d'accions representatives d'un 10% del capital social de Gas Natural, per un import de 215 milions d'euros. Aquest impacte positiu es va veure minorat parcialment per la valoració i pèrdues per cancel·lació de contractes de permuta financera (-62 milions d'euros en total).

Resultat per Impost de Societats

La variació de 132 milions d'euros del càlcul de l'Impost de Societats meritat el 2017 respecte 2016 és a causa, principalment, de l'impacte fiscal derivat de la important millora del resultat del negoci immobiliari, així com de l'evolució positiva dels contractes de permuta de tipus d'interès.

3. RISCOS I INCERTESES

Els riscos de caràcter financer (liquiditat, crèdit, deteriorament de les participacions accionaries, deteriorament dels actius immobiliaris, deteriorament d'altres actius, mercat i fiabilitat de la informació financera) es desenvolupen en la Nota 4 dels comptes anuals consolidats adjunts i en els apartats E i F.2.1 de l'Informe Anual de Govern Corporatiu adjunt.

4. INFORMACIÓ SOBRE QUALIFICACIONS CREDITÍCIES

Amb motiu de l'aprovació per part de l'ECB de la desconsolidació prudencial de CaixaBank en Criteria, el 27 de setembre de 2017, Fitch Ratings va procedir a fer una revisió de la qualificació creditícia de Criteria, abandonant la metodologia «Global Banking Rating Criteria» i substituint-la per la de «Corporate Rating Criteria» (incloent la metodologia «Rating Investment Holding Companies»).

Com a resultat d'aquesta revisió, en data 10 d'octubre de 2017, Fitch Ratings va millorar la qualificació creditícia de Criteria de BBB- (estable) a BBB (estable), gràcies principalment a l'enfortiment de la posició financera després d'un important despallanquejament, la bona qualitat i liquiditat dels actius de la cartera de Criteria, una política d'inversió prudent, així com la recurrència i estabilitat dels dividendes percebuts.

5. ACTIVITATS DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT

Criteria no ha dut a terme activitats en matèria de recerca i desenvolupament.

Per bé que, a través de les seves societats 100% participades Caixa Capital Risc i Criteria Venture Capital, gestiona i/o participa en companyies de capital de risc, en què:

- Inverteix en les primeres etapes de companyies espanyoles innovadores i amb un elevat potencial de creixement, i les acompanya en les diferents etapes del seu desenvolupament.
- Dedicar la seva atenció als sectors emergents: ciències de la vida, tecnologia i digital i tecnologies per a la indústria.
- Gestiona 8 fons d'inversió de 193 milions d'euros compromesos, i a 31 de desembre de 2017, tenia 166 empreses en cartera.

Adicionalment, desenvolupa una intensa activitat de suport als emprenedors a tot Espanya: impulsa iniciatives com CaixaImpulse, promoguda conjuntament amb l'Obra Social "la Caixa".

6. OPERACIONS SOBRE ACCIONS PRÒPIES

A 31 de desembre de 2017, Fundació Bancària "la Caixa" és propietària del 100% de les accions de Criteria. No s'han fet operacions amb accions pròpies.

7. OBRA SOCIAL "la Caixa"

Durant 2017, la Fundació Bancària "la Caixa", presidida per Isidre Fainé, ha constatat avenços destacats en els seus tres àmbits prioritaris d'actuació: social, recerca i divulgació de la cultura i el coneixement. Aquests resultats responen a l'aplicació de les directrius marcades al Pla Estratègic 2016-2019, que té en compte una inversió superior als 2.000 milions d'euros en aquest quadrienni i que té com a lema: *Canviem presents, construïm futurs*.

El 2017, concretament, l'Obra Social "la Caixa" ha incrementat el pressupost fins a assolir els 510 milions d'euros, davant els 500 milions dels nou exercicis anteriors. Globalment, la Fundació Bancària, que gestiona de manera directa l'Obra Social i agrupa a CriteriaCaixa totes les participacions accionaries del Grup "la Caixa", inclosa CaixaBank, ha impulsat el 2017 prop de 50.000 iniciatives, de les quals s'han beneficiat més d'11 milions de persones.

Entre els projectes socials amb vocació transformadora destaca CaixaProinfancia, que, des de fa 10 anys, promou la inclusió social de nens i joves en situació de vulnerabilitat, suport que es fa extensible al conjunt de la família. Durant el 2017, aquesta iniciativa ha atès més de 62.000 menors procedents de llars en risc d'exclusió.

Augment de llocs de treball facilitats

A més de la lluita contra la pobresa infantil, i d'acord amb el Pla Estratègic, el foment del treball és una altra de les línies d'actuació prioritàries de la Fundació Bancària. En aquest sentit, el programa d'integració laboral, Incorpora, ha culminat la celebració del seu desè aniversari superant els 33.600 llocs de treball facilitats a persones en situació de vulnerabilitat durant el 2017, davant dels 28.920 de l'any anterior. Això ha estat possible, en bona mesura, gràcies a les més de 10.000 empreses que van col·laborar amb el programa.

En l'àmbit de la salut, l'entitat ja desenvolupa el seu Programa per a l'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades en 123 centres sanitaris. El 2017, un total de 24.094 pacients han rebut suport psicossocial, així com 29.555 familiars.

Facilitar l'accés a l'habitatge és una altra de les prioritats del Pla Estratègic. La Fundació Bancària "la Caixa" i CaixaBank ja compten conjuntament amb un parc de més de 32.000 pisos les rendes mensuals dels quals se situen a partir dels 85 euros i que estan a disposició de les persones amb menys recursos.

El col·lectiu de la gent gran és un dels prioritaris per a l'Obra Social des que es va crear, fa més d'un segle, "la Caixa", com a Caixa de Pensions per a la Velleïa i d'Estalvis. El 2017, el programa de Gent Gran ha comptat amb 821.532 participants en propostes socials, culturals, de salut i tecnològiques.

A aquestes actuacions s'afegeix l'èxit de la campanya de recollida de llet *Cap nen sense bigoti*, dirigida a famílies vulnerables i que compta amb la col·laboració de bancs d'aliments de tot Espanya. En la seva tercera edició, aquesta iniciativa ha aconseguit recollir 1,2 milions de litres de llet gràcies a la solidaritat ciutadana.

Concebut l'educació com a motor de progrés individual i col·lectiu, la formació segueix sent un eix fonamental en l'acció de l'entitat. Concretament, el programa EduCaixa ha arribat a més de 2,4 milions d'alumnes de 8.300 escoles espanyoles. L'acció educativa també ha estat marcada per la concessió de diversos tipus de beques.

A més, la Fundació Bancària "la Caixa" i la Fundació Telefónica continuen sumant esforços per desenvolupar el projecte ProFutur. Aquesta iniciativa, inspirada pel papa Francesc, impulsa l'educació

digital de nens, joves i adults entre els sectors més desfavorits de països de l'Àfrica, l'Amèrica Llatina, l'Orient Mitjà i el Sud-est asiàtic.

A escala internacional, durant el 2017 s'ha consolidat la col·laboració amb entitats de referència, com la Fundació Bill & Melinda Gates, per promoure la vacunació infantil als països en vies de desenvolupament; UNICEF, amb l'objectiu de reduir la mortalitat infantil causada per la pneumònia, i ACNUR, per millorar les condicions de vida dels refugiats.

Fruit de l'acord amb el banc portuguès BPI, la Fundació Bancària "la Caixa" també ha anunciat l'expansió de l'Obra Social a Portugal, on preveu destinar fins a 50 milions d'euros anuals a través del desplegament dels projectes més emblemàtics de l'entitat.

Amb els imprescindibles de la recerca

Un dels pilars del Pla Estratègic 2016-2019 és l'aposta per la recerca mèdica, i es contempla triplicar el pressupost destinat a aquest àmbit fins a arribar als 90 milions d'euros al final d'aquest quadrienni. Per visualitzar aquest compromís, el 2017 s'ha impulsat una campanya per reconèixer la importància de la recerca en el benestar de les persones i la contribució dels científics que dediquen la seva vida a lluitar contra les malalties i preservar un dels béns més apreciats: la salut. Ells són *Els imprescindibles*.

En aquesta línia, durant l'exercici passat es va intensificar la promoció de l'avenç científic amb el suport a projectes centrats en la recerca de l'Alzheimer, la sida, les malalties neurodegeneratives o les afeccions cardiovasculars.

L'oferta cultural, científica i educativa de l'Obra Social "la Caixa" a tot Espanya ha superat els 6 milions de visitants durant l'any 2017, que han augmentat un 13% respecte a l'exercici anterior. Aquestes xifres s'han assolit mantenint l'excel·lència en la divulgació de la cultura i la ciència, una altra de les prioritats marcades pel Pla Estratègic.

A CaixaForum, Barcelona, l'exposició *Andy Warhol. L'art mecànic* ha estat la més visitada de l'any. Pel que fa a CosmoCaixa, el Museu de la Ciència de l'Obra Social a Barcelona, destaca la inauguració de *T. rex*, que mostra l'esquelet d'un dinosaure que va viure a la Terra fa uns 67 milions d'anys. D'altra banda, a CaixaForum Madrid, la màxima afluència de visitants es va registrar amb l'exposició *Ramon Casas. La modernitat anhelada*.

8. ALTRA INFORMACIÓ

8.1. Informació no financera i diversitat: Reial Decret Llei de 24 de novembre de 2017

El model de negoci del Grup Criteria consisteix en la gestió del patrimoni de Fundació Bancària “la Caixa”, format majoritàriament per participacions accionaries **sense control**, en empreses pertanyents a sectors estratègics com ara el bancari, energètic, infraestructures i serveis, així com el negoci immobiliari.

La distribució de la plantilla del Grup Criteria, a 31 de desembre de 2017, és la següent:

	Dones	Homes	Total
Criteria Caixa SAU	42	39	81
Empreses Grup participades 100%	90	97	187
Saba Infraestructuras	524	1.005	1.529
Total Grup Criteria	656	1.141	1.797

A continuació es presenten les dades i fets més rellevants del Grup Criteria amb relació a qüestions mediambientals i socials, del personal, respecte dels drets humans i lluita contra la corrupció i el suborn, que s'apliquen principalment a Criteria Caixa i a les societats gestionades directament i la participació de les quals és del 100%.

Pel que fa a Saba, per la seva estructura accionarial (en què Criteria participa en un 50,1%), disposa de les seves pròpies polítiques en aquests àmbits i estan publicades a la seva pàgina web corporativa www.saba.eu/es/informacion-corporativa. Criteria, a través de la seva presència en els òrgans de govern de Saba, fomenta el disseny i implantació d'aquest tipus de polítiques.

Informació sobre codis i polítiques

Criteria compta amb un codi ètic de compliment obligat per a tots els administradors, directius i empleats, els quals el subscriuen en el moment d'incorporar-se a la companyia. Aquest codi articula com un valor absolut el respecte a la persona humana i la seva dignitat, en el marc del que estableix en la seva totalitat la Declaració Universal de Drets Humans adoptada per les Nacions Unides el 1948 i els instruments que se'n deriven, especialment el Conveni Internacional sobre Drets Civils i Polítics de 1966, el Conveni Internacional sobre Drets Econòmics, Socials i Culturals de 1966, així com el Conveni per a la Protecció dels Drets Humans i Llibertats Fonamentals de 1950, la Declaració Tripartida de Principis d'Empreses Multinacionals i Política Social de l'OIT, i el principi de representació sindical dels seus empleats. Així mateix, inclou l'observança d'una responsabilitat social i mediambiental, així com els estàndards reforçats de conducta relatius al compliment normatiu, evitació de conflictes d'interès, protecció dels béns i actius de la Societat, preservació de la reputació corporativa (preservació de la neutralitat ideològica), promoció de la competència entre els proveïdors, excel·lència en l'exercici professional, treball en equip, integritat en l'acompliment i preservació de la confidencialitat.

En desenvolupament del que disposa el codi ètic, els òrgans de govern de Criteria han aprovat, entre altres, les polítiques següents: política de prevenció de delictes, política de prevenció de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme (implantada a les societats del grup que els és d'aplicació), reglament intern de conducta en l'àmbit del mercat de valors, política de gestió ambiental, política de gestió de riscos corporatius, política de prevenció d'assetjament, política de relacions laborals, igualtat i conciliació, i política de recursos humans.

Informació sobre prevenció de delictes

Grup Criteria ha implantat un model de prevenció de delictes que compleix amb els estàndards exigits i a aquest efecte disposa d'un òrgan amb poders autònoms d'iniciativa, decisió, execució, vigilància i control que té encomanada internament la funció de supervisar l'eficàcia dels controls interns del Grup. Aquest comitè depèn de la Comissió d'Auditoria i Control.

Durant l'exercici 2017 un expert independent ha fet una avaluació de riscos penals, identificant aquells que, tenint en compte l'objecte social i l'activitat, són de susceptible aplicació a Criteria. Fruit d'aquesta avaluació, es van delimitar quatre tipus penals que Criteria tenia més probabilitat de comissió: suborn, estafa, delictes contra la Hisenda Pública i la Seguretat Social i delictes contra el mercat i els consumidors.

Considerant el treball efectuat i els resultats obtinguts, l'expert independent va concloure que el resultat de la comprovació dels controls és adequat.

Informació sobre recursos humans

Criteria té definit i desplegat un model de gestió de les persones integrador, que fomenta el desenvolupament de les capacitats professionals i promou la satisfacció dels seus empleats.

Tal com està recollit en la política de recursos humans, els principis de gestió i de lideratge de Criteria descriuen l'estil de direcció i la seva cultura, en particular pel que fa a les relacions humanes. En aquest sentit, Criteria considera les persones que hi treballen com el seu actiu més valuós i per això facilita els mitjans adequats per al desenvolupament de les competències i coneixements professionals així com les actituds necessàries per respondre a les necessitats del negoci de la Societat, gestionar eficaçment els reptes que cada lloc de treball requereixi i proporcionar a cada empleat una satisfacció més gran en la realització del seu treball.

Pel que fa a la prevenció de riscos laborals, tal com queda reflectit en la política de prevenció de riscos laborals de Criteria, un dels principals objectius és la millora contínua de les condicions laborals, a fi d'eleva a màxims els nivells de seguretat, salut i benestar de tot el personal que treballa en l'Organització. En aquest sentit i per garantir l'objectiu establert, Criteria està certificada segons la norma OHSAS 18001:2007.

Informació sobre medi ambient

Criteria està compromesa amb el respecte a l'entorn natural, un compromís que va més enllà de les seves obligacions legals i que es concreta en un sistema de gestió mediambiental integrat en la seva activitat de negoci, que engloba tots els seus projectes, i que compta amb la certificació ISO 14001.

Tenint en compte l'activitat principal de gestió de participacions empresarials a les quals es dedica Criteria, aquesta no té despeses, actius, provisions ni contingències de caràcter mediambiental que puguin ser significatius en relació amb el seu patrimoni, situació financera i resultats.

Així mateix, gràcies a la presència en els òrgans de govern de les participades, Criteria segueix fomentant el desenvolupament de polítiques d'avaluació i control de risc social i ambiental de les seves participades, amb la finalitat de poder assegurar que aquestes organitzacions treballen de forma responsable i ètica.

En aquest sentit, més del 70% del GAV de Criteria està format per companyies del sector bancari, energètic i de serveis, que disposen d'estratègies ben definides en matèria de responsabilitat corporativa, i, a més, són multinacionals que reporten periòdicament d'acord amb les millors pràctiques amb relació al desenvolupament de les seves estratègies de Sostenibilitat. El seu compromís i responsabilitat han estat premiats per diferents organismes nacionals i internacionals en els rànquings o índexs reconeguts com el FTSE4Good o el Dow Jones Sustainability Index, entre d'altres. Addicionalment, la majoria són signants del Carbon Disclosure Project.

Concretament, la participada més important de la cartera, CaixaBank, compta amb un sistema de gestió ambiental implantat segons el reglament europeu EMAS 1221/2009, la norma ISO 14001 i la certificació ISO 50001, així com amb un pla ambiental trianual (2016-2018, especialment enfocat a la lluita contra el canvi climàtic). Amb relació a la seva Política Ambiental i Energètica, destaquen l'adhesió als Principis de l'Equador des de l'exercici 2007 i als Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides i el seu compromís d'impulsar tecnologies respectuoses amb el medi ambient, la integració de criteris ambientals i energètics en l'oferta de productes i serveis, i el suport a iniciatives de lluita contra el canvi climàtic.

Informació sobre responsabilitat social corporativa

Criteria és la societat hòlding d'inversions no cotitzada que gestiona el patrimoni de la Fundació Bancària "la Caixa", que és el seu accionista únic. En aquest sentit, un dels pilars de la seva missió és generar els recursos necessaris perquè Fundació Bancària "la Caixa" pugui desenvolupar els projectes planificats per l'Obra Social "la Caixa", una de les més importants d'Europa i del món, amb un pressupost en l'exercici 2017 de 510 milions d'euros.

En els exercicis 2016 i 2017, Criteria ha distribuït recursos al seu accionista únic per un import de 400 milions d'euros anualment. Això permet a Fundació Bancària "la Caixa" desenvolupar els seus tres àmbits prioritaris d'actuació: social, investigació i divulgació de la cultura i el coneixement (vegeu més detall a l'apartat 7. OBRA SOCIAL "la Caixa").

Addicionalment, gràcies a la presència en la majoria dels òrgans de govern de les seves participades, Criteria fomenta activament el disseny i implantació de polítiques de responsabilitat social corporativa en aquestes companyies.

Resultat de les polítiques

La Comissió d'Auditoria i Control supervisa el compliment de les polítiques, codis i manuals que siguin aplicables.

Amb l'objectiu de vetllar pel compliment del codi ètic i de les polítiques establertes, Criteria té un canal confidencial de denúncies que permet comunicar a un comitè específic els eventuais incompliments o consultar els possibles dubtes que pugui suscitar la interpretació o aplicació del codi ètic, el codi d'ús dels sistemes d'informació i la normativa del sistema de control intern sobre informació financera.

Auditoria Interna facilita informació sobre els riscos de compliment detectats a través de les seves verificacions.

8.2. Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors

Informació sobre ajornaments de pagaments efectuats a proveïdors: Deure d'informació de la Llei 15/2010, de 5 de juliol

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, estableix l'obligació per a les societats de publicar de manera expressa les informacions sobre els terminis de pagament als proveïdors en la memòria dels comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, el 4 de febrer de 2016 es va publicar al BOE la corresponent resolució emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC).

D'acord amb el que indica la disposició transitòria segona de la resolució esmentada, a continuació es desglossa la informació requerida en relació amb els pagaments efectuats i pendents de pagament en la data del tancament del balanç:

Pagaments realitzats i pendents a la data de tancament del balance

(Milers d'euros)	Import	
	2017	2016
Total pagaments efectuats	123.485	106.313
Total pagaments pendents	15.359	5.537
Total pagos del ejercicio	138.844	111.850

Període mitjà de pagament i ràtios de pagament a proveïdors

(Dies)	Dies	
	2017	2016
Període mitjà de pagament a proveïdors	38,89	36,18
Ràtio d'operacions pagades	40,27	37,67
Ràtio d'operacions pendents de pagament	22,96	19,98

8.3. Canals d'informació de Criteria

Criteria disposa dels canals d'informació següents:

- Web corporatiu (www.criteriacaixa.com) en què s'informa principalment de la cartera d'inversions, de l'activitat emissora de la societat, dels òrgans de govern i de la informació economicofinancera periòdica. El 2017 s'han comptabilitzat 70.021 visites.
- Dues bústies de correu electrònic: un d'atenció a inversors institucionals i analistes (investor.relations@criteria.com), un altre d'informació general (info@criteria.com) i un formulari per a temes relacionats amb la cartera d'immobles.

9. PERSPECTIVES 2018 I EVOLUCIÓ PREVISIBLE DEL GRUP CRITERIA

9.1. Perspectives per a l'exercici 2018:

El 2017 va ser el desè aniversari de l'inici del que va acabar sent la crisi internacional més important des de la Gran Depressió de la dècada de 1930. L'episodi de penitències posterior a 2007 s'ha batejat com la Gran Recessió. Superar-lo ha estat una tasca complexa, ja que les seves ramificacions van ser múltiples. Però el 2017 ha evidenciat que l'economia internacional, incloent-hi l'espanyola, avança decididament per guarir les ferides profundes conseqüències de la crisi. L'etapa de creixement global ha pres impuls, cosa que ha permès a les economies de nombrosos països deixar endarrere la fase inicial de recuperació i endinsar-se a la d'expansió. Aquesta tendència positiva té bases sòlides, que només es podrien veure truncades en cas d'errors greus de política econòmica o si es materialitzessin determinats riscos geopolítics. Malgrat l'existència de múltiples focus d'incertesa, cal esperar que durant el 2018 tingui continuïtat la pauta favorable observada el 2017, tant en els àmbits macroeconòmic i financer com en els sectors empresarials en què opera el Grup Criteria.

El creixement mundial, que el 2017 ha acabat en una cota superior a la mitjana històrica (3,6%), s'accelerarà lleument, fins a situar-se en un remarcable 3,8% al 2018. Per aconseguir-ho, l'acceleració de les economies del bloc emergent tornarà a ser determinant. Els països desenvolupats, d'altra banda, consolidaran ritmes de creixement satisfactoris i, no en pocs casos, per damunt de les respectives taxes potencials. Les palanques que sustenten aquest escenari optimista són conegudes. Primer, els quadres macro són, en general, raonablement sòlids després de diversos anys de laboriosa correcció de desequilibris aguts, tant als països avançats com als emergents (ja fossin d'inflació, de compte corrent o de deute del sector privat, incloent-hi les entitats financeres, per bé que amb el contrapunt de més deute públic). Segon, el biaix de les polítiques monetàries continuarà sent moderadament acomodatiu, fins i tot i quan alguns bancs centrals estan immersos en les primeres fases de la normalització monetària. Als països emergents, cal confiar que les polítiques monetàries no s'allunyan dels preceptes que marca l'ortodòxia. Tercer, també serà d'ajuda la recuperació gradual del preu del petroli, que espanta definitivament el risc de deflació als països avançats i proporciona oxigen a alguns dels emergents grans. Aquests factors cíclics se sumen a les forces de fons que han marcat el creixement durant els últims anys, que seguiran actives: impacte de les noves tecnologies, envelliment de la població als països desenvolupats però no en els emergents i millora de la qualitat de les institucions que gestionen la política econòmica en aquests últims.

Tot i la major sincronització geogràfica de l'expansió mundial, el panorama global no està exempt de possibles sobresalts. El mapa de riscos es pot dividir en tres blocs entrelaçats estretament. Primer, els riscos estrictament macroeconòmics, en què destaca, per damunt de la resta, un: l'augment bruscat i sostingut de la inflació als EUA, que obligaria la Reserva Federal (Fed) a adoptar una estratègia de tipus d'interès més agressiva del que es preveia. Segon, els riscos financers, que bàsicament deriven de tres fonts: les possibles turbulències als mercats internacionals si la Fed s'equivoca en la *periodificació* de les pujades de tipus, un eventual descontrol d'algun dels excessos existents a la Xina (acumulació de deute corporatiu i sobreescalfament del sector immobiliari) i, finalment, les elevades valoracions que presenten alguns actius de risc (borsa dels EUA i certs segments del mercat de bons corporatius). Tercer, els riscos procedents de l'esfera geopolítica. Per bé que el desenllaç dels riscos polítics a Europa ha estat favorable el 2017, convé remarcar que no han desaparegut. En aquest sentit, i a causa de la naturalesa de les forces que darrere de l'auge dels populismes, és fonamental que, en els propers anys, el creixement econòmic adquireixi un grau superior de permeabilitat entre les capes de la societat.

El 2018, l'Administració Trump mantindrà l'orientació relativament pragmàtica de l'agenda de política econòmica i exterior, més enllà de probables episodis puntuals de soroll polític (Corea del Nord, Israel). En matèria de política fiscal, l'Administració Trump posarà en marxa la reforma tributària aprovada al

Congrés i el Senat a finals de 2017. Els efectes d'aquesta reforma en termes de creixement real del PIB es preveuen modestos o, en el millor dels casos, moderats. Tanmateix, la incidència sobre la inflació podria adquirir més magnitud. Això és conseqüència de la maduresa del cicle estatunidenc (creixement robust, plena ocupació), que desaconsella l'adopció de polítiques fiscals expansives. En l'esfera de la política comercial, l'atenció pivotarà al voltant del rumb que deparin les renegociacions del tractat de lliure comerç entre els EUA, Mèxic i el Canadà (NAFTA). Amb tot, l'escenari més probable té en compte una modificació del tractat que pot portar canvis de calat però que, en qualsevol cas, els EUA hi romanguin.

El creixement de l'eurozona mantindrà una velocitat de creuer relativament elevada el 2018 (2,2%). Aquest ritme d'avenç del PIB se situa per damunt del creixement potencial de la regió (al voltant de l'1,5%), cosa que ha d'afavorir que l'absorció dels recursos ociosos de l'economia tingui continuïtat (taxa d'atur en descens, però encara elevada). Això últim, al seu torn, ha d'impulsar la inflació de l'eurozona, per bé que encara de forma modesta (1,6% a finals de 2018). D'altra banda, les negociacions per fer efectiu el Brexit són un element que podria entenebrir les perspectives favorables de l'eurozona i desembocar en rebrots delimitats de tensió financera.

El creixement de l'economia espanyola continuarà sent vigorós i notablement superior al de la majoria de països desenvolupats, encara que el 2018 es moderarà fins al 2,4% (des del 3,1% de 2017). Cal remarcar que no es tracta d'una desacceleració alarmant. A més dels factors cíclics, anteriorment esmentats, que figuren darrere d'aquesta desacceleració, s'hi afegeixen els efectes associats a l'augment de la incertesa provocada per la crisi territorial desencadenada a Catalunya. No obstant això, els seus efectes negatius sobre la previsió de creixement per a 2018 bé podrien donar pas a xifres sensiblement superiors si el conflicte entra en una fase més previsible i si s'entreveuen senyals de reconducció. Amb tot, l'evolució dels factors de fons o estructurals continuarà sent favorable. Cal destacar sis grans suports: la reducció del deute de famílies i empreses, el sanejament del sector financer, la millora sostinguda del crèdit bancari, la recuperació del sector immobiliari, el salt endavant de les empreses espanyoles en matèria d'internacionalització i l'impacte favorable de les reformes estructurals implementades en els últims anys. La del mercat laboral ocupa un lloc destacat, ja que la creació de llocs de treball manté un elevat dinamisme que ha d'ajudar a continuar reduint la taxa d'atur durant el 2018.

Certament, l'economia espanyola encara l'any 2018 amb nombroses fortaleses, però també amb algunes debilitats estructurals que constitueixen un focus de risc. D'una banda, el descontentament social provocat per la crisi econòmica, la percepció que la recuperació posterior ha estat desigual entre els estrats socials i el període de Govern interí prolongat i l'absència posterior de consensos entre les formacions parlamentàries han erosionat la confiança dels ciutadans en les institucions polítiques. Això podria prolongar la paràlisi actual en les instàncies legislatives, o fins i tot portar retrocessos en l'àmbit de les reformes estructurals. D'altra banda, alguns desequilibris macro, com l'elevat nivell de deute públic i la negativa posició d'inversió internacional, deixen l'economia espanyola vulnerable davant d'episodis d'aversió al risc en els mercats financers internacionals.

Alguns dels factors que s'han esmentat a les seccions anteriors (Fed, Xina, Brexit, sobrevaloració actius financers o els esdeveniments a l'esfera política espanyola) tenen capacitat més que suficient per provocar, en qualsevol moment, turbulències, passatgeres o prolongades, en els mercats internacionals i locals. En particular, l'entorn actual de complaença i placidesa de l'escena financera internacional pot exacerbar la magnitud i l'abast d'eventuals correccions dels preus dels mercats d'actius. Principalment després de molts anys d'estímul monetaris ingents dels bancs centrals, cosa que ha pogut distorsionar els incentius i la tolerància al risc dels inversors. No obstant això, la robustesa de l'expansió mundial i la normalització gradual de les polítiques monetàries continuaran empenyent a l'alça els tipus d'interès monetaris i les taxes internes de rendibilitat dels bons. En relació amb les borses, el creixement esperat dels beneficis corporatius el 2018 hauria d'apuntalar la continuació del cicle alcista actual, per bé que el risc de decepció a l'esfera dels beneficis empresarials dels EUA no és menyspreable. En efecte, l'aprovació de la reforma fiscal en aquest país s'ha traduït en un augment pròxim al 30% dels beneficis esperats per a l'exercici 2018.

Cal esperar que les disparitats geogràfiques siguin de menor magnitud que el 2017, juntament amb la major sincronització geogràfica i sectorial que exhibeix el cicle expansiu mundial. El recorregut potencial a l'alça de la borsa dels EUA es presenta modest, amb unes mètriques de valoració molt exigents. De fet, la probabilitat que hi hagi correccions de cert abast durant el 2018 a la borsa americana és superior a la probabilitat que no es produeixin. Els possibles desencadenants són múltiples (sorpreses negatives d'inflació o de beneficis, enurts geopolítics, etc.), de manera que l'entorn de volatilitat tan baixa que avui s'observa aconsella mantenir la prudència. En el cas específic d'Europa, la millora dels beneficis ha de ser de notable magnitud, cosa que, unida a unes valoracions de partida sensiblement més baixes que als EUA, hauria d'ajudar a recuperar terreny respecte a la borsa nord-americana. Les borses emergents també parteixen de nivells de valoració absoluts i relatius atractius, per bé que el formidable acompliment de 2017 en limita el potencial alcista. Pel que fa a les perspectives per sectors, esperem que continuï el bon desenvolupament dels sectors cíclics als EUA per la fortalesa del consum, la bona salut del mercat laboral i la política fiscal expansiva de l'Administració Trump. A l'eurozona, els sectors cíclics també tindran un bon comportament, en beneficiar-se dels mateixos factors enunciats en el cas dels EUA. En particular, els primers passos del BCE per normalitzar les condicions monetàries han de redundar en un entorn de tipus més favorable per al sector bancari. Circumstància que, en conjunció amb la remuntada de la rendibilitat de les entitats bancàries, hauria d'aportar fermesa als mercats d'accions europeus.

9.2. Evolució previsible del Grup Criteria el 2018:

Una vegada assolida durant l'exercici 2017 la desconsolidació prudencial de CaixaBank, Criteria podrà gestionar el seu negoci amb més flexibilitat i dins un marc regulatori adaptat a la seva activitat com a societat instrumental patrimonialista, l'únic accionista de la qual és una Fundació Bancària. Aquesta flexibilitat més gran permetrà a Criteria seguir avançant en la diversificació de la cartera de manera progressiva i prudent a mitjà i llarg termini.

A continuació es resumeixen les expectatives sobre les nostres principals participades, el negoci immobiliari i el resultat financer, elements clau en la rendibilitat del Grup:

CaixaBank

Segons ha informat CaixaBank en el seu informe de gestió publicat el mes de febrer passat, en l'exercici 2018, últim any del seu Pla Estratègic 2015-2018, preveu seguir potenciant la diversificació dels ingressos cap a segments de més rendibilitat, amb focus en crèdits al consum i a empreses, i la potenciació dels negocis d'assegurança i de gestió d'actius. Addicionalment, el Banc seguirà apostant per un assessorament de valor basat en un servei de màxima qualitat i confiança per a tots els seus clients. Serà necessària la contenció de la base de costos i la reducció dels actius improductius per assolir l'objectiu de ROTE d'entre el 9%-11%.

En relació amb BPI, a principis del 2017 va concloure l'OPA, que va assolir el 84,5% de participació. La reorganització de certs negocis entre BPI i CaixaBank ja efectuada i l'execució del Pla de Sinergies previst permetran seguir millorant el ja bon posicionament del grup a Portugal i beneficiar-se de la recuperació de l'economia lusitana.

Està previst que en el 4T del 2018 es presenti el nou Pla Estratègic de CaixaBank, que definirà les prioritats d'actuació davant els reptes i oportunitats que es presenten per als anys vinents. El sòlid i sostingut creixement de l'economia permetran al Grup continuar enfortint el seu lideratge.

Gas Natural

Segons ha anunciat la Companyia durant la seva presentació de resultats corresponents al 2017, Gas Natural preveu una millora en tots els seus negocis per al 2018.

D'altra banda, s'espera que el nou President Executiu, nomenat el febrer de 2018, anunciï el nou Pla Estratègic 2018-2020 durant el primer semestre d'aquest any.

Abertis

L'exercici 2018 estarà marcat per la finalització de les OPA llançades sobre la totalitat de les accions d'Abertis per part d'Atlantia i Hochtief, exercici en què la companyia iniciarà el seu pla trianual següent i identificarà nous reptes i oportunitats.

Per a Criteria, independentment d'aquest desenllaç, qualsevol decisió d'inversió i/o desinversió estarà emmarcada dins les conservadores polítiques d'inversió i financera, que tenen, com a principal objectiu, (i) salvaguardar la generació de recursos necessaris perquè la Fundació Bancària "la Caixa" pugui complir tots els projectes planificats per l'Obra Social i (ii) preservar i/o incrementar el patrimoni gestionat de la Fundació Bancària "la Caixa".

Negoci immobiliari

El Negoci immobiliari, gràcies a la internalització de la gestió dels immobles del Grup en Inmo CriteriaCaixa i a la recuperació del sector a Espanya, preveu mostrar una millora en els seus diversos marges.

Aquesta millora es basarà en el manteniment de la política de vendes selectiva, l'obtenció de rendiments d'una cartera d'immobles en lloguer i la finalització de 2 dels nou projectes de promoció que estan actualment en construcció.

Així mateix, se seguiran estudiant i emprenent nous projectes de promoció amb l'objectiu de maximitzar el valor de la cartera de sòl a través de la venda o lloguer de les promocions resultants.

Resultat financer

Amb relació al Resultat Financer, Criteria preveu continuar amb la tendència de millora ja mostrada el 2017, a causa de:

- reducció de deute brut efectuat durant el 2017.
- gestió del passiu duta a terme captant nou finançament més barat que el deute amortitzat, rebaixant el cost i allargant el venciment d'un important volum de préstecs mitjançant renegociacions.
- millora del cost dels préstecs bancaris bilaterals per la millora del *rating* aconseguida l'octubre de 2017.

Adicionalment, Criteria seguirà mantenint una política de cobertura de tipus d'interès que es tradueix en una sensibilitat limitada a la tendència alcista dels tipus d'interès a llarg termini.

10. FETS POSTERIORIS

Entre el 31 de desembre de 2017 i la data de formulació dels comptes anuals adjunts no hi ha hagut fets posteriors.

11. INFORME DE GOVERN CORPORATIU CORRESPONENT A L'EXERCICI 2017

La Llei 16/2007, de 4 de juliol, de reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable per a la seva harmonització internacional sobre la base de la normativa de la Unió Europea, va fer una nova redacció de l'article 49 del Codi de Comerç, que regula el contingut mínim de l'Informe de gestió. Sobre la base d'aquesta regulació, Criteria inclou en una secció separada de l'Informe de gestió l'Informe anual de govern corporatiu.

A continuació es presenta una edició maquetada del text íntegre de l'Informe Anual de Govern Corporatiu de Criteria Caixa, SAU corresponent a l'exercici 2017, que ha aprovat el Consell d'Administració de la Societat en la seva sessió de data 15 de març de 2018. L'informe original, elaborat d'acord amb el format i la normativa vigent, està disponible a la pàgina web www.criteriacaixa.com i a la de la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

12. ANNEX – GLOSSARI D'INFORMACIÓ FINANCERA

Adicionalment a la informació financera que conté aquest document, elaborada d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), s'inclouen certes Mesures Alternatives de Rendiment (MAR), segons definició de les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment publicades per l'European Securities and Markets Authority el 30 de juny de 2015 (ESMA/2015/1057, directrius ESMA). Criteria utilitza certes MAR, que no s'han auditat, amb l'objectiu que contribueixin a comprendre millor l'evolució financera de la companyia. Aquestes mesures s'han de considerar com a informació addicional, i en cap cas no substitueixen la informació financera elaborada d'acord amb les NIIF. Així mateix, la forma en què el Grup defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars calculades per altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Les directrius ESMA defineixen les MAR com una mesura financera del rendiment financer passat o futur, de la situació financera o dels fluxos d'efectiu.

Seguint les recomanacions de les esmentades directrius, s'adjunta a continuació un detall de les MAR utilitzades, així com la conciliació de certs indicadors de gestió amb els indicadors presentats en els estats financers consolidats NIIF.

MESURES ALTERNATIVES DE RENDIMENT

Perímetre de Gestió. Inclou Criteria a escala individual i aquelles societats sota gestió directa i la participació de les quals és del 100% (Inclou les societats: Inmo Criteria Caixa, SAU, Arrendamiento Inmo Criteria Caixa, SLU, Servihabitat Alquiler, SL, Servihabitat Alquiler II, SLU, Els Arbres de la Tardor, SLU i Mediterránea Beach & Golf Community, SAU).

Actius cotitzats sobre GAV. Quocient entre «Total cotitzat» i «GAV» (en %).

Bons bescanviables. Suma del nominal de les emissions de deute, en què els seus tenidors tenen la possibilitat de bescanviar-lo a un preu prefixat, en accions de CaixaBank, de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Bons simples. Suma del nominal de les emissions de deute sènior *unsecured* l'única garantia del qual és el patrimoni de la societat que l'emeti, dins el perímetre de gestió de Criteria.

Caixa. Suma de la tresoreria de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Deute brut. Suma de «Deute CaixaBank», «Deute subordinat», «Bons simples / sènior», «Bons bescanviables» i «Préstecs bancaris ex-CaixaBank». A continuació es presenta una conciliació del deute brut amb la informació present en els comptes anuals consolidats adjunts:

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
Total deutes a llarg i curt termini s/ balanç de situació adjunt (Nota 18)	6.864	7.724
Eliminacions perímetre Grup CaixaBank	-	1.503
Despeses d'emissió o obertura (bons simples i préstecs)	15	15
Periodificació interessos	(39)	(12)
Deutes amb tercers i Associades de Saba Infraestructuras	(532)	(462)
Deute Brut, a l'efecte de gestió	6.309	8.768

Deute de CaixaBank. Suma del nominal del deute bancari amb CaixaBank que ostenten les societats incloses al perímetre de gestió de Criteria.

Deute net. Diferència entre «Deute brut» i «Caixa i equivalents».

Deute subordinat. Suma del nominal de les emissions de deute, col·locat a través de la xarxa de CaixaBank entre clients detallistes i la prelación de cobrament de les quals està supeditada al pagament del deute senyor i préstecs bancaris de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Equivalents. Suma dels comptes a cobrar i a pagar a curt termini de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Préstecs bancaris ex-CaixaBank. Suma dels préstecs bancaris formalitzats bilateralment amb entitats financeres nacionals i internacionals diferents de CaixaBank, de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

Ràtio de cobertura d'interessos total (Total ICR per les seves sigles en anglès). Quocient entre la suma dels dividendes registrats en el compte de pèrdues i guanys individual de gestió i de la resta de dividendes percebuts per la societat i que, en aplicació de la normativa comptable, no s'han registrat en el compte de pèrdues i guanys individual (dividendes totals⁴), i la despesa financera corresponent als interessos de les obligacions financeres i bons comptabilitzats en les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
a) Dividendes totals	794	917
b) Despeses financeres	(153)	(257)
Ràtio de cobertura d'interessos total (a/-b)	5,2x	3,6x

⁴ En l'Informe de Gestió inclòs en els Comptes Anuals Individuals de Criteria Caixa, SAU formulats en la mateixa data que aquest document, es pot trobar una reconciliació entre els dividendes totals i els dividendes del compte de pèrdues i guanys.

Ràtio de cobertura d'interessos efectiu (Cash ICR per les seves sigles en anglès). Quocient entre la suma dels dividendes en efectiu registrats en el compte de pèrdues i guanys individual de gestió i de la resta de dividendes percebuts en efectiu per la societat i que, en aplicació de la normativa comptable, no s'han registrat en el compte de pèrdues i guanys individual (dividendes *cash*⁵) i la despesa financera corresponent als interessos de les obligacions financeres i bons comptabilitzats en les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
a) Dividends en efectiu	733	656
b) Despeses financeres	(153)	(257)
Ràtio de cobertura d'interessos efectiu (a/-b)	4,8x	2,6x

Ràtio d'endeutament. Quocient entre «Deute net» i «GAV» (en %).

Valor Brut dels Actius (GAV, per les seves sigles en anglès). Suma del valor brut dels actius de les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria:

- **Total cotitzat.** Es classifica entre:
 - **Cartera bancària.** Inclou les accions d'entitats bancàries cotitzades, propietat de Criteria, valorades pel preu de l'acció en els seus respectius mercats borsaris. En els casos en què la moneda d'aquestes participades sigui diferent de l'euro, es calcula el contravalor en euros segons el tipus de canvi oficial.
 - **Cartera industrial i de serveis.** Inclou les accions de societats industrials i de serveis cotitzades, propietat de Criteria i de societats sota gestió directa, valorades pel preu de l'acció en els seus mercats borsaris respectius.
- **Total no cotitzat.** Es classifica entre:
 - **Cartera industrial i de serveis.** Inclou les accions de societats industrials i de serveis no cotitzades, propietat de Criteria, valorades segons el seu valor net comptable en els estats financers individuals de Criteria.
 - **Cartera immobiliària.** Inclou els actius immobiliaris, propietat de Criteria i de societats sota gestió directa, valorats segons el seu valor net comptable en els estats financers individuals de cada societat tenidora.

Valor Net dels Actius (NAV, per les seves sigles en anglès). Diferència entre «GAV» i «Deute net».

⁵ En l'Informe de Gestió inclòs en els Comptes Anuals Individuals de Criteria Caixa, SAU formulats en la mateixa data que aquest document, es pot obtenir el detall dels dividendes percebuts en efectiu.

Amb relació al **compte de resultats consolidat de gestió**, a continuació es descriuen els epígrafs següents:

- **Cartera bancària.** Considera el resultat atribuït a Criteria per la seva participació en les entitats bancàries CaixaBank, Grupo Financiero Inbursa i The Bank of East Asia. Aquest epígraf correspon a la suma dels segments de «Negoci bancari» i «Ajustos i eliminacions entre segments» de la nota 22 dels Comptes anuals consolidats del Grup Criteria.
- **Cartera industrial i de serveis.** Considera el resultat atribuït a Criteria per la seva participació en societats industrials i de serveis, que són, bàsicament, les mantingudes a Gas Natural Fenosa, Abertis, Cellnex Telecom, Saba Infraestructuras, Suez, Aigües de Barcelona Empresa Metropolitana de Gestió del Cicle Integral de l'Aigua, Aguas de Valencia (participació venuda al juliol de 2016) i societats de capital risc. Aquest epígraf correspon al segment de «Cartera industrial i d'altres» de la nota 22 dels Comptes anuals consolidats del Grup Criteria.
- **Gestió d'actius immobiliaris.** Considera el resultat de l'activitat immobiliària desenvolupada per Criteria, Inmo Criteria Caixa, Servihabitat Alquiler, Servihabitat Alquiler II, i Mediterránea Beach & Golf Community. Aquest epígraf correspon al segment de «Gestió d'actius immobiliaris» de la nota 22 dels Comptes anuals consolidats del Grup Criteria.
- **Despeses d'estructura.** Consideren, bàsicament, les despeses generals, les despeses de personal i les amortitzacions, no afectes a l'activitat immobiliària, comptabilitzades en els estats financers individuals de Criteria.
- **Resultat d'explotació.** Suma de «Cartera bancària», «Cartera industrial i de serveis», «Gestió d'actius immobiliaris» i «Despeses d'estructura».
- **Resultat financer.** És la diferència entre els ingressos financers i les despeses financeres, associats al «Deute brut» i «Caixa», respectivament, comptabilitzats a Criteria i en les societats sota gestió directa. A continuació es mostra una reconciliació amb les partides d'ingressos i despeses del compte de pèrdues i guanys dels comptes anuals adjunts:

	<i>Milions d'euros</i>	
	2017	2016
Ingressos financers del compte de pèrdues i guanys (Nota 21.8)	4	6
Despeses financeres del compte de pèrdues i guanys (Nota 21.8)	(173)	(246)
Resultat financer s/ compte de pèrdues i guanys adjunt	(169)	(240)
Resultat financer Saba	33	32
Eliminacions Despeses financeres amb CaixaBank	(13)	(44)
Altres	(3)	(2)
Resultat financer del compte de resultats de gestió	(152)	(254)

- **Resultat per vendes i altres.** Inclou, entre altres, les plusvàlues i minusvàlues per venda de participacions accionaries, comptabilitzades en Criteria i en les societats sota gestió directa.
- **Resultat abans d'impostos.** Suma de «Resultat d'exploració», de «Resultat financer» i «Resultat per vendes i altres».
- **Impost de societats.** Correspon a l'impost de societats sobre els ingressos i les despeses de les activitats de les societats incloses en el perímetre de gestió.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS – QUE EMETIN VALORS QUE
ES NEGOCIÏN EN MERCATS OFICIALS**

A ESTRUCTURA DE LA PROPIETAT

A.1 Detall dels accionistes o partícips més significatius de la seva entitat en la data de tancament de l'exercici:

NIF o CIF	Nom o denominació social de l'accionista o partícp	% sobre capital social
G-58899998	FUNDACIÓ BANCÀRIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, "LA CAIXA"	100

A.2 Indiqui, si escau, les relacions de caràcter familiar, comercial, contractual o societari que hi ha entre els accionistes o partícips significatius, en la mesura que siguin conegudes per l'entitat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

NIF o CIF	Noms o denominacions socials relacionats	Tipus de relació	Breu descripció
	* Vegeu Nota a l'Apartat G		

A.3 Indiqui, si escau, les relacions de caràcter comercial, contractual o societari que hi ha entre els accionistes o partícips significatius i l'entitat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

NIF o CIF	Noms o denominacions socials relacionats
G-58899998	FUNDACIÓ BANCÀRIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, "LA CAIXA"

Tipus de relació: SOCIETÀRIA.

Breu descripció: Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" és l'Accionista Únic de la Societat.

A.4 Indiqui, si escau, les restriccions a l'exercici dels drets de vot així com les restriccions a l'adquisició o transmissió de participacions en el capital:

Sí ✓

No

Descripció de les restriccions
TRANSMISSIÓ DE PARTICIPACIONS EN EL CAPITAL: Les limitacions a la transmissibilitat de les accions es recullen a l'article 9 dels Estatuts Socials. Són lliures les transmissions que s'efectuïn a favor de: (i) altres accionistes; (ii) el cònjuge, els ascendents o els descendents de l'accionista transmissor; i (iii) societats que pertanyin al mateix grup de societats que l'accionista transmissor. Excepte en aquests casos, l'accionista que vulgui transmetre les seves accions de la Societat ho haurà de comunicar per escrit a l'òrgan d'administració indicant el nombre, la classe i la sèrie de les accions que desitja transmetre, el nom, el domicili i la nacionalitat de la persona a qui desitja transmetre-les, el preu o la contraprestació de cada acció i les condicions de l'operació. En els terminis previstos als Estatuts Socials i de conformitat amb el procediment establert en aquests, la resta dels accionistes tindran dret d'adquisició preferent i, si escau, de la Societat mateixa.
EXERCICI DE DRETS DE VOT: No hi ha restriccions a l'exercici dels drets de vot de les accions de CRITERIA CAIXA, SAU.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS – QUE EMETIN VALORS QUE
ES NEGOCIÏN EN MERCATS OFICIALS

B JUNTA GENERAL O ÒRGAN EQUIVALENT

- B.1 Enumeri el quòrum de constitució de la junta general o òrgan equivalent establerts als estatuts. Descrigui en què es diferencia del règim de mínims previst a la Llei de Societats de Capital (LSC) o la normativa que hi sigui aplicable.

De conformitat amb l'article 16 dels Estatuts Socials, la junta general quedarà vàlidament constituïda, en primera convocatòria, quan els accionistes presents o representats tinguin, almenys, el 25% del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria és vàlida la constitució, sigui quin sigui el capital que hi concorri. Per tal que la junta general, ordinària o extraordinària, pugui acordar vàlidament l'emissió d'obligacions, la supressió o limitació del dret de subscripció preferent, l'augment o la reducció de capital, la transformació, fusió, escissió, cessió global d'actiu i passiu i trasllat de domicili a l'estranger, així com qualsevol modificació dels Estatuts Socials, caldrà, en primera convocatòria, la concurrència d'accionistes, presents o representats, que posseeixin, almenys, el 50% del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria, serà suficient la concurrència del 25% d'aquest capital. Tot això sense perjudici d'altres supòsits establerts a les Lleis i, en particular, les Lleis especials que siguin aplicables a la Societat.

Avui dia, la Societat té un únic accionista i, per tant, en aquest sentit s'aplica el règim previst al Text Refós de la Llei de Societats de Capital.

- B.2 Expliqui el règim d'adopció d'acords socials. Descrigui en què es diferencia del règim previst a la LSC o a la normativa que hi sigui aplicable.

De conformitat amb l'article 18 dels Estatuts Socials, els acords de la Junta s'adoptaran per majoria simple dels vots dels accionistes, presents o representats a la Junta General. Un acord s'entendrà adoptat quan obtingui més vots a favor que en contra del capital present o representat a la Junta.

El règim d'adopció d'acords de junta general, previst a l'article 18 dels Estatuts Socials, és el mateix que el previst a la Llei de Societats de Capital.

La Societat té, actualment, la condició d'unipersonal.

- B.3 Indiqui breument els acords adoptats a les juntes generals o òrgans equivalents celebrats durant l'exercici a què es refereix aquest informe i el percentatge de vots amb què s'han adoptat els acords.

Les decisions de l'accionista únic de la Societat durant el 2017 han estat:

19/01/2017: Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros.

16/03/2017: Aprovació del nivell màxim de retribució variable per als empleats les activitats professionals dels quals incideixen de manera significativa en el perfil de risc de la Societat i Nomenament del senyor Eugenio Gay Montalvo com a conseller no executiu (dominical) de la Societat.

18/05/2017: Aprovació dels comptes anuals individuals i consolidats corresponents a l'exercici tancat el 31 de desembre del 2016 i els seus informes de gestió respectius. Aprovació de la gestió dels administradors durant l'exercici 2016. Aplicació del resultat de l'exercici 2016. Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros i reelecció de l'auditor.

06/07/2017: Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros.

06/10/2017: Canvi de domicili social a Palma (Plaça Weyler, 3) i modificació dels Estatuts Socials.

B.4 Indiqui l'adreça i forma d'accés al web de l'entitat i a la informació sobre govern corporatiu.

La informació sobre govern corporatiu de Criteria Caixa, SAU està disponible al web corporatiu de la Societat (www.criteriacaixa.com).

B.5 Assenyali si s'han celebrat reunions dels diversos sindicats, que, si escau, hi hagi, dels tenidors de valors emesos per l'entitat, l'objecte de les reunions celebrades durant l'exercici a què es refereix aquest informe i els principals acords adoptats.

Durant l'exercici 2017, CriteriaCaixa no ha celebrat Assemblees d'Obligacionistes.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA:	31/12/2017
CIF:	A 63379135
Denominació social:	CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL
Domicili social:	PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

C ESTRUCTURA DE L'ADMINISTRACIÓ DE L'ENTITAT

C.1 Consell o òrgan d'administració

C.1.1 Detalli el nombre màxim i mínim de consellers o membres de l'òrgan d'administració previstos als estatuts:

Nombre màxim de consellers/membres de l'òrgan	20
Nombre mínim de consellers/membres de l'òrgan	8

C.1.2 Completi el quadre següent sobre els membres del consell o òrgan d'administració, i la seva diferent condició:

CONSELLERS/MEMBRES DE L'ÒRGAN D'ADMINISTRACIÓ

NIF o CIF del conseller * Vegeu Nota a l'Apartat G	Nom o denominació social del conseller/membre de l'òrgan d'administració	Representant	Última data de nomenament
36456287-E	Isidre Fainé Casas	-	18/12/2013
40260078-G	Alejandro García-Bragado Dalmau	-	26/06/2014
37590507-C	Javier Godó Muntañola	-	26/06/2014
15766311-H	José Antonio Asiáin Ayala	-	18/12/2013
28744747-Z	Marcos Contreras Manrique	-	18/12/2013
X1596112G	Jean-Louis Chaussade	-	18/12/2013
46215647-E	Isabel Estapé Tous	-	18/12/2013
46672425-C	Francisco Javier García Sanz	-	18/12/2013
36469328-E	Eugenio Gay Montalvo	-	17/03/2017
46309503-S	Víctor Grífols Roura	-	26/06/2014
46302019-Y	Josep-Delfí Guàrdia Canela	-	18/12/2013
Y2771477-Z	Heinrich Haasis	-	18/12/2013
42942802-P	Francesc Homs Ferret	-	18/12/2013
36467929-A	Juan José López Burniol	-	26/06/2014
39335259-S	Josep Joan Simón Carreras	-	18/12/2013

C.1.3 Identifiqui, si escau, els membres del consell o òrgan d'administració que assumeixin càrrecs d'administradors o directius en altres entitats que formin part del grup de l'entitat:

NIF o CIF del conseller	Nom o denominació social del conseller/membre de l'òrgan d'administració	Denominació social de l'entitat del grup	NIF o CIF de l'entitat del grup	Càrrec
36456287-E	Isidre Fainé Casas	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	President del Patronat
37590507-C	Javier Godó Muntañola	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
42942802-P	Francesc Homs Ferret	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
		Inmo Criteria Caixa, SAU	A-63346290	Vicepresident II del Consell d'Administració
36467929-A	Juan José López Burniol	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Vicepresident del Patronat
36469328-E	Eugenio Gay Montalvo	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró

C.1.4 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de conselleres que integren el consell d'administració i les seves comissions, així com la seva evolució al llarg dels últims quatre exercicis:

Nombre de Conselleres				
	Exercici 2017 Nombre %	Exercici 2016 Nombre %	Exercici 2015 Nombre %	Exercici 2014 Nombre %
Consell d'Administració	1 6,66%	1 6,66%	1 6,66%	1 5,88%
Comissió executiva	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
Comissió d'Auditoria i Control	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%
Comissió de Nomenaments i Retribucions	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%

C.1.5 Completi el quadre següent respecte a la remuneració agregada dels consellers o membres de l'òrgan d'administració, meritada durant l'exercici:

Concepte retributiu	Milers d'euros	
	Individual	Grup
Retribució fixa	3.207	128
Retribució variable	0	0
Dietes	0	0
Altres remuneracions	0	0
TOTAL:	3.207	128

C.1.6 Identifiqui els membres de l'alta direcció que no siguin al seu torn consellers o membres de l'òrgan d'administració executius, i indiqui la remuneració total meritada a favor seu durant l'exercici:

NIF o CIF	Nom o denominació social	Càrrec
36017940D	Marcelino Armenter Vidal	Director General
46533282G	Jaume Giró Ribas	Director General de Comunicació
46109324M	Javier José Paso Luna	Director de l'Àrea Fiscal i Legal
35114207S	Óscar Valentín Carpio Garijo	Sots-director General Adjunt
46119725X	Xavier Moragas Freixa	Sots-director General Adjunt
15851133Q	Enrique Goñi Beltrán de Garizurieta	Adjunt a Presidència

Remuneració total alta direcció (milers d'euros)	4.308
--	-------

* Vegeu Nota a l'Apartat G

C.1.7 Indiqui si els estatuts o el reglament del consell estableixen un mandat il·limitat per als consellers o membres de l'òrgan d'administració:

Sí	No ✓
Nombre màxim d'exercicis de mandat	Quatre (4) anys, amb la possibilitat de ser reelegits indefinidament per períodes de la mateixa durada

* Vegeu Nota a l'Apartat G

C.1.8 Indiqui si els comptes anuals individuals i consolidats que es presenten per a aprovació al consell o òrgan d'administració estan prèviament certificats:

Sí No ✓

Identifiqui, si escau, la persona o les persones que han certificat els comptes anuals individuals i consolidats de la societat, perquè el consell en faci la formulació:

Nom	Càrrec

C.1.9 Expliqui, si n'hi ha, els mecanismes establerts pel consell o òrgan d'administració per evitar que els comptes individuals i consolidats que formuli es presentin a la junta general o òrgan equivalent amb excepcions a l'informe d'auditoria.

La Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de vetllar per l'elaboració correcta de la informació financera i entre les seves funcions hi ha les següents, que porten implícit evitar l'existència d'informes d'auditoria amb excepcions:

- (i) Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor.
- (ii) Establir les oportunes relacions amb els auditors de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè siguin examinades per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes a la legislació d'auditoria de comptes i a les normes tècniques d'auditoria.
- (iii) Supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria estiguin redactats de manera clara i precisa.
- (iv) Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria

i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar amb caràcter previ el Consell d'Administració sobre la informació financera periòdica i les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció.

C.1.10 El secretari del consell o de l'òrgan d'administració té la condició de conseller?

Sí

No ✓

C.1.11 Indiqui, si n'hi ha, els mecanismes establerts per preservar la independència de l'auditor extern, dels analistes financers, dels bancs d'inversió i de les agències de qualificació de risc.

La Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada d'elevat al Consell d'Administració, perquè siguin sotmeses a l'Accionista Únic, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució dels auditors externs de comptes d'acord amb la normativa aplicable a la Societat, així com les seves condicions de contractació, i recollir regularment d'aquesta informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions.

La Comissió d'Auditoria i Control rep anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb l'entitat o entitats vinculades a aquesta directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats i els honoraris corresponents percebuts d'aquestes entitats per l'auditor extern o per les persones o entitats vinculades a aquest d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control emet anualment, amb caràcter previ a l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressa una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe conté, en qualsevol cas, la valoració de la prestació dels serveis addicionals a què fa referència aquest apartat, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.

Amb l'objectiu de garantir el compliment de la normativa aplicable i la independència dels treballs d'auditoria, la Societat disposa d'una Política de Relació amb l'Auditor Extern, aprovada per la Comissió d'Auditoria i Control, així com pel Consell d'Administració de la Societat.

C.2 Comissions del consell o òrgan d'administració

C.2.1 Enumeri les comissions del consell o òrgan d'administració:

Nom de la Comissió	Nre. de membres
Comissió d'Auditoria i Control	3
Comissió de Nomenaments i Retribucions	3

C.2.2 Detalli totes les comissions del consell o òrgan d'administració, els seus membres i la proporció de consellers executius, dominicals, independents i altres d'externs que les integren (les entitats que no tinguin la forma jurídica de societat de capital no han d'emplenar la categoria del conseller al quadre corresponent i a l'apartat amb el seu règim jurídic i la manera com aquests compleixen les condicions de composició de la comissió d'auditoria i de la de nomenaments i retribucions):

COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL

Nom	Càrrec	Categoria
Isabel Estapé Tous	President	Independent
Marcos Contreras Manrique	Vocal	Independent
Josep Joan Simón Carreras	Vocal	Dominical

% de consellers dominicals	33,33%
% de consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0%
Nombre de reunions	8

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta comissió, descriu'n els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les seves actuacions més importants durant l'exercici.

D'acord amb el que estableixen els Estatuts, el Consell d'Administració va designar una Comissió d'Auditoria i Control que té les competències i regles de funcionament previstes en la normativa vigent. La Comissió d'Auditoria i Control està formada per Consellers no executius i composta per un mínim de 3 i un màxim de 5 membres, i almenys un dels membres és independent. El Consell d'Administració va designar els membres de la Comissió d'Auditoria i Control tenint en compte els coneixements, les aptituds i l'experiència dels Consellers i les comeses de la Comissió. La Comissió d'Auditoria i Control va designar d'entre els membres independents un President. També va designar un Secretari i un Vicesecretari no membres d'aquesta. En cas de no fer aquestes designacions actuaran com a Secretari i Vicesecretari els del Consell.

Els membres de l'equip directiu o del personal de la Societat estaran obligats a assistir a les sessions de la Comissió d'Auditoria i Control i a prestar-li la seva col·laboració i accés a la informació de què disposin quan la Comissió així ho sol·liciti. La Comissió podrà igualment requerir l'assistència a les seves sessions dels auditors de comptes de la Societat.

En qualsevol cas, sens perjudici de qualssevol altres funcions que li puguin ser assignades en cada moment pel Consell d'Administració, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'exercir les funcions bàsiques següents:

- a) Informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que hi plantegin els accionistes en matèria de la seva competència.
- b) Elevar al Consell d'Administració, perquè les sotmeti a la Junta General o a l'Accionista Únic, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució dels auditors externs de comptes d'acord amb la normativa aplicable a la Societat, així com les seves condicions de contractació, i reclamar-li regularment informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions.
- c) Supervisar els serveis d'auditoria interna, comprovant-ne l'adequació i integritat, i proposar la selecció, designació i substitució dels seus responsables; proposar el pressupost d'aquests serveis i verificar que l'alta direcció té en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes.
- d) Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor.
- e) Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.
- f) Establir les oportunes relacions amb els auditors de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè siguin examinades per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes a la legislació d'auditoria de comptes i a les normes tècniques d'auditoria. En tot cas, hauran de rebre anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb l'entitat o entitats que hi estiguin vinculades directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol mena prestats i els corresponents honoraris percebuts d'aquestes entitats per l'auditor extern o per les persones o entitats que hi estiguin vinculades d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'emetre anualment, amb caràcter previ a l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressarà una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe haurà de contenir, en tot cas, la valoració de la prestació dels serveis

addicionals a què fa referència aquest apartat, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.

- g) Supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria estiguin redactats de manera clara i precisa.
- h) Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i la correcta aplicació dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar amb caràcter previ el Consell d'Administració sobre la informació financera periòdica i les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció.
- i) Supervisar el compliment de la normativa respecte a les operacions amb parts vinculades i informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre aquestes operacions. En particular vetllarà perquè es comuniqui al mercat la informació sobre aquestes operacions, en compliment del que estableix la normativa, i informarà sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interès.
- j) Supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors i, en general, de les regles de govern corporatiu que li siguin aplicables.
- k) Informar, amb caràcter previ, el Consell sobre la creació o adquisició de participacions en entitats de propòsit especial o domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals, així com qualssevol altres transaccions o operacions de naturalesa anàloga que, per la seva complexitat, puguin menyscabar la transparència de la Societat o del grup al qual pertany.
- l) Considerar els suggeriments que li facin arribar el President del Consell d'Administració, els membres del Consell, els directius i els accionistes de la Societat i establir i supervisar un mecanisme que permeti que els empleats de la Societat, o del grup al qual pertany, de manera confidencial i, si es considera apropiat, anònima, comuniquin les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin al si de la Societat.
- m) Rebre informació i, si escau, emetre un informe sobre les mesures disciplinàries que es pretenguin imposar a membres de l'equip d'alta direcció de la Societat.
- n) Qualsevol altres que li siguin atribuïdes en virtut de la Llei i altra normativa aplicable a la Societat.

En tot el que no està previst expressament per a la Comissió d'Auditoria i Control, s'aplicaran les normes de funcionament del Consell d'Administració establertes als Estatuts Socials, sempre que siguin compatibles amb la naturalesa i funció de la Comissió corresponent.

Com a conseqüència de les facultats atribuïdes, les actuacions més

importants de la Comissió d'Auditoria i Control durant l'exercici 2017 han estat:

- En la reunió del 06/02/2017: Revisió del procés de desconsolidació prudencial.
- En la reunió del 21/02/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració, entre d'altres: 1) Informe Financer Anual. Formulació dels comptes anuals individuals i consolidats i dels informes de gestió. l'Informe Anual de Govern Corporatiu. La proposta d'aplicació del resultat de l'exercici 2016; 2) Aspectes d'àmbit regulatori (mètriques del RAF); 3) Polítiques i normativa interna (Informe Anual del Reglament intern de conducta i designació de membres de l'Òrgan de Seguiment del RIC), i 4) Informes d'Auditoria Interna.
- En la reunió del 20/04/2017: 1) Revisió de la declaració concisa sobre l'Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació del Capital (ICAAP); 2) Revisió de la declaració concisa sobre l'Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació de la Liquiditat (ILAAP); 3) Informació amb Rellevància Prudencial (IRP); 4) Contractació de serveis prestats per l'Auditor Extern; 5) Assumptes relatius a Auditoria Interna.
- En la reunió del 28/04/2017: 1) Informació sobre el sistema de Control Intern sobre Informació Financera (SCIIF); 2) Tancament dels estats financers del 1r trimestre del 2017; 3) Aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació del Capital (ICAAP), Informe Anual del Procés Intern d'Avaluació de l'Adequació de la Liquiditat (ILAAP) i Informació amb Rellevància Prudencial (IRP); i 4) La contractació de serveis prestats per l'Auditor Extern.
- En la reunió del 26/07/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: 1) Els estats financers corresponents al 1r Semestre del 2017; 2) L'estat de la revisió limitada dels estats financers; 3) Els aspectes relatius a la consolidació prudencial, i 4) La contractació de serveis que prestarà l'Auditor Extern.
- En la reunió del 26/09/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: 1) El Pla de Recuperació del Grup Criteria; 2) L'Informe Anual de l'expert independent en matèria de prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, i 3) La contractació de serveis que prestarà l'Auditor Extern.
- A la reunió del 19/10/2017, la distribució del primer dividend amb càrrec a beneficis per un import de 75 milions d'euros a compte de l'exercici 2017.

- En la reunió del 14/12/2017: La revisió dels projectes derivats de la desconsolidació prudencial i aprovar i elevar al Consell d'Administració de la Societat, entre altres: 1) Segona distribució de dividendes a càrrec de beneficis per un import de 25 milions d'euros; 2) Les modificacions del Protocol Intern de Relacions; 3) El model de prevenció i resposta davant delictes del Grup Criteria; 4) Les modificacions del Codi Ètic; 5) Les modificacions de la Norma del Canal Confidencial de Consultes i Denúncies, i 6) L'informe d'activitats d'Auditoria Interna i Pla d'Auditoria Interna per a l'exercici 2018.

Identifiqui el conseller membre de la comissió d'auditoria que hagi estat designat tenint en compte els coneixements i l'experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o en ambdues, i informi sobre el nombre d'anys que fa que el President d'aquesta comissió ocupa el càrrec.

Nom del Conseller amb experiència	Isabel Estapé Tous
Nre. d'anys del president en el càrrec	4

COMISSIÓ DE NOMENAMENTS I RETRIBUCIONS

Nom	Càrrec	Categoria
Isabel Estapé Tous	President	Independent
José Antonio Asiáin Ayala	Vocal	Independent
Juan José López Burniol	Vocal	Dominical

% de consellers dominicals	33,33%
% de consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0%
Nombre de reunions	6

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta comissió, descriguin els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les seves actuacions més importants durant l'exercici.

De conformitat amb el que estableixen els Estatuts Socials, el Consell d'Administració va designar al seu si una Comissió de Nomenaments i Retribucions, que té les competències i es regirà per les regles de funcionament previstes a la normativa vigent. La Comissió de Nomenaments i Retribucions està formada exclusivament per Consellers no executius i composta per tres membres, dos dels quals són independents. La Comissió de Nomenaments i Retribucions va designar un President d'entre els Consellers independents que en forma part. Així mateix, va designar un Secretari i un Vicesecretari no consellers.

En qualsevol cas, sens perjudici de qualssevol altres cometes que li pugui assignar en cada moment el Consell d'Administració, la Comissió de Nomenaments i Retribucions exercirà les funcions bàsiques següents:

- a) Avaluar les competències, els coneixements i l'experiència necessaris al Consell d'Administració. A aquests efectes, definirà les funcions i aptituds necessàries en els candidats que hagin de cobrir cada vacant i avaluarà el temps i dedicació necessaris perquè puguin exercir eficaçment la seva comesa.
- b) Establir un objectiu de representació per al sexe menys representat al Consell d'Administració i elaborar orientacions sobre com assolir aquest objectiu.
- c) Elevar al Consell d'Administració les propostes de nomenament de Consellers independents per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació d'aquests Consellers per la Junta General d'Accionistes.
- d) Informar de les propostes de nomenament de la resta de Consellers per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació per la Junta General d'Accionistes.
- e) Informar de les propostes de nomenament i separació dels alts directius i les condicions bàsiques dels seus contractes.
- f) Examinar i organitzar la successió del President del Consell d'Administració i del primer executiu de la Societat i, si escau, formular propostes al Consell d'Administració perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i planificada.
- g) Proposar al Consell d'Administració la política de retribucions dels Consellers i dels directors generals o dels qui duguin a terme les seves funcions d'alta direcció sota la dependència directa del Consell, de Comissions Executives o de Consellers Delegats, així com la retribució individual i les altres condicions contractuals dels Consellers executius, vetllant per la seva observança.

En tot el que no està previst expressament per a la Comissió de Nomenaments i Retribucions, s'aplicaran les normes de funcionament establertes per al Consell d'Administració als Estatuts Socials, sempre que siguin compatibles amb la naturalesa i funció de la Comissió corresponent.

Com a conseqüència de les facultats atribuïdes, les actuacions més importants de la Comissió de Nomenaments i Retribucions durant l'exercici 2017 han estat:

- En la reunió del 24/01/2017: Dimissió del Secretari del Consell d'Administració.
- En la reunió del 24/02/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració: 1) L'Informe Anual de Govern Corporatiu, 2) La Remuneració Variable del 2016 i la Remuneració d'Alts Directius per a l'exercici 2017 i 3) El Col·lectiu Identificat de l'exercici 2017.

- En la reunió del 28/04/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració, entre d'altres: 1) La determinació del Col·lectiu Identificat de la Societat; 2) L'Informe d'Avaluació Interna de la Política de Remuneracions; 3) La informació de rellevància prudencial, i 4) El nomenament de membre de la Comissió d'Auditoria i Control.

- En la reunió del 28/07/2017: 1) Els requeriments d'informació del Banc d'Espanya relatius al procés d'avaluació d'idoneïtat de Consellers i Alta Direcció de la Societat, així com del Consell d'Administració en el seu conjunt.

- En la reunió del 19/10/2017: Aprovar i elevar al Consell d'Administració l'acord de deixar sense efecte la Política de Remuneració del Col·lectiu Identificat.

- En la reunió del 14/12/2017: Ratificar i elevar al Consell d'Administració, perquè en prengui nota, els termes i condicions de la pòlissa de responsabilitat civil per a Administradors i Alta Direcció de Criteriacaixa.

*Vegeu Nota a l'Apartat G

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

D OPERACIONS VINCULADES I OPERACIONS INTRAGRUP

D.1 Detalli les operacions efectuades entre l'entitat o entitats del seu grup i els accionistes, partícips cooperativistes, titulars de drets dominicals o qualsevol altre de naturalesa equivalent de l'entitat.

Les operacions més significatives entre Criteriacaixa o les seves filials i l'Accionista Únic, la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa", han estat les següents:

Nom o denominació social de l'accionista significatiu	Nom o denominació social de la societat o entitat del seu grup	Naturalesa de la relació	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Fundació Bancària "la Caixa"	Criteriacaixa	Societària	Distribució de reserves	300.000
Fundació Bancària "la Caixa"	Criteriacaixa	Societària	Distribució de dividendes a compte	100.000

A la Nota 24 dels comptes anuals consolidats de Criteriacaixa apareixen de forma agregada tots els saldos de l'Accionista Únic amb societats del Grup Criteria.

D.2 Detalli les operacions dutes a terme entre l'entitat o entitats del seu grup i els administradors o membres de l'òrgan d'administració, o directius de l'entitat.

No hi ha operacions que siguin fora del tràfic ordinari ni condicions que no siguin de mercat.

A la Nota 24 dels comptes anuals consolidats de Criteriacaixa apareixen de forma agregada tots els saldos amb administradors i directius.

D.3 Detalli les operacions intragrup

Les operacions més significatives fetes per la Societat amb altres entitats pertanyents al Grup Criteria han estat les següents:

Denominació social de l'entitat del grup	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Arrendamiento	Crèdits atorgats	175.000

Inmo Critería Caixa, SLU		
Els Arbres de la Tardor, SLU	Crèdit atorgat	250.000
Inmo Critería Caixa, SAU	Crèdit atorgat	55.000
Servihabitat Alquiler II, SLU	Crèdit atorgat	45.000
Inmo Critería Caixa, SAU	Ampliació de capital mitjançant aportació dinerària (capital i prima)	302.653
Inmo Critería Caixa, SAU	Ampliació de capital mitjançant aportació no dinerària (capital i prima)	37.751

Les operacions més significatives fetes per la Societat i/o societats del Grup Critería amb entitats associades i multigrup han estat les següents:

Denominació social de l'entitat associada del grup	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
CriteríaCaixa	Salos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	653.049
Saba Infraestructuras, SA	Salos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	109.738
CriteríaCaixa <i>*Vegeu Nota a l'Apartat G</i>	Contractes de cobertures de tipus d'interès (se n'indica el valor nocional)	1.100.000
Arrendamiento Inmo Critería Caixa, SLU	Préstecs hipotecaris amb CaixaBank	114.320

Vegeu Nota 24 dels comptes anuals consolidats del Grup Critería i Nota 21 dels comptes anuals individuals de CriteríaCaixa.

D.4 [Detalli els mecanismes establerts per detectar, determinar i resoldre els possibles conflictes d'interessos entre l'entitat o el seu grup i els seus consellers o membres de l'òrgan d'administració o directius.](#)

La Societat manté informats els Consellers de les seves obligacions i, en particular, del deure d'evitar conflictes d'interessos previstos a la Llei de Societats de Capital. Amb

caràcter anual, el Secretari o, si escau, el Vicesecretari del Consell d'Administració remet a cadascun dels Consellers un formulari en què aquests poden posar de manifest l'existència de qualsevol conflicte d'interessos, per així fer-ho constar a la memòria dels comptes anuals i, si escau, poder valorar si és procedent atorgar la dispensa que permetria, en casos singulars, autoritzar la realització de determinades actuacions al conseller que així l'hagi sol·licitat.

Amb caràcter addicional, la Societat disposa d'un Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors, en què s'estableixen diverses obligacions, com ara la d'abstenció de fer determinades operacions en certs períodes, el deure de comunicar a la Societat sobre determinades operacions i d'informar-la d'aquestes, i el deure de salvaguarda i d'actuació en relació amb informació que es pugui qualificar d'informació privilegiada.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2017

CIF: A 63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

E SISTEMES DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS

E.1 Expliqui l'abast del Sistema de Gestió de Riscos de l'entitat.

El control dels riscos està plenament integrat en la gestió i la Societat està implicada en la seva posada en pràctica. El Consell d'Administració delega en la Comissió d'Auditoria i Control la supervisió de l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos. El Comitè de Direcció assegura que els controls estan degudament implementats, pren decisions sobre les millores d'aquests controls i reporta el seu estat als Òrgans de Govern.

Durant el quart trimestre de l'exercici 2017, un cop constatada pel Banc Central Europeu (BCE) la pèrdua de control sobre CaixaBank, CriteríaCaixa ha dut a terme les accions necessàries per adaptar-se a la seva nova situació de societat hòlding pel que fa a la gestió de riscos.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de CriteríaCaixa va aprovar el 25 de gener del 2018 la Política de Gestió de Riscos Corporatius (d'ara endavant, «GRC»), que proporciona un marc d'actuació per a l'establiment del Model de GRC del Grup Critería, incloses CriteríaCaixa i aquelles societats sota gestió directa i la participació en les quals és del 100%. Els elements principals del Model són:

- **Entorn de control:** promoció d'una cultura de gestió i control de riscos comunicant a tots els empleats les actualitzacions de les polítiques i els procediments de GRC i oferint-los formació periòdica.
- **Fixació d'objectius corporatius:** fonamentats en la missió i visió del Grup Critería, són la base i el punt de partida per a la identificació i valoració dels riscos i les activitats de control.
- **Identificació i valoració de riscos:** detectar els riscos que podrien impedir la consecució dels objectius corporatius, i valorar-los tenint en compte la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte (econòmic, reputacional i de continuïtat de negoci).
- **Activitats de control:** garantir l'èxit de les directrius fixades per la Direcció en un marc de risc controlat, associant controls als riscos per tal de reduir la probabilitat que es materialitzin i/o el seu impacte.
- **Monitoratge i reporting:** controlar l'evolució dels riscos de cada àrea i/o negoci, fer un seguiment de les avaluacions dels controls i analitzar-ne l'efectivitat per tal de reportar als Òrgans de Govern.
- **Supervisió:** vetllar per l'eficàcia del Model de GRC mitjançant la verificació de l'existència de controls per mitigar els riscos i comprovar que funcionen eficaçment.

Per al seu desenvolupament correcte, el Model de GRC adopta un enfocament metodològic basat en el Model de les tres Línies de Defensa, en el qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos es gestionin i supervisin de manera eficaç:

Primera línia de defensa: formada per les àrees/negocis del Grup Critería que s'encarreguen de:

- Identificar, avaluar, mitigar i controlar els riscos seguint la política i els procediments interns aprovats.
- Reportar a la funció de Control Intern l'estat dels riscos dels quals són responsables.
- Mantenir un control intern efectiu i executar procediments de control sobre els riscos de manera constant.

Segona línia de defensa: formada per la funció de Control Intern que s'encarrega de:

- Definir el Model de GRC.
- Participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- Fer un monitoratge continu de l'efectivitat i l'evolució dels controls i els riscos per poder informar-ne el Comitè de Direcció.
- Monitorar i assegurar l'homogeneïtat i l'actualització del Model de GRC.
- Implementar les millores corresponents al Model de GRC.

Tercera línia de defensa: formada per la funció d'Auditoria Interna, que s'encarrega de:

- Supervisar l'eficàcia i la suficiència del Model de GRC.
- Avaluar des d'un punt de vista independent l'efectivitat del govern corporatiu, la gestió de riscos i el control intern.
- Verificar i revisar l'execució dels procediments de control i gestió de riscos corporatius de la primera i segona línies de defensa.

E.2 [Identifiqui els òrgans de l'entitat responsables de l'elaboració i execució del Sistema de Gestió de Riscos.](#)

Consell d'Administració: mitjançant la Comissió d'Auditoria i Control, supervisa l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos corporatius, inclosos els fiscals. És l'òrgan competent per aprovar la Política de GRC.

Comissió d'Auditoria i Control: és l'òrgan responsable de supervisar els serveis d'auditoria interna del Grup Criteria. La Comissió d'Auditoria i Control es basa en la funció d'Auditoria Interna per fer l'activitat de supervisió del Model de GRC.

Comitè de Direcció: és el responsable d'assegurar que els controls estan degudament implementats, de prendre decisions necessàries sobre les millores de les activitats de control implementades i/o plans d'acció requerits i de reportar a la Comissió d'Auditoria i Control i al Consell d'Administració.

E.3 [Assenyali els principals riscos que poden afectar la consecució dels objectius de negoci.](#)

Partint de la metodologia establerta als estàndards internacionals del Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), el Model GRC estableix quatre categories de riscos que, si es materialitzessin, podrien afectar la consecució dels objectius del Grup:

- **Estratègics:** riscos relatius a la consecució dels objectius corporatius.

- **Financers:** riscos derivats de les principals variables financeres. Es divideixen en set subcategories diferents:
 - Liquiditat: Possibilitat que es produeixi un dèficit d'actius líquids per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris i les necessitats de negoci.
 - Crèdit: Possibilitat que alguna de les contraparts no compleixi les obligacions de pagament i les possibles pèrdues que se'n puguin derivar.
 - Deteriorament de les participacions accionaries: Possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats del Grup.
 - Deteriorament dels actius immobiliaris: Possibilitat de depreciació dels actius immobiliaris.
 - Deteriorament d'altres actius: Possibilitat de depreciació d'aquells actius del Grup Criteria que no són participacions ni actius.
 - Mercat: Possibilitat que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi.
 - Fiabilitat de la Informació Financera: Possibilitat d'afectació de la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financera.

- **Operacionals:** riscos relatius a pèrdues per errors o per gestió inadequada de processos interns, persones, sistemes, utilització dels actius o de la infraestructura operativa.

- **Legals / de compliment:** riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què el Grup Criteria opera, així com compliment de polítiques internes.

E.4 Identifiqui si l'entitat té un nivell de tolerància al risc.

El Model de GRC estableix que les àrees/negocis del Grup Criteria que formen la 1a línia de defensa identifiquin, avaluin, controlin i mitiguin els riscos en un entorn de control adequat, tal com estableixen la política i els procediments interns aprovats. L'efectivitat i evolució d'aquests riscos i controls les monitora la funció de Control Intern, mentre que Auditoria Interna s'encarrega de supervisar l'eficàcia de tot el model.

A més, CriteriaCaixa disposa d'uns indicadors de gestió (aquells més representatius per a la gestió dels riscos de la Societat) que permeten monitorar els nivells de risc acceptables pels òrgans de govern i de direcció. Aquests indicadors estan monitorats per la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans i es reporten al Comitè de Direcció amb caràcter semestral, el qual els rep, revisa i reporta a la Comissió d'Auditoria i Control i al Consell d'Administració anualment.

E.5 Indiqui quins riscos s'han materialitzat durant l'exercici.

Durant l'exercici 2017 no hi ha hagut cap incompliment dels indicadors de gestió i tots s'han mantingut en les zones de compliment. Tampoc no s'han produït incompliments en els indicadors regulatoris i de gestió de caràcter bancari establerts fins al setembre del 2017, la data en què el BCE va constatar la pèrdua de control de Criteriacaixa sobre CaixaBank i aquests indicadors deixen de ser aplicables per a la Societat.

E.6 Expliqui els plans de resposta i supervisió per als principals riscos de l'entitat.

Tal com s'ha comentat als apartats anteriors d'aquest epígraf, el Model de GRC implantat estableix el Model de les tres Línies de Defensa, a partir del qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos es gestionin i supervisin de forma eficaç.

El Consell d'Administració de Criteriacaixa fa un seguiment periòdic dels sistemes de control intern i gestió de riscos implantats a Criteriacaixa a aquest efecte.

Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera i l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos de la Societat.

Seguidament es presenten els plans de resposta i supervisió dels principals riscos del Grup Criteriacaixa:

Riscos estratègics

A través del Model GRC, Criteriacaixa monitora i reporta als òrgans de direcció i/o govern l'estat dels riscos estratègics i els controls associats per mitigar-los.

Riscos financers

- **Risc de liquiditat**

Criteriacaixa monitora el risc de liquiditat mitjançant el seguiment constant d'indicadors de gestió: ràtio d'endeutament (deute net sobre el valor de mercat dels actius), liquiditat disponible a determinats terminis i ràtio de cobertura d'interessos.

Gairebé la totalitat del finançament del Grup té venciment a llarg termini. En aquest sentit, el Grup segueix treballant en la diversificació de les fonts de finançament, en la gestió del termini del deute i en el seu cost.

- **Risc de crèdit**

L'Àrea d'Inversions de Criteriacaixa fa el seguiment dels resultats de les participacions de Criteriacaixa, efectua els tests de deteriorament periòdics i analitza la rendibilitat corresponent per al Grup Criteriacaixa.

El Grup Criteria disposa d'una política de col·locació d'excedents de tresoreria en productes financers molt líquids, oferts o dipositats en entitats solvents o en entitats que, en la nostra posició neta amb respecte d'aquestes, és deutora.

- **Risc de deteriorament (de les participacions accionaries, dels actius immobiliaris i d'altres)**

L'Àrea d'Inversions de CriteriaCaixa duu a terme un seguiment continuat de les participacions de manera individualitzada per tal de poder adoptar en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia del Grup. Així mateix, fa un monitoratge constant dels valors, per avaluar si es donen proves objectives de deteriorament.

També es fa un seguiment de les principals participades per part d'analistes dedicats en exclusiva a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar de canvis normatius, de negoci i dinàmiques competitives als països i sectors en què operen aquestes participades.

D'altra banda, pel que fa a la cartera d'actius immobiliaris, per tal d'assegurar que aquesta estigui registrada al balanç d'acord amb el seu valor raonable, el Grup Criteria utilitza models interns per determinar els ajustos sobre la valoració de referència atorgada en taxacions individuals completes o sobre valoracions efectuades per experts independents que es fan de forma periòdica. Concretament, el model intern de valoració té en consideració, entre altres aspectes, l'experiència en vendes del Grup Criteria en funció de la tipologia de l'actiu o els costos de comercialització estimats per a l'alienació de l'actiu.

Els actius immobiliaris es gestionen amb l'objectiu de recuperar la inversió realitzada, ja sigui mitjançant el lloguer (inversions immobiliàries) o el desenvolupament immobiliari, o bé mitjançant l'existència d'un pla generalitzat de venda (existències).

- **Risc de mercat**

Risc de preu

La Societat té equips especialitzats que fan un seguiment continuat de la cotització de les entitats participades.

Risc de tipus d'interès

El Grup monitora l'impacte de les variacions de tipus d'interès de forma periòdica. Així mateix, amb l'objecte de mitigar el risc a variacions de tipus d'interès sobre l'endeutament a tipus variable, la Direcció de CriteriaCaixa avalua l'oportunitat d'entrar en contractes de permuta financera, tenint en compte els tipus d'interès presents i les expectatives d'interès futures.

Risc de tipus de canvi

La Direcció avalua la conveniència de prendre o no prendre posicions de cobertura davant dels seus riscos de canvi.

A més, el Grup Criteria pot estar exposat al risc de divisa de forma indirecta a través de les inversions en moneda estrangera que hagin fet les societats participades a causa, en alguns casos, de la seva forta presència internacional. La participada mateixa avalua aquests riscos i, si escau, els cobreix.

- **Risc de fiabilitat de la informació financera**

El Grup Criteria disposa d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera adequada i eficaç, que es descriu més detalladament a l'epígraf F d'aquest document.

Riscos operacionals

A través del Model GRC, CriteriaCaixa monitora i reporta als òrgans de direcció i/o govern l'estat dels riscos operacionals i els controls associats per mitigar-los.

Riscos legals / de compliment

A fi de gestionar el risc de compliment, els òrgans d'administració i direcció impulsen la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos al Codi Ètic i altres normes de conducta, i tant els seus membres com la resta de treballadors, directius i administradors han d'assumir el seu compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. Així mateix, CriteriaCaixa té a la seva intranet corporativa un canal confidencial de consultes i denúncies per consultar els dubtes que puguin suscitar la interpretació o l'aplicació del Codi Ètic, el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació, la Política de Prevenció de Delictes i la Política del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF), així com per a la denúncia dels incompliments que es puguin produir de les normes internes esmentades.

En virtut d'això, les àrees l'activitat de les quals generen riscos de compliment implanten i gestionen controls de primer nivell que permeten detectar possibles riscos d'incompliment i actuar eficaçment per a la seva mitigació. A més, han de mantenir en qualsevol moment els seus procediments adaptats a la legislació, normes reguladores, codis i estàndards de conducta vigents, establint els mecanismes necessaris per preveure, detectar tendències i conèixer les novetats que es produeixin. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les funcions d'assessorament.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SAU, SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA:	31/12/2017
CIF:	A 63379135
Denominació social:	CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL
Domicili social:	PLAÇA WEYLER, 3, PALMA

F SISTEMES INTERNS DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS EN RELACIÓ AMB EL PROCÉS D'EMISSIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)

F.1. Entorn de control de l'entitat: L'objectiu que es persegueix és facilitar al mercat informació dels mecanismes específics que l'entitat ha habilitat per mantenir un ambient de control intern que propiciï la generació d'informació financera completa, fiable i oportuna (incloent-hi la que serveixi de punt de partida per elaborar-la), i que prevegi la possible existència d'irregularitats i les vies per detectar-les i posar-hi remei.

F.1.1. Quins òrgans i/o funcions són els responsables de: (i) l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu; (ii) la implantació d'aquest sistema, i (iii) la seva supervisió.

Les entitats haurien d'incloure, en la contestació, informació sobre si el consell d'administració ha assumit formalment, per exemple a través del seu reglament, la responsabilitat última de l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu, si aquest reglament i els estatuts del comitè d'auditoria incorporen la responsabilitat de supervisar-lo, i si altres codis interns atribueixen a l'alta direcció la responsabilitat de dissenyar-lo i implantar-lo.

La Política del SCIIF estableix específicament, entre altres aspectes, els rols, les responsabilitats i el model de control intern aplicable al SCIIF, que s'expliquen en aquest apartat.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de Criteriacaixa és qui formalment assumeix la responsabilitat de l'existència d'un SCIIF adequat i eficaç i ha delegat en la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans el disseny, la implantació i el funcionament d'aquest.

Així mateix, és l'òrgan competent per a l'aprovació de la Política del SCIIF i ha d'estar informat de les diferents modificacions que es facin en aquesta.

Als Estatuts Socials de Criteriacaixa s'estableix que la Comissió d'Auditoria i Control es responsabilitzarà, entre altres funcions, de:

- Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.
- Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats.

En conseqüència, la Comissió d'Auditoria i Control és l'òrgan encarregat de l'activitat de supervisió del SCIIF, i per a això es basarà en: (i) l'Àrea funcional del Control Intern de la Informació Financera (CIIF); (ii) l'Àrea d'Auditoria

Interna; (iii) els auditors externs (ja que anualment fan una revisió de procediments acordats amb relació amb l'apartat de SCIIF de l'Informe Anual de Govern Corporatiu (IAGC) de CriteriaCaixa); i (iv) altres experts que consideri oportuns.

El Comitè de Direcció és el responsable de revisar i aprovar el Procés SCIIF.

A la Política es descriu el model de control intern, al qual s'ha donat un enfocament metodològic i organitzatiu basat en el model de les 3 línies de defensa aplicable al SCIIF:

Primera línia de defensa: Àrees/Negocis del Grup CriteriaCaixa

Són aquelles Àrees/negocis que tenen alguna de les responsabilitats següents:

- Fer transaccions que comporten un registre comptable.
- Participar en el procés d'elaboració i/o revisió de la informació financera.

Segona línia de defensa: Control Intern sobre la Informació Financera

La funció CIIF supervisa que les pràctiques i els processos desenvolupats per la Societat per elaborar la seva informació financera garanteixin la seva fiabilitat i conformitat amb la normativa aplicable.

Tercera línia de defensa: Auditoria Interna

Auditoria Interna és la responsable de fer una revisió contínua del disseny, la implantació i el funcionament del SCIIF del Grup CriteriaCaixa, i elabora i emet els informes que considera per, d'aquesta manera, donar suport a la Comissió d'Auditoria i Control de CriteriaCaixa per a la supervisió del SCIIF.

F.1.2. Si hi ha, especialment en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera, els elements següents:

Departaments i/o mecanismes encarregats: (i) del disseny i revisió de l'estructura organitzativa; (ii) de definir clarament les línies de responsabilitat i autoritat, amb una distribució adequada de tasques i funcions, i (iii) del fet que hi hagi procediments suficients per difondre-ho correctament a l'Entitat, en especial, en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera.

L'entitat hauria d'informar de les característiques principals dels procediments de disseny, revisió i actualització de l'estructura organitzativa, de les línies de responsabilitat i autoritat i de si s'han documentat i distribuït entre tots els que intervenen en el procés d'elaboració de la informació financera a l'entitat i el seu grup consolidable.

La revisió i aprovació de l'estructura organitzativa i de les línies de responsabilitat i autoritat són a càrrec del Consell d'Administració de Critericaixa, el Comitè de Nomenaments i Retribucions i el Comitè de Direcció, i també es duen a terme a través del Director General.

En l'elaboració de la informació financera hi ha definides les línies d'autoritat i responsabilitat. Així mateix, es duu a terme una planificació exhaustiva, que preveu, entre altres qüestions, l'assignació de tasques, les dates clau i les diferents revisions que ha de fer cada un dels nivells jeràrquics. Tant les línies d'autoritat i responsabilitat com la planificació abans esmentada estan documentades i s'han distribuït entre tots els participants en el procés d'elaboració de la informació financera.

La funció de CIIF revisa, amb una periodicitat mínima anual, tots els riscos definits de l'abast del SCIIF, així com les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diferents Àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats.

Codi de conducta, òrgan d'aprovació, grau de difusió i instrucció, principis i valors inclosos (indicant-hi si hi ha mencions específiques al registre d'operacions i elaboració d'informació financera), òrgan encarregat d'analitzar incompliments i de proposar accions correctores i sancions.

En relació amb el codi de conducta, l'Entitat hauria d'incloure informació sobre la manera com el distribueix, si ha de ser subscrit formalment pels empleats i en què consisteix la formació sobre aquest codi.

Critericaixa disposa d'un **Codi Ètic** aprovat pel seu Consell d'Administració, que estableix els valors que específicament es pretén preservar i la manera en què l'empresa ha d'exercir la seva activitat societària professional, establint estàndards reforçats d'actuació als quals s'han d'ajustar totes les persones que prestin els seus serveis professionals a Critericaixa, siguin administradors, directius o empleats. El seu grau de difusió és universal a través de la intranet corporativa. A més, tant el text inicial com les successives modificacions que aprovi el Consell d'Administració de Critericaixa es remetent a les persones subjectes al Codi Ètic, i es recull comprovant de la seva recepció. El Codi Ètic és subscrit per les noves incorporacions a la plantilla de Critericaixa.

Els estàndards reforçats de conducta de Critericaixa són: el compliment normatiu, la prevenció de conflictes d'interessos, la protecció dels béns i actius de la Societat, la preservació de la reputació corporativa, la promoció de la competència entre els proveïdors, l'excel·lència en l'exercici professional de les activitats encomanades, el treball en equip, la integritat mitjançant rigor en el control intern, la prevenció de pràctiques fraudulentas i la prohibició d'acceptar regals i obsequis, el compliment del Protocol intern de relacions entre la Fundació Bancària "la Caixa" i Critericaixa i les seves empreses dependents, d'una banda, i CaixaBank i les seves empreses dependents, de l'altra, i, finalment, la preservació de la confidencialitat. Així mateix, són valors de Critericaixa el respecte per les persones, la seva dignitat i la seva

diversitat, el respecte per les cultures i la contribució al progrés i el compromís amb la responsabilitat social i mediambiental.

Els empleats tenen a la seva disposició un canal de consultes i denúncies d'incompliments del Codi Ètic, que es gestiona internament, en què Criteriacaixa garanteix la confidencialitat de les comunicacions, la salvaguarda de la identitat del comunicant i la seva indemnitat.

A més, en compliment de la legislació aplicable en l'àmbit del Mercat de Valors per als emissors de valors, Criteriacaixa disposa d'un **Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors (RIC)**, que regula la conducta dels empleats, directius, membres del Consell d'Administració i determinats tercers que prestin serveis a la Societat, de manera que tots ells ajustin les seves actuacions a les normes de conducta que la Llei del Mercat de Valors, el Reglament 596/2014, del Parlament Europeu i del Consell, sobre l'Abús de Mercat i les seves disposicions de desenvolupament preveuen per als emissors de valors, amb la qual cosa es fomenta la transparència als mercats i es preserva, en tot moment, l'interès legítim dels inversors.

El seu grau de difusió és universal a través de la intranet corporativa. A més, tant el text inicial com les successives modificacions aprovades pel Consell d'Administració de Criteriacaixa es remeten a les Persones Subjectes (tal com aquest terme es defineix al Reglament Intern de Conducta esmentat), les quals han de signar el justificant corresponent de recepció i coneixement.

Així mateix, Criteriacaixa té un **Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació**, que va aprovar el Consell d'Administració el juliol del 2015 i que és aplicable a tots els directius i empleats.

Els objectius principals d'aquest Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació són conscienciar i garantir el bon ús i la seguretat dels mitjans tecnològics de la Societat i de la informació que contenen i gestionen. El Codi ha estat remès a tots els empleats i s'ha recollit un comprovant de la seva recepció. A més, està a disposició de tots els empleats de Criteriacaixa de manera permanent a través de la intranet corporativa.

Les comunicacions sobre possibles incompliments del Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació es remeten al Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal, i els dubtes que pugui suscitar la seva interpretació o aplicació es remeten a l'Àrea de Mitjans.

El Codi conté regles clares per a un ús adequat i eficient de les comunicacions i de les eines informàtiques per garantir la qualitat, integritat, confidencialitat i inviolabilitat de la informació, respectant així també els compromisos assumits amb contraparts, clients, proveïdors i empleats.

Canal de denúncies, que permeti la comunicació al comitè d'auditoria d'irregularitats de caràcter financer i comptable, a més d'eventuals incompliments del codi de conducta i activitats irregulars a l'organització. Si és de caràcter confidencial, se n'ha d'informar.

Pel que fa a les característiques principals del canal de denúncies, l'entitat hauria d'informar de les vies de comunicació en què es basa (telefònica, correu electrònic, correspondència escrita...) i de com garanteix, si escau, la confidencialitat de les denúncies abans que siguin examinades pels membres del comitè d'auditoria.

Les denúncies sobre possibles incompliments del Codi Ètic, de la Política de Prevenció de Delictes, del Sistema de Control Intern de la Informació Financera i del Codi d'Ús de Sistemes d'Informació es remeten a través d'un canal confidencial de denúncies, disponible per a tots els empleats a la intranet de la Societat. Un cop rebuda la denúncia, el Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal, llevat d'aquelles denúncies en què el denunciat sigui el Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal mateix, que s'adreçaran al Director General per a la seva gestió, investiga la denúncia, salvaguardant sempre la confidencialitat del remitent. Una vegada finalitzada la investigació dels fets denunciats, el Director de l'Àrea Jurídica i Fiscal o el Director General procedirà al seu tancament i notificarà la resolució al denunciant.

Les denúncies són personals i confidencials i se salvaguarda la identitat del denunciant, que només es revelarà a aquelles persones que duguin a terme la investigació si és imprescindible i sempre amb l'autorització del denunciant.

Auditoria Interna té accés a les opcions de consulta d'estadístiques de l'ús del canal confidencial de denúncies, però no al contingut d'aquestes.

Les comunicacions sobre possibles incompliments del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del mercat de valors s'adreçaran a l'Òrgan de Seguiment del Reglament Intern de Conducta, compost per tres membres de Criteriacaixa designats pel Consell d'Administració. L'Òrgan de Seguiment és l'encarregat de fer complir les normes de conducta dels mercats de valors i les regles del mateix Reglament Intern de Conducta, interpretar-ne el contingut i instruir els expedients disciplinaris en cas d'incompliment.

Programes de formació i actualització periòdica per al personal involucrat en la preparació i la revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIIF, que cobreixin, almenys, normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos.

En relació amb els programes de formació i actualització, les entitats haurien de facilitar informació resumida sobre quines Àrees de coneixement s'han cobert, així com altres dades rellevants de caràcter quantitatiu (com ara el nombre d'empleats que han rebut la formació, etcètera) o qualitatiu.

En el marc de la formació del Grup Criteriacaixa, durant l'exercici 2017 a Criteriacaixa s'han dut a terme programes de formació per als empleats, amb 463 hores de formació tècnica, principalment de l'Àrea d'Inversions i l'Àrea de Finances, en temàtiques sectorials de participades i de gestió comptable.

Cal destacar que el desembre del 2017 han fet el curs de formació en matèria de SCIIF 6 empleats de CriteriaCaixa de l'Àrea d'Inversions, de l'Àrea de Finances i de l'Àrea d'Auditoria i Control Intern, que se sumen als 52 empleats que van ser-hi convocats en anys anteriors. Així mateix, per a determinats empleats del Grup Criteria, bàsicament empleats de filials relacionades amb el negoci immobiliari, també es va iniciar, el desembre del 2017, el curs de formació sobre SCIIF, que van fer i superar 18 empleats.

A més, el gener del 2018 s'han dut a terme sessions formatives en l'ús de la nova eina informàtica GRC Suite, una aplicació que admet els sistemes utilitzats per a la gestió del SCIIF, en l'àmbit d'administrador i d'usuari.

La Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans de CriteriaCaixa també està subscripta a diverses publicacions, revistes i webs d'àmbit comptable/financer, tant nacional com internacional, els continguts i comunicats dels quals es revisen periòdicament, per assegurar que en l'elaboració de la informació financera es tenen en compte les novetats en aquesta matèria.

F.2. Avaluació de riscos de la informació financera: L'objectiu és fer conèixer al mercat el grau de desenvolupament i sistematització del procés pel qual l'entitat identifica les fonts i els riscos d'error o irregularitats en la informació financera. Les activitats associades a aquest component haurien de tenir en compte tant les transaccions rutinàries com les operacions menys freqüents i potencialment complexes.

F.2.1. Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau.

En relació amb el procés d'identificació de riscos d'error o frau, les entitats haurien d'incloure en la resposta la informació que se sol·licita sobre el procés establert, sense que sigui necessari enumerar els riscos d'error o frau identificats.

Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau, pel que fa a:

- Si el procés existeix i està documentat.
- Si el procés cobreix la totalitat d'objectius de la informació financera (existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions), si s'actualitza i amb quina freqüència.
- L'existència d'un procés d'identificació del perímetre de consolidació, tenint en compte, entre altres aspectes, la possible existència d'estructures societàries complexes, entitats instrumentals o de propòsit especial.
- Si el procés té en compte els efectes d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals, mediambientals, etc.) en la mesura que afectin els estats financers.
- Quin òrgan de govern de l'entitat supervisa el procés.

La Política del SCIIF, comentada a l'apartat F.1.1., es complementa amb el Procés del SCIIF de CriteriaCaixa, aprovat pel Comitè de Direcció de CriteriaCaixa, en el qual es descriuen més exhaustivament els procediments associats al SCIIF.

En el Procés del SCIIF s'estableix que, al començament de cada exercici econòmic, el responsable del CIIF del Grup Criteria haurà de revisar l'abast del Model SCIIF i planificar les activitats que es faran durant el proper exercici mitjançant:

1. La identificació dels epígrafs, comptes i desglossaments que tenen un risc significatiu associat, l'impacte potencial dels quals en la informació financera és material i requereix, per tant, una atenció especial a partir dels criteris de materialitat definits.
2. La vinculació d'aquests epígrafs/comptes comptables als processos de negoci i de suport.
3. La identificació de les societats objecte de supervisió.

Cal destacar que:

- La responsabilitat de supervisar la implantació del model SCIIF a les societats dependents de CriteriaCaixa, així com la revisió de l'adequació de la metodologia implantada a cada societat i l'homogeneïtzació entre els diferents SCIIF del Grup Criteria, recau en la funció CIIF de CriteriaCaixa.
- Si alguna filial disposa d'un model SCIIF propi, la responsabilitat sobre aquest recaurà en el Consell d'Administració d'aquesta filial, sota la supervisió prèvia de la funció CIIF de CriteriaCaixa.

Tal com s'indica al Procés sobre el SCIIF, el Grup Criteria disposa d'una metodologia per a la identificació, revisió i actualització dels riscos i els controls que afecten la generació de la informació financera, inclosos els d'error o frau.

El procés d'identificació de riscos i controls de les activitats i les transaccions que puguin afectar de manera material els Estats Financers de CriteriaCaixa i del Grup Criteria és responsabilitat de la funció CIIF, juntament amb l'ajuda de les Àrees responsables dels processos objecte de revisió seleccionats.

Aquest procés es fa mitjançant l'elaboració de les matrius de riscos i controls. Els components que integren aquestes matrius són els següents:

Processos:

- S'identifiquen els riscos i les activitats de control relatius als processos identificats anteriorment.

Riscos:

- La identificació de riscos es farà exclusivament, per als riscos d'error material i de frau, sobre la informació financera que es reporta als mercats. En la identificació de riscos d'error, es tindran en compte aquells que afecten la informació financera individual i consolidada del Grup Criteria.
- Així mateix, es prendrà en consideració l'efecte d'altres tipologies de riscos (operatius, financers, tecnològics, legals i de compliment) en la identificació de riscos d'error material en la informació financera.
- En la identificació de riscos es tindran en compte les possibles denúncies rebudes a través del canal confidencial i de consultes en relació amb la manca de fiabilitat de la informació financera.

La funció de CIIF revisa, amb una periodicitat mínima anual, tots els riscos definits de l'abast del SCIIF, així com les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diferents Àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats. Els riscos es refereixen a possibles errors amb impacte potencial material, intencionats o no, en el marc dels objectius de la informació financera: existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions.

A finals de l'exercici 2017 s'ha implementat l'eina informàtica GRC Suite, amb l'objectiu de garantir la integritat del SCIIF per tal que reflecteixi de manera uniforme totes les activitats dels processos i les associï als riscos i els controls existents.

Així mateix, els Òrgans de Govern i la Direcció reben informació periòdica en matèria d'informació financera i la Comissió d'Auditoria i Control supervisa els processos de generació, elaboració i revisió de la informació financera basant-se a la feina d'Auditoria Interna i en les opinions de l'Auditoria Externa i dels Organismes Supervisors.

F.3. Activitats de control: L'objectiu és facilitar al mercat un coneixement fonamentat de l'extensió de les activitats de control específiques que l'entitat té implementades per mitigar els riscos d'error o irregularitats en la informació financera. L'experiència pràctica ha permès identificar com a Àrees crítiques comunes: (i) els procediments de confirmació d'estimacions i judicis crítics; (ii) les funcions externalitzades en tercers, i (iii) la sistematització i la documentació dels procediments de tancament.

F.3.1. Procediments de revisió i autorització de la informació financera i la descripció del SCIIF, que es publicaran en els mercats de valors, indicant-ne els responsables, així com de documentació descriptiva dels fluxos d'activitats i controls (incloent-hi els relatius a risc de frau) dels diferents tipus de transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, incloent-hi el procediment de tancament comptable i la revisió específica dels judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es duu a terme des de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, que sol·licita a la resta d'Àrees i a les empreses del Grup Criteria la col·laboració necessària per obtenir el grau de detall d'aquesta informació que es considera adequat.

La informació financera constitueix un element essencial en el procés de seguiment i presa de decisions dels màxims Òrgans de Govern i de Direcció de la Societat.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es fonamenten en uns mitjans humans i tècnics adequats, que permeten que el Grup Criteria faciliti informació precisa, veraç i comprensible de les seves operacions, de conformitat amb la normativa vigent.

En particular, el perfil professional de les persones que intervenen en el procediment de revisió i autorització de la informació financera és l'adequat, amb amplis coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria i/o gestió de riscos. D'altra banda, els mitjans tècnics i els sistemes d'informació garanteixen, mitjançant l'establiment de mecanismes de control, la fiabilitat i integritat de la informació financera. En tercer lloc, la informació financera és objecte de supervisió per part dels diferents nivells jeràrquics de Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, i de contrast, si escau, amb altres Àrees del Grup Criteria. Finalment, la informació financera rellevant publicada al mercat és examinada i, si escau, aprovada per part dels màxims Òrgans de Govern del Grup Criteria.

Pel que fa a les activitats i els controls relacionats directament amb transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, el Grup Criteria té establert un procés continu de revisió de la documentació i formalització de les activitats, dels riscos en què es pot incórrer en l'elaboració de la informació financera i dels controls necessaris que mitiguin els riscos crítics, que permet assegurar que és completa i està actualitzada.

En aquest sentit, a la documentació dels processos crítics i les activitats de control es detallen els atributs següents:

- Descripció de l'activitat de control.
- Prova que avalarà l'execució d'aquesta activitat de control.
- Estat del control: Implementat, inexistent, no formalitzat.
- Finalitat de l'activitat de control:

- *Preventiva*: mitiguen el risc que es produeixin errors o frauds a la informació financera.
 - *Detectiva*: localitza els errors i els frauds quan es produeixen.
- Si el control mitiga o no un risc que pot incórrer en frau.
 - Importància del control: control clau o estàndard.
 - Naturalesa del control: anàlisi, revisió i monitoratge, polítiques i procediments, assessorament específic extern, controls de sistemes, informes d'excepció o límits d'autoritat/responsabilitat.
 - Grau d'automatització de l'activitat de control: manual, semiautomàtic i automàtic.
 - Executor i supervisor del control: a fi de garantir el doble *check*, les figures de l'executor i el supervisor de l'activitat de control seran diferents, sempre que sigui possible en funció de l'estructura organitzativa.
 - Freqüència del control: anual, semestral, trimestral, mensual, setmanal, diari o constant, segons calgui.
 - Sistema de suport del control.
 - Assercions financeres: existència i ocurrència, integritat, valoració, drets i obligacions, presentació, desglossament i comparabilitat.
 - Plans d'acció identificats associats a l'activitat de control.

Les activitats i els controls es dissenyen per garantir el registre, la valoració, la presentació i el desglossament adequats de les transaccions esdevingudes.

La funció CIIF farà l'anàlisi del disseny i del grau de funcionament de les activitats de control.

La funció CIIF avaluarà l'efectivitat de les activitats de control mitjançant les respostes de les avaluacions rebudes a través de l'eina informàtica i les reunions d'entesa i verificació amb els responsables de procés i/o responsables de les activitats de control, així com amb la informació obtinguda per l'Àrea d'Auditoria Interna.

Partint de la informació proporcionada, CIIF decidirà sobre l'adequació i la suficiència dels controls implementats i proposarà, si escau, l'establiment de mesures correctores per a aquells controls que no es considerin adequats o suficients.

Així mateix, la funció CIIF ha de valorar, si escau, si les debilitats detectades poden determinar l'existència d'errors materials a la informació financera.

Les activitats d'avaluació i les proves relacionades es faran a través de l'eina informàtica GRC Suite.

El Grup Criteria disposa d'un Procés de certificació interna ascendent de controls clau identificats, que té com a objectiu garantir la fiabilitat de la informació financera. Per fer-ho, cadascun dels responsables dels controls clau identificats ha de certificar, per al període establert, l'execució eficaç dels controls. El procés es fa amb una periodicitat mínima anual, per bé que es fan certificacions ad hoc en aquells casos en què les activitats de control sobre la informació financera en duen a terme en un període diferent.

El Sub-director General Adjunt de Finances, Mitjans i Recursos Humans presenta al Comitè de Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control el resultat obtingut en el procés de certificació. També remet aquest resultat al Consell d'Administració, perquè en prengui coneixement, i comunica les mesures que s'hagin pres en cas de detecció de debilitats.

F.3.2. Polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació (entre altres, sobre seguretat d'accés, control i operació de canvis, continuïtat operativa i segregació de funcions) en què es basin els processos rellevants de l'entitat en relació amb l'elaboració i la publicació de la informació financera.

Els sistemes d'informació a què es refereix aquesta qüestió són aquells en què es basa la informació financera, i que s'utilitzen de manera directa quan es prepara, o que són rellevants en el procés o control de les transaccions que es reflecteixen en aquesta informació.

D'altra banda, les polítiques i els procediments a què es refereix la qüestió són aquells que estableixen com s'operen els sistemes i les aplicacions per tal de: (a) mantenir un control adequat sobre els accessos a les aplicacions i els sistemes; (b) establir els passos que cal seguir per assegurar que les noves aplicacions, o les actuals quan són modificades, processen les transaccions de manera adequada i faciliten informació fiable, i (c) establir mecanismes que permetin la recuperació de dades en cas que es perdin, així com donar continuïtat al procés i el registre de les transaccions quan es produeixi una interrupció dels sistemes operats habitualment.

La gestió dels sistemes d'informació de CriteriaCaixa està subcontractada a empreses del Grup CaixaBank, que tenen les polítiques i els procediments de control intern següents sobre els sistemes d'informació que són aplicables a CriteriaCaixa.

Els sistemes d'informació que fan de suport dels processos en què es basa la informació financera estan subjectes a polítiques i procediments de control intern per garantir la integritat de l'elaboració i publicació de la informació financera.

En concret, el Grup CaixaBank disposa de les polítiques següents en relació amb:

- I. Sistema de Gestió de Seguretat de la Informació: CaixaBank disposa d'un Sistema de gestió de la seguretat de la informació (SGSI) basat en les millors pràctiques internacionals. Aquest SGSI ha obtingut i renovat anualment la certificació ISO 27001:2013 de The British Standards Institution (BSI). Aquest sistema defineix, entre altres polítiques, les d'accés als sistemes d'informació i els controls (interns i externs) que permeten garantir l'aplicació correcta de totes i cadascuna de les polítiques definides.
- II. Continuïtat operativa i de negoci: CaixaBank disposa d'un complet Pla de Contingència Tecnològica, capaç d'afrontar les situacions més difícils per garantir la continuïtat dels serveis informàtics. S'han desenvolupat estratègies que permeten la recuperació de la informació en el mínim temps possible. Aquest Pla de Contingència Tecnològica s'ha dissenyat i opera de conformitat amb la Norma ISO 27031:2011. Ernst&Young ha certificat que el cos normatiu del Govern de la Contingència Tecnològica de CaixaBank ha estat dissenyat, desenvolupat i s'està operant d'acord amb aquesta Norma.

Adicionalment, la BSI ha certificat el compliment del Sistema de Gestió de la Continuïtat de Negoci de CaixaBank de conformitat amb la Norma ISO 22301:2012. Els dos certificats acrediten:

- El compromís de l'alta direcció de CaixaBank amb la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
 - La realització de les millors pràctiques respecte a la gestió de la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
 - L'existència d'un procés cíclic basat en la millora contínua.
 - Que CaixaBank té implantats, i operatius, Sistemes de Gestió en Continuïtat de Negoci i Contingència Tecnològica, d'acord amb normes internacionals de prestigi reconegut.
- III. Govern de Tecnologies de la Informació (TI): El model de Govern de TI de CaixaBank garanteix que els seus Serveis Informàtics estan alineats amb l'estratègia de negoci de l'Organització i donen resposta als requisits regulatoris, operatius o del negoci. El Govern de TI constitueix una part essencial del govern en el seu conjunt i aglutina l'estructura organitzativa i directiva necessària per assegurar que TI suporta i facilita el desenvolupament dels objectius estratègics definits. El model de Govern ha estat dissenyat i desenvolupat seguint la norma ISO 38500:2008, tal com va certificar Deloitte Advisory, SL el juliol del 2014.

Aquest disseny dels serveis informàtics de CaixaBank dona resposta a les necessitats del negoci, i garanteix, entre altres temes:

- Segregació de funcions;
- Gestió de canvis;

- Gestió d'incidents;
- Gestió de la Qualitat TI;
- Gestió dels riscos: operacionals, fiabilitat de la informació financera, etc.;
- Identificació, definició i seguiment d'indicadors (Quadre de Comandament);
- Existència de Comitès de Govern, Gestió i Seguiment;
- Report periòdic a la Direcció;
- Controls interns severos que inclouen auditories internes i externes amb caràcter anual.

F.3.3. Polítiques i procediments de control intern destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, així com d'aquells aspectes d'avaluació, càlcul o valoració encomanats a experts independents, que puguin afectar de manera material els estats financers.

En relació amb les activitats subcontractades a tercers, la informació s'hauria de referir a les encaminades a executar o processar transaccions que es reflecteixen als estats financers, a supervisar-ne l'adequada execució o procés i altres activitats que siguin rellevants en el context del SCIIF de l'entitat.

Respecte a les valoracions, judicis o càlculs fets per tercers, l'entitat hauria d'indicar si hi ha procediments establerts per comprovar la capacitat i la independència del tercer i altres aspectes rellevants (mètodes emprats, principals hipòtesis, etcètera).

L'activitat de Criteriacaixa que, a part de la gestió dels sistemes d'informació subcontractats al Grup CaixaBank, té més intervenció de proveïdors externs correspon a l'activitat immobiliària.

Pel que fa a aquesta activitat, d'una banda, certes funcions de registre que fan de suport als processos d'elaboració de la informació financera estan subcontractats, es documenten i en bona part estan semiautomatitzats als sistemes d'informació. Així mateix, hi ha procediments de control i revisió amb l'objectiu de supervisar l'execució adequada d'aquestes activitats subcontractades.

D'altra banda, en relació amb la valoració de la cartera de l'activitat immobiliària per part de tercers independents, periòdicament es compara el valor net comptable dels seus immobles amb el seu valor recuperable. En la determinació d'aquest valor recuperable, els administradors consideren fonamentalment les taxacions efectuades per tercers experts independents. Per fer-ho, el Grup Criteriacaixa té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les agències de valoració externes, d'acord amb el que estableix la normativa, que exigeix que les agències de valoració compleixin els requisits de neutralitat, transparència i rigor tècnic. Les taxacions les fan societats de taxació independents inscrites al Registre Oficial de Societats de Taxació del Banc d'Espanya.

F.4. Informació i comunicació: La informació per desglossar ha de permetre al mercat saber si l'entitat disposa de procediments i mecanismes per transmetre, al personal involucrat en el procés d'elaboració de la informació financera, els criteris d'actuació aplicables, així com els sistemes d'informació emprats en aquests processos.

F.4.1. Una funció específica encarregada de definir, mantenir actualitzades les polítiques comptables (Àrea o departament de polítiques comptables) i resoldre dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, mantenint una comunicació fluida amb els responsables de les operacions a l'organització, així com un manual de polítiques comptables actualitzat i comunicat a les unitats a través de les quals opera l'entitat.

Les entitats haurien d'indicar quin departament o Àrea assumeix aquesta responsabilitat, quina posició ocupa en l'organització i si aquesta funció és exclusiva. Pel que fa al manual de polítiques comptables, l'Entitat hauria de completar la qüestió informant d'aspectes com ara: (i) amb quina freqüència s'actualitza; (ii) les característiques principals del procés, i (iii) quan s'ha produït la darrera actualització.

La responsabilitat de la definició dels criteris comptables de Criteriacaixa recau en l'Àrea d'Administració Financera, sota la dependència de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans. L'Àrea d'Administració Financera té com a objectiu establir els principis que regeixen el Grup Criteriacaixa pel que fa al reconeixement, mesurament i comptabilitat de les seves transaccions, operacions i fets per a l'elaboració i presentació de la informació financera individual i consolidada de la Societat.

Concretament, pel que fa a polítiques comptables, l'Àrea d'Administració Financera és l'encarregada de resoldre qualsevol qüestió comptable que presenti dubtes sobre la seva interpretació, ja sigui perquè es tracta d'una nova tipologia d'operació o per qualsevol canvi normatiu. Així mateix, en el cas d'operacions singulars, l'Àrea d'Administració Financera prepara documentació relativa a la seva anàlisi i l'estudi de l'impacte comptable d'aquestes operacions.

D'altra banda, també fa el seguiment del desenvolupament normatiu, associat a aspectes comptables, i té entre les seves responsabilitats la formació i actualització tècnica del personal afectat.

Adicionalment, hi ha una Política de Comptabilitat accessible a la intranet de Criteriacaixa.

F.4.2. Mecanismes de captura i preparació de la informació financera amb formats homogenis, d'aplicació i utilització per totes les unitats de l'entitat o del Grup, que facin de suport dels estats financers principals i les notes, així com la informació que es detalli sobre el SCIIF.

En relació amb aquesta qüestió, les entitats haurien d'informar de les característiques essencials de les aplicacions informàtiques emprades per les

unitats que componen l'entitat i el seu grup, per tal de facilitar la informació que sustenta els estats financers, incloent-hi els utilitzats en el procés d'agregació i consolidació de la informació reportada per les diferents unitats.

El Grup Criteria disposa d'eines informàtiques que assegurin la integritat i homogeneïtat en els processos de captura i elaboració de la informació financera. Així mateix, totes les aplicacions disposen de mecanismes de contingència tecnològica, de manera que s'assegura la conservació i l'accessibilitat de les dades davant qualsevol circumstància.

A fi d'elaborar la informació consolidada, tant CriteriaCaixa com les societats que formen el perímetre del Grup Criteria fan servir, mitjançant eines especialitzades, mecanismes de captura, anàlisi i preparació de les dades amb formats homogenis. Així mateix, el pla de comptes comptables, integrat en l'aplicació de consolidació, s'ha definit per complir els requeriments dels diferents reguladors.

A finals de l'exercici 2017 s'ha implementat l'eina informàtica GRC Suite, que ha substituït l'eina informàtica SAP GRC (*Governance, Risk and Compliance*), que es feia servir fins al moment de la desconsolidació de CaixaBank, amb l'objectiu de garantir la integritat del SCIIF i, així, reflectir de manera uniforme totes les activitats dels processos i associar-les als riscos i controls existents.

F.5. Supervisió del funcionament del sistema: La informació per desglossar hauria de permetre entendre com se supervisa el SCIIF, per tal de prevenir i resoldre deficiències en el disseny i el funcionament, així com per corregir les incidències o debilitats detectades. La informació per desglossar està relacionada amb la supervisió del SCIIF, que té com a responsable el comitè d'auditoria, i hauria de ser un reflex de les actuacions que s'hagin dut a terme durant l'exercici.

F.5.1. Les activitats de supervisió del SCIIF dutes a terme pel comitè d'auditoria, així com si l'entitat té una funció d'auditoria interna que tingui entre les seves competències la de suport al comitè en la seva tasca de supervisió del sistema de control intern, incloent-hi el SCIIF. Així mateix, cal informar de l'abast de l'avaluació del SCIIF duta a terme en l'exercici i del procediment pel qual l'encarregat d'executar l'avaluació comunica els seus resultats, si l'entitat disposa d'un pla d'acció que detalli les eventuais mesures correctores, i si s'ha considerat el seu impacte en la informació financera.

Les activitats de supervisió del SCIIF es refereixen a les fetes pel comitè d'auditoria. L'entitat hauria d'incloure, en la resposta, informació sobre si aquestes activitats inclouen (i) l'aprovació dels plans d'auditoria; (ii) la determinació de qui els ha d'executar; (iii) l'avaluació de la suficiència dels treballs efectuats; (iv) la revisió i l'avaluació dels resultats i la consideració del seu efecte en la informació financera, i (v) la prioritització i el seguiment de les accions correctores.

En relació amb la funció d'auditoria interna, s'hauria d'informar de la seva posició en l'organigrama, de les seves relacions de dependència, de les

principals activitats que duu a terme i d'altres aspectes rellevants (recursos disponibles, exclusivitat en el desenvolupament de la funció, etcètera).

Les revelacions sobre l'abast de l'avaluació del SCIIF haurien de permetre saber fins a quin punt els diferents components de la informació financera publicada han estat supervisats en l'exercici i amb quina extensió (per exemple, si s'ha avaluat el procés d'identificació i avaluació de riscos d'error en la informació financera; si s'han avaluat les pràctiques sobre l'entorn de control i els controls sobre els sistemes d'informació; si s'han revisat tant l'eficàcia del disseny com el funcionament efectiu del sistema, etcètera).

Sens perjudici de les funcions del Consell d'Administració en matèria de gestió i control de riscos, correspon a la Comissió d'Auditoria i Control supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern, en cas que es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.

Aquestes funcions i activitats de la Comissió d'Auditoria i Control relacionades amb la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera s'expliquen amb detall a l'epígraf F.1.1.

A més, la Comissió d'Auditoria i Control duu a terme, entre altres, les activitats següents:

- Aprovació del Pla Anual d'Auditoria Interna, avaluant que el seu abast sigui suficient per donar una cobertura adequada als riscos principals a què estan exposades Criteriacaixa i les seves filials participades al 100%.
- La revisió i avaluació de les conclusions de les auditories fetes i el seu possible impacte en la informació financera, si escau.
- El seguiment de les accions correctores, tenint en compte la prioritització atorgada a cadascuna.

Criteriacaixa disposa d'una funció d'Auditoria Interna, que té com a missió assegurar la gestió i supervisió adequades del Marc de Control Intern de Criteriacaixa i de les seves filials participades al 100%. Aquesta funció, que depèn de la Direcció de l'Àrea d'Auditoria i Control Intern, reporta funcionalment a la Comissió d'Auditoria i Control i depèn administrativament de la Direcció General. Duu a terme la seva activitat sota els principis d'independència, objectivitat i confidencialitat, tal com recull la seva Norma Reguladora de la funció d'Auditoria Interna, aprovada per la Comissió d'Auditoria i Control.

La seva missió consisteix, d'una banda, a agregar valor i millorar l'efectivitat del sistema de control intern a les diferents Àrees de Criteriacaixa i de les seves filials participades al 100%, per tal de contribuir a la consecució dels seus objectius i, d'altra banda, a aportar un enfocament sistemàtic i disciplinat a l'avaluació i millora dels processos de gestió de riscos i controls, actuant com a tercera línia de defensa del Model de Gestió de Riscos Corporatius de Criteriacaixa i les seves filials participades al 100%.

Auditoria Interna es responsabilitza de:

- Dur a terme la seva actuació professional de conformitat amb les normes i els procediments d'auditoria generalment acceptats.
- Elaborar una planificació anual de les activitats d'Auditoria Interna, centrada en els riscos principals identificats dins de CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100%.
- Presentar el Pla a la Comissió d'Auditoria i Control perquè en faci la revisió i, si escau, l'aprovi.
- Atendre els requeriments dels Organismes Reguladors o Supervisors, i donar resposta a les sol·licituds ad hoc formulades pels Òrgans de Govern i/o l'Alta Direcció.
- Fer el seguiment de la implantació de les recomanacions formulades als informes d'Auditoria Interna.

En la realització dels seus treballs, Auditoria Interna:

- Identifica els objectius del projecte de què es tracti.
- Analitza l'efectivitat dels controls establerts.
- Verifica el compliment adequat dels controls establerts.
- Identifica oportunitats de millora d'aquests controls.
- Comunica les seves conclusions a l'àrea auditada, a la qual demana una resposta sobre la conclusió.
- Emet un informe, en què es formula una opinió i, si escau, s'exposen les recomanacions sobre el procés auditat.

En concret, Auditoria Interna emet anualment un informe global, en què s'inclou una avaluació del funcionament del SCIIF durant l'exercici, que, juntament amb la revisió dels controls existents en auditories d'altres processos, permet concloure sobre l'estat del SCIIF en l'àmbit del Grup Criteria.

L'avaluació anual del SCIIF en data 31 de desembre del 2017 s'ha centrat en les activitats següents:

- Revisió de l'aplicació del Marc de Referència definit al document «Control Intern sobre la informació financera a les entitats cotitzades» promogut per la CNMV com un estàndard de bones pràctiques en la matèria.
- Verificació de l'aplicació de la Política SCIIF i de la nova metodologia recollida en el Procés SCIIF a fi de garantir que el SCIIF en l'àmbit de Grup Criteria és adequat i eficaç.
- Verificació del funcionament de la nova eina implantada (GRC Suite), que té l'objectiu de monitorar el funcionament del SCIIF mitjançant activitats de control i avaluacions dirigides als empleats de les Àrees que intervenen en l'elaboració de la informació financera.
- La valoració del funcionament del procés de certificació interna ascendent dels controls clau.
- L'avaluació de la documentació descriptiva dels processos, riscos i controls rellevants en l'elaboració de la informació financera.

El resultat de l'avaluació del SCIIF es comunica a la Comissió d'Auditoria i Control i a l'Alta Direcció. Els informes contenen recomanacions, la seva criticitat i un termini de resolució d'aquestes, juntament amb un pla d'acció que detalla les mesures correctores per a la mitigació dels riscos a la informació financera.

F.5.2. Si disposa d'un procediment de discussió mitjançant el qual l'auditor de comptes (d'acord amb el que estableixen les NTA), la funció d'auditoria interna i altres experts puguin comunicar a l'alta direcció i al comitè d'auditoria o als administradors de l'entitat les debilitats significatives de control intern identificades durant els processos de revisió dels comptes anuals o aquells altres que els hagin estat encomanats. Així mateix, cal informar de si disposa d'un pla d'acció que intenti corregir o mitigar les debilitats observades.

L'entitat hauria d'informar de si el comitè d'auditoria ha establert un procediment formal que asseguri la comunicació sobre les debilitats significatives de control intern als òrgans esmentats en la qüestió, així com si aquest procediment inclou l'avaluació i la correcció dels seus efectes en la informació financera.

CriteriaCaixa manté una comunicació fluida amb l'auditor de comptes i aquest amb la Presidència de la Comissió d'Auditoria i Control. L'Alta Direcció està permanentment informada de les conclusions que s'assoleixen en els processos de revisió dels comptes anuals. L'auditor de comptes assisteix a la Comissió d'Auditoria i Control, en què informa tant del pla d'Auditoria com de les conclusions preliminars assolides abans de la publicació de resultats i de les conclusions finals abans de la formulació dels comptes, incloent-hi, si escau, les debilitats de control intern. Així mateix, en el marc de la tasca de revisió de la informació financera intermèdia, s'informa la Comissió d'Auditoria i Control de la feina feta i les conclusions assolides.

D'altra banda, les revisions d'Auditoria Interna, en els diferents àmbits d'actuació, conclouen amb l'emissió d'un informe que avalua els riscos rellevants i l'efectivitat del control intern dels processos i les operacions que són objecte d'anàlisi; que identifica i valora les possibles debilitats i carències de control, i que formula recomanacions per a la seva esmena. Els informes d'Auditoria Interna es remetent a l'Alta Direcció i s'informa la Comissió d'Auditoria i Control de les conclusions principals de tots els informes. A més, existeix un *reporting* recurrent a la Comissió d'Auditoria i Control en cadascuna de les seves sessions ordinàries sobre les activitats desenvolupades per Auditoria Interna, amb informació específica sobre aquelles debilitats significatives que s'han detectat en les revisions efectuades durant el període de *reporting*.

Auditoria Interna fa un seguiment continuat del compliment de totes les recomanacions emeses, amb especial èmfasi a les referides a debilitats de risc alt i crític, que es reporten periòdicament. Aquesta informació de seguiment, així com les incidències rellevants identificades en les revisions d'Auditoria, es comuniquen a la Comissió d'Auditoria i Control i a l'Alta Direcció.

- F.6. Altra informació rellevant:** Les entitats, segons les seves circumstàncies particulars, han de desglossar en aquest apartat totes les informacions addicionals que considerin necessari facilitar per interpretar millor els mecanismes que componen el SCIIF, sempre que no estiguin ja recollides en la resposta a les qüestions anteriors.

N/A

F.7. Informe de l'auditor extern

- F.7.1. Si la informació del SCIIF remesa als mercats ha estat sotmesa a revisió per part de l'auditor extern, cas en el qual l'entitat hauria d'incloure l'informe corresponent com a annex. En cas contrari, hauria d'informar-ne dels motius.**

Si l'apartat F de l'IAGC, relatiu a la descripció de les principals característiques dels sistemes interns de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió de la informació financera, ha estat revisat per l'auditor extern, d'acord amb la guia d'actuació professional establerta per les corporacions, l'informe es publicarà íntegrament com a annex a l'IAGC. En cas contrari, l'IAGC haurà de contenir una explicació de les raons que justifiquen que la informació relativa al SCIIF no hagi estat revisada per l'auditor.

Alternativament, en cas que l'auditor hagi fet una revisió de més abast sobre la base d'estàndards d'auditoria generalment i internacionalment reconeguts i utilitzant com a referència un marc de control intern generalment reconegut, que ofereixin un cert nivell de seguretat sobre el disseny i/o funcionament i/o eficàcia, del SCIIF (com, per exemple, l'informe a l'efecte del compliment de la llei SOX als EUA), l'informe s'haurà de publicar, així mateix, com a annex a l'IAGC.

En aplicació de la recomanació inclosa a la Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'Auditor referida a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors al seu web, Criteriacaixa ha sotmès a revisió per part de l'auditor de comptes el contingut de la informació relativa al Sistema de Control Intern de la Informació Financera. En l'informe resultant es conclou que, com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF, no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que la puguin afectar.

L'informe s'inclou com a annex a aquest Informe Anual de Govern Corporatiu.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU - 2017

CRITERIA CAIXA, SA, SOCIEDAD UNIPERSONAL

G ALTRES INFORMACIONS D'INTERÈS

- A.2: CriteríaCaixa té un accionista únic, per la qual cosa no escau emplenar aquest apartat.
- C.1.2: El 17 de març del 2017 es va produir la vacant del Conseller el senyor Salvador Gabarró Serra amb motiu de la seva defunció.
- C.1.6: Amb data d'efecte des de l'1 de gener del 2017, el Sr. Bellavista va renunciar al càrrec de Sub-director General de Critería Caixa, SAU.

En el marc de Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit (en endavant, "LOSS") i del Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, pel qual es desenvolupa la LOSS, i en ser CriteríaCaixa capçalera i societat de control de CaixaBank, SA, el Consell d'Administració de CriteríaCaixa va aprovar el 30 de juliol de 2015, a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions, el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de càrrecs que resulta d'aplicació als membres del Consell d'Administració i a determinats alts directius de CriteríaCaixa. El referit Protocol aplica les polítiques de diversitat bàsica que inclouen, com a aspecte principal, l'afavoriment de la diversitat de gènere.

Així mateix, el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de Càrrecs es refereix i estableix la importància de les experiències i coneixements tant pel que fa a la formació com a l'experiència professional, l'edat i el gènere, establint expressament que en cap cas la selecció de membres del Consell d'Administració es realitzarà de forma esbiaixada que pugui implicar cap discriminació.

Com a conseqüència de la recent pèrdua de control de CriteríaCaixa sobre CaixaBank, SA i de la subsegüent desconsolidació bancària, és previsible que el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de Càrrecs, que continua vigent a data d'avui, pugui ser substituït en el futur per una política de diversitat.

- C.1.7: El mandat dels Consellers és de 4 anys, amb la possibilitat de ser reelegits indefinidament per períodes de la mateixa durada.
- C.2.2: No hi ha comissió executiva o delegada. Tampoc no existeix cap comissió estratègica i inversions ni cap altra comissió diferent de les d'Auditoria i Control i Nomenaments i Remuneracions.
- D.3: Els contractes de cobertures de tipus d'interès per valor nominal de 1.100.000.000 d'euros es van subscriure el 2015.

- Es fa constar que tota la informació continguda sobre CaixaBank dels apartats F.3.2 i F.3.3 d'aquest document s'ha elaborat a partir de la informació proporcionada per aquesta entitat.

Aquest informe anual de govern corporatiu ha estat aprovat pel consell o òrgan d'administració de l'entitat en la seva sessió de data 15 de març del 2018.

Indiqui els consellers o membres de l'òrgan d'administració que hagin votat en contra o s'hagin abstingut en relació amb l'aprovació d'aquest informe.

Aquest informe anual de govern corporatiu ha estat aprovat per unanimitat.

INFORME D'AUDITOR REFERIT A LA "INFORMACIÓ RELATIVA AL SISTEMA DE CONTROL INTERN SOBRE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)" DE CRITERIA CAIXA, S.A.U. CORRESPONENT A L' EXERCICI 2017

Als Administradors de Criteria Caixa, S.A.U.,

D'acord amb la sol·licitud del Consell d'Administració de Criteria Caixa, S.A.U. (d'ara endavant, l'Entitat), i amb la nostra carta proposta de data 22 de desembre de 2017, hem aplicat determinats procediments sobre la "Informació relativa al SCIIF" adjunta a l'Apartat "Sistemes Interns de Control y Gestió de Riscos en relació amb el Procés d'Emissió de la Informació Financera (SCIIF)" de l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017, en el qual es resumeixen els procediments de control intern de l'Entitat en relació amb la informació financera anual.

El Consell d'Administració és responsable d'adoptar les mesures oportunes per garantir raonablement la implantació, manteniment i supervisió d'un sistema de control intern adequat, com també del desenvolupament de millores de l'esmentat sistema i de la preparació i establiment del contingut de la informació relativa al SCIIF adjunta.

En aquest sentit, cal tenir en compte que, amb independència de la qualitat del disseny i operativitat del sistema de control intern adoptat per l'Entitat, en relació amb la informació financera anual, aquest només pot permetre una seguretat raonable, però no absoluta, en relació amb els objectius que persegueix, degut a les limitacions inherents a tot sistema de control intern.

En el curs del nostre treball d'auditoria dels comptes anuals, i d'acord amb les Normes Tècniques d'Auditoria, la nostra avaluació del control intern de l'Entitat ha tingut com a únic propòsit el fet de permetre'ns establir l'abast, la naturalesa i el moment de realització dels procediments d'auditoria dels comptes anuals de l'Entitat. En conseqüència, la nostra avaluació del control intern, realitzada a l'efecte d'aquesta auditoria de comptes, no ha tingut l'extensió suficient per permetre'ns emetre una opinió específica sobre l'eficàcia d'aquest control intern sobre la informació financera anual regulada.

A l'efecte de l'emissió d'aquest informe, hem aplicat exclusivament els procediments específics descrits tot seguit i indicats a la *Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'auditor referit a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades*, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors en la seva pàgina web, que estableix el treball a realitzar, l'abast mínim del mateix, així com el contingut d'aquest informe. Com que el treball resultant dels esmentats procediments té, en qualsevol cas, un abast reduït i substancialment menor que el d'una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern sobre la informació financera, no expressem una opinió sobre la seva efectivitat, ni sobre el seu disseny i la seva eficàcia operativa, en relació amb la informació financera anual de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017 que es descriu a la Informació relativa al SCIIF adjunta. En conseqüència, si haguéssim aplicat procediments addicionals als determinats per la citada Guia, o haguéssim realitzat una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern en relació amb la informació financera anual regulada, es podrien haver posat de manifest altres fets o aspectes sobre els quals els hauríem informat.

Així mateix, com que aquest treball especial no constitueix una auditoria de comptes ni es troba sotmès a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, no expressem una opinió d'auditoria en els termes que preveu l'esmentada normativa.

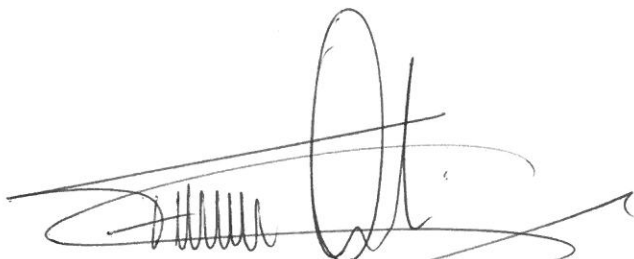
Tot seguit s'esmenten els procediments aplicats:

1. Lectura i comprensió de la informació preparada per l'Entitat en relació amb el SCIIF – informació de desglossament inclosa a l'Informe de Gestió – i avaluació de si l'esmentada informació tracta la totalitat de la informació requerida que seguirà el contingut mínim descrit en l'apartat F, relativa a la descripció del SCIIF, del model de l'IAGC segons s'estableix a la Circular nº7/2015 de la CNMV de data 22 de desembre de 2015.
2. Preguntes al personal encarregat de l'elaboració de la informació detallada en el punt 1 anterior, per tal de: (i) obtenir una comprensió del procés seguit en la seva elaboració; (ii) obtenir informació que permeti avaluar si la terminologia utilitzada s'ajusta a les definicions del marc de referència; (iii) obtenir informació sobre si els procediments de control descrits estan implantats i en funcionament a l'Entitat.
3. Revisió de la documentació explicativa suport de la informació detallada en el punt 1 anterior, i que comprendrà, principalment, aquella directament posada a disposició dels responsables de formular la informació descriptiva del SCIIF. En aquest sentit, l'esmentada documentació inclou informes preparats per la funció d'auditoria interna, alta direcció i altres especialistes interns o externs en les seves funcions de suport a la Comissió d'Auditoria i Control.
4. Comparació de la informació detallada en el punt 1 anterior amb el coneixement del SCIIF de l'Entitat, obtingut com a resultat de l'aplicació dels procediments realitzats en el marc dels treballs de l'auditoria de comptes anuals.
5. Lectura d'actes de reunions del Consell d'Administració, Comissió d'Auditoria i Control i altres comissions de l'Entitat, a l'efecte d'avaluar la consistència entre els assumptes que s'hi emprenen en relació amb el SCIIF i la informació detallada en el punt 1 anterior.
6. Obtenció de la carta de manifestacions relativa al treball realitzat adequadament signada pels responsables de la preparació i formulació de la informació detallada en el punt 1 anterior.

Com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que puguin afectar a la mateixa.

Aquest informe ha estat preparat exclusivament en el marc dels requeriments establerts per l'article 540 del Text Refós de la Llei de Societats de Capital i per la Circular nº7/2015 de data 22 de desembre de la Comissió Nacional del Mercat de Valors a l'efecte de la descripció del SCIIF als Informes Anuals de Govern Corporatiu.

DELOITTE, S.L.



Francisco Ignacio Ambros

16 de març de 2018